

**Stockholms
stad**

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Tjänsteutlåtande
Dnr: ST 2023/12

2023-02-02

Handläggare
Carina Cronwall
Telefon: 08 508 076

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2022 för Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	10
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	85
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	95
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	95
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	97
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	101
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	103
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	115
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	123
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	124
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	126
Uppföljning av ekonomi.....	136
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	136
Resultatenheter	144
Investeringar.....	145

Försäljningar av anläggningstillgångar	147
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	147
Ombudgeteringar	147
Medel för lokaländamål	147
Analys av balansräkning	147
Övrigt	149
Särskilda redovisningar	150
Agenda 2030	150
Jämställdhet	151
Barns rättigheter	152
Nationella minoritetens rättigheter	153
Bedömning av nämndens interna kontroll	154
Systematiskt kvalitetsarbete	155
Övrigt	161

Sammanfattande analys

Verksamhetsplanen för Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2022 och bygger på kommunfullmäktiges tre inriktningsmål, kommunfullmäktiges direktiv till nämnder och styrelser, stadsövergripande styrdokument och målen i Agenda 2030. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har under 2022 bidragit till stadens mål om ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart samhälle.

Nämnden bedömer att alla kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål i stor utsträckning har uppnåtts utifrån att målvärdet för flertalet indikatorer har uppnåtts, att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts och att aktiviteter genomförts enligt plan.

Nämndens fem fokusområden

Nämnden har fokusera på fem områden där särskilda åtgärder har vidtagits.

Trygghet - trygghet för invånare, yrkesverksamma och besökare i stadsdelsområdet är en förutsättning för inkludering och tillit i samhället samt möjlighet till att verka i området. Ett prioriterat område under året har varit att nå fler barn och unga i riskzon, därför fortsatte utvecklingen av det förebyggande arbetet med främjande och tidiga preventiva insatser samt uppsökande verksamhet. För att öka tryggheten i stadsdelsområdet krävs samverkan med andra viktiga aktörer i området. Nämnden har och kommer fortsatt arbeta utifrån den lokala överenskommelsen med polisen och trygghetsstrategin som tagits fram i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. I samverkan ingår även utbildningsförvaltningen och trafikkontoret, kulturförvaltningen och fritidsförvaltningen. Genom samverkan har arbetet med våldsprevention implementerats på kommunala grundskolor i stadsdelsområdet. De våldspreventiva programmen Mentorerna i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans har erbjudits under året till barn och deras vårdnadshavare. En aktiv fritid med deltagande i strukturerade och vuxenledda aktiviteter är en social skyddsfaktor. Nämnden har fokuserat på arbetet med att erbjuda trygga fritidsgårdar och parklekar, där barn och unga kan ta del av aktiviteter och möta trygga vuxna. Det har under året varit prioriterat att minska antalet otrygga platser i stadsdelsområdet genom bland annat förbättringar i den fysiska miljön och platsaktivering. Under året har förvaltningens platsaktivering *Sommar i Spånga-Tensta* genomförts på fyra olika platser: Hjulsta, Tensta, Spånga och Bromsten. Syftet var att befolka dessa platser med barnfamiljer och ungdomar samt att ge målgruppen möjlighet att prova på olika aktiviteter och skapa en meningsfull sommar att minnas. Flera parkprojekt som möjliggjorts med trygghetsmedel pågår och några har färdigställts under året. Intensifierad uppföljning av entreprenaden förväntas på sikt ge resultat i utemiljön i form av bättre renhållning. Platssamverkan i Hjulsta, Tensta, Bromsten och centrala Spånga skapar delaktighet och engagemang för att utveckla platserna och bidra till ökad trygghet samt minskad öppen drogförsäljning.

Stöd och insatser för egen försörjning - unga har getts möjlighet till kvalitativt goda feriearbeten och genom uppsökande arbete motiverades gymnasie studerande i familjer med ekonomiskt bistånd till vidare studier eller arbete. Unga vuxna som varken arbetar eller studerar erbjuds stöd att etablera sig i samhället genom studier eller arbete. Insatser till målgruppen har och kommer att vara prioriterad och för att nå fram bedrivs uppsökande

arbete. Kompetensverkstaden har under året arbetat uppsökande med fokus på målgruppen unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Vuxna invånare som står långt från arbetsmarknaden har getts förutsättningar att försörja sig själva. Kvinnor är överrepresenterade när det gäller långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Det har och kommer fortsatt vara ett prioriterat arbete att stötta kvinnor och barnfamiljer till egen försörjning. Nämnden ger individuellt anpassat stöd och insatser som leder till sysselsättning och arbete samt erbjuder samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare. Genom Stockholmsjobb får fler chansen att ta sig in på arbetsmarknaden och bli självförsörjande. Fler fysiska klientbesök, tätare uppföljningar och fler individuella planer tillsammans med den enskilde och i samverkan med bland annat arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsförvaltningen har gjort att försörjningsstödstagare har gått vidare till egen försörjning och efter en hög nivå under pandemin minskar nu antalet hushåll med ekonomiskt bistånd.

Förebyggande stöd och tidiga insatser - för att främja en god hälsa och bra förutsättningar i livet ger förskolan en likvärdig utbildning och socialtjänsten arbetar främjande och förebyggande samt ger rätt insatser i rätt tid. Samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet och förebyggande socialt arbete sker systematiskt för att tidigt upptäcka och ge stöd till barn och ungdomar i riskzon. Prioriterade åtgärder under året har varit att göra öppna verksamheter mer kända och tillgängliga. Inom öppen verksamhet riktades satsningar till familjer med yngre barn, 0-5 år, för att öka inskrivningsgraden i förskolan. Genom Familjens HUB satsade nämnden på tillgängliga och stödjande insatser till föräldrar. Nämnden har under året verkat för att fler föräldrar skulle ta del av det öppna föräldrastödet, främst genom att informera målgruppen om vad som erbjuds. Särskilda satsningar har gjorts på språkutvecklande insatser inom förskolan. För att höja skolnärvaron och öka måluppfyllelsen i skolan samt ge föräldrar ett samordnat stöd arbetade skolsociala team med barn som har en problematisk skolfrånvaro. De skolsociala teamen har under året systematiskt arbetat för att fler barn och unga med problematisk skolfrånvaro får del av stödet. Nämnden har under året fortsatt informera om anhörigstödet för att möta behov hos anhöriga till personer som har varit utsatta för dödligt våld, personer med koppling till våldsbejakande extremism samt personer med en kriminell livsstil. Bland annat har en informationsfilm om anhörigstöd tagits fram och spridits under året. Arbetet med att förhindra vräkningar och motverka hemlöshet har och kommer vara fortsatt prioriterat och har gett ett gott resultat.

Miljö och klimat – under året har nämnden haft ett stort fokus på genomförande av insatser för en ökad biologisk mångfald såsom skapande av ängar för pollinatörer och bevarande av äldre träd. För en förbättrad vattenkvalitet i Ballstaån, Igelbäcken samt Nälsta dike med Sundbydamarna har förvaltningen samverkat med miljöförvaltningen, Stockholm Vatten och Avfall samt trafikkontoret. Nämndens genomförande av projekt med fokus på omhändertagande av ökade vattenmängder som en del i arbetet med klimatanpassningsåtgärder fortgår. För att bidra till att uppnå stadens miljö- och klimatmål har nämnden arbetat med att utforma och utveckla förvaltningsövergripande miljönätverk. Denna insats syftar till att stärka det strategiska miljöarbetet och främja den interna samverkan och kommunikationen kring klimat- och miljöfrågor såsom hållbar plastanvändning, hållbara resor och inköp av ekologiskt livsmedel. Utvecklingsarbetet fortgår under kommande år då

vidare behov finns av att stärka samverkansstrukturerna på förvaltningsövergripande nivå. Miljö- och klimatarbetet kräver en långsiktig strategisk planering och viss omställning i verksamheterna kommer behöva göras för att nå stadens uppsatta miljö- och klimatmål samt de globala hållbarhetsmålen till 2030. Nämnden har under året haft ett särskilt fokus på att säkerställa att verksamheterna bedriver egenkontroll av kemikalier och fasar ut de som innehåller farliga ämnen för att uppnå en god livsmiljö. Under hösten har nämnden även intensifierat arbetet med att energieffektivisera verksamheten, där de elbesparingsåtgärder som bedömts ge störst effekt genomförts för att bidra till att minska stadens elanvändning.

Innovativ och effektiv verksamhet - för att främja en hållbar resursanvändning har förvaltningen fortsatt arbetet med att stärka och utveckla uppföljningen av verksamheterna. Nämnden redovisar en budget i balans och en god prognossäkerhet för året. Arbetet med att implementera stadens reviderade kvalitetsprogram har påbörjats och har fortgått i olika faser under året. Förvaltningen har tagit fram en avsiktsförklaring som ansluter till programmet och som ligger till grund för det fortsatta arbetet med implementeringen. Nämndens interna kontroll har utvecklats bland annat arbetet för att förebygga och upptäcka fusk och oegentligheter. Det utökade samarbetet med, bland andra Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd med målet om en ökad och mer likvärdig kvalitet och effektivitet i insatserna för de boende i området har fortgått. Arbetet med en långsiktig lokalförsörjning och en effektiv lokalanvändning har utvecklats och innefattade bland annat arbetet med förvaltningens flytt till Tensta och samlokalisering av medborgarkontoret med biblioteket i Tensta. Digitaliseringen inom förvaltningen och externt har fortgått och kommunikationen med invånare sker i högre grad digitalt.

Samverkan - För att uppnå avsedda effekter har förvaltningen fortsatt att utveckla strukturerad samverkan med stadens fackförvaltningar och bolag, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Detta beskrivs under respektive mål i rapporten. Exempel på detta är arbetet med att förbättra företagsklimatet, där en lokal handlingsplan för näringslivsarbetet i Spånga-Tensta stadsdelsområde har tagits fram vilken utgår från stadens näringslivspolicy och de lokala förutsättningarna för företagande. Ett annat exempel innefattar målet om att bidra till en hållbar stadsutveckling på kort och lång sikt, där nämnden lägger vikt vid en god samverkan med berörda facknämnder och bolag. Samverkan anpassas utifrån syfte och aktör men utgår i möjligaste mån utifrån de utarbetade formerna och kompletteras vid behov av ytterligare forum. En nära samverkan med Arbetsförmedlingen, polismyndigheten och Regionen är avgörande för nämndens kärnverksamheter. Detta är ett pågående samarbete som är under ständig utveckling. För att uppnå goda resultat är långsiktighet och lyhördhet viktiga delar i arbetet. Nämnden har ett särskilt behov av ett nära utbyte med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd i flera utvecklingsfrågor då nämnderna har likartade utmaningar och flera gemensamma externa samverkansparter. I samband med att det under hösten 2022 har klargjorts att nämnderna kommer att läggas samman under 2023 har det nära samarbetet intensifierats.

Kommunfullmäktiges direktiv till nämnden

Stadsdelsnämnden har arbetat in flertalet av de generella direktiven som kommunfullmäktige har givit nämnder och bolag i staden i budget för 2022 i nämndens verksamhetsplan. Hur nämnden arbetat med dessa under 2022 redovisas under respektive mål för

verksamhetsområdet. Detta gäller:

Samverkan för ökad självförsörjning - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.

Samverkan för en trygg och säker stad - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.

Återstart - samverkan för bättre företagsklimat - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.

Klimat- och miljöarbete - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.

Staden som arbetsgivare - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Lokalförsörjning - redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.

Nationella minoriteternas rättigheter - beskrivs under särskild rubrik under Särskilda redovisningar.

Barns rättigheter - beskrivs under särskild rubrik under Särskilda redovisningar.

Funktionshinderperspektivet vid beslutsfattande, planering och utförande - redovisas under KF:s verksamhetsområdesmål 1.4.

Direktiv rörande styrning och uppföljning

I februari genomförde förvaltningen en mindre justering av organisationen. I samband med detta förstärktes organisationen med tjänster som direkt arbetar med uppföljning och analys. Analysförmågan flyttades närmare kärnverksamheterna och på så sätt ökade möjligheterna till både verksamhetsnära stöd och adekvat uppföljning.

Lärdomar utifrån utvärderingarna av stadens arbete under pandemin

Nämndens vård- och omsorgsverksamheter har tagit till sig vikten av ett nära ledarskap, vikten av att fortsätta att kompetensutveckla medarbetarna i hälso- och sjukvård och att säkerställa en kontinuerlig bemanning. Vidare har informationen till brukare och anhöriga förbättrats. Nämnden har skapat ett strukturerat arbete med utbildning och stöd rörande basala hygienrutiner samt förtydligat riktlinjer kring skyddsutrustning. Skyddsutrustning finns lätt att tillgå och kohortvård bedrivs vid behov med ett förstärkningsteam inom hemtjänsten för minskad smittspridning. Samverkan med närliggande stadsdelsnämnder inom staden har förbättrats vilket också gäller med Region Stockholm.

Civilsamhället har en stor betydelse som samverkanspart för att sprida information till stadsdelsområdets invånare. Denna samverkan har fortsatt, bland annat i samband med

desinformationskampanjen mot socialtjänst samt i arbetet med att utveckla nämndens anhörigstöd.

Förskolan tillhör de verksamheter som påverkats kraftigt av pandemin med hög frånvaro bland både medarbetare och barn. Anpassningar för att kunna erbjuda barnen god omsorg och en utvecklande och lärande förskoledag har kontinuerligt skett utifrån rådande situation.

Samverkan med andra nämnder

Stadsdelsnämnden samverkar aktivt med flera andra nämnder i staden och söker aktivt nya områden för samverkan. Nämnden driver kärnverksamhet gemensamt med närliggande stadsdelsnämnder; det gäller familjerätt, öppenvårdsinsatser inom beroendevård och relationsvårdscentrum, förstärkningsteam inom hemtjänst och nattpatrull samt tryggt mottagande i hemmet. Samverkan med kulturnämnden och idrottsnämnden inom kultur- och fritidsområdet är av stor vikt för att tillgängliggöra stadens hela utbud för befolkning och civilsamhällets aktörer i ett socialt utsatt område. Inom trygghetsarbetet är samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden och trafiknämnden avgörande för att målen ska kunna uppnås. Nämnden har ett särskilt behov av ett nära utbyte med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd i flera utvecklingsfrågor då nämnderna har likartade utmaningar och flera gemensamma externa samverkansparter. I samband med att det under hösten 2022 har klargjorts att nämnderna kommer att läggas samman under 2023 har det nära samarbetet intensifierats.

Kvalitet genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

Nämnden har arbetat med att implementera stadens Kvalitetsprogram. Implementeringen föregicks av en analys av förvaltningens styrkor och svagheter beträffande de fokusområden som förtydligas inom programmet. Förvaltningen har formulerat en avsiktsförklaring och tydliggjort verksamheternas ansvar för kvalitetsutvecklingen. Målet är att lyfta arbetet med kvalitetsutveckling i alla verksamheter och ge stöd till utvecklingen på de områden som särskilt behöver uppmärksammas.

Nämnden ingår i ett pilotprojekt med socialförvaltningen om arbetsmetoder och verktyg för digitala barnsamtal. En applikation för stadsdelsområdets fritidsgårdar är under fortsatt utveckling; en utredning kring GDPR har gjorts och applikationen är godkänd enligt bestämmelserna. Bromstengården arbetar med att införa ett nytt dokumentationssystem, arbetet är pågående.

Effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete

Nämnden har fortsatt arbetet med genomförandet av en organisationsöversyn gällande informationssäkerhet och GDPR, i syfte att skapa bättre organisatoriska förutsättningar för att bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Nämnden har även arbetat vidare med prioriterade åtgärder utifrån beslutad handlingsplan för att kvalitetssäkra arbetet. En viktig del i utvecklingsarbetet är att öka chefer och medarbetares kunskaper inom dessa områden. Utbildningsinsatser har genomförts under våren, vilket fortlöper under året. Nämndens arbete med att utveckla rutiner för egenkontroller samt uppföljning av dessa fortgår för att säkerställa att verksamheterna har tillräckligt grundläggande kunskaper. Under hösten kommer nämnden att påbörja implementering av stadens nya riktlinje för informationssäkerhet, vilket bedöms

stärka förvaltningens riskbaserade förhållningssätt.

Digital kompetens i verksamheterna

Nämndens verksamheter säkrar den digitala kompetensen främst genom att nyttja kompetensutvecklingsplaner för den enskilde medarbetaren och genom kollegialt lärande och stöd. Årlig genomgång av verksamheternas kompetensförsörjningsplaner visar vilka kompetenser som finns och vad som behöver utvecklas. Sociala system utvecklas och medarbetare inom berörda verksamheter ges erforderlig kunskapsutveckling.

Stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet inom staden

Det förebyggande arbetet mot otillåten påverkan sker inom ramen för den lokala trygghetsstrategin och i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, polisen och utbildningsförvaltningen. Utgångspunkten är att minska förekomsten av påtryckningar mot myndighetspersoner för att påverka hens yrkesutövning. Under tertialen har nämndens medarbetare genomgått utbildning i otillåten påverkan. En ny arbetsgrupp har tillskapats som kommer fokusera på välfärdsbrottslighet. Under året har arbetet fortsatt med att förebygga och åtgärda välfärdsfusk inom personlig assistans och hemtjänst i samverkan med närliggande stadsdelsnämnder och andra relevanta myndigheter. I handläggningen av ekonomiskt bistånd ges tydlig information om förutsättningarna för biståndet och det sker löpande kontroller av den sökandes handlingar. Återkommande systematiska kontroller görs utifrån ett årshjul.

Beredskapsplanering

Faktorer i omvärld och samhället har under en längre tid aktualiserat behovet av krisberedskap. Förvaltningens samhällsviktiga verksamheter har kontinuitetsplaner som är under utveckling och uppdatering. För att säkerställa likställighet i beredskapsplaneringen har ett förvaltningsövergripande stödmaterial tagits fram, vilket berörda verksamheter har som utgångspunkt i det pågående arbetet med att uppdatera sina kontinuitetsplaner. Förvaltningen har utrett var en trygghetspunkt kan etableras i stadsdelsområdet och har arbetet med att ta fram en trygghetspunktsplan och med att rusta trygghetspunkten med erforderligt material. Syftet är att trygghetspunkten ska kunna mobiliseras vid en större och mer långvarig samhällskris och då erbjuda likvärdig service för befolkningen vad gäller tillförlitlig information, tillgång till vatten och el samt möjlighet till vila.

Inköp

Förvaltningen samverkar aktivt med andra nämnder och då särskilt med stadsdelsnämnderna i västerort. Under året har upphandling av lokalvård och anläggningsarbeten varit exempel på aktivt arbete för att i upphandlingen utveckla levererad kvalitet och leverantörssamverkan. Nämnden medverkar i bredare samverkan; exempelvis har en upphandling av verksamhetsavfall planerats och projekterats i samverkan med servicenämnden och andra nämnder och bolag. Vidare har förvaltningen upphandlat hantverkstjänster i samverkan med samtliga stadsdelsnämnder i fem separata upphandlingar, även i detta objekt har fokus lagts på kvalitet, leverantörsutveckling och nytänkande. Arbetet med det nya systemverktyget för upphandling har införts i förvaltningen vilket resulterat i fler annonserade direktupphandlingar.

Internationalisering och internationella relationer

Nämnden bevakar utveckling av metoder och arbetssätt inom landet, inom EU och globalt som kan komma befolkningen till del. Nämnden är öppen för att delta i ESF-projekt i samverkan med stadens nämnder och andra aktörer och har under hösten ansökt om och beviljats medel för ett projekt rörande barn och ungas tillgång till fritidsaktiviteter.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat tio nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att samtliga mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Även de tio nämndmålen bedöms vara uppfyllda.

Bidragande till måloppfyllelsen är att nämnden under året fortsatt att tillhandahålla stöd och insatser till personer som är i behov av ekonomiskt bistånd, Stockholmsjobb, Offentliga skyddade anställningar och meningsfulla feriearbeten för unga. Socialt preventiva insatser inom socialtjänsten och situationell prevention med fokus på stadsmiljön tillsammans med platssamverkan och trygghetsinvesteringar har utvecklats och medverkar till att öka tryggheten i stadsdelsområdet. Arbetet sker i strukturerad samverkan med polisen, facknämnder och med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Förskolan medverkar genom att utveckla och verka för att alla barn erbjuds en likvärdig utbildning med fokus på språkutveckling. Fokus i informationen till familjerna är förskolans arbete med utveckling och lärande och det fortsatta lärandet vid övergång till skola. Socialtjänsten har en rättssäker myndighetsutövning, ger i så stor utsträckning det går evidensbaserade insatser och utvecklar det förebyggande arbetet och tidiga insatser på hemmaplan. Att skapa tillit hos befolkningen till socialtjänstens verksamheter står i fokus. Fler invånare i behov av stöd och hjälp nås genom nämndens uppsökande arbete och informationssatsningar. Detta medför att fler invånare får stöd och hjälp från socialtjänsten till ett liv fritt från kriminalitet, missbruk och våld. Personer med funktionsnedsättning har utifrån sina förutsättningar möjlighet till insatser och självbestämmande genom omsorg, sysselsättning, studier och arbete. Äldre möter en tillgänglig, rättssäker och individuellt anpassad handläggning. Äldreomsorgen ger möjligheter för de äldre att välja aktiviteter inom öppen verksamhet och att välja utförare av beviljade insatser. Kvaliteten utvecklas genom personalkontinuitet, kompetensutvecklingsinsatser och minskning av antalet timanställda. Maten som tillhandahålls är god, näringsrik och ekologisk. Anhöriga erbjuds stöd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för sex av nio indikatorer bedöms uppnåtts helt under året, tre delvis samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts.

Nämnden arbete under året har resulterat i att fler invånare blivit självförsörjande. Arbetet bidrar till att uppfylla målen inom Agenda 2030 gällande att säkerställa att alla män och kvinnor har lika rätt till ekonomiska resurser samt för ett mer hållbart samhälle. Vidare bidrar nämnden till att nå hållbarhetsmålen genom riktade åtgärder med syfte att öka jämställdheten och för att minska ojämlika levnadsförhållanden för vuxna och barn aktuella för ekonomiskt bistånd. Kvinnor är överrepresenterade i gruppen med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd; utifrån detta har kvinnor fortsatt prioriterats till arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningen har intensifierat uppföljningsarbetet gällande personer som befinner sig i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa, vilket har resulterat i att fler hushåll hittills i år erhållit stadigvarande boenden jämfört med föregående år. Förvaltningen har även beviljats medel för projektet *Praktisk bostadsvägledning* i syfte att arbeta både förebyggande mot hemlöshet men även för eget boende.

För att motverka den ojämställdhet som råder rörande nyanlända och utrikesfödda kvinnors etablering i samhället och på arbetsmarknaden har nämnden fortsatt att implementera lärdomar och arbetssätt utifrån goda resultat från projektet *Kvinnokraft Järva*. En avgörande faktor för att lyckas uppnå ökad jämställdhet för målgruppen är det motiverande och uppsökande arbetet som bedrivits. Nämnden har därför haft fyra stadsdelsmammor anställda under året som bedrivit uppsökande arbete och genomförande av särskilt riktade

informationsinsatser. Under året har ytterligare informationstillfällen gällande mentorskap och föreningsmatchning ägt rum.

Nämnden har under året arbetat med riktade åtgärder med syfte att öka jämställdheten och för att minska ojämlika levnadsförhållanden för vuxna och barn aktuella för ekonomiskt bistånd. Ett led i det arbetet har varit att öka den ekonomiska jämställdheten inom stadsdelsområdet genom att förvaltningen fortsatt prioriterat att genomföra riktade insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, bland annat genom Stockholmsjobb och OSA-anställningar.

Under året har nämnden verkat för att fler ungdomar ska etablera sig på arbetsmarknaden genom att nämnden arbetat uppsökande för att nå unga som varken arbetar eller studerar. Fler ungdomar har erhållit platser för feriejobb än nämndens uppsatta årsmål och har fördelats jämnt mellan pojkar och flickor. För att säkerställa barns rättigheter har barnkonsekvensanalyser genomförts i samtliga utredningar som rör barn. Utifrån genomförda egenkontroller visar resultaten att barns behov och perspektiv beaktats i hög utsträckning.

Stöd och insatser för egen försörjning samt arbetsmarknad

I början av året ökade andelen vuxna i befolkningen i behov av ekonomiskt bistånd för att sedan minska, men i slutet av året öka igen. I siffror innebär det att antalet hushåll har minskat från 746 till preliminärt i december månad 649 hushåll. Nämnden bedömer att minskningen beror på att fler bidragstagare har fått stöd och uppnått egen försörjning genom ett systematiskt arbete med fler fysiska klientbesök, tätare uppföljningar samt fler individuella planeringar tillsammans med den enskilde och i samverkan med bland annat Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsförvaltningen. En kartläggning av ärenden med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har gjorts under året och i samband med den identifierades olika utvecklingsområden. Utifrån detta har samverkan med arbetsmarknadsnämnden, arbetsförmedlingen och Region Stockholm intensifieras genom månatliga möten för tjänstemän i syfte att ge fler individer rätt stöd snabbare.

Ökningen som nämnden kan se i slutet av året beror delvis på att rådande världsläge med kriget i Ukraina som inneburit höjda energipriser och utbudsbrist har bidragit till ökad inflation och höjda räntor. Detta i sin tur har lett till att varsel ökat och att Sverige är på väg in i en lågkonjunktur.

Antalet barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd har legat stabilt under året, detta trots att antalet hushåll med försörjningsstöd minskar. Det betyder att de hushåll som har barn minskar i mindre utsträckning än hushåll utan barn. Hushåll med barn har en större försörjningsbörda samt högre kostnader för exempelvis bostad varpå det blir svårare att uppnå egen försörjning. Verksamheten har under året prioriterat vuxna med barn till insatser samt till uppföljning. Detta är ett arbete som behöver fortsätta 2023.

Arbetet med att fler bidragstagare ska uppleva att deras situation förbättras under bidragstiden har ökat under året, från 48 procent till 74 procent. För att möjliggöra detta resultat har en intern frågemall arbetats fram med frågor om tillgänglighet, service och bemötande samt kompetensutveckling av medarbetare.

Under året har processen för arbetsmarknadsinsatserna Stockholmsjobb och *Offentligt skyddad anställning* setts över och effektiviserats. Under året har 32 stycken varit anställda i

Stockholmsjobb. Totalt har 13 personer haft OSA under året. Trots att nämnden har arbetat för att tidigare identifiera och kartlägga personer samt matcha personer till en arbetsplats har så har det varit svårt att uppnå målet. Anledningen till det här är att det idag finns ett flertal liknande arbetsmarknadsinsatser som konkurrerar om samma målgrupp vilket gör rekryteringsprocessen långsam och svår att styra över.

Feriearbete för unga ger ett första inträde på arbetsmarknaden, erfarenheter och referenser. Under året har nämnden tillhandahållit 1306 platser för feriearbete för unga där merparten gått till ungdomar i stadsdelsområdet men även medräknat ungdomar som valt att tacka nej till sin erbjudna plats. Unga har anställts till arbetsplatser inom Stockholms stads verksamheter och bolag samt hos föreningar i stadsdelsområdet. Feriearbete har erbjudits under sommar-, höst- samt jullov och målet om 900 ferieanställningar har nåtts då ferieanställningarna under året varit 1088. Unga med särskilda behov har varit prioriterade till feriearbete. Som särskilt behov räknas funktionsnedsättning med behov av stöd, sociala skäl, avbrutna gymnasiestudier samt behov av språkstödande insatser.

Nämnden har under året fortsatt med stöd i form av bland annat studie- och yrkesvägledning till gymnasiestuderande i familjer med behov av ekonomiskt bistånd. Inom den uppsökande verksamheten *Kompetensverkstan* har nämnden fortsatt arbetet med att erbjuda stöd att hitta sysselsättning till unga 19-29 år som inte arbetar eller studerar (UVAS). Unga leds genom det uppsökande arbetet vidare till bland annat inskrivning på Jobbtorg, kontakt med Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) samt studie- och yrkesvägledning. Under året har nämnden kommit i kontakt med 386 unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar och av dessa har 122 ungdomar har tagit del av arbetsmarknadsinsatser.

Vidare har satsningen tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen om stöd till alla till gymnasiestuderande studenter med särskilt fokus på sista års studenter som lever i familjer med ekonomiskt bistånd gett önskat resultat. Samtliga av de sista års studenter som tagit del av studie- och yrkesvägledning har egen försörjning vid slutet av 2022. Arbetet fortsätter under 2023 för att möjliggöra uppföljning med de ungdomar som valt att tacka nej till stöd via studie- och yrkesvägledning.

Samhälls- och bostadsvägledning

Nämnden har fortsatt att utveckla arbetet med samhällsvägledningen för att den ska motsvara invånarnas behov av stöd och vägledning. Samverkan har fortsatt med medborgarservice i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning i syfte att enhetliggöra och likställa service och tillvägagångssätt i bostads- och samhällsvägledningen. Målsättningen är att under nästa år ta fram en gemensam metod, för att på ett likartat sätt kunna följa upp arbetssätt och se vilka insatser som ger de bästa förutsättningarna till ökad egenmakt för besökarna.

Inflödet till bostadsvägledningen har varit högre under hela året jämfört med föregående år. Nämnden har genomfört ett flertal åtgärder för att kunna möta den ökade efterfrågan. Exempelvis har medborgarkontoret fortsatt att utveckla samverkansformer med Stiftelsen SHIS Bostäder när det gäller nyanlända bosatta i genomgångsbostäder. SHIS finns på plats på medborgarkontoret vissa tillfällen för dialog med boende i stadsdelsområdet, vilket underlättar samverkan mellan SHIS och berörda verksamheter inom förvaltningen. Arbetet har resulterat i goda resultat där majoriteten av hushåll som haft slutdatum för utflytt från

SHIS under perioden flyttat vidare till eget stadigvarande boende. En annan åtgärd är att nämnden ansökt och beviljats medel från sociala investeringsfonden för att utveckla och stärka arbetet med bostadsvägledningen. Projektet *Praktisk bostadsvägledning* startade i september och planeras pågå fram till augusti 2024. Insatsen riktar sig främst till den av socialtjänsten kända målgruppen av personer i hemlöshet eller riskerar att hamna i hemlöshet. Insatsen består av en samordnad insats från flera professioner, där utgångspunkten är att de samordnade tjänsterna ska se till hela familjens behov och familjens etablering i samhället. Insatsen inkluderar ekonomisk rådgivning, bostadsvägledning, utvidgat geografiskt arbetslöshets- och viss samhällsorientering. Förväntade effekter av projektet är att fler hushåll kommer ut i eget stadigvarande boende, fler invånare blir självförsörjande samt minskat behov av ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	5,4 %			4,7 %	4,6 %	2,7 %	VB 2022
Analys Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen fortsätter att öka till 5,4 i verksamhetsberättelsen 2022. Antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd är stabilt (i oktober fanns 522 barn i hushåll med ekonomiskt bistånd jämförelse med 521 i december 2021). Detta trots att antalet hushåll med försörjningsstöd minskar. Det betyder att de hushåll som har barn minskar i mindre utsträckning än hushåll utan barn. Hushåll med barn har en större försörjningsbörda samt högre kostnader för exempelvis bostad varpå det blir svårare att uppnå egen försörjning. För att öka måluppfyllelsen kommer fortsatta satsningar och prioriteringar att göras för att fler barnfamiljer ska bli självförsörjande.							
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,4 %	2,85 %	3,7 %	3,28 %	3,24 %	1,5 %	VB 2022
Analys Under året har antalet ärenden minskat med preliminärt 89 hushåll, trots det så nås inte målet. Nämnden arbetar fortsatt med förändrings- och motivationsarbete, delaktighet, samordnade planeringar och regelbundna uppföljningar. Kvinnor prioriteras fortsatt till stöd och insatser.							
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	73,68	87,5 %	63,64 %	48	70	Tas fram av nämnd	VB 2022
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,26 %	1,87 %	2,68 %	2,26 %	2,4 %	1,0 %	VB 2022
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	32 st	7 st	25 st	35 st	35 st	800 st	VB 2022
Analys Det finns i dag ett flertal liknande arbetsmarknadsinsatser som konkurrerar om samma målgrupp vilket gör rekryteringsprocessen svårt att styra över. För att öka måluppfyllelsen har ett systematiskt arbete för handläggning och uppföljning för Stockholmsjobben inletts under året med relevanta aktörer intern och externt. Under hösten genomfördes även en särskild satsning tillsammans med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen där 15 personer inom Jobb och utvecklingsgarantin gick ut i Stockholmsjobb.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 306			1 224	1 000 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	62			75	35 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	88			66	60	Tas fram av nämnd	VB 2022
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 088 st	521 st	564 st	1 049 st	900 st	9 000 st	VB 2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden ska med stöd av stadsdelsnämnderna utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser definiera stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför inskrivning på Jobbtorg Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna, utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, föreslå hur helhetsansvaret för arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb, inklusive samordning och anställning, kan åläggas arbetsmarknadsnämnden	2022-01-01	2022-06-30	

Nämndmål: Invånare är etablerade i samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samhälls- och bostadsvägledning

Nämnden ska erbjuda etableringsinsatser i form av samhällsvägledning i syfte att stärka individens egenmakt och förutsättning för integration och inkludering i samhället. I det arbetet är en aktiv och individanpassad bostadsvägledning särskilt prioriterad och den ska ske i samverkan med berörda nämnder och bolag. Under året ska medborgarkontoret arbeta för att stärka och vidareutveckla samverkan med SHIS och berörda parter gällande bostadsvägledning för nyanlända i genomgångsbostad. Nämnden utvecklar kontinuerligt de egna arbetssätten för att på bästa sätt erbjuda insatser som motsvarar invånarnas behov av stöd och vägledning.

Under 2021 har Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd med hjälp av konsult genomfört en utredning avseende inom vilka områden som samverkan kan vidareutvecklas.

Utredningen visar bland annat att samhällsvägledningen är ett område där det finns vinster och potentialer med en utökad samverkan och likriktade arbetssätt.

Projekt Kvinnokraft Järva

Nämnden har fram till 2021 bedrivit samverkansprojektet Kvinnokraft Järva tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, arbetsmarknadsnämnden och Studieförbundet. Projektet syftade till att stärka lågutbildade nyanlända kvinnors möjligheter till etablering. Under året kommer nämnden att arbeta för att säkerställa att lärdomar och arbetsmetoder från projektet implementeras i ordinarie verksamhet.

Digitalisering och regional samverkan

Ett uppdrag av särskild vikt inom samhällsvägledningen är att motverka det digitala utanförskapet. Genom att erbjuda digitalt stöd och vägledning till stadsdelsområdets invånare bidrar nämnden till en ökad delaktighet i samhällslivet. För att ytterligare öka kvaliteten och enhetligheten i samhällsvägledningen ska nämnden utveckla den regionala samverkan med relevanta berörda aktörer i staden, med särskilt fokus på västerort.

Förväntat resultat

- Fler invånare får tillgång till ändamålsenlig samhällsvägledning och förses med verktyg som underlättar etableringsprocessen
- Invånare erbjuds individanpassad bostadsvägledning i högre utsträckning
- Kvinnor med svag förankring på arbetsmarknaden ges anpassat stöd för att närma sig arbetslivet och ökad självständighet

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn uppnås helt samt att aktiviteterna har genomförts.

Under perioden har medborgarkontoret fortsatt att utveckla samhällsvägledningen utifrån målet att stärka invånarens egenmakt och främja etablering i samhällslivet. Medborgarkontoret har även fortsatt att erbjuda fördjupat stöd en gång per vecka i syfte att säkerställa att invånarna får det stöd och den vägledning som de har behov av. Målsättningen med stödet är att det ska leda till att besökare mer självständigt ska kunna hantera olika ärenden och digitala verktyg. Inflödet till bostadsvägledningen har under perioden varit fortsatt högt. För att möta efterfrågan har verksamheten bland annat fortsatt att förbättra samverkansrutinerna med SHIS gällande nyanlända bosatta i genomgångsbostäder. Vidare har stadsdelsmammorna fortsatt att bedriva uppsökande arbete för att motivera nyanlända till stöd och insatser samt lotsa invånarna till rätt instanser. Under året har även den interna samverkan stärkts med socialtjänsten, genom att medborgarkontorets besökare erbjudits möjlighet till ökad kontakt med socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd. Anledningen till införandet av nytt arbetssätt är utifrån besökarnas behov av ökad information kring ansökningsprocessen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel nyanlända kvinnor och män får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en (1) månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100	100 %	100 %	100	100 %		VB 2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Implementering av lärdomar från projekt Kvinnokraft – Mentorskap, Föreningsmatchning, Kunskapsträffar och Stadsdelsmammor	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Rinkeby-Kista ska tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning stärka samverkan mellan stadsdelarnas medborgarkontor med syfte att säkerställa att likriktade arbetssätt och metoder erbjuds och brukas inom samhällsvägledningen på Järva.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stärka och vidareutveckla samverkansformer med SHIS och berörda parter gällande bostadsvägledning för nyanlända i genomgångsbostad	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Invånarna är självförsörjande och vägen till arbete är kort

● Uppfylls helt

Beskrivning

Andelen invånare i behov av ekonomiskt bistånd i stadsdelsområdet, särskilt andelen kvinnor, samt andelen invånare med långvarigt behov har ökat under covid-19 pandemin. Nämndens verksamheter fortsätter att verka för att kvinnor och män i stadsdelsområdet är självförsörjande och på så sätt motverka utanförskap.

Arbetet med egenkontroll och kollegial granskning fortsätter för att säkerställa att samtliga processer håller en hög kvalitet, är rättssäkra samt att utveckling sker i enlighet med resultatet av genomförda kontroller och uppföljningar. Välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar motverkas genom ökad kunskap, tätare uppföljningar och rätt information om nämndens insatser och om processen vid bidragsfusk.

Sammanhållen socialtjänst

Inom förändrings- och handläggningsarbetet för individer i behov av ekonomiskt bistånd sätts fokus på samverkan i syfte att fler personer ska bli självförsörjande genom samplanerat stöd och insatser. Stöd och insatser samplaneras med samverkanspartners arbetsmarknadsförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Region Stockholm och via samordningsförbundet FINSAM.

Upplevelsen av huruvida individens situation förbättrats utifrån det stöd de tagit del av ska öka. Fokus blir att utveckla arbetssätt för att öka individens delaktighet genom hela processen i syfte att stöd och insatser ska ge förbättrad effekt. Exempelvis ska arbetet med samordnad individuell plan (SIP) utvecklas i syfte att kvaliteten i samtalen ska förbättras ytterligare samt för att öka individens delaktighet. En satsning görs bland annat på kompetensutveckling och stöd i samtalet för att samordnade insatser ska ge önskad effekt. För att öka individens upplevelse ska resultaten från 2021 analyseras och ett utvecklingsarbete initieras med fokus på bemötande och delaktighet.

Evidensbaserade bedömningsinstrumentet, Individuell bedömning (IB) och Förutsättningar inför arbete (FIA) används vid första besök, under utredning och vid pågående insatser. Detta i syfte att tillsammans med individen kartlägga behov och erbjuda adekvat stöd och insatser för kortaste vägen till självförsörjning. Den enskilde är delaktig samtliga skeden i processen. Metoden Motiverande samtal (MI) används vid besök. Besöks- och uppföljningsfrekvensen ska öka.

Kontinuerlig samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och arbetsförmedling finns kring målgruppen kvinnor och män med långvarigt ekonomiskt bistånd. I samverkan ska arbetshinder identifieras i syfte att se över möjligheter till nya arbetssätt med fokus på förberedelse för praktik och arbetsträning etcetera. Arbetet bedrivs tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.

Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt för att motverka att barn och unga växer upp i fattigdom. Kvinnor och män med barn prioriteras i utrednings- och förändringsarbetet och till arbetsmarknadsinsatser. Det uppsökande arbete gällande gymnasiestuderande i hushåll med ekonomiskt bistånd som påbörjats 2021 ska fortsätta. Uppsökandet utökas från sista års elever till att omfatta unga i gymnasiet. Genom tidiga informations- och stödjande insatser främjas fortsatta studier och/eller framtida arbete. Arbetet bedrivs i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen. Pojkar och flickor erbjuds och prioriteras till kvalitativa feriejobb som ger arbetslivserfarenhet och referenser för framtiden, på sommar-, höst- och jullov.

Även unga vuxna prioriteras för att motverka utanförskap. Genom samverkan med Kompetensverkstan kan målgruppen unga vuxna 19-29 år utan arbete och studier (UVAS) tidigt i utredningsskedet få stöd i att söka arbete, studievägledning och vägledas till nämndens andra verksamheter, arbetsmarknadsförvaltningen samt arbetsförmedlingen för ytterligare stöd och insatser.

Arbetsmarknadsinsatser

De kvinnor och män som tar del av nämndens och stadens arbetsmarknadsinsatser stärks inför inträdet på den reguljära arbetsmarknaden. Nämnden ser över arbetsmarknadsinsatserna; Stockholmsjobb, Extratjänster och offentligt skyddad anställning (OSA) i syfte att säkerställa ett mer effektivt nyttjande av insatserna. Fler ska ta del av dessa insatser. För ökad

ekonomiskt jämställdhet prioriteras kvinnor med med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd fortsatt vid nyttjande av insatser. Även personer med funktionsnedsättning prioriteras i syfte att stärka deras möjligheter att komma i arbete.

Förväntat resultat

- Fler kvinnor och män är självförsörjande genom samplanerade insatser
- Fler kvinnor och män stärks inför inträde på den reguljära arbetsmarknaden genom att de tar del av nämndens arbetsmarknadsinsatser
- Fler kvinnor och män upplever att de fått en förbättrad situation av de insatser de fått från socialtjänsten
- Ökad ekonomisk jämställdhet genom att kvinnor prioriteras till stöd och insatser
- Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd minskar
- Barns rättigheter stärks och barns behov beaktas vid beslut som rör barn
- Unga tar del av feriejobb som ger goda förutsättningar i arbetslivet

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att de förväntade resultaten har nåtts som ett resultat av ett internt kvalitets- och utvecklingsarbete samt ett intensifierat samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

Stöd till självförsörjning

Färre kvinnor och män är i behov av ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll i behov av ekonomiskt bistånd har fortsatt sjunka under året; ett trendbrott från tidigare år då antalet hushåll ökade som en konsekvens av Covid-19 pandemins påverkan på arbetsmarknaden. Under året har antalet hushåll sjunkit från 746 till preliminärt i december månad 649 hushåll. Resultatet beror till stor del på den fortsatta satsningen på tätare uppföljningar samt fler individuella planeringar tillsammans med den enskilde och i samverkan med bland annat Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsförvaltningen. Dock har nämnden sett att i slutet av året har inflödet av ärendet ökat och en förklaring till det är att den tidigare positiva utvecklingen med en sjuknade arbetslöshet har bromsat in. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten kommer att öka under 2023 samt att långtidsarbetslösheten förväntas öka.

Stadsdelsområdet har haft en fortsatt en utmaning i antalet personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Under året genomfördes därför en kartläggning av behov av stöd och insatser hos personer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Utifrån resultatet i kartläggningen har ett antal utvecklingsområden identifierats för att förbättra arbetet med arbetslösa respektive sjukskrivna personer. Utvecklingsområden som identifierats och där arbetet påbörjats är bland annat att vara med i en upphandling av aktivitetsförmågeutredningar för personer som eventuellt skulle kunna beviljas sjukersättning men saknar arbetsförmågebedömning, höja kunskapen och ökad användning av FINSAM, samverkan med Idéburna Offentliga partnerskap för att möjliggöra stegförflyttning mot arbetsmarknad. Fortsatt har samverkan med Arbetsförmedlingen i ärende där individen varit i behov av kompletterande insats till redan befintligt insats via Arbetsförmedlingen utvecklats och konkret lett till att 15 personer inom *Jobb och utvecklingsgarantin* gått ut i Stockholmsjobb.

En förutsättning för att uppnå målet med att fler bidragstagare går ut i självförsörjning är att den enskilde upplever att hen får en förbättrad situation utifrån de insatser som ges. Vid tidigare brukarundersökning 2021 angav 48 procent av de svarande att de upplevde en förbättrad situation utifrån insatsen/insatserna de fått från ekonomiskt bistånd. Utfallet för året är att 74 procent känner att de fått en förbättrad situation utifrån de insatser som getts. Under året har en intern frågemall arbetats fram med frågor om tillgänglighet, service och bemötande. Mallen ska framöver användas som en lokal brukarundersökning och syftar till att få en djupare förståelse för målgruppens behov och förväntas att ge ett bättre resultat även nästa år.

Möjligheten till egen försörjning är avgörande för individens självbestämmande och därmed möjligheten att kunna ha makt och inflytande över sitt eget liv. Kvinnor är överrepresenterade bland personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Utifrån detta har nämnden under året särskilt fokuserat på att kvinnor prioriteras till anställningar inom Stockholmsjobb. Hitintills i år har 25 kvinnor och sju män anställts.

Barn i familjer med behov av ekonomiskt bistånd

Barn som växer upp under pressade socioekonomiska förutsättningar har i regel sämre hälsa vilket även påverkar hälsa under kommande uppväxt och i vuxen ålder. Barnfamiljer har därför under året fortsatt varit prioriterade i utredning- och förändringsarbetet samt till arbetsmarknadsinsatser, för att barn ska få växa upp i familjer som är självförsörjande. I december 2021 var 521 barn aktuella inom ekonomiskt bistånd, i slutet av året låg siffran på 522. Trots att nämnden prioriterat vuxna, särskilt kvinnor med barn till insatser så är det ensamstående män utan barn som minskar mest i antal. Nämnden kommer utifrån detta göra en kartläggning under 2023 avseende kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd med särskilt fokus på kvinnor med barn. Arbetet syftar till att på lång sikt främja den ekonomiska jämställdheten och förebygga att barn befinner sig i ekonomisk utsatthet. För att synliggöra barnets situation och barns bästa har barnkonsekvensanalyser gjorts i ärenden som rör barn.

Förebygga framtida behov av ekonomiskt bistånd

Feriejobb ger ett första inträde på arbetsmarknaden, erfarenheter och referenser med målsättningen att minska ungdomsarbetslösheten på sikt. Under året har barn i familjer med ekonomiskt bistånd fått information och stöd att ansöka om, samt prioriterats till feriearbete. Samtliga barn i familjer med ekonomiskt bistånd fick skriftlig information om möjligheten att få förtur till feriejobb. Majoriteten av barnen och deras föräldrar valde att med stöd av socialsekreteraren ansöka om feriejobb.

För att förebygga ett framtida behov av ekonomiskt bistånd har nämnden erbjudit stöd till samtliga gymnasiestudenter som lever i familjer med ekonomiskt bistånd. Arbetet har skett i samverkan med Jobbtorg som erbjuder stöd i att söka arbete eller studier efter gymnasiet. Berörda familjer och ungdomar har informerats om vilket stöd som kan ges av Jobbtorg, samt vilka förväntningar som ställs utifrån att bidra till hushållets ekonomi efter studenten.

Under året har antalet unga vuxna, åldern 18-29 år, med ekonomiskt bistånd minskat från 160 hushåll i januari månad 2022 till preliminärt 120 hushåll i november 2022. Även inflödet av nya ärenden i målgruppen har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utveckla satsning på informations- och stödande insatser för gymnasiestuderande i hushåll med ekonomiskt bistånd i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har genomfört omfattande åtgärder under året för att öka människors känsla av trygghet och bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen baseras på att målvärdena för två indikatorer har uppnåtts helt under året, två delvis och en har inte uppnåtts. Förväntat resultat för underliggande nämndmål har uppnåtts.

Nämndens brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete utgår från hållbarhetsmålen inom Agenda 2030. *Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet* har under året varit framträdande inom nämndens brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder. Det förstnämnda exempelvis genom att barn och ungas bästa uppmärksammas och övervägs i de beslut som tas inom de olika samverkansgrupperna. Beträffande jämställdhetsperspektivet så är det en naturlig del i det löpande arbetet och de könsskillnader som framträder i genomförda undersökningar beaktas särskilt. Arbetet med att försöka identifiera unga i riskzon för insocialisering till kriminalitet hänger samman med mål 10 om *minskad ojämlikhet* och nämndens samverkansarbete med polisen har under året bidragit till att fler unga uppmärksammas, fått stöd och därmed står bättre rustade för att välja ett liv bortom kriminalitet. Mål 16 om *fredliga och inkluderande samhällen* har flera delmål som arbetet inom samverkansöverenskommelsen hänger samman med, exempelvis minskat våld. Stadsdelsnämnden har under året, i samverkan med utbildningsnämnden, erbjudit barn och

unga utbildning med målet att stoppa och förebygga mäns och pojkars våld. Nämnden har även genomfört föräldrträffar för föräldrar vars barn deltagit i något av de nämnda våldspreventiva programmen.

Under året har nämnden uppmärksammat att flickor och kvinnor identifieras i liten utsträckning inom kriminella miljöer och därför kommer nämnden fokusera på en jämställdhetsinsats inom området kriminalitet under nästkommande år. Nämnden kommer således arbeta för att öka kunskapen samt förståelsen för flickors/kvinnors situation. Vidare behövs även kompetensutveckling inom flickors/kvinnors förutsättningar i den kriminella miljön och samtal/kunskap om den kriminella miljön ur ett genusperspektiv. Inom ramen för nämndens förebyggande arbete för barn och unga har ett ökat fokus på pappors delaktighet funnits. Riktade aktiviteter som bland annat pappagrupper har erbjudits inom Familjens HUB.

Enligt tidigare trygghetsmätningar och tidigare års resultat gällande medborgarundersökningen är upplevelsen av trygghet i stadsdelsområdet låg varpå förvaltningen aktivt arbetat med att utveckla alla aspekter av trygghetsarbetet under året. Som exempel har nämnden bland annat arbetat med belyningsprojekt, åtgärder för att underlätta samvaro ute, förbättring av barns utemiljö, möjliggörande av spontanidrott och lek miljö.

Gällande samtliga frågeområden i stadens medborgarundersökning som rör delområdena trygghet och renhållning har resultaten förbättrats i år jämfört med både 2021 och 2019. Fortfarande är resultaten inte tillfredsställande där tre av fyra KF-indikatorer, kopplade till undersökningen, inte når de uppsatta årsmålen för 2022. Fortsatta behov av åtgärder behövs i syfte att öka måluppfyllelsen för att uppnå målsättningen om en trygg, säker och välskött stad.

Nämnden kommer fortsätta med att genomföra riktade trygghetsåtgärder i stadsmiljön gentemot prioriterade målgrupper såsom bland annat kvinnor, där exempelvis arbetet med att genomföra belyningsprojekt på otrygga platser kommer fortgå under 2023. Enkätunderlag behöver ses som ett verktyg i det fortsatta utvecklingsarbetet och som ett stöd i nämndens prioriteringar kring frågor och områden i behov av att undersökas vidare. Nämndens medborgarkontor har en viktig funktion i arbetet med att kunna nå ut med information och även inhämta synpunkter och förslag från de boende i stadsdelsområdet. Under det kommande året kommer riktade aktiviteter att genomföras för att stärka kvinnors inflytande där bland annat arbetet med trygghetsvandringar ska utvecklas. I linje med det trygghetsskapande arbetet kommer även prioritering vara på att förbättra renhållning, skötsel och städning i stadsdelsområdet.

Social prevention barn

Under året har åtgärder genomförts för att öka antalet föräldrar som kommer i kontakt med nämndens förebyggande insatser för barn och unga, i syfte att stärka dem i sin föräldraroll. Exempelvis har en systematisk samverkan etablerats mellan nämndens föräldrarådgivare och barnavårdscentralerna (BVC). Detta har resulterat i att alla föräldrar som kallas till BVC för tre-årskontroll erbjuds att träffa Föräldrarådgivningen för ett kort informationsmöte. Nämnden kan konstatera att antalet familjer som haft råd och stödsamtal med föräldrarådgivare och/eller deltagit i föräldrastödjande gruppverksamhet har ökat sedan föregående år.

Familjens HUB är en öppen mötesplats där föräldrar tillsammans med sina barn (0-12år) kan

delta i aktiviteter och samtidigt ta del av föräldraskapsstödande insatser. Familjens HUB drivs i samverkan mellan avdelning förskola och avdelning individ och familj. Verksamheten har fokus på att stärka anknytningen mellan föräldrar och barn, föräldrarollen samt att arbeta främjande med skyddsfaktorer. Besökare på Familjens HUB ges även samhällsinformation och bland annat har flera av nämndens myndighetsutövande verksamheter hållit i informationstillfällen under året. Besökarna ska vid behov hänvisas/lotsas vidare till andra verksamheter. Under året har Familjens HUB nått ut till stadsdelens invånare i så hög grad att maxantalet av tillåtna besökare i lokalen nåtts nästintill dagligen. Kännedom om verksamheten har även spridit sig även utanför Stockholm stad, vilket har resulterat i ett flertal studiebesök. Verksamheten har under året utvecklat en struktur för utvärdering och systematik för föräldrastödande insatser.

Särskilda insatser i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Under slutet av året har den övergripande lägesbilden reviderats, tillsammans med lokalpolisområde Järva, för att ge en uppdaterad bild av dels nuläget och dels hur det lokala samverkansarbetet med polisen fortlöper. Inom ramen för den reviderade lägesbilden har statistik delats upp utifrån geografiskt område i den mån det har varit möjligt. Syftet är att på så sätt kvalitetssäkra lägesbilderna i de fyra olika operativa grupperna (platssamverkan). I dessa grupper har arbetet med social och situationell prevention fortlöp parallellt under året. Exempelvis har samverkan initierats mellan fastighetsägare och fältassistenter, så att fler medarbetare hos bostadsbolagen fått ökad kännedom om vilka insatser som stadsdelsnämnden kan erbjuda individer i behov av stöd. På så sätt är det fler vuxna i området som kan fånga upp ungdomar och slussa dem till rätt instans för adekvat hjälp. Utifrån att nämndens skolnavagerar på samma geografiskt avgränsade plats som de operativa grupperna inom platssamverkan, har en planering upprättats för hur dessa två forum ska interagera med varandra under nästkommande år.

Platsaktivering

Nämndens platsaktivering benämnd *Sommar i Spånga-Tensta* genomfördes på fyra olika platser under sommarmånaderna: Hjulsta, Tensta, Spånga och Bromsten. Syftet var att befolka dessa platser med barnfamiljer och ungdomar, samt att ge målgruppen möjlighet att prova på olika aktiviteter. Cirka 120 ferieanställda ungdomar deltog och bidrog till att bemanna och aktivera de utvalda platserna. Exempel på aktiviteter som genomfördes var minigolf, teaterföreställningar, matvagnar och cykelkurser.

Samverkan med civilsamhället

För att lyckas bedriva ett framgångsrikt trygghetsarbete är samverkan med civilsamhället av största vikt. Genom att långsiktigt bygga relation och tillit mellan stadsdelsnämnden och civilsamhällets aktörer kan de sistnämnda bistå nämnden i specifika situationer för att exempelvis motverka våld och otrygghet. Ett exempel på trygghetsskapande samverkan är den nattvandring som genomförts under året och där civilsamhället deltagit aktivt. Den lokal som nämnden upplåter för nattvandrande föreningar och privatpersoner har fått utökade öppettider under året och är i dagsläget tillgänglig onsdag – lördag varje vecka.

Under året har en utmaning i stadsdelen varit Stram kurs/Paludans återkommande besök och demonstrationer. Fältassistenter har under dessa tillfällen arbetat riktat och samverkat

intensivt både internt men även med andra myndigheter samt med civilsamhället för att skapa trygghet och lugn, i synnerhet för de barn och ungdomar från stadsdelen men även för stadsdelen generellt.

Fusk och oegentligheter

Inom ekonomiskt bistånd har arbetet med egenkontroll och kollegial granskning fortsatt under året för att säkerställa att samtliga processer håller en hög kvalitet, är rättssäkra samt att utveckling sker i enlighet med resultatet av genomförda kontroller och uppföljningar.

Nämnden har uppmärksammat visat vissa avvikelser i dokumentationen vid dessa kontroller. Vålfärdsbrott och felaktiga utbetalningar motverkas genom ökad kunskap, tätare uppföljningar och rätt information om nämndens processer vid bidragsfusk. Arbetet fortsätter under 2023 där enheten kommer att vidta åtgärder genom att erbjuda utbildning, ärendegenomgångar, kollegial granskning och ett nytag kring kvalitetsarbete med fokus på systematiken

Inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och psykisk ohälsa har det genomförts en och en halvdags utbildning för biståndshandläggare med fokus på handläggning och uppföljning där syftet har varit att skapa en systematik i att säkerställa att assistansbolag har giltiga och aktuella tillstånd hos inspektionen för vård och omsorg (IVO). Nämnden har deltagit i Socialförvaltnings pilot som har testat en ny uppföljningsmodell inom socialtjänsten. Piloten har varit avgränsad till HVB-placeringar inom verksamhetsområde barn och ungdom (fokus ungdomar) och HVB-placeringar inom verksamhetsområde vuxen/missbruk.

Samverkansöverenskommelse med polisen

Nyrekrytering

Samverkansgrupp *nyrekrytering* har under perioden fortsatt sitt arbete med skolnav samt det våldspreventiva arbetet. Arbetet inom samverkansgruppen har resulterat i tydliga och välfungerande strukturer för samverkan mellan socialtjänst, skola, fritid och polis. Nämnden kan även konstatera att skolresultaten har förbättrats över tid och att tryggheten i skolan ökar.

Kriminella konflikter

Under året har det dödliga skjutvapenvåldet minskat i området och inom ramen för samverkansgrupp *kriminella konflikter* har arbetet med förstärkt individsamverkan (Trefas) fortsatt. Under tertialen har arbetssättet utökats till andra geografiska områden i staden, vilket riskerar att påverka det lokala utvecklingsarbetet negativt då hänsyn behöver tas till andra stadsdelars förutsättningar och behov.

Antalet individer som tar del av insatsen social insatsgrupp för unga vuxna har legat stabilt under året.

Under året har utvecklingsarbete bedrivs rörande socialekreterare i polishuset, exempelvis genom ett gemensamt arbetsutskott som tittat på risk- och hotbilda-bedomningar. Uppföljning av arbetet har skett genom så kallad spindelmätning. Denna visar bland annat att ledningen tydligt visar engagemang och stöd, men att det till viss del saknas samsyn kring arbetssätt mellan de två parterna.

Otillåten påverkan

Samverkansgruppen *Otillåten påverkan* har under perioden arbetet fram ett

informationsmaterial för det lokala näringslivet som kommer att publiceras på stadens webbplats i samverkan med stadsledningskontorets kommunikationsenhet. Ett visitkort kommer att tryckas och distribueras av nämnden till de lokala näringsidkarna med hänvisning till webben.

Under perioden har en arbetsgrupp kartlagt stadens pågående arbete kopplat till välfärdsbrottslighet. Kartläggningen visar att arbete pågår både på övergripande (stadsledningskontorets säkerhetsenhet och socialförvaltningen) och på lokal nivå (inom nämndens egna verksamheter). Samverkansgruppen bedömde att inga ytterligare åtgärder ska vidtas i nuläget, utan att nämnden håller sig uppdaterad med det utvecklingsarbete som redan pågår.

Otrygga brottsutsatta platser

Inom ramen för samverkansgruppen *otrygga brottsutsatta platser* återfinns nämndens arbete med platssamverkan på fyra olika platser: Hjulsta centrum, Tensta centrum, Risingeplan/Glömmingegränd samt Spånga centrum/Bromsten. Grupperna har träffats löpande under året och följt upp de konkreta åtgärderna med hjälp av respektive operativa grupps handlingsplan. Under perioden har exempelvis en samordnad lövblåsning genomförts på Risingeplan med de fyra olika entreprenörer som verkar på platsen. Även förskolan inkluderades och barn fick prova de olika maskinerna som användes under städinsatsen.

Nämnden har även en samordnande *strategisk arbetsgrupp* som fångar upp det arbete som bedrivs i de fyra operativa grupperna och dess utmaningar. I dessa diskussioner ingår samma aktörer som i de operativa mötena, men andra funktioner med visst beslutsmandat.

Trygghetsinventeringar

Nämnden har under året genomfört åtta trygghetsinventeringar på kvällstid samt en inventering i Lunda industriområde på dagtid. Nämnden har under året aktivt arbetat för att fler ungdomar ska delta i dessa vandringar och en samverkan med områdets fritidsgårdar har därför genomförts. Höstens vandringar var generellt mer välbesökta jämfört med vårens, framförallt var det fler ungdomar som deltog. Nämnden kan konstatera att fler deltagare kräver en annan samordning för att säkerställa att allas perspektiv och synpunkter omhändertas

Investeringsåtgärder i stadsdelsnämndens stadsmiljö

Nämnden har beviljats medel för ytterligare utsättning av smarta papperskorgar i stadsdelsområdet. Idag finns cirka 30 stycken som har mottagits väl. Smarta papperskorgar förväntas uppmuntra till ett ändrat beteende vad gäller nedskräpning och genom att en avläsare är installerad i papperskorgen meddelas sophanteringens när det är dags att tömma. Detta, samt att papperskorgarna rymmer en mycket större mängd minskar onödig utkörning och energiåtgång avsevärt jämfört med traditionell sophämtning. Platser har tagits fram och papperskorgarna kommer strategiskt placeras i gångstråk eller i lekpark, för att uppnå energiminimeringens syfte. Inköp och utsättning har fördröjts av hinder i upphandlingen och kommer av den anledningen inte att kunna placeras ut förrän 2023.

Belysningsprojekt som påbörjats under 2021 har nu avslutats i Svandammsparken, Ellen Key-skogen och Glömminge hundrastgård. Nämnden har beviljats medel för genomförande av

trygghetsinsatser under året. Dessa medel omfattar att investeringar i Gryningsparken har kompletterats med utökad belysning, en hundrastgård har skapats och belysning ska installeras i Spånga by. Belysningsprojekten är försenade på grund av leveransproblem och förväntas inte vara helt färdiga förrän nästa år. Investeringsåtgärder har genomförts i Lättingeparken med sittplatser, lekutrustning och utemöbler 2021 vilket kommer kompletteras med belysning som projekterats och beställts. Trygghetsinsatser med belysning i Rhododendronparken, vid Risingeplan, har kompletterats med att kulturförvaltningens *Unga berättar* har utfört en muralmålning. Denna målning gjordes av närboende ungdomar som ett konstnärligt sommarprojekt för att ungdomar ska få vara med och påverka sin utemiljö. Ytterligare åtgärder som utbyte av utemöbler och en pop-up lekplats har placerats ut. Liksom vid andra belysningsprojekt är denna leverans försenad.

Under året har grillar och bänkar placerats ut i parker och på lekplatser för att underlätta samvaro utomhus vilket visat sig allt viktigare under pandemi. En duschplatta har byggts till plaskdammen i Erikslund för att förbättra barns utemiljö. Spånga by har byggts om och i de beteshagar 4H har lämnat har utökning av möjligheter till spontanidrott och lek miljö introducerats. Insatserna omfattar samverkan med ungdomar i området. Fler pingisbord och sittplatser har placerats ut, upprustning av minigolfbanan och iordningställande av fler ytor för spontan uteaktivitet samt förberedande av yta för minitennis har utförts. Palmérs parkens multisportplan är ett nytt skott med både pingis, basket och fotbollsmöjligheter. Nämnden har under året inte beviljats medel för satsningar i stadsmiljön gällande stadsodling i parker.

Informationssäkerhet

Under 2022 har nämnden genomfört en organisationsöversyn och inrättat en ändamålsenlig organisation med resurser för att säkerställa att nödvändiga aktiviteter genomförs och stödjer ett systematiskt informationssäkerhetsarbete inklusive dataskydd. Arbetet med informationssäkerhet har intensifierats där ett förvaltningsövergripande nätverk införts under hösten, i syfte att stärka samverkansstrukturerna och skapa forum för kunskapsöverföring inom verksamheten och dess nyckelfunktioner. Den nya organisationen har även en viktig funktion i att stärka verksamheternas riskbaserade förhållningssätt i det fortsatta kvalitetsutvecklingsarbetet. Under året har nämnden påbörjat genomförande av kompetenshöjande insatser och utveckling av egenkontroller gällande informationssäkerhet och dataskydd, vilket fortgår under 2023. Handlingsplan för informationssäkerhetsriskerna består av de åtgärder som förvaltningen formulerat mot riskerna i nämndens väsentlighets- och riskanalys i samband med verksamhetsplanen för nästa år.

Revidering av lokala handlingsplaner mot våldsbejakande extremism

Under 2022 har nämndens verksamheter arbetat utifrån prioriterade aktiviteter i den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism.

En grundförutsättning för att individer inte ska dras till våldsbejakande extremistmiljöer är att barn och unga har goda uppväxtvillkor, ges goda förutsättningar att fullfölja sina studier, en meningsfull fritid och arbete eller sysselsättning. Förebyggande insatser som syftar till detta genomförs i nämndens ordinarie verksamhet genom exempelvis hembesöksprogram för förstagångsföräldrar, föräldrastödsprogram, skolsociala team, våldsförebyggande arbete och uppsökande arbete mot målgruppen UVAS (unga 16-19 år utan varken arbete eller studier).

Socialtjänsten har i uppdrag att, inom ramen för sina respektive uppdrag, förhindra att individer dras in i våldsbejakande extremism och stödja individer som vill lämna dessa miljöer. Verksamheterna har en god beredskap att utreda och ge stödinsatser till individer och anhöriga som är involverade i våldsbejakande extremism, men endast ett fåtal individärenden har varit aktuella under 2022.

En central del i samordningen av arbetet mot våldsbejakande extremism är att säkerställa att chefer och medarbetare har den kompetens som krävs för att tidigt upptäcka tecken på våldsbejakande extremism. Relevant personal har under året genomgått grundutbildningen, men det finns ett behov av att årligen uppdatera kunskapen. Medarbete inom enheten för kultur och fritid har under året genomfört en workshop med fokus på tidig upptäckt.

Under våren genomfördes årets enda träff med det interna VBE-nätverket. Under 2023 finns ett behov av att se över den interna samverkan. Det finns även ett behov av att se över hur den externa samverkan avseende våldsbejakande extremism kan inkluderas i befintliga samverkanforum där exempelvis polis, skola, socialtjänst, förskola och civilsamhället ingår.

Den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism har reviderats i slutet av året och en ny uppdaterad handlingsplan gäller för 2023.

Social prevention äldre och psykisk ohälsa

De öppna verksamheterna för äldre och personer med psykisk ohälsa har erbjudit ett brett utbud av aktiviteter samt stöd och service med målet att stärka målgruppernas förmåga att leva ett självständigt liv i hemmiljö. Den uppsökande verksamheten är en viktig del av det förebyggande arbetet, därför har verksamheterna samarbetat med vårdcentraler, sim- och idrottshallar, bibliotek, biståndshandläggare, hemtjänst, föreningar och olika kognitiva mottagningar i Stockholmsområdet för att nå ut med information och aktiviteter till målgrupperna.

Under året har det hälsofrämjande arbetet för äldre i stadsdelen fortsatt i samverkan med Tensta sim- och idrottshall. Äldre har getts möjlighet att prova flera olika typer av fysisk aktivitet och träning. Nya träningsformer har planerats in i samråd med målgruppen och aktiviteterna har varit mycket efterfrågade.

Under året har förberedelserna för att starta upp pilotprojektet FINGER pågått. FINGER är en modell som används för att förbygga kognitiva försämringar hos äldre genom förändring av ohälsosamma levnadsvanor. Pilotprojektet är en del av Äldrecentrums projekt *Stockholm – Internationell huvudstad för hjärnhälsa i den äldre befolkningen*.

De öppna träffpunkterna för äldre har genomfört flera aktiviteter inom ramen för satsningen Matlyftet. Syftet med aktiviteterna har varit att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet samt ge möjlighet till nya smakupplevelser. Verksamheterna har haft flera lunchsittningar, firande av alla högtider, mat från food-truck med tipspromenad, matlagningskurs för män och föreläsningar på temat *Mat för livet* vid flera tillfällen. Tretton bussutflykter har kunnat genomföras under året. Under dessa resor har äldre fått gå på guidade turer i slott, besökt museum, åkt på guidade turer genom Stockholm och ätit gemensamma luncher.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	63 %	65 %	61 %	50 %	72 %	79 %	2022
Analys Resultatet baseras på medborgarundersökningen och visar att årsmålet inte uppnås. Årets resultat visar dock på positiv utveckling när det gäller invånarnas upplevelse av trygghet inom stadsdelsområdet. Detta både vid jämförelse med föregående års resultat och över tid. Det framkommer fortfarande vissa skillnader utifrån kön, där kvinnor i större utsträckning uppgett att de upplever otrygghet. Vid jämförelse med föregående års resultat samt över tid, sedan 2016, är dock könsskillnaderna mindre för 2022 års resultat. Trygghetsarbetet är ett prioriterat fokusområde för nämndens verksamheter där fortsatta åtgärder kommer genomföras under 2023 i samverkan med viktiga aktörer.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	87,38 %	85	90		85,5 %	88,5 %	2022
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	57 %	55 %	59 %	52 %	73 %	73 %	2022
Analys Resultatet från medborgarundersökningen omfattar såväl stadsdelsnämnden som trafiknämndens olika ansvarsområden. Resultatet har förbättrats något för 2022 jämfört med både 2021 och 2019 men når fortfarande inte upp till det uppsatta årsmålet. Resultatet för Spånga-Tensta ligger även något lägre än stadens totala resultat på 64 procent. Fler kvinnor än män upplever nöjdhet med renhållning och städning, men skillnaden är dock mindre jämfört med föregående år. Vid jämförelse över tid framträder inga bestående skillnader utifrån kön. Åtgärder för att öka invånarnas nöjdhet med renhållning och städning är ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde under nästkommande år. Under året har ett flertal insatser genomförts såsom bland annat olika städaktiviteter där ett exempel är deltagandet i Håll Sverige Rents skräpplockardag genom att anordna skräpplockarevent för att uppmuntra invånarna att bidra till minskad nedskräpning.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	64 %	64 %	63 %	57 %	73 %	73 %	2022
Analys Resultatet från medborgarundersökningen omfattar såväl stadsdelsnämnden som trafiknämndens olika ansvarsområden. Resultatet har förbättrats något för 2022 jämfört med både 2021 och 2019 och ligger i paritet med stadens totala resultat. Under året har ett flertal insatser genomförts för att öka invånarnas nöjdhet med skötsel och städning av parker och grönområden. Förvaltningen har bland annat intensifierat uppföljningen av markskötselentreprenören för att säkerställa att kraven i avtalet uppfylls, i syfte att parkskötsel och renhållning inom stadsdelsområdet håller god kvalitet.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	79 %	77 %	83 %	72 %	75 %	Tas fram av nämnd	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga och prioritera det långsiktiga investeringsbehovet i stadens parklekar	2022-01-01	2022-06-30	
  Idrottsnämnden ska tillsammans med i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda var i staden det finns behov av och förutsättningar för att skapa en mer levande stad genom utegym samt anlägga utegym i enlighet med utredningens slutsatser	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna följa upp satsningen på trygghetsinvesteringarna. Detta för att skapa en samlad bild över de insatser som genomförts och vad resultatet blivit samt sprida goda exempel, erfarenheter och lärdomar	2022-01-01	2022-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av säkerhetsskyddslagen ska säkerställa att det finns resurser och kompetenser tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet och bidra i utvecklingen av stadens säkerhetsskyddsorganisation	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska under ledning av kommunstyrelsen utreda förutsättningar för att etablera trygghetspunkter för krisberedskap och det civila försvaret inom sitt geografiska område	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Förebyggande och tidiga insatser skapar trygghet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tryggheten i stadsdelsområdet ska öka. I samverkan med utbildningsförvaltningen och polismyndigheten bedrivs ett strukturerat, kontinuerligt och långsiktigt förebyggande och främjande arbete för att förhindra att barn och unga i riskzon utvecklar ett destruktivt beteende. Samverkansöverenskommelsen med polisen, Trygghetsstrategi Järva och Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet är styrande. I samverkansstrukturen återfinns samverkansgruppen Motverka nyrekrytering samt Samverkansnav Hjulsta, Tensta samt Spånga där representanter från stadsdelsförvaltningen, polismyndigheten och utbildningsförvaltningen arbetar på individ- och gruppnivå med att sätta in socialpreventiva åtgärder utifrån en gemensam lägesbild.

Nämnden kommer under 2022 att ha ett ökat fokus på att höja invånarnas kännedom om verksamheter, stöd och insatser som syftar till att förebygga eller motverka att barn och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende. Fler föräldrar, särskilt de som befinner sig i en utsatt situation, ska få information och vägledning till öppna insatser såsom föräldrarådgivning, föräldrastödsprogram, hembesöksprogram, verksamheten Familjens HUB och förebyggande skolteam. Syftet är att verksamheterna ska bli mer tillgängliga för invånarna.

Förebyggande stöd och insatser

Nämndens arbete med förebyggande skolteam på alla kommunala högstadieskolor i stadsdelsområdet syftar till att fler unga höjer skolnärvaron och ökar måluppfyllelsen i skolan samt att föräldrar får ett samordnat stöd. Förebyggande skolteam ger ett samordnat och riktad stöd både för skolor, elever och dess vårdnadshavare och kan även utgöra en första väg in i

socialtjänsten.

Inom Familjens HUB, en öppen verksamhet i samverkan med civilsamhället kan föräldrar tillsammans med sina barn (0-12år) delta i aktiviteter och samtidigt ta del av föräldraskapsstöd. I verksamheten är fokus att stärka anknytningen mellan föräldrar och barn, föräldrarollen samt att arbeta främjande med skyddsfaktorer som en aktiv fritid, delaktighet och närvaro i förskola och skola, läxhjälp med mera. Även Familjens HUB kan vara vägen in till socialtjänsten i de fall ytterligare behov av stöd uppmärksammas. Under 2022 har verksamheten fokus på uppsökande arbete och riktade aktiviteter till nyanlända med Länsstyrelsens §37 medel. Arbetet bedrivs i samverkan med Stadsmissionen och Ung station Järva. Förvaltningens verksamheter medverkar till utveckling av verksamheten genom att ha fältförlagda aktiviteter på familjens HUB.

Föräldrar erbjuds olika former av föräldraskapsstödsprogram, såsom exempelvis ABC och KOMET och enskilda stödsamtal i syfte att stärka föräldrarollen. Arbetet med att utveckla föräldrarådgivning och föräldrastödsprogram fortsätter. För att nå föräldrar tidigt har Hembesöksprogrammet för nyblivna förstagångsföräldrar, en samverkan med Region Stockholm integrerats i ordinarie verksamhet. Föräldrarådgivarna är även tillgängliga för samtal med föräldrar på förskolan. För att fler vårdnadshavare ska få information och tillgång till generellt och individuellt anpassat stöd i föräldrarollen samt föräldrastödsprogram ska föräldrarådgivarna besöka samtliga förskolor och skolor i i stadsdelsområdet för att informera om verksamhetens utbud. Under året utvecklas möjligheten att i samverkan med förskolan erbjuda fler föräldrar och vårdnadshavare deltagande i Alla barn i centrum (ABC) kurser.

En del av nämndens förebyggande arbete förläggs vid Järva ungdomsmottagning där nämnden tillhandahåller rådgivning i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Region Stockholm. Ungdomsmottagningen ligger centralt i Kista och vänder sig till ungdomar i åldern 13-22 år. På ungdomsmottagningen får ungdomar möjlighet till rådgivning och stöd av bland annat kuratorer. Ungdomsmottagningens uppdrag är att främja en god fysisk och psykisk hälsa, med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland unga. Under året kommer arbetet med att få fler pojkar att besöka ungdomsmottagningen att fortgå.

Kultur- och fritidsverksamhet som preventiva insatser

Nämnden utvecklar och driver attraktiv kultur- och fritidsverksamhet med strukturerade aktiviteter i nära samverkan med kulturnämnden, idrottsnämnden och föreningslivet. På längre sikt är målet att barn och unga slussas vidare från fritidsgårdarna och parklekarna till strukturerade och vuxenledda verksamheter hos kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och föreningslivet. Syftet är att bryta segregation genom att barn och unga från olika miljöer och med olika bakgrund möts på fritiden. Fritidsgårdarna ska i samverkan med fältverksamheten utveckla det systematiska arbetet mot våld, våldsbejakande extremism och narkotika för att på bästa sätt stärka de unga som besöker verksamheterna. En faktor att beakta och bekämpa i sammanhanget är macho-kulturen.

Stadsdelsförvaltningens alla medarbetare som i sin yrkesutövning möter föräldrar med minderåriga barn har ett uppdrag att uppmärksamma barnens behov av fritidsverksamhet, ge information och stöd i frågan till föräldrarna och följa upp kontakten med familjen. På samma sätt är det viktigt att nyckelpersoner i civilsamhället har kunskap om utbudet av fritidsverksamhet i stadsdelsområdet, är medvetna om fritidens betydelse som skyddsfaktor för barn och unga och har handlingsberedskap att guida familjer rätt, särskilt de som befinner sig i en utsatt situation. Nämndens verktyg i detta är samverkan inom ramen för avtal om Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), föreningsbidragen och den dialog om trygghetsarbetet som pågår mellan förvaltningen och större och välstrukturerade föreningar aktiva inom det sociala området.

Förstärkt samverkan för ett levande och tryggt kultur- och fritidsliv

Invånare i Järva ska ha tillgång till ett rikt utbud av aktiviteter inom kultur- och fritidsområdet som baseras på lokalsamhällets behov och efterfrågan. Kultur- och fritidslivet är viktigt för invånarna i Järvas vardag och har stor betydelse för att öka tryggheten. Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta, kulturnämnden och idrottsnämnden ska genom en tät samverkan fortsätta att skapa förutsättningar för ett levande kultur- och fritidsliv

Alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDTS)

Det förebyggande arbetet mot ungas, vuxnas och äldres användning av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT) genomförs systematiskt i enlighet med stadens program. ANDTS-programmet har brutits ned till verksamheterna för konkreta åtgärder och nämndens medarbetare ska ha kännedom om tidiga signaler på risk- eller missbruk och kunna vägleda invånare som efterfrågar stöd till adekvata insatser. Under året ska arbetet fördjupas och medarbetarnas kompetens stärkas ytterligare genom bildande av ett förvaltningsövergripande nätverk. Unga med missbruks- och beroendeproblematik nås och erbjuds stöd genom det uppsökande arbetet. Kunskapsutveckling ska ske för att tidigt upptäcka, bemöta och vägleda barn till missbrukande föräldrar. Nya arbetsmetoder för att stärka det uppsökande arbetet utvecklas bland annat i samverkan med Framtid Stockholm Järva. Det uppsökande arbetet gentemot unga med spelproblematik utvecklas och metoder för detta implementeras.

Social prevention

Det fältförlagda uppsökande arbetet ska utvecklas för att möta behovet av social prevention gällande områdena; skolnärvaro, våld, kriminalitet, narkotika, arbete och sysselsättning, fritid och psykisk ohälsa. Det pågående utvecklingsarbetet kring systematiskt arbete utifrån risk- och skyddsfaktorer fortsätter i syfte att implementera Stockholmsstandarden. Det uppsökande arbetet ska under året integreras med utvecklingsarbetet kring dialogträffar med föräldrar och anhöriga i området. Arbete bedrivs på platser och tider där barn och unga vistas, såsom skolorna, fritidsgårdar och offentliga rum på kvällar och helger. För att öka skolnärvaro bedrivs uppsökande arbete i nära samverkan med de kommunal skolorna. Arbetet kommer att

utvecklas att även omfatta friskolor i området. Från hösten 2021 återfinns kontaktpersoner från fältverksamheten även hos låg-, mellanstadieskolorna (tidigare högstadieskolorna) efter uppmärksammat behov av uppsökande arbete i yngre åldrar.

För att färre unga ska utsättas eller utsätter andra för våld bedriver fältverksamheten i samverkan med skolorna det våldspreventiva arbetet genom metoderna mentorer i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans. Arbetet innefattar även våld i ungas relationer. Under året kommer våldspreventiva arbetet genom dessa metoder att påbörjas i samtliga kommunala skolor i stadsdelsområdet. Föräldraprogramsstöd ska parallellt erbjudas på skolorna som integrerar metoderna. Samverkan mellan de uppsökande verksamheterna, brottsofferjouren och socialförvaltningens stödcentrum fortsätter i syfte att fånga upp och vägleda fler brottsoffer till stöd och insatser. En arbetsgrupp har påbörjat uppdraget att utarbeta nya arbetssätt. Arbetet bedrivs i enlighet med stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet.

I samverkan med polisen och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning utvecklas de så kallade utsättningsmötena i syfte att de professionella och frivilliga arbetar utifrån en gemensam lägesbild, mer samordnat samt bedriva ett mer kvalitativt relationsbyggande och trygghetsskapande arbete ute i stadsdelsområdet. Fältverksamheten är viktiga ambassadörer för och en väg in till socialtjänsten och stärks därför löpande med aktuell information om verksamheter, stöd och insatser. Arbetet med förbättrad samverkan mellan det uppsökande verksamheterna och myndighetsutövningen för barn och unga fortsätter i syfte att fånga upp behov och erbjuda stöd och insatser både före, under och efter en barnutredning. Arbetet med att upptäcka och vägleda unga med psykisk ohälsa till stöd och insatser ska utvecklas under året.

Inom 48 timmar från det att det kommit socialtjänsten tillkänna erbjuds allvarssamtal med unga lagöverträdare som för första gången begått brott, eller misstänks ha begått brott, och deras vårdnadshavare. Samtalen syftar till att erbjuda den unge stöd och insatser för att motverka ett destruktivt beteende samt att erbjuda vårdnadshavaren stöd i föräldrarollen.

Tillsammans med verksamheten Kompetensverkstan-arbete och studier arbetar fältverksamheten uppsökande, motiverande och förberedande mot arbete och studier. Kompetensverkstan är en öppen verksamhet som bedrivs i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen (Jobbtorg) för unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Eventuella hinder för försörjning upptäcks tidigt och unga vuxna vägleds till nämndens andra verksamheter, arbetsmarknadsförvaltningen samt arbetsförmedlingen för ytterligare stöd och insatser. Under året ska verksamheten fortsätta att utveckla samverkan med civilsamhället i syfte att fler nås.

Våldsbejakande extremism

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs.

Förvaltningen har en ansvarig VBE-samordnare som ansvarar för att bl.a. att implementera rutiner och mallar, löpande samverka med viktiga aktörer, uppdatera den lokala lägesbilden samt stödja förvaltningens verksamheter som berörs av VBE i sitt arbete. VBE-samordnare besöker enheternas APT för att informera om arbetet samt rapportera om hur läget ser ut i stadsdelsområdet kopplat till våldsbejakande extremism.

Förvaltningen arbetar utifrån den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism som revideras årligen. Exempel på aktiviteter är föräldrautbildningar, skolsociala team och fältverksamhetens arbete med den våldsförebyggande metoden MVP. I arbetet ingår också att berörda medarbetare ska genomföra stadens webbutbildning kring VBE och att utbildningen ingår i förvaltningens introduktion för nyanställda medarbetare. Samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har inletts för att stärka det gemensamma förebyggande arbetet riktat mot våldsbejakande extremism.

Utifrån den lokala lägesbilden kan nämnden konstatera att den islamistiska extremistiska miljön förekommer i stadsdelsområdet. Både vit makt-miljön och den autonoma miljön finns representerad, men i mindre omfattning. Detta ligger i linje med tidigare års lägesbilder.

Anhörigstöd

Nämndens arbete med anhörigstöd syftar till att anhörigas perspektiv genomsyrar alla verksamheter och yrkesgrupper som möter anhöriga.

Anhöriga ska få indirekta eller direkta insatser oavsett vilken del av socialtjänst som den närstående har kontakt med. Genom att ge information om socialtjänstens möjligheter att ge stöd och hjälp så kan den fysiska och psykiska ohälsan förebyggas hos anhöriga. Nämnden erbjuder anhöriga service, råd och stöd och insatser som vägledande samtal och anhöriggrupper/träffpunkter. Genom avlastning, avlösning och anhöriggrupper kan anhöriga erbjudas avkoppling och återhämtning samt erfarenhetsutbyte. Nämnden samverkar med brukar- och intresseorganisationer för att utveckla stödet till anhöriga.

På nämndens uppdrag verkar en anhörigkonsulent för de äldre och funktionsnedsattas anhöriga samt en anhörigstödjare för de anhöriga till personer med beroendeproblematik. Nämnden fortsätter att utveckla insatserna utifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024.

Öppen verksamhet för äldre och personer med psykisk ohälsa

Nämnden ska fortsätta prioritera och utveckla hälsofrämjande och förebyggande insatser för äldre och vuxna med psykisk ohälsa. Det uppsökande arbetet ska fortsätta genom att informera stadsdelsområdets invånare om de öppna träffpunkterna för äldre och personer med psykisk ohälsa. De öppna verksamheterna ska vara kända och erbjuda aktiviteter som besökarna efterfrågar samt hålla öppet vid storhelger och på sommaren. Nämnden ska fortsätta att utveckla det förebyggande arbetet mot äldre och personer med psykisk ohälsa. Ett särskilt fokus ska vara att minska den ofrivilliga ensamheten och social isolering hos målgrupperna, bland annat genom involvering av civilsamhället.

Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska fortsätta utvecklas av olika funktioner och instruktörer inom anhörigstöd, demens, hälsa samt med andra aktörer och funktioner. Nämndens samarbetsprojekt med idrottsförvaltningen som syftar till att bryta social isolering hos äldre genom hälsofrämjande aktiviteter ska fortsätta under året. Personer över 65 år ska ges möjlighet att pröva olika fysiska aktiviteter på Tensta sim- och idrottshall. Matlyftet fortsätter i de öppna verksamheterna med sociala måltider där äldre och vuxna personer med psykisk ohälsa får äta näringsrik mat i sällskap med andra, i samarbete med föreningsliv, eller som biståndsbedömd insats.

Nämnden ska bidra till att utveckla och tillgängliggöra de öppna träffpunkterna för målgruppen äldre med psykisk ohälsa. Inom ramen för detta ska även de tjänster som kan tillhandahållas genom personligt ombud erbjudas till besökare på träffpunkterna.

Nämndens digitala lots, som är en ny funktion inom stadsdelsområdet, ska arbeta för att ge stöd till äldre att minska det digitala utanförskapet genom att bistå med praktisk hjälp och vägledning. Stödet kan tillhandahållas både i det egna hemmet samt med utgångspunkt i de öppna träffpunktsverksamheterna.

Nämnden ska fortsätta att utveckla arbetet med att ge stöd till enskilda med kognitiv svikt och/eller demens genom ett pilotprojekt som drivs i samarbete mellan nämnden, Bromma geriatrik och äldreförvaltningen. Projektet genomförs genom samtalsgrupper om demens för personer som nyligen fått en demensdiagnos.

Under året kommer nämndens öppna träffpunkt för personer med psykisk ohälsa övergå i entreprenad drift. Entreprenadupphandlingen omfattar även nämndens stödboende samt de nya gruppboendena för personer med psykisk ohälsa som kommer att öppna efter sommaren.

Tillgänglighet, delaktighet och demokrati

Under året ska nämndens verksamheter möjliggöra för personer i behov av stöd att delta i höstens val genom att tillhandahålla ledsagning för den enskilde och eller avlösning till närstående. Samtliga brukare som har insatser via nämnden ska informeras om möjligheten att få stöd till att delta i demokratin genom ledsagning- och avlösarservice. Även personer som inte har pågående insatser ska informeras via de öppna verksamheterna om det stöd som nämnden tillhandahåller.

Förväntat resultat

- Barn och unga från socialt sårbara familjer deltar i strukturerade och vuxenledda verksamheter på fritiden
- Ökad kännedom hos invånarna i stadsdelsområdet om nämndens verksamheter, stöd och insatser
- Fler föräldrar som befinner sig i en socialt sårbar situation tar del av öppna verksamheter
- Våldspreventivt arbete bidrar till att färre unga utsätts eller utsätter andra för våld (MVP,

agera tillsammans, fält fokus på våld)

- Förebyggande skolsocialt team leder till att fler unga höjer skolnärvaron och ökar måluppfyllelsen i skolan
- Andelen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) minskar genom uppsökande, motiverande och förberedande arbete
- Invånare med risk- eller missbruk vägleds till stöd och insatser (ANDT)
- Äldre och personer med psykisk ohälsa i stadsdelsområdet erbjuds sociala och hälsofrämjande aktiviteter
- Äldre personer får stöd i användningen av digitala verktyg genom nämndens digitala lots
- Personer i behov av stöd får insatser som möjliggör deltagande i höstens val

Analys

Nämnden bedömer att målet för året har uppnåtts. Bedömningen baseras på att förväntat resultat uppfylls, målvärdet för indikatorn uppnås och att samtliga aktiviteter genomförts.

Våldspreventivt arbete

För att på ett systematiskt sätt förebygga kränkande behandling, trakasserier och våld genomför stadsdelsnämnden i samverkan med utbildningsnämnden ett arbete med de våldspreventiva programmen *Mentorer i våldsprevention (MVP)* och *Agera tillsammans* i de kommunala grundskolorna i stadsdelsområdet. Mentorer i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans har under året erbjudits till samtliga av stadsdelsområdets kommunala skolor och under året har programmet påbörjats i 7 av 8 skolor. Under början av året utvecklades en insats för vårdnadshavare vars barn utbildas inom MVP eller Agera tillsammans.

Föräldrainsatsen har genomförts parallellt med att programmet genomförts i skolorna.

Föräldrträffar

Under året har sex föräldrträffar genomförts i syfte att sprida kunskap och ge verktyg till vårdnadshavare inom ämnena skolnärvaro, kriminalitet, narkotika, sysselsättning, våld, psykisk hälsa. Deltagandet i början av året var lägre än förväntat men efter ändrat arbetssätt där dessa genomfördes i samverkan med andra aktörer, bland annat Arbetsmarknadsförvaltningen blev utfallet ett högre deltagande.

Skolsociala team

Skolsociala team (SST) har under året erbjudit stöd till barn, och deras föräldrar, som har hög skolfrånvaro och/eller låg måluppfyllelse. Skolsocionomerna har under året arbetat på de tre kommunala grundskolorna och erbjudit stöd till 37 elever (33 elever 2021) där skolnärvaron har ökat för samtliga. 10 av 12 elever som var med i SST gick ut grundskolan med gymnasiebehörighet.

Den fjärde skolsocionomen som finansierades av ESF-projektet har varit placerad på Hjulsta grundskola på heltid. Totalt har 13 elever varit aktuella under projektiden. Det har varit en utmaning att nå "rätt målgrupp" i projektet och det förväntade utfallet var att ca 28 elever skulle ha tagit del av insatsen under två läsår. Vissa elever som aktualiserades i projektet hade en högre frånvaroprocent vid uppstart än de 20 procent som varit riktmärke vid aktualisering. Dessa elever har också haft mer omfattande behov av stöd än det stöd som skolsociala teamet kunnat erbjuda. För en elev med mer omfattande frånvaro har skolsociala teamets insatser lett

till ökad närvaro medan det för en annan elev behövs kompletterande insatser från socialtjänstens myndighetsutövning. Det skolsociala teamet har i ett par fall gjort orosanmälningar till socialtjänsten när det funnits större behov än vad skolsociala teamen kunnat tillgodose. I vissa fall när frånvaroprocenten legat högre än 20 procent och behoven varit mer omfattande har elever varit aktuella i projektet längre än 3-6 månader.

Utifrån att ESF projektet (Europeiska socialfonden) som finansierat en fjärde skolsocionom i teamet har tagit slut, har en ny samverkansform mellan skolan och föräldrarådgivarna börjat arbetas fram. Syftet med den nya samverkan är att systematiskt erbjuda föräldrar till barn på lågstadiet stöd hos familjerådgivningen som en del i skolans åtgärdsplan kopplad till skolfrånvaro.

Unga som varken arbetar eller studerar

Genom att effektivt och samordnat hjälpa unga till studier eller arbete inkluderas unga i samhället och ges möjlighet till ett självständigt vuxenliv. Arbetet har under perioden fortsatt med att identifiera och söka upp unga som varken arbetar eller studerar samt lotsa dem till stöd från nämndens egna verksamheter eller andra huvudmän. Inom ramen för sommar i Spånga-Tensta har kompetensverkstan bedrivit verksamhet utomhus en eftermiddag per vecka. Nämndens fältassistenter har tillsammans med kompetensverkstan jobbat uppsökande i stadsdelsområdet. I samverkan med Sociala insatsgruppen har kompetensverkstan arbetat uppsökande i stadsdelsområdet, i syfte att stötta personer som befinner sig i en kriminell miljö och står utan arbete eller studier. Kompetensverkstan har haft samverkan med fritidsgårdar i stadsdelsområdet och har under perioden besökt dessa för att träffa unga invånare och vid behov stötta dessa individer till arbete eller studier. En målgrupp som har uppmärksammats under året är unga vuxna "hemmasittare" där nämnden anställt en Stockholmsjobbare i rollen som Stadsdelsmamma för att arbeta uppsökande gentemot föräldrar för att nå gruppen. Kompetensverkstan har även ingått i de operativa grupperna för platssamverkan.

Kompetensverkstan har under året kommit i kontakt med 586 ungdomar och unga vuxna i målgruppen. Av dessa har 130 skrivits in på Jobbtorg och ungdomar som varit yngre än Kompetensverkstans målgrupp 20-29 år har remitterats och skrivits in på Kommunala Aktivitetsansvaret (KAA).

Stöd till föräldrar i öppna verksamheter

Nämnden har under året arbetat aktivt, genom exempelvis systematiserad samverkan med Barnvårdscentralen och barnmorskemottagningen, för att öka antalet vårdnadshavare som kommer i kontakt med och tar del av öppna stödinsatser. Under året har det hållits 51 träffar för föräldrar i syfte att stärka föräldraförmågan och relationen mellan föräldrar och barn, jämförelsevis hade nämnden 18 sådana träffar under 2021. Det har under året genomförts 526 enskilda råd- och stödsamtal med föräldrar, detta är en ökning med 56 samtal i jämförelse med 2021. Samtalen för nyblivna föräldrar (före detta hembesöksprogrammen) ökade från 107 stycken 2021 till 155 stycken 2022. Ett internt samarbete mellan socialtjänsten och de kommunala förskolorna har pågått och en informationsfilm om föräldrarådgivningen har tagits fram med medel från *Delegationen mot segregation (Delmos)*. Vidare har ett arbetssätt utvecklats tillsammans med Region Stockholm om att vid treårskontroll på barnvårdscentralen erbjuda information om föräldrastöd.

Föräldraskapsstöd bedrivs även inom verksamheten *Familjens HUB* där föräldrar genom att delta i aktiviteter även tar del av föräldrastöd. *Familjens HUB* är en välbesökt verksamhet sedan start. Under året har verksamheten utvecklat sina arbetssätt för att tydligare fokusera på föräldrastödjande aktiviteter och förhållningssätt. Bland annat ges teoretisk information kring föräldraskap och barn utveckling, detta praktiseras sedan i den öppna verksamheten. Under året har även olika arbetssätt prövats för att nå fler pappor vilket gett resultat efter att verksamhetens samhällslots lagt fokus på att nå pappor. Ett exempel har varit att erbjuda Pappa-lördagar. På längre sikt ska verksamheten leda till att fler föräldrar tar del av föräldraskapsstöd, fler barn deltar i fritidsaktiviteter och till ett ökat förtroende för socialtjänstens stöd och insatser.

Fritid som skyddsfaktor

Under året har förvaltningens egna fritidsverksamheter och de verksamheter som drivs på entreprenad fortsatt utvecklingen för att både vara trygga platser och för att erbjuda attraktiv verksamhet som upplevs som relevant och skapar ett mervärde för de unga besökarna. Ungdomarna har under året haft inflytande och varit delaktiga i utformningen av verksamheten och dess aktiviteter. Genom den digitala förslagslådan har ungdomarna getts möjlighet att lämna in förslag oberoende av tid och plats.

Fältassistenterna har under året tagit fram gemensamma rutiner för en strukturerad samverkan med fritidsgårdarna, både stadsdelens egna och de som drivs på entreprenad. Syftet är att på bästa sätt nyttja allas kompetenser och diskutera behoven ur flera perspektiv. Varje fritidsgård har en namngiven fältassistent som är knuten till den specifika fritidsgården. Fritidsgården och den namngivna fältassistenten har uppföljningsmöten tillsammans med fritidsgården regelbundet där syftet är att planera gemensamma aktiviteter och diskutera utvecklingsbehov.

Under allvarssamtalen som fältassistenterna har med föräldrarådgivarna är frågan om ungdomen har en meningsfull fritid ett ämne som alltid tas upp. Fältassistenterna har skapat en struktur för uppföljning av samtalen och undersöker då om de tagit del av länken till fritidsgårdarna eller annan fritidsaktivitet.

Genom årets *Sommar i Spånga-Tensta* har unga i stadsdelsområdet fått möjlighet att prova olika aktiviteter under sommarlovet som till exempel idrott eller läsning. För att skapa lugn och trygghet i området under demonstrationerna som ägt rum har nämnden bland annat anordnat fotbollsturneringar vid dessa tidpunkter som har varit välbesökta och uppskattade.

Järva ungdomsmottagning för unga med mellan 13-22 år

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder driver Järva ungdomsmottagning tillsammans Region Stockholm. Under året har det funnits en tidsbegränsad extra resurs, utöver ordinarie kuratorstjänster som fokuserat på att arbeta utåtriktat och öka kunskapen om verksamheten hos ungdomar. Under året har ungdomsmottagningen erhållit processtöd, med stöd av Uppdrag psykisk hälsa i Stockholms län, för att stärka ungas delaktighet och inflytande på ungdomsmottagningen. Verksamheten har även inlett ett arbete med ORS/SRS, ett verktyg som, förutom att mäta nöjdheten med besöket, också mäter det psykiska välbefinnandet hos besökare genom självuppskattande frågor. Då ORS/SRS används vid varje besökstillfälle, kan man se hur det psykiska måendet förändras över tid. Att alla besökare får skatta under varje besök ger ett likvärdigt bemötande i en mer strukturerad form.

Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel

Nämndens verksamheter har under året arbetat i enlighet med *Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021*. Arbetet har följts upp genom Preventionindex mini, som är en gemensam uppföljningsmodell för stadens ANDTS-förebyggande arbete. Indexvärdet för 2022 var 74, vilket innebär att årsmålet på 70 har överträffats. Indexet ligger i nivå med det stadsövergripande resultatet.

En central del i det ANDTS-förebyggande arbetet är att sprida kunskap till vårdnadshavare. Stadens preventionssamordnare och Socialförvaltningen har tillsammans med polisen tagit fram ett antal informationsblad med råd och tips kring föräldraskap med fokus på ANDTS. Informationsbladen har under året förmedlats ut till rektorer på de kommunala och fristående skolorna i Spånga-Tensta samt via stadsdelsförvaltningens sociala medier. Utskicken syftar till att nå ut till vårdnadshavare till elever i åk 4-9 och gymnasiet inför högtider och lov.

Inom ramen för navsamverkan har insatser riktade till elever och vårdnadshavare initierats under hösten. Planeringen kommer att fortlöpa under våren 2023 för att stärka det systematiska ANDTS-förebyggande arbetet i de verksamheter som möter barn och unga.

Ett nytt utbildnings- och nätverkskoncept om alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelprevention har inletts under året. Konceptet kallas "ANDTS-ambassadörer" och riktar sig i dagsläget till utsedda representanter inom förvaltningen. Under våren anordnades en heldagsutbildning med fokus på ANDTS och skydds- och riskfaktorer. ANDTS-ambassadörerna har därefter erbjudits boosterträffar i syfte att utbyta erfarenheter, få kunskapspåfyllnad och verktyg för att kunna utveckla det förebyggande arbetet i sina ordinarie verksamheter.

Under våren genomfördes Stockholmsenkäten bland elever i åk 9 och gymnasiet år 2. Ett urval av resultatet från Stockholmsenkäten har under hösten presenterats för stadsdelsnämnden, förvaltningsledningen, ledningsgruppen för Individ och familj, samverkansgruppen mot nyrekrytering och ANDTS-ambassadörerna. Under början av 2023 kommer resultatet att presenteras och analyseras vidare i respektive navsamverkan och på enhetsnivå. Arbetet med att presentera och analysera resultatet från Stockholmsenkäten syftar till att mobilisera chefer, medarbetare och i förlängningen vårdnadshavare och ungdomar i det förebyggande arbetet.

Representanter från förvaltningen har under hösten deltagit i en referensgrupp via STAD och Centrum för psykiatriforskning. Tillsammans har gruppen arbetat med att ta fram ett informationsmaterial om cannabis riktat till unga vuxna i syfte att förebygga cannabisbruk samt öka kunskapen om sambandet mellan cannabis och psykisk ohälsa.

Våldsbejakande extremism

Under 2022 har nämndens verksamheter arbetat utifrån prioriterade aktiviteter i den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism. Den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism har reviderats i slutet av året och en ny uppdaterad handlingsplan gäller för 2023.

Öppna verksamheter för äldre och personer med psykisk ohälsa

Äldre och personer med psykisk ohälsa i stadsdelsområdet har erbjudits sociala och

hälsofrämjande aktiviteter inom nämndens öppna verksamheter. Målgrupperna har gjorts delaktiga i att planera aktiviteter så som gå-fotboll, padel, bussutflykter, matlagingskurser, bokcirklar, samtalsgrupper samt aktiviteter inom det finska förvaltningsområdet. En enkätundersökning om den öppna träffpunkten har genomförts i syfte att undersöka behov och önskemål hos målgruppen personer med psykisk ohälsa. Frågorna rörde önskade aktiviteter, öppettider och hur information om aktiviteter ska spridas. En aktivitet som efterfrågades av deltagarna på träffpunkten var vattengympa. Tre träningstillfällen genomfördes under ledning av instruktör från Tensta sim- och idrottshall samt nämndens hälsokoordinator. En broschyr har tagits fram för att informera om de öppna träffpunkterna. Broschyerna spreds under Järvaveckan för att informationen skulle nå fler invånare i stadsdelsområdet.

Träffpunkten för personer med psykisk ohälsa har under året varit tillgänglig för alla personer med psykisk ohälsa som är över 18 år vilket inkluderar den äldre målgruppen.

Vidare har nämnden arbetat med att äldre och personer med psykisk ohälsa får stöd och användning i digitala verktyg genom nämndens digitala lots där målgrupperna fått möjlighet att komma på drop-in tider via de öppna träffpunkterna två gånger per vecka. Den digitala lotsen har också informerat och gett råd avseende användning av dator, surfplattor, mobiltelefoner och mobilt BankID.

Brukare inom verksamheter för äldre och funktionsnedsatta har erbjudits anpassat stöd och hjälp till de brukare som valt att poströsta eller att ta sig till en vallokal för att rösta under valet 2022.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Preventionsindex mini, indexvärde för nämndens ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini (PI).	74			69	70		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuda avlastning för anhöriga inom befintliga dagverksamheter under kvällar och helger, samt vid akuta behov även erbjuda avlastning nattetid för personer som har biståndsbeslut om dagverksamhet.	2022-01-01	2022-12-31	
 Fritidsgårdarna ska i samverkan med fältverksamheten utveckla det systematiska arbetet mot våld, våldsbejakande extremism och narkotika för att på bästa sätt stärka de unga som besöker verksamheterna	2022-01-01	2022-12-31	
 Förvaltningen genomför Våldsförebyggande veckan under hösten 2022 med aktiviteter för barn, unga och deras föräldrar och för förvaltningens medarbetare.	2022-10-01	2022-10-31	
 Föräldrarådgivarna besöker samtliga förskolor och skolor i stadsdelsområdet och informerar om verksamhetens utbud i syfte att fler föräldrar tar del av föräldrastödsprogram, individuellt och/eller i grupp.	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom ramen för samverkansöverenskommelsen mellan SDN Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och lokalpolisområde Järva ska en fördjupad orsaksanalys tas fram rörande det lokalt prioriterade området nyrekrytering. Orsaksanalysen ska genomföras av verksamhetsnära medarbetare inom stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, fritidsverksamhet, kommunala grundskolor och lokalpolisområde Järva samt socialförvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
 Skapa metod för det uppsökande arbetet för att nå unga vuxna som varken arbetar eller studerar (UVAS).	2022-01-01	2022-03-31	
 Spånga-Tensta ska tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, idrottsnämnden och kulturnämnden utreda förutsättningarna för tätare samverkan inom kultur- och fritidsområdet i Järva.	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla våldsprevention för föräldrar genom att knyta samman de pågående våldpreventiva programmen i skola (MVP och Agera tillsammans) med nämndens öppna verksamheter; föräldrarådgivning, fältverksamhet och Familjens HUB för tidigare upptäckt av barn i riskzon.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Stadsmiljön är trygg, välskött och tillgänglig

 Uppfylles helt

Beskrivning

Parker och grönområden

När stadsdelsområdets befolkning växer, ökar nyttjandet av stadens offentliga rum. Under pandemin har stadsdelsområdets parker och grönområden blivit betydelsefulla för rekreation och livskvalitet då behovet av utomhusaktiviteter ökat. För att parker och grönområden ska möta allmänhetens behov och önskemål arbetar nämnden kontinuerligt med att utveckla dem. Nämnden arbetar med tillgänglighetsanpassningar i utemiljön utifrån att stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 är vägledande. Arbetet bedrivs i samverkan med nämndens funktionshinderråd. Barns intressen tas även tillvara i utvecklingen av stadsmiljön, exempelvis vid upprustning av lekparker och parker.

Renovering av mindre lekplatser fortsätter liksom arbetet att tillgängliggöra dem.

Utvecklingsmöjligheter och upprustning av parklekar kommer att utredas enligt inriktning i budget. I centrala Spånga fortsätter arbetet med anläggning av en mötes- och lekplats vid Värsta allé med det framröstade temat ”Rörelse” med ambition att färdigställas under 2022. Därutöver planeras en nysatsning för att förnya skyltarna kring många av stadsdelsområdets fornminnen. Vid extra värde- och betydelsefulla platser kommer särskilda skötselinsatser att genomföras för att bevara fornminnen och tydliggöra dem.

Renhållning och driftåtgärder

Nämnden har en ny driftentreprenad och arbetet med att säkerställa god funktion och väl

fungerande samarbete i det nya avtalet kommer att vara en prioriterad uppgift under året. För att minska nedskräpning, förbättra renhållning och snöröjning ska samarbetet med berörda aktörer, civilsamhälle samt nämnder och bolag inom staden stärkas och intensifieras. Det påbörjade arbetet för att förbättra renhållningen och kunskap om källsortering hos invånare på Järva kommer att fortsätta under året. Arbetet sker i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och fastighetsägare. En riktad insats med information om hantering av trädgårdsavfall kommer att förberedas och det påbörjade arbetet mot annektering av stadens mark fortsätter.

Platssamverkan Tensta centrum, Spånga centrum och Bromsten

Målsättningen med nämndens platssamverkan är en ren och trivsamt stadsmiljö som befolkas av boende, yrkesverksamma, näringsidkare och besökare, vilket minskar grogrunden för kriminell verksamhet och upplevs som trygg av boende, yrkesverksamma och besökare. Nämnden bedriver platssamverkan i Tensta centrum, Spånga centrum och Bromsten. Nämndens platssamverkan omfattar två områden; otrygga och brottsutsatta platser och platsaktivering. Nämnden samverkar med polisen, fackförvaltningar, fastighetsägare, hyresvärdar, näringsidkare, MTR och civilsamhället. För att komma till rätta med brister den fysiska miljön som skapar otrygghet och otrivsel används verktygen trygghetsinventering, trygghetsinvesteringar, och platsaktivering. Arbetet sker systematiskt genom att identifierade brister åtgärdas, följs upp och kommuniceras till befolkningen och näringsidkare. Platsaktivering tillför trivselskapande aktiviteter till det offentliga rummet. Under sommaren 2022 planeras aktiviteter på flera platser i stadsdelsområdet.

Övrig situationell prevention

Nämndens arbete med trygghetsinvesteringar i stadsmiljön fortsätter. Trygghetsmedel för upprustning med fokus på fysisk aktivitet i Spånga by kommer att sökas. Därutöver söks medel för platsaktivering och belysning för att ytterligare öka trygghet i stadsdelens stadsmiljö och parker. Dessutom kommer insatser för att förbättra renhållning att fortsätta exempelvis genom att delta i Håll Sverige Rents skrapplockardag och anordna skrapplockarevent för att uppmuntra invånarna att bidra till minskad nedskräpning i stadsdelsområdet. I de fall där trygghetsbeskrivningar utförs, planeras ytorna om för att bli mer attraktiva. Projekteringsarbetet med en skatepark att påbörjas med placering på en central plats i stadsdelsområdet. Trygghetsprojektet med digitala lås i trafik hinder på gång-/cykelbanor avslutas och går in i driftsfas. Trygghetsinventeringar utgör ett viktigt underlag i arbetet med att förbättra den fysiska miljön. För att få en så bred bild som möjligt och i syfte att identifiera otrygga platser och miljöer, kommer målgruppsanpassade trygghetsinventeringar, såväl fysiska som digitala att genomföras. I första hand är arbetet riktat till barn och unga, personer med funktionsnedsättningar samt äldre och genomförs kontinuerligt under året.

Under året kommer samarbetet mellan stadens mobila ordningsvakter och lokalpolisen att fortsätta. Förvaltningen fortsätter även att utveckla det interna arbetet med att öka

medvetenheten och höja beredskapen inför oväntade händelser. Samverkan ska ske med andra nämnder för att stärka beredskapen och förmågan att hantera kriser.

Förväntat resultat

- Grönområden, parker och gångstråk som nämnden ansvarar för är trygga, välskötta och tillgängliga
- Tillgänglighet till bostadsnära natur ökar möjlighet till rörelse och rekreation
- Insatser i den fysiska miljön bidrar till ökad trygghet
- Samverkan med berörda aktörer i Järva kring trygghetsarbetet stärks
- Platssamverkan i Tensta, Bromsten och centrala Spånga skapar delaktighet och engagemang för att utveckla platsen och bidrar till ökad trygghet
- Den öppna droghandeln minskar

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts.

Nämnden har fortsatt att genomföra åtgärder i stadsmiljön utifrån inkomna synpunkter till förvaltningen om vad invånarna anser skulle göra grönområden, parker och gångstråk mer trygga, välskötta och tillgängliga. Nämndens bedömning, utifrån det samlade resultatet av inkomna synpunkter är att vissa platser inom stadsdelsområdet är i behov av särskilda insatser för att öka tryggheten. Insatser för att öka möjlighet att träffas ute och därmed aktivera otrygga platser är en del av nämndens trygghetskapande arbete. Medel för trygghetsprojekt som exempelvis ökad belysning har därmed sökts och beviljats, dessvärre har belysningsprojekten haft problem med långa leveranser och är därmed försenade. Belysning kommer att utökas i Rhododendronparken, Lättingeparken, Gryningsparken och i Spånga by. Åtgärder gällande ökad belysning är en del i nämndens jämställdhetsarbete med att genomföra riktade insatser i stadsmiljön för att öka kvinnors upplevelse av trygghet i stadsdelsområdet. I Spånga by har även insatser utförts för att förbättra utemiljön genom exempelvis tillförande av nya sittplatser. För att öka tryggheten och tillgängliggöra invånarnas tillgång till grönområden och därmed rekreation och utevistelse så har röjningar av sly och buskar utförts vid Mellingebacken, Hjulstaskogen och Gribbyvägen. Resultaten från årets medborgarundersökning visar på förbättrade resultat när det gäller invånarnas upplevelse av trygghet i sin stadsdel. I årets undersökning framträder dock åter igen skillnader utifrån kön där färre kvinnor än män svarat positivt på påståendet. En förklaring kan vara att planerade belysningsprojekt inte kunnat genomföras.

För att nå målsättningen om en ren och välskött utemiljö har nämnden under perioden fortsatt att intensifiera uppföljningen av driften som bedrivs på entreprenad. För att säkerställa arbetet har förvaltningen genomfört veckovisa kontroller med entreprenören samt flertalet oanmälda besiktningar har utförts. Förvaltningen ser fortsatta behov av att stärka uppföljningen, men utifrån att endast en mindre andel av inkomna synpunkter och klagomål under året har rört renhållning bedöms uppföljningen resulterat i goda resultat. Resultaten från årets medborgarundersökning gällande renhållning, städning och skötsel visar en positiv utveckling där fler invånare i år, jämfört med 2021, svarat positivt på påståendena inom området.

I Gryningsparken har en mötes- och lekplats byggts som boende i närområdet har haft möjligheten att påverka utformningen på. Förbättringar av Rhododendronparken är en följd av arbetet med platssamverkan kring Risingeplan. Parken har utsmyckats med en muralmålning av *Unga Berättar* och under sommaren har det funnits en pop-up-lekpark samt arrangerats platsaktiviteter. Fler bänkar, bättre belysning och nya sopkärl har även det varit en del av satsningen. I Palmésparken har anläggning av asfalt och bollstaket utförts, även det för att öka aktivering och trygghet.

Platssamverkan har fortgått i Hjulsta, Tensta, Bromsten/Spånga och Risingeplan för ökad trygghet och minskad brottslighet som exempelvis minskad drogförsäljning. Förvaltningens platssamverkan har hög delaktighet från olika aktörer, vilket har möjliggjort en helhetssyn och gemensam handlingsplan. Genom att kombinera insatser både på kort och på lång sikt, har effekter kunnat ses utifrån olika tidshorisonter.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Delta i Håll Sverige Rents skräpplockardag genom att anordna skräpplockarevent för att uppmuntra invånarna att bidra till minskad nedskräpning i stadsdelsområdet.	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Fortsätta anläggandet av mötes- och lekplatsen Alléparken	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Genomföra extra insatser kring fornminnen	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Genomföra målgruppsanpassade trygghetsinventeringar fysiskt och digitalt	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Medverka till projektet Tillsammans för ett rent Järva i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, civilsamhället och fastighetsägare	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Utveckla och tillgängliggöra stadsdelsområdets lekplatser	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdena för flertalet indikatorer har uppnåtts, att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts och att aktiviteter genomförts enligt plan. Genom att utveckla arbetssätt för en likvärdig förskola och att strukturerat arbeta för ökad inskrivningsgrad har nämnden bidragit till de mål i Agenda 2030 som avser god utbildning för alla, jämställdhet och minskad ojämlikhet. Organisationsöversyn med syfte att säkerställa likvärdiga förutsättningar för barnens utbildning har genomförts under året. Det medvetna arbetet med rörelse och fysisk aktivitet har bidragit till måluppfyllelse gällande god hälsa och välbefinnande. Förskolans demokratiuppdrag och arbetssätt för att lyfta barns delaktighet och inflytande har bidragit till arbetet för fredliga och inkluderande samhällen.

Yrkesgruppen förskollärare består såväl nationellt som inom Stockholms stad till övervägande del av kvinnor, så även inom nämndens förskolor. En jämnare könsfördelning kan vara ett av flera sätt att lyfta frågor om jämställdhet och normer. Vid rekrytering används Stockholms stads metod för kompetensbaserad rekrytering där det är den sökandes kompetens som avgör vem som anställs.

Likvärdig förskola

Medarbetarnas kompetens är den enskilt viktigaste faktorn för förskolans kvalitet. Andelen förskollärare är 38,7 procent jämfört med årsmålet 33 procent. Samtliga avdelningar har minst en legitimerad förskollärare som leder undervisningen och säkerställer att utbildningen sker i enlighet med läroplansuppdraget. Barnantalet har fortsatt att minska och nämnden arbetar kontinuerligt och strukturerat för att följa förändrade förutsättningar med bibehållen kvalitet på utbildningen och budget i balans.

Plan för rörelse och fysisk aktivitet har följts upp genom en avdelningsövergripande enkät. Resultatet av enkäten bekräftade enheternas tidigare analyser och majoriteten ansåg att *Plan för rörelse och fysisk aktivitet* varit ett stöd för att utveckla arbetssätt inom området. Resultatet visade också att en majoritet av barnen erbjudits planerade fysiska aktiviteter minst tre dagar i veckan och att förskollärare och barnskötare ofta eller alltid deltagit aktivt i aktiviteterna. I

förskoleundersökningen uppger 80 procent av vårdnadshavarna att de är nöjda med att deras barn uppmuntras till fysiska aktiviteter. Utvärdering och analys visar att nämndens förskolor har ett välutvecklat arbets sätt för arbetet med fysisk aktivitet.

Under vårterminen infördes en gemensam matsedel i nämndens förskolor. Införandet av gemensam matsedel har varit komplext utifrån flera faktorer, till exempel avsaknad av det stadsgemensamma kostdatasystem som ännu inte är i bruk. Analys visar att det är för tidigt att kunna se effekter av den gemensamma matsedeln.

Resultatet i årets förskoleundersökning visar att 67 procent av vårdnadshavarna var nöjda med hur barnets utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs. Med syfte att utveckla arbets sätt för att synliggöra barns utveckling och lärande för vårdnadshavarna har ett förvaltningsövergripande underlag för utvecklingssamtal tagits fram under året och som tas i bruk 2023.

Språkutvecklande arbets sätt

Arbetet utifrån *Handlingsplan för språkutvecklande insatser 2020-2022* har fortsatt genom exempelvis vidareutbildning i svenska språket för förskollärare och barnskötare. Utvärdering har visat ett ökat intresse hos deltagarna att utveckla sin yrkessvenska. Både en grund- och en fortsättningsgrupp pågår läsåret 2022-2023 och undervisningen kopplas mer aktivt till deltagarnas aktuella kontext exempelvis pågående projekt och aktuell litteratur.

Arbetsgivarens möjligheter att fullt ut kompetensutveckla medarbetarna till ökade kunskaper i svenska språket är begränsade. Utöver pågående kompetensutvecklingsinsatser behöver andra insatser göras. Arbetsplatsen behöver exempelvis ses i förhållande till sin kontext och vilka förutsättningar och utmaningar som finns för att möjliggöra språkutvecklande arbetsplatser. Vidare har kompetensutveckling i flerspråkighet och språkutvecklande arbets sätt samt stadsdelsövergripande språknätverk genomförts. Uppföljning visar att Skolverkets *Läslifvet* har fortsatt vara ett framgångsrikt arbets sätt för att utveckla det språkutvecklande arbetet i barnens utbildning.

Handlingsplan för språkutvecklande insatser 2020-2022 har utvärderats och resultaten har analyserats i avdelning förskolas kvalitetsdialoger. Arbetet ligger till grund för revidering av nämndens dokument för handledning av språkutvecklande arbets sätt. I överenskommelsen för övergång mellan förskola och skola ingår fokus på barns språkutveckling. Grundskolan kartlägger barnens språkkunskaper vid skolstart utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial *Hitta språket*. Resultatet av kartläggningen kan ge förskolan information om framgångsrika arbets sätt för språkutveckling. För att bättre kunna avgöra vilka arbets sätt och insatser som ger resultat för barnens språkutveckling samt utveckla samarbetet med grundskolorna i stadsdelsområdet har förvaltningen tagit fram ett förvaltningsövergripande stöddokument, *Språkmatrix för undervisningsutveckling*.

Inskrivningsgraden

Inskrivningsgraden i förskolan är 91,2 procent enligt senast tillgängliga statistik, per 2021-12-31, vilket är 0,4 procentenheter lägre än 2020. Siffran inkluderar barn med tillfälliga personnummer. Variationen avseende andel inskrivna barn (2-5 år) är 87,1 procent - 100 procent i stadsdelsområdets olika stadsdelar. Parallellt med stadens mätning av inskrivningsgraden genomför nämnden för andra året i rad ett arbete för att identifiera barn

som inte är inskrivna i förskola. Siffrorna ligger i paritet med 2021 och nämnden har i år identifierat 208 barn som inte är inskrivna i förskolan. De flesta av dessa barn är folkbokförda i områden med lägst inskrivningsgrad. Av 208 barn står cirka 20 procent i kö till förskoleplats och cirka 40 procent bedöms inte längre befinna sig i stadsdelsområdet. Övriga 40 procent är barn vars vårdnadshavare valt att inte skriva in sina barn i förskolan. Dessa barn bedöms finnas i stadsdelsområdet och vårdnadshavarna har kontaktats med erbjudande om informationsmöte. Fokus i informationen till familjerna är förskolans arbete med utveckling och lärande och betydelse för fortsatt lärande vid övergång till skola. Förskolans utbildning för barnens språkutveckling lyfts särskilt som en förutsättning för deras fortsatta lärande. Arbetet går i linje med den nya lagen *Fler barn i förskola*, som trädde i kraft 1 juli 2022 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Medarbetare på introduktionsförskolan och Familjens HUB har hjälpt familjer att söka förskoleplats. Arbetet med att öka inskrivningsgraden i samverkan med stadsdelsmammorna, Unga station Järva, medborgarkontoret och Barnavårdscentralen har fortsatt under året. Utfallet av dessa insatser analyseras vid årlig mätning av inskrivningsgraden.

Jämställdhet

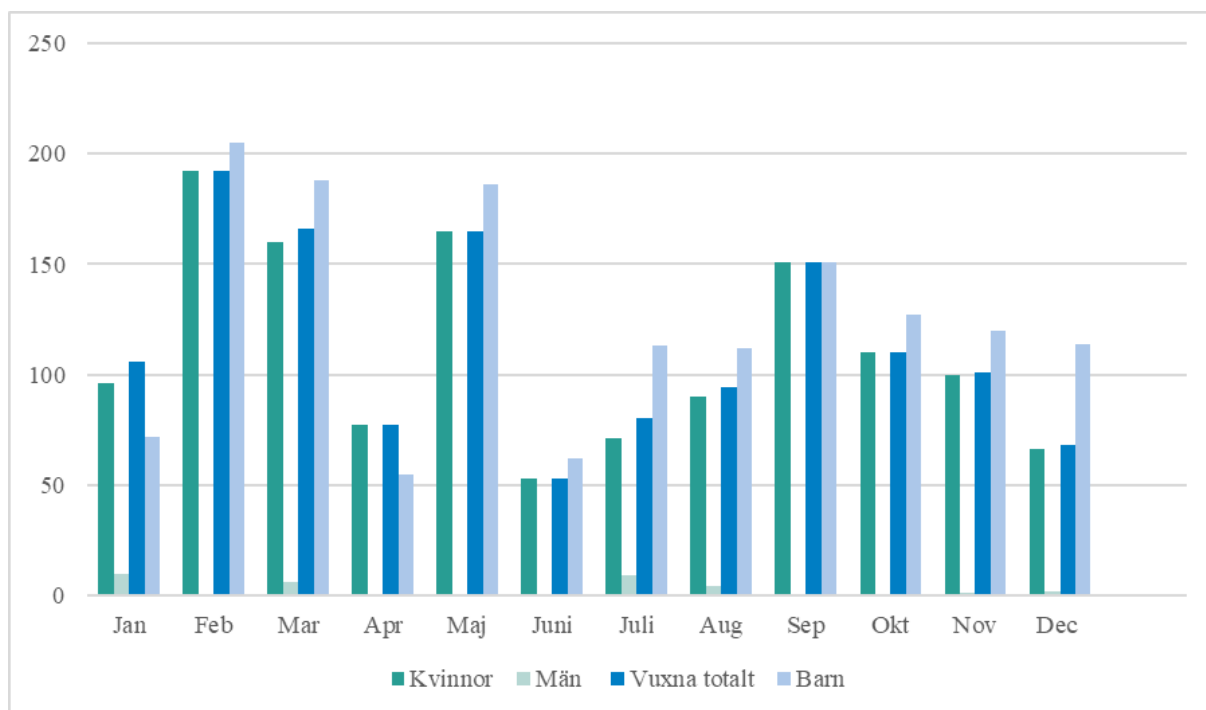
Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Forskning visar att det alltså kan förekomma skillnader i bemötande av flickor och pojkar i förskolan varför arbetssätt behöver utvecklas för att motverka traditionella könsroller. Flertalet av nämndens förskolor har under året använt metoden att filma olika situationer under dagen och därefter gemensamt analyserat materialet för att komma djupare i arbetet med jämställdhet. Syftet med metoden är att säkerställa att medarbetarnas förhållningssätt, bemötande och inkluderande är i enlighet med förskolans uppdrag. Uppföljning visar att metoden är en framgångsfaktor och har bidragit till att fördjupa arbetet med jämställdhet och göra detta konkret i undervisningsuppdraget. Årets förskoleundersökning visar att 87 procent av vårdnadshavarna är nöjda med hur barnen ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning. Detta är en ökning med en procentenhet jämfört med 2021 och bedömningen är att nöjdheten bör kunna öka ytterligare utifrån det medvetna arbete som pågår. Nöjdheten hos flickors respektive pojkars vårdnadshavare är på liknande nivåer inom förskoleundersökningens samtliga områden.

Uppföljning av introduktionsförskola

Arbetet med introduktionsförskola startade 2017 och har under åren utvecklats till en utåtriktad, uppsökande verksamhet med stort fokus på den riktade målgruppen i samarbete med andra aktörer. Introduktionsförskolan vänder sig främst till vårdnadshavare som har lite eller inga kunskaper i det svenska språket och som har barn i åldern 0–5 år som inte är inskrivna i förskolan. Under året har besökarna fortsatt att erbjudas språkutvecklande aktiviteter tillsammans med barnen i form av bland annat högläsning, sångstunder och TAKK, tecken som kompletterande och alternativ kommunikation. Verksamheten samarbetar med SFI, stadsdelsmammorna, biblioteket, medborgarkontoret, föreningslivet med flera för att erbjuda aktiviteter med hjälp av olika professioner och kompetenser. Introduktionsförskolan har bland annat erbjudit SFF, svenska för föräldralediga, där föräldrar och barn deltar samtidigt samt datalektioner i kombination med språkinläring. Vårdnadshavarna får

information om förskola, dess betydelse för barns utveckling och lärande med fokus på språkutveckling samt stöd i att söka förskola. I början av året hade introduktionsförskolan begränsningar i besöksantal utifrån riktlinjer under Covid-19-pandemin. Besöksstatistiken visar en tydlig ökning i februari då restriktionerna släpptes. En minskning skedde i april under fastemånaden Ramadan, för att sedan öka igen före sommaren. Besöksantalet under sommarmånaderna motsvarar tidigare år och är av olika skäl lägre än under övriga året.

Besöksstatistik introduktionsförskolan Opalen 2022

Under året har gemensamma utgångspunkter för nämndens öppna förskolor formulerats. Dessa beskriver uppdrag och arbetssätt och inkluderar introduktionsförskolan.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Information om förskola på nationella minoritetsspråk sker exempelvis via stadens hemsida, stadens kontaktcenter och avdelning förskolas köhandläggare. Vid inskrivning i förskolekön samt vid introduktionssamtal på respektive förskola informeras vårdnadshavare om rätten till undervisning på stadens förvaltningsområdesspråk; finska, meänkieli och samiska samt stöd i att utveckla övriga minoritetsspråk; romani chib och jiddisch. Nämndens förskolor bevakar de nationella minoriteternas rättigheter och romsk inkludering genom att genomföra språkinventeringar i barngrupperna. Särskilda språkkartläggningar görs också tillsammans med de familjer som introduceras under läsåret för att säkerställa att det stöd de har rätt till erbjuds. Ingen efterfrågan har framkommit under 2022.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,7 %	1 %	37,6 %	37,7 %	33 %	33 %	VB 2022
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	82 %			84 %	88 %	88 %	2022
Analys							
Resultatet i förskoleundersökningen visar att nöjdheten ligger på liknande nivå som 2021 men är något lägre i jämförelse med övriga staden. En av orsakerna kan vara pandemins restriktioner och att samarbetet med vårdnadshavare har påverkats. Analyser har gjorts och åtgärder planeras för att exempelvis förbättra kommunikationen med vårdnadshavare. Positiva trender har skett inom områden som språkutveckling och möjlighet till delaktighet och inflytande i utbildningen.							
  Antal barn per grupp	15,9 barn/avd.			12,7 barn/avd.	16	16	VB 2022
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			4,7 st	4,9	4,9	VB 2022
Analys							
Det är en mindre differens mellan målvärde och resultat som inte bedöms vara signifikant.							
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,9			3,8	3,6	3,6	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Förskolans utbildning är språkutvecklande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Språkutveckling

Språk och kommunikation är en viktig del för att ge barn förutsättningar att utvecklas och lära. Inom nämndens förskolor talas ett sjuttiootal olika språk bland barn och pedagoger. Utifrån en inventering av medarbetarnas kompetensutvecklingsbehov i svenska språket pågår kompetensutvecklingsinsatser som syftar till att stärka medarbetarens språkliga kompetens. Dessa kompetensutvecklingsinsatser visar i tidigt skede på positivt resultat. Dock kvarstår behovet och fortsättning är planerad för 2022.

Under året fortsätter förskolans utbildning att utvecklas utifrån handlingsplan för språkutvecklande arbetssätt, vilken utgör grunden för förskolornas arbete med språk och kommunikation. Exempelvis arbetar enheterna med Skolverkets "Läsluftet" vilket framgångsrikt utvecklat såväl medarbetarnas arbetssätt och metoder som barnens språk. Barn med annat modersmål än svenska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Vidare utvecklar nämndens förskolor en enhetlig och gemensam systematik i dokumentationen av barns språkutveckling. I syfte att öka likvärdigheten deltar nämndens förskolor i ett stadsdelsövergripande språknätverk. Fokus på arbetet med barns språkutveckling ger effekter på hela utbildningen i förskolan då språket är en förutsättning för att ta del av, ha inflytande i, utvecklas och lära inom alla områden som utbildningen i förskolan inkluderar.

Introduktionsförskolan och öppna förskolan informerar vårdnadshavare om flerspråkighet och barns generella språkutveckling samt erbjuder språkutvecklande aktiviteter och pedagogiska miljöer för besökande barn och vårdnadshavare.

Nationella minoriteter

Nämndens förskolor fortsätter att främja barns utveckling av kulturell identitet och användning av det egna språket. Fokus ligger på de minoritetsspråk där Stockholms stad är förvaltningsområde, finska, meänkieli och samiska. Med stöd av biblioteken ges förskolan tillgång till ett utbildningsmaterial gällande nationella minoriteter för att använda i förskolans undervisning.

Förväntat resultat

-Barnen utvecklar sitt språk och sin förmåga att kommunicera med andra.

Analys

Nämnden bedömer att målet nås helt. Bedömningen baseras på att förväntat resultat för nämndmålet uppnås och aktiviteter genomförs. Förskoleundersökningens resultat visade att 80 procent av vårdnadshavarna var nöjda med hur barnen uppmuntras att utveckla sitt språk, en ökning med tre procentenheter från 2021.

Arbetet utifrån Skolverkets *Läsllyftet* har fortskridit under året och analys har visat att det varit en framgångsfaktor. Förskollärares och barnskötarens kompetensutveckling utifrån *Läsllyftet* har lett till nya arbetssätt som varit gynnsamma för barns språkveckling. Högläsning är väl implementerat i utbildningen och fler förskolor har fördjupat arbetet med sagotering, en metod för att utveckla barns muntliga förmågor. Analyser visar även att barnen uppmuntras i sitt intresse för skriftspråket och görs delaktiga i utformning av projektarbeten. Uppföljning visar att barnens ordförråd utvecklas beroende på innehållet i den planerade undervisningen. *TAKK*, Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation, ger barn möjlighet att utöva inflytande och vara delaktiga på fler sätt än genom det talade språket.

Under hösten deltog samtliga av nämndens förskolor i Förskolesummits fördjupningsseminarier kring barns språkutveckling. Deltagandet både bekräftade den kunskap som fanns sedan tidigare och bidrog till ny kunskap och utvecklande metoder.

Flerspråkighetsutbildning, en grundutbildning för stadsdelsområdets förskollärare och barnskötare, har fortsatt att ges under året. Utbildningen syftar till att ge utökade kunskaper för att arbeta språkutvecklande med flerspråkiga barn.

Öppna förskolorna har haft språk, generellt föräldrastöd och introduktion till förskola som fokusområden under året.

Samtliga öppna förskolor har erbjudit språkutvecklande aktiviteter och pedagogiska miljöer för barn och vårdnadshavare. Introduktionsförskolan har exempelvis erbjudit SFF, Svenska för föräldralediga. Verksamheterna har varit välbesökta och uppskattade.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskolan organiserar för arbetet med nationella minoriteters rättigheter utifrån Stockholms stads riktlinjer.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utvärdering av handlingsplan för språkutvecklande insatser 2020-2022	2022-09-01	2022-12-31	

Nämndmål: Varje barn utvecklar förmågor och kunskaper i en likvärdig förskola av hög kvalitet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet inom nämndens förskolor utvecklas och synliggör utbildningens planering och uppföljning utifrån de nationella målen i läroplanen. Förskolan fortsätter arbetet med att synliggöra lärande och utveckling i barns lärloggar. Under året tas gemensamma och enhetliga underlag fram för arbete med utvecklingssamtal och planering och bedömning i skolplattformen.

Barnhälsa

Nämndens förskolor ska systematisera det gemensamma arbetet med barnhälsa. Förskolans stödteam ger alla förskolor tillgång till specialpedagogisk och psykologisk kompetens. Arbetet utgår ifrån tillämpad forskning och evidensbaserade metoder. Genom stärkt tidigt förebyggande arbete tillgodoses barn i behov av särskilt stöd så att de kan nå sin fulla potential. Vid barnhälsomöten följs insatser systematiskt upp för att säkerställa att barn fått stöd i sin utveckling och lärande.

I förskolan serveras goda och välkomponerade måltider, vilka i kombination med fysisk aktivitet ger goda förutsättningar att orka med dagen och grundlägger goda vanor. Förskolan arbetar i enlighet med plan för fysisk aktivitet och implementerar under 2022 "Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad."

Hållbar utveckling

Utifrån förskolans läroplan, barnkonvention samt i linje med agenda 2030 har förskolorna ett treårigt gemensamt tema kring hållbar utveckling. Hötterminen 2021 - vårterminen 2022 är fokus jämställdhet. Trots att var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar så visar forskning att förskolan gör skillnad på pojkar och flickor. Ett uttalat fokus på jämställdhet i undervisningen kommer att bidra till att, med hjälp av systematiskt kvalitetsarbete, få syn på dessa frågor och förskolan utvecklar undervisningen utifrån det.

Förebyggande arbete

Förskolan samverkar med socialtjänsten i det förebyggande arbetet. Familjens HUB är en öppen mötesplats för familjer med barn i åldrarna 0–12 år där förskolan och socialtjänsten samverkar utifrån verksamheternas uppdrag. I samma lokaler finns introduktionsförskolan Opalen. För att fler vårdnadshavare ska få tillgång till generellt och individuellt anpassat stöd i föräldrarollen förmedlar förskolan erbjudande om föräldrarådgivning. Under året utvecklas möjligheten att i samverkan med socialtjänsten erbjuda Alla barn i centrum (ABC) kurser.

Förväntat resultat

- Barnens progression synliggörs utifrån de nationella målen i läroplanen
- Barnen har daglig rörelse och fysisk aktivitet
- Alla barn får stöd i sin utveckling och sitt lärande

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen baseras på att förväntat resultat för nämndmålet uppnås och aktiviteter har genomförts.

Arbetet med att synliggöra barnens progression utifrån de nationella målen i förskolans läroplan har varit ett utvecklingsområde där nämndens förskolor arbetat med olika metoder och arbetssätt. För att öka likvärdigheten mellan förskolorna och för att vårdnadshavare ska få likvärdiga möjligheter att få information om det egna barnets utveckling och lärande har ett förvaltningsövergripande underlag för utvecklingssamtal tagits fram under året. Underlaget syftar även till att vara ett stöd för förskollärarna i deras arbete med att synliggöra barnens progression utifrån de nationella målen i läroplanen.

Arbetet med *Plan för rörelse och fysisk aktivitet* har följts upp genom en avdelningsövergripande enkät. Enkätsvaren har visat att majoriteten av de svarande har genomfört planerade fysiska aktiviteter med barnen minst tre dagar i veckan. Förskollärare och barnskötare har till stor del deltagit i aktiviteterna, omkring 85 procent svarade att de alltid deltar och omkring 15 procent att de ibland deltar. Aktiviteterna har ofta innehållit delar som är pulshöjande. Drygt 67 procent svarade att pulshöjande aktiviteter alltid ingår och drygt 30 procent att det ibland ingår. Majoriteten av de svarande ansåg att *Plan för rörelse och fysisk aktivitet* hjälpt dem att utveckla arbetssätt inom området.

Under året har förskolor använt metoden att filma undervisningssituationer för att synliggöra befintliga arbetssätt och förhållningssätt gentemot flickor respektive pojkar. Analysen har visat att metoden varit en framgångsfaktor för att kunna fördjupa arbetet med jämställdhet. Förskoleundersökningen visade att nöjdheten bland flickors och pojkars vårdnadshavare var fortsatt mycket lika.

För att utveckla arbetet med att möta alla barns behov i förskolan har ett förvaltningsövergripande stöddokument, *Barnhälsa- alla barns rätt till stöd* tagits fram under året. Utvärdering av arbetet med verksamhetsstöd visar att majoriteten av insatserna lett till positiv utveckling och även synliggjort behov av ytterligare insatser. Specialpedagogers och psykologs kompetens och fortlöpande handledning för medarbetare utvecklar arbetssätt för inkludering av barns olika förutsättningar i vardagsarbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskolan utvecklar system för uppföljning av oregelbunden närvaro i förskolan.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Implementering och uppföljning av Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i förskolan.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kompetenshöjande insatser om hedersrelaterat våld.	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kompetenshöjande insatser om våldsbejakande extremism.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Upprätta dokument för ökad likvärdighet i barnhälsoarbetet.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för merparten av indikatorerna bedöms ha uppnåtts eller delvis uppnåtts under året samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts och samtliga aktiviteter genomförts.

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts genom att socialtjänsten har en rättssäker myndighetsutövning, ger i stor utsträckning evidensbaserade insatser, utvecklar det förebyggande arbetet och tidiga insatser på hemmaplan. Genom nämndens arbete med att ge invånare i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet har nämnden bidragit till relevanta målområden i Agenda 2030. För

att fler ska komma ur fattigdom och skapa möjlighet till ett självständigt liv med självförsörjning så har nämnden fortsatt arbeta med stödjande insatser och för att motverka hemlöshet. Tidiga insatser har getts för att minska antalet barn och unga som dras in i kriminalitet. För att identifiera barn och unga i riskzon att utveckla en kriminell livsstil har nämnden samverkan internt och med externa aktörer så som polis, skola och civilsamhälle. Nämnden har arbetat med att synliggöra och motverka alla typer av våld och dödligt våld. Genom att identifiera fler individer, däribland även kvinnor, med en kriminell livsstil och erbjuda hjälp och stöd är en intervjumall framtagen under året. Skyddsbedömningar genomförs alltid när barn och unga utsatts för våld eller bevittnat våld. Genom detta arbete har nämnden bidragit till att minska våld och dödligt våld. Genom uppsökande arbete och de informationssatsningar som genomförts har fler invånare fått stöd och hjälp från socialtjänsten till ett liv fritt från kriminalitet, missbruk och våld, vilket lett till att invånarnas psykisk hälsa och välbefinnande främjas. Under året har nämnden utvecklat arbetet med att placerade barn och unga erhåller hälso- och tandundersökning vid placering. För att fler barn och unga i samhällsvård ska nå skolframgång har en skolsamordnare tillsatts och nämnden har under året arbetat intensivt med frågan. Ojämligheten mellan människor har minskats genom att personer med funktionsnedsättning ges omsorg och stöd till utbildning, sysselsättning, praktik och arbete. Nämndens verksamheter har främjat självständighet, delaktighet, samvaro, struktur, utevistelse, aktiviteter och hälsa.

Nämnden har under året analyserat utfallet på könsuppdelat statistik utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att upptäcka omotiverade skillnader. Åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med eventuella omotiverade ojämlikheter. Ett exempel på det är att tidigare har pappor som är vårdnadshavare inte varit delaktiga i barnets utredning och insats i lika stor utsträckning inom nämndens verksamhet för *Barn och ungdom*. Genom ett aktivt arbete med *Signs of Safety* och motiverande samtal har en förändring setts. Under året har 295 barnutredningar granskats, i 266 av dessa ärenden har pappan varit delaktig.

Barn och unga

Många barn och unga i stadsdelsområdet är i behov av stöd och hjälp. Antalet inkomna anmälningar om oro för barn har legat på samma nivå som 2021. Under 2019 samt 2020 var antalet inkomna anmälningar i genomsnittet cirka 90 per månad. 2021 var genomsnittet 120 per månad. Snittet under 2022 har fortsatt legat på 120 anmälningar per månad. Ökningen är sannolikt en effekt av det låga inflödet i början av Covid-19 pandemin men även de informationssatsningar som gjorts exempelvis till förskolans och skolans personal.

Antalet barn och unga som är delaktiga och får återkoppling i barnavårdsutredningar har försämrats under året. Resultatet påverkas av att underlaget även omfattar mindre barn men även att tidigare inrapporterade resultat inte avsåg barn där det inte framgår. Mindre barn görs delaktiga utifrån en bedömning av barnets ålder och mognad. Egenkontrollen visar att bedömningen i dessa fall är väl dokumenterad i utredningen. Vidare visar egenkontrollen fortsatt behov av utveckling gällande återkoppling om innehållet i utredning och beviljad insats efter avslutad utredning. Utvecklingsarbete kring detta pågår och delaktigheten förväntas öka genom utbildning och workshops för medarbetare på temat barns delaktighet samt genom att arbetssätten för återkoppling ses över.

För barn med funktionsnedsättning med insatser enligt *Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)* har nämnden fortsatt utveckla och anpassa arbetssätten för att stärka barns delaktighet i utredningar och ge barn bättre möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem. En ny rutin har tagits fram och kommer att implementeras under våren 2023.

Forskning visar att skolframgång är en av de starkast skyddande faktorerna för alla barn, vilket inkluderar barn och unga som är placerade. Indikatorn *Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan* visar ett försämrat resultat jämfört med tidigare. 63,89 procent av barnen klarar målen. Tidigare har nämnden endast räknat barn i familjehem, nu inkluderas även barn och unga placerade på HVB och jourhem. Av barn i familjehem klarar 66 procent målen, med markant skillnad mellan pojkars och flickors resultat, där 33 procent av pojkarna och 80 procent av flickorna når godkända resultat. Skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor stöds av forskning som visar att procentuellt fler flickor än pojkar når målen i skolan. Av de ungdomar som är placerade på HVB samt jourhem och går i grundskola klarar 57 procent målen i kärnämnen. Ett arbete med att stötta placerade barns skolgång pågår och förväntas ge resultat inför skolavslutningen 2023. Under året har två skolsamordnare anställts som har haft i uppdrag att stötta upp placerade ungdomar i syfte att bättre förbereda för skolbyten och att dagar utan skola vid skolbyten blir färre. Cirka hälften av nämndens familjehemsplacerade barn ingår SkolFam. SkolFam är en arbetsmodell som syftar till att höja skolresultatet för barn i familjehem.

Både fysiska och psykiska hälsoproblem är generellt överrepresenterade hos barn som kommer i kontakt med socialtjänsten, antingen på grund av att de far illa i sin hemmiljö eller på grund av eget beteende. Detta gäller i synnerhet för de barn som blir placerade. Ett arbete har genomförts under året med att säkra att placerade barn och unga erhåller hälso- och tandundersökning vid placering. Ett så kallat hälsokort finns i alla enskilda ärenden och genom detta följs barn och ungas hälsa.

Barn som upplevt våld och hedersrelaterat våld

Barn som utsätts för våld eller som har upplevt våld och hedersvåld får stöd och insatser. Skyddsbedömningar genomförs alltid när barn och unga utsätts för våld eller bevittnat våld, metoden *Signs of Safety* används i utredningsarbetet för att göra skyddsbedömningar. Under året har tre ungdomar som bedömts haft skyddsbehov fått vänta på placering. Detta beror på att akutplats på SiS (Statens institutions styrelse) inte kunnat erhållas. Relationsvårdscentrum väst (RVC väst) har under året genomfört samtalsstöd, främst så kallade *Här och nu samtal* med barn från Spånga-Tensta stadsdelsområde som upplevt våld. Detta arbete, samtalsstöd för barn, utvecklades och implementerades under 2021 på RVC. Ett arbete har under året pågått med att fler barn och unga ska få möjlighet att få stöd från RVC.

Barn och unga i riskzon

Utvecklingen av allvarssamtalen för unga i riskzon för kriminalitet har fortsatt under året. Arbetsmodellen med gemensamma samtal mellan unga, vårdnadshavare, fältassistent samt föräldrarådgivare ger mer kvalitativa samtal och förbättrad motivation hos unga och deras vårdnadshavare efter samtalet. Nämnden har under året arbetat intensivt med unga i riskzon, varit kreativa i att försöka hitta lösningar kring insatser för att öka ungdomars och föräldrars

motivation att tacka ja. Det har varit en utmaning under året att genomföra allvarssamtalet inom de enligt målet uppsatta 48 timmarna från inkommen orosanmälan, detta då vårdnadshavare avböjt föreslagna tider som ges med kort framförhållning samt att det varit svårt att samordna samtliga professioner inför samtalet.

Familjerätt

Den 1 januari 2022 inrättades Familjerätt Nordost där nämnden genom avtal med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd tillhandahåller en gemensam familjerättsverksamhet. Inledningsvis under året var det både stora ökningar avseende vissa ärendeslag men även minskningar i inflödet av vissa ärendeslag. På helåret är det dock en minskning av i princip samtliga ärendeslag. Flera familjerätter i staden ser samma trend. Införandet av obligatoriska informationssamtal skulle kunna vara ett skäl till att färre väljer att väcka talan i domstol. Inom Familjerätt Nordost har arbetsbelastningen dock varit hög under året på grund av vakanta tjänster i och med sammanläggningen, långdragna rekryteringar och några längre sjukskrivningar.

Sedan årsskiftet kan föräldrar registrera faderskap och föräldraskap digitalt via Skatteverket. Detta innebär ett minskat inflöde av dessa ärenden och under året är det en minskning med 72 procent i Spånga-Tensta.

Från årsskiftet är det enligt lag obligatoriskt för föräldrar att komma på ett informationssamtal innan de stämmer i domstol om vårdnad, boende och/eller umgänge. Fram till och med 30 november har Familjerätten genomfört 32 informationssamtal för boende i Spånga-Tensta. Det är fler mammor än pappor som deltagit i informationssamtalen.

Barn är delaktiga och får information om sina rättigheter och ges möjlighet att komma till tals i de frågor som rör dem. Familjerätten skickar egna kallelsebrev till barn i utredningar, de visar filmen ”Hugo besöker familjerättsbyrån” samt barnbroschyren ”Trassel”.

Återkopplingssamtal genomförs med barn som familjerätten talat med. Genomförandet av hur barn deltar och får information presenteras i den skriftliga utredningen som skickas till domstolen.

I mars startades *Skilda världar* efter ett längre uppehåll på grund av pandemin. *Skilda världar* är en barngrupp som vänder sig till barn i åldern 7-12 år som har separerade föräldrar. Återkoppling från föräldrar och barn har varit att alla är mycket nöjda.

Sociala insatsgruppen (SIG) för vuxna

För att bryta en kriminell livsstil har nämnden under året erbjudit stöd i form av *sociala insatsgruppen (SIG)* för vuxna. Arbetet med SIG bedrivs i samverkan med polismyndigheten, kriminal- och frivård samt arbetsmarknadsnämnden. Antal individer aktuella inom SIG har minskat under året. Detta trots det uppsökande arbetet med individer på häkten och anstalter samt informationskampanj på sociala medier. I slutet av året har 8 individer, varav en kvinna, pågående insats.

En behandling för livsstilskriminella har implementeras av nämndens öppenvård för vuxna. Behandlingsprogrammet som har sitt ursprung från USA heter *Moral Reconnection Therapy (MRT)* och är ett manualbaserat strukturerat behandlingsprogram för kriminalitet som tillhandahåller en helhetslösning för att möta och behandla kriminalitet. MRT går att ha

enskilt och i grupp och omfattar tolv sessioner och tre booster.

För att sprida kunskap om vilket stöd som finns för individer som har en kriminell livsstil eller som lever i kriminella miljöer samt vilket stöd anhöriga till målgruppen kan erbjudas har två mässor kring temat kriminalitet genomförts under året, mässorna genomfördes tillsammans med socialförvaltningens avhopparverksamhet. En informationsfilm i ämnet har även tagits fram. Sociala insatsgruppen har under året tagit fram en intervjumall/screening instrument med ett antal korta frågor som kan ställas till en bred målgrupp. Syftet är att identifiera fler personer som befinner sig i en kriminell miljö och erbjuda dem stöd och hjälp.

Vuxna med beroendeproblematik

Antalet aktuella inom beroendevården har varierat under året. Från våren syntes en minskning av pågående ärenden vilket kan antas vara en effekt av arbetet som gjordes med att bevilja rätt insats i rätt tid. Under hösten har pågående ärenden ökat och en ökning av utdelade ärenden som varit aktuella förut. Denna ökning kan delvis förklaras av att de personer som tackade nej till mer omfattande stöd nu återvänder. Även antalet anmälningar enligt LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall) har ökat kraftigt under året. Detta tros bero på att fler personer har en omfattande problematik, fler anhöriga kommer i kontakt med nämnden och uttrycker oro samt att Region Stockholm blivit bättre på att anmäla.

För att stötta invånare till ett självständigt liv har öppenvården för vuxna påbörjat processen med att implementera ett nytt arbetssätt med ekonomisk rehabilitering för personer med försöks- och träningslägenheter. Syftet är att individen ska bli skuldfri och få möjlighet till ett eget boendekontrakt.

Hemlöshet

Under året har nämnden arbetat med inkomna hyresmeddelanden för att undvika uppkomst av hyresskulder och avhysningar. Under året inkom totalt 12 meddelanden om avhysning avseende ensamstående personer samt barnfamiljer. Åtta vräkningar av ensamståendehushåll har inte kunnat avstyra på grund av att förvaltningen inte lyckats komma i kontakt med hyresgästerna trots upprepade försök. Nämndens vräkningsförebyggande arbete har gett gott resultat då samtliga hushåll som erbjudits stöd och som mottagit detta undviktt vräkning.

Lärdomar från *Projektet barnfamiljer på tillfälliga boenden* har under året implementerats i den ordinarie verksamheten i syfte att förebygga långvarig bostadsproblematik och förebygga hemlöshet. Under året har sju barnfamiljer beviljats bistånd till tillfälligt boende. Stadsdelsnämnden har även under året fått projektmedel från sociala investeringsfonden för fortsatt arbete med arbetsmetoden praktisk bostadsvägledning och arbetet har påbörjats i september månad. Syftet med projektet är att erbjuda samlat stöd samt praktisk bostadsvägledning till projektets deltagare utifrån målet att fler i stadsdelen ska komma ut i stadigvarande och tryggt boende, vilket är en grund för etablering/inkludering i stort.

Stöd och insatser mot våld i nära relation

Stadsdelsnämnden har fortsatt utvecklingsarbetet utifrån *Inspektionen för vård och omsorgs granskning av Handläggning av ärenden som rör våld i nära relation 2020*. En ny samverkansrutin mellan vuxen- och barnutredning har tagits fram vilken syftar till att säkerställa korrekt informationsutbyte samt att barn får relevant information och att barn

kommer till tals och görs delaktiga. Egenkontroll under året visar på förbättringar avseende beskrivningen av våld i barnutredningar samt bedömning av risk för återkommande våld. Samtliga åtgärder i stadsdelsnämndens handlingsplan har genomförts och åtgärderna bedöms ha gett önskad effekt och arbetet med resultat av granskningen avslutas.

Allt fler individer söker stöd och insatser för relationsvåld. Under året har 74 individer varit eller är aktuella för stöd och insatser för relationsvåld. Under året har 32 individer placerats i skyddat boende till följd av våld i nära relation. Arbetet har under året fortsatt med att nå fler våldsutsatta och fler våldsutövare med information om de stöd och insatser som finns att få. Under året skapades en informationsfilm om våld i nära relation som spridits via flera informationskanaler i stadsdelsområdet. Filmen som definierar och synliggör olika typer av våld har lett till ökad kunskap och att fler invånare i stadsdelsområdet sökt stöd för våldsutsatthet.

Relationsvåldscentrum (RVC) Väst, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista, Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningars öppna verksamhet avseende relationsvåld, har under året totalt haft 236 nya individer som sökt stöd. Av dessa avsåg 212 våldsutsatthet och 24 våldsutövare. Detta är marginellt högre siffror än 2021 då sammanlagt 228 individer sökte stöd varav 207 avsåg våldsutsatthet och 21 våldsutövande. Av dessa var 20 våldsutsatta och två våldsutövare från Spånga-Tensta stadsdelsområde. Spånga-Tensta ligger lägre på inkomna ärenden än övriga stadsdelsförvaltningar. RVT och RVC har tillsammans gjort en analys av varför ärendantalet är lägre i Spånga-Tensta och har gjort bedömningen att det saknas samsyn i vilka ärende som kan ta del av insatser samt att samverkan behöver intensifieras. RVC Väst har under året haft en ökning av antal personer som söker stöd som våldsutövande. Detta till följd av förbättrad samverkan internt med verksamheter som möter målgruppen samt genom informationsinsatser gentemot bland annat Region Stockholm. Uppföljningen visar att både våldsutsatta och våldsutövare upplever att stödet från RVC Väst ger förbättringar avseende strategier för att hantera sin våldsutsatthet eller sitt våldsutövande. Verksamheten har under året deltagit i den stadsövergripande utvecklingen av utvärderingsinstrument och uppföljningsenkäter.

Anhörigstöd

Anhöriga till personer med ett risk- eller missbruk, koppling till våldsbejakande extremism och en kriminell livsstil har under året haft tillgång till stöd. Anhöriga till personer som har varit utsatta för dödligt våld har erbjudits ett mer traditionellt krisstöd men även fått hjälp att ta sig vidare till ytterligare hjälp om behovet finns. Under året har anhöriga som fått stöd av nämnden uppgett att de upplever en högre nöjdhet efter genomgången program vilket är något som tyder på att stödet som ges ger en positiv effekt. För att öka kunskapen om och antalet invånare som tar del av anhörigstöd har en ny broschyr samt en informationsfilm tagits fram. För att nå fler med information har informationsinsatser genomförts på nämndens verksamhet *Familjens HUB*, nämndens Medborgarkontor och till medarbetare inom Region Stockholm.

Barn i behov av stöd har sedan 2021 möjlighet att få samtalsstöd från *Relationsvålds centrum (RVC) Väst*. Stödet ges i form av *Trappan-* och *Här och nu-*samtal. *Trappan-*samtal är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj. *Här och nu-*samtal är en förenklad variant av *Trappan-*samtal där barnet kan ha kontakt med den våldsutövande

föräldern, vilket inte går vid *Trappan*-samtal. För att fler barn och unga ska få ta del av stöd och hjälp genom stödsamtal från RVC så har nämnden arbetat under året för att förbättra kännedomen om RVC.

Nämndens anhörigkonsulent har under året arbetat med att ge stöd till anhöriga till äldre och personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa genom att vägleda till öppna insatser och informera om den hjälp och de aktiviteter som finns i närområdet.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I det nya förvaltningshuset har tillgänglighet i allmänna ytor och besöks- och mötesrum särskilt beaktats. Nämnden har under processen utgått ifrån principen om universell utformning. Samlokaliseringen i nya lokaler för medborgarkontoret och biblioteket har inneburit ökad tillgänglighet till verksamheternas serviceutbud. Lokalerna är tillgänglighetsanpassade och utrustade med bland annat hörselslingor och skyltning för synskadade. I utemiljön har nämnden fortsatt att genomföra åtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Tillgänglighetsperspektivet har funnits med då lekplatser upprustats eller anlagts. För att säkerställa framkomligheten på parkvägar inom stadsdelsområdet åtgärdas lätt avhjälpna hinder och parkvägar repareras och förstärks vid behov. Nämnden har fortlöpande arbetat med att förbättra möjligheterna att orientera sig i utemiljön och under året har exempelvis kontrastmarkering utförts.

Vid annonsering av lediga tjänster har nämnden under året arbetat med att kvalitetsgranska annonser inför rekryteringar utifrån diskrimineringsperspektivet innan publicering. Rådet för funktionshinderfrågor medverkar till att lyfta frågor om tillgänglighet och delaktighet.

Nämnden har under året fortsatt att arbeta för att personer med funktionsnedsättning är trygga och nöjda med sina insatser, får ett gott bemötande i samtliga av nämndens verksamheter och har möjlighet att påverka utformningen av stöd och insatser.

Verksamheterna inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri har haft ett särskilt fokus på sysselsättning, återhämtning och egenmakt genom en utbildningssatsning Individual Placemnet Support (IPS) där ett nytt IPS-team har testats i pilotform. Syftet med IPS-teamet har varit att kunna erbjuda personer med psykisk ohälsa ett tillgängligt och nära stöd att hitta ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Insatsen har inte krävt ett biståndsbeslut utan deltagare har remitterats från nämnden beställarenhet. Arbetet har lett till att en person har fått anställning.

Vidare har nämnden fortsatt arbetet med att planera inför de nya yrkestitlarna stödassistent och stödpedagog inom boende med särskild service LSS och daglig verksamhet. Målet med arbetet har varit att säkerställa att brukarna får individuellt anpassat pedagogiskt stöd och omsorg samt att främja brukarens förmågor och självständighet med utgångspunkt i det pedagogiska ramverket.

Nämnden har tillskapat nya verksamheter enligt LSS och SoL i fastigheten Stranninge på Elinsborgsbacken 7 i Tensta. Under hösten har 20 nya lägenheter i gruppbostad för personer med psykisk ohälsa öppnats samt sju nya servicelägenheter enligt LSS. Arbetet med att skapa fyra nya särskilt anpassade lägenheter för daglig verksamhet har pågått och arbetet kommer att fortsätta under 2023. Samtliga verksamheter har utformats utifrån målgruppernas behov

avseende ljud, ljus och intryck.

Under året har nämnden fortsatt utveckla intern samverkan mellan beställarenheten för funktionsnedsättning och psykisk ohälsa och enheten för barn och unga. Fokus för arbetet har varit att barn med funktionsnedsättningar med behov av stöd från båda enheterna ska få tillgång till samplanerade insatser i ett tidigare skede.

Nämnden har under året arbetat med ett projekt för att utveckla ett kartläggningsverktyg för att identifiera beteendeförändringar hos brukare inom gruppboheter och daglig verksamhet. Projektet har genomförts tillsammans med habiliteringscentret på Järva samt LSS-hälsan i syfte att inhämta kunskap och skapa gemensamma arbetssätt.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019– 2022

Stockholms stad har sedan 2019 en gemensam strategi för att motverka kriminalitet. Stadsdelsnämnden har utifrån strategin tagit fram en lokal handlingsplan med aktiviteter. Flertalet av de beslutade åtgärderna har slutförts under tertial 1 och 2 och fallit väl ut.

Projektet *Intensifierad utredning i hemmiljön* finansierat av sociala investeringsfonden pågår enligt plan. Genom att kombinera myndighetsutövning och öppenvårdsbehandling tidigt i utredningen ska kvaliteten öka och utredningstiden halveras till åtta veckor.

Nämndens arbete kring förbättrande arbetssätt inom myndighetsutövning BoU i syfte att möjliggöra tidig upptäckt av barn 11-16 år i riskzon pågår enligt plan. Socialsekreterare i polishuset har medfört förbättrad samverkan och förbättrade bedömningar gällande ungdomar i riskzon. Projektet *Samlokalisering socialsekreterare och polis* finansierat av lokala utvecklingsmedel (LUM) har genomförts enligt plan. Syftet var att nämnden tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och Polismyndighet skulle kartlägga arbetsprocessen för socialsekreterare i polishuset samt utveckla arbetsmetoden. Under året har det genomförts en gemensam föreläsning, en konferens med inbjudna föreläsare i syfte att förbättra samverkan och uppföljning i form av två spindelmätningar.

Arbetet med allvarssamtal pågår och det har visat positiva effekter av allvarssamtal i samarbete med fältassistenter. Ungdomsgruppen har under året arbetat intensivt med unga i riskzon och varit kreativa i att försöka hitta lösningar kring insatser för att öka ungdomars och föräldrars motivation att tacka ja.

Inom utredning av barn och unga, samt i samverkan med utbildningsförvaltningen och Polismyndigheten används bedömningsinstrumenten Early Assessment Risk List (EARL), Initial riskbedömning för kriminalitet (IRK) och Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY), för tidigare upptäckt. Enheten har förbättrat rutiner och struktur gällande SAVRY och förstärkt personalkapaciteten med en kortutredare i mottagningsgruppen. Kortutredaren arbetar med korta effektiva utredningar och har i snitt mellan 15-20 utredningar pågående.

Nämndens arbete med att öka inflödet av ungdomar till Social insatsgrupp (SIG) via polis och skola pågår fortfarande. Skolan har inte remitterat någon ännu. Nämnden har initierat SIG, ibland på uppgifter från polisen. Nämndens arbete med att öka flödet från

relationsvårdsteamet (RVT) till sociala insatsgruppen (SIG) pågår.

SIG har i samarbete med enheten för ekonomiskt bistånd arbetat fram utredningsinstrument med frågor om kriminalitet i syfte att upptäcka problematiken hos socialtjänstens klienter. Under nästkommande år ska frågorna implementeras i verksamheten.

Språksatsningen inom förskolan pågår enligt plan. Inventering av stadsdelsnämndsområdets behov av att höja personalens kompetens i svenska språket har lett till utbildning i yrkessvenska för personal. Utbildningen ges av SFI Järva och sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen. Satsningen har utvärderats under året och resultatet visar på att deltagarna har ökat sin kompetens i svenska språket samtidigt som att det finns ett fortsatt kompetensutvecklingsbehov hos vissa individer. Fortbildning i yrkessvenska fortsätter därför under läsåret 2022-2023.

Samverkan mellan avdelning förskola och nämndens föräldrarådgivare sker löpande i enlighet med årshjulets aktiviteter. Samverkan har ökat och systematiserats bland annat genom att förskolepersonal numera ska ge vårdnadshavare kunskap om det förebyggande arbetet en gång om året vid utvecklingssamtal.

Arbetet med att utveckla samverkan med fristående skolor pågår. Nämnden har tagit fram en sammanställning över stadsdelsområdets fristående skolor/förskolor.

Nämnden har genomfört uppföljningar med Rädda barnen i syfte att säkerställa att fritidsverksamheter i deras regi är trygga och drogfria arenor för ungdomar. Utvecklingsarbete kring identifierade förbättringsområden sker löpande under året. Beträffande nämndens egna verksamheter har en genomlysning genomförts och utvecklingsområden identifierats vilket resulterade i att en åtgärdsplan har upprättats.

Under 2022 har enheten för stöd och prevention genomfört seminarier i form av tematräffar, exempelvis kriminalitet, våld och psykisk ohälsa. Enheten har bildat tvärprofessionella arbetsgrupper bestående av representanter från enhetens olika verksamheter för varje tema som har genomförts.

Utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Under 2022 har samverkan mellan avdelning förskola och socialtjänst utvecklats genom ett gemensamt årshjul som synliggör när och hur samverkan regelbundet sker och vilka medarbetare som deltar. Årshjulet syftar exempelvis till att säkerställa att socialtjänstens uppdrag och arbetssätt är kända hos medarbetare i förskolan. Vidare ska föräldrarådgivare kunna delta på föräldramöten och informera om det stöd som finns att få i föräldrarollen samt leda tematräffar för vårdnadshavare i förskolans lokaler. Verksamheten Familjens HUB bedrivs i samverkan mellan avdelning förskola och socialtjänst och är en öppen mötesplats för familjer med barn i åldrarna 0–12 år. Medarbetare från de båda avdelningarna arbetar tillsammans utifrån de uppdrag och kompetenser som respektive avdelning besitter.

Arbetet med skolnav är väl etablerat. Naven är en samverkan mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis. De tre skolnaven har under året träffats löpande och agerar på den information som delges av de olika aktörerna inom navet. Detta gör att unga i riskzonen identifierats snabbt, vilket möjliggör tidiga insatser både på individ- och gruppnivå. Detta

förväntas på sikt leda till att fler barn och unga får det stöd de är i behov utav och att de på så sätt hittar alternativ till ett kriminellt liv. Nämndens våldspreventiva arbete i samverkan med utbildningsförvaltningen har fortlöpt under året. Detta är en långsiktig satsning som kommer innebära att många årskullar av elever och vårdnadshavare får en ökad medvetenhet om våld, vilket på sikt förväntas leda till att barn och unga hittar alternativa beteenden till våldshandlingar. Även personal inom fritidsverksamhet har fått utbildning i ett av de våldspreventiva programmen, detta i syfte att professionella runt ungdomarna i stadsdelsområdet lättare ska förstå de unga samt använda samma språk/begrepp i händelse av våld. På tre av de fyra kommunala grundskolorna med högstadium i stadsdelsområdet arbetar skolsociologer. Skolsociologerna arbetar tillsammans med skola och föräldrarådgivare för att i tidigt skede identifiera barn i riskzon och ge dem samt deras vårdnadshavare stöd och hjälp.

Genom SIP (samordnad individuell plan) identifieras individens stödbehov och i samverkan planeras och ges stödinsatser från hälso- och sjukvården och socialtjänsten för att möta dessa. Nämnden arbetar och nyttjar SIP framförallt i samverkan med Region Stockholm, detta för att på bästa sätt ge stöd till de barn och unga som nämndens verksamheter möter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	33,33 %			80 %	50 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Under 2022 har nämnden arbetat intensivt i ett tidigt skede med inkomna hyresmeddelanden för att undvika upprepade hyresmeddelanden, uppkomst av hyresskulder och avhysningar. Under året inkom totalt 12 meddelanden om avhysning avseende ensamstående personer samt barnfamiljer från Kronofogdemyndigheten. Att lyckas avvärja vräkningar vid meddelanden från Kronofogdemyndigheten kräver ett mer intensivt och tät samarbete med berörda parter. Trots samlade krafter och intensivt arbete för att förhindra att meddelanden om uppsägning skulle vidare till Kronofogdemyndigheten och därmed vidare till avhysning har åtta vräkningar har verkställts. Detta på grund av att förvaltningen inte lyckats komma i kontakt med hyresgästerna trots upprepade försök. Fyra avhysningar har avstyrts efter meddelande från Kronofogden tack vare den goda samverkan med berörda parter.							
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	97,44 %	95,89 %	100 %	100 %	100 %	100	VB 2022
Analys Då SiS (Statens institutionsstyrelse) inte har kunnat tillgodose akuta platser under perioden, har nämnden behövt vänta på plats vid några tillfällen. I samverkansmöte med SiS framgår att de har haft "stabsläge" under stora delar av året, men har tillsatt åtgärder för att öppna upp för fler platser. De har lyckats ordna fram platser till alla placeringar på kort tid.							
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	27,8 %	27,5 %	28,1 %	19,3 %	24 %	24 %	VB 2022
Analys Nämnden har under 2021 bedömt att det finns en risk för fler återkommande ärenden efter Covid-19 perioden, då utredningsarbetet inte har kunnat hålla samma kvalitet utifrån att nämnden inte kunde ha lika mycket möten på kontoret med familjerna och inte heller hembesök. Antalet pojkar som återaktualiserats är 10 barn fler än flickor men i procent är det högre andel flickor än pojkar. I jämförelse med föregående år har skillnad minskat till 0,6 procent (5,1 procent 2021).							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	81,3 %	94,7 %	69,2 %	97,4 %	100 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Av totalt 32 barn och unga som anmäls för brott har 26 kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar. I majoriteten av ärenden när nämnden inte hinner inom den tiden handlar det om prioritering av mer akuta ärenden gällande barn i behov av skydd. Ärendet har hanterats så snart som möjligt och vanligtvis inom ett par dagar. Mottagningsgruppen fortsätter sitt arbete kring 48 timmar i samverkan med fältassistenter och familjecentralen.							
   Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	88 %	87 %	88 %	79 %	93 %	öka	2022
Analys 88 procent är nämndens resultat vilket är lägre än årsmålet, men högre än stadens snitt. Nämndens resultat är en stor förbättring jämfört med föregående år. Under året har det bedrivits ett fortsatt utvecklingsarbete kring brukarundersökningarna inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning vilket har bidragit till att resultatet har förbättrats. Utvecklingsarbetet har syftat till att brukare med intellektuella funktionsnedsättningar ska få en bättre förståelse av frågorna och innebörden av orden som förekommer.							
   Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	89 %	98 %	82 %	83 %	97 %	öka	2022
Analys Nämndens resultat om 89 procent är lägre än årsmålet, och något lägre än stadens snitt. Nämndens resultat är en förbättring i jämförelse med förra året. 16 procent fler av männen känner sig diskriminerade än kvinnor.							
   Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	89 %	84 %	84 %	80 %	2022
   Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	63,89	40 %	76,19 %	77,78	75 %	75 %	VB 2022
Analys Uppgifterna angående hur de familjehemsplacerade barnen klarar målen i kärnämnen avser vårterminen 2022 års resultat. Höstterminens resultat redovisas i T1 2023. För att öka andelen placerade barn och unga som klarar målen i kärnämnen har en skolsamordnare anställts. Skolsamordnarna kommer att arbeta med att säkerställa skolgången för barn och unga vid placering. Av forskning och undersökningar vet vi att procentuellt fler flickor än pojkar når målen i skolan. Samma trend gäller nämndens familjehemsplacerade barn och unga. Forskningen har också kunnat visa att skolans förväntningar på de placerade barnens prestationer är lägre och att det påverkar hur barnen sedan faktiskt presterar i skolan. För barn placerade i familjehem i Stockholms län finns insatsen SkolFam. Skolfam är en arbetsmodell som syftar till att höja skolresultatet för familjehemsplacerade barn. SkolFam är en modell för att försöka kompensera för dessa faktorer och den ger resultat. Därför är det av stor vikt att fler av de familjehemsplacerade barnen får tillgång till SkolFam. Genom arbetet med skolsamordnare samt med SkolFam så ser förvaltningen att fler placerade barn och unga kommer att nå godkända resultat i kärnämnen i grundskolan.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %	80	75 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	95 %	83 %	88 %	90 %	90 %	2022
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	82 %	82 %	79 %	79 %	79 %	2022
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	66,67	100 %	0 %	100	30 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	66,67	66,67 %	0 %	80	80 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Underlaget till enkäten är fysiska uppföljningar vilket påverkat antalet svarande. Det går inte att dra några generella slutsatser av detta eftersom antalet personer är för lågt.							
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	49,59	54 %	43,21 %	67,5	90 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Indikatorn mäts genom egenkontroll av de tre parametrarna; information om rätten till delaktighet och anledningen till utredningen, återkoppling i anslutning till avslutad utredning samt att barnet har fått komma till tals om innehållet i utredningen och beviljad insats. Resultatet påverkas av att underlaget även omfattar mindre barn. Mindre barn görs delaktiga utifrån en bedömning av barnets ålder och mognad. Egenkontrollen visar att bedömningen i dessa fall är väl dokumenterad i utredningen. Vidare visar egenkontrollen fortsatt behov av utveckling gällande återkoppling efter utredningens slutförande. Utvecklingsarbete kring detta är pågående då barns delaktighet behöver ökas. I jämförelsen med framförallt tertial 1 och 2 ser nämnden att procenten gått ner. Detta stämmer inte helt utan beror på att man i tidigare resultat visat på antalet i förhållande till antalet JA/NEJ och inte räknat med dem där det inte framgår.							
  Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	66,57	59,5 %	62,96 %	72,22	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Att förskola eller skola inte vidtalas kan handla om att huvudproblematiken handlar om någonting annat, att det skett ett skolbyte, eller inte anses lämpligt. Vissa skolor är svåra att få kontakt med under utredningstiden och vissa svarar inte på konsultationsdokument nämnden sänder dem. För att öka andelen utredningar i vilka kontakter med skola/förskola har nämnden som rutin att skola/förskola ska vidtalas i alla utredningar där det finns en förskole- eller skolplacering. Avsteg från							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
huvudregeln görs i samråd med närmsta chef eller samordnare.							
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	13			9	10	Tas fram av nämnd	2022
Analys							
Nämnden har under 2022 ändrat sitt arbetssätt vad gäller målgruppen barnfamiljer på tillfälliga boenden. Nämnden har arbetat med individanpassade boendepåläggningar, täta uppföljningar, erbjudit praktiskt stöd samt spridit information om bostadsmarknaden i Stockholm och hela Sverige.							
Andel barnfamiljer som beviljas bistånd till tillfälligt boende har sjunkit under 2022. Under första kvartalet hade nämnden totalt nio barnfamiljer som beviljades bistånd till tillfälligt boende. Dessa har med stöd flyttat in i stadigvarande boende. I december 2022 hade nämnden fyra stycken barnfamiljer som beviljas bistånd till tillfälligt boende. Dock har dessa tillkommit under perioden oktober- december. Detta innebär att barnfamiljerna är i fortsatt behov av fortsatt riktat stöd i dagsläget.							
   Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	47 st	19,1 %	80,9 %	110 st	160 st	Tas fram av nämnd	2022
Analys							
Nämnden bedömer att målet inte uppfylls. Trots att målet på indikatorn inte uppnås kan vi se ökat antal ärenden inom relationsvåld. Nämnden har under året haft stort fokus på att sprida information om relationsvåldsteamet för att nå ut till fler invånare som önskar stöd i att lämna destruktiv livssituation. Anledningen till den stora skillnaden mellan könen ligger i linje med att det är många fler kvinnor än män som utsätts för våld.							
   Antal vräkningar som berör barn	0				0	Tas fram av nämnd	2022
   Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	87 %	87 %	74 %	79 %	Tas fram av nämnd	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp och utvärdera genomförda åtgärder för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna samordna och utveckla socialtjänstens och äldreomsorgens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 för att bidra till en likställighet i staden, bland annat genom ett ägandeskap av frågan i ILS-webb	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en centralisering av hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatriens särskilda boenden, i likhet med LSS-hälsan. Utredningen ska inkludera en kostnadsanalys	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta arbetet med STIS,	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utbilda stadens personal inom LSS i det pedagogiska ramverket	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda formerna för ett tryggt mottagande från LVM-vård	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur bolotsar kan ge förstärkt praktiskt stöd till barnfamiljer vid SHIS Bostäders boenden	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda införandet av en akademisk socialtjänst där socialsekreterare och forskare samlokaliseras i syfte att undersöka och utvärdera socialtjänstens insatser. En pilotverksamhet ska genomföras	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samordning av handläggning av personlig assistans	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om förmedlingsprocessen för bostäder med särskild service kan effektiviseras	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda inrättandet av profilboenden inom bostäder med särskild service	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna följa riskerna för ökad våldsutsatthet som en möjlig effekt av covid-19-pandemin	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt arbeta enligt ANDTS-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna hur man kan utveckla och använda boendestöd inom missbruk	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Barn och unga har goda förutsättningar att göra fria livsval

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska bidra till att barn och unga ges goda förutsättningar att göra fria livsval. Fler barn och unga och deras familjer är i behov av nämndens stöd och insatser. Antalet inkomna anmälningar som rör oro för barn och unga har ökat dels till följd av covid-19 pandemin. Nämndens arbete med förbättrad information till skola, förskola, polis har resulterat till en ökad anmälningsbenägenhet.

Arbetet med egenkontroll och kollegial granskning fortsätter för att säkerställa att samtliga processer håller en hög kvalitet, är rättssäkra samt att utveckling sker i enlighet med resultatet av genomförda kontroller och uppföljningar. Nämnden följer utvecklingen av stadens digitala verktyg för kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

Från 1 januari 2022 inrättas Familjerätt Nordost där nämnden genom avtal med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd tillhandahåller en gemensam familjerättsverksamhet. Genom sammanslagningen skapas goda förutsättningar för verksamhetsutveckling och kompetensutveckling inom verksamhetsområdet. Fokus kommer att vara att skapa gemensamma rutiner, metoder och uppföljning.

Sammanhållen socialtjänst

Socialtjänsten ska vara sammanhållen och ge stöd och insatser utifrån ett helhetsperspektiv på barnets, den unges och familjens behov. Barnets rättigheter säkerställs bland annat genom metoden Signs of Safety, där barn och vårdnadshavare görs delaktiga i utredning, planering och uppföljning. Nämndens arbete fortsätter anledning av socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning av handläggning av barnärenden 0-12 år. En handlingsplan har utarbetats där bland annat barnets delaktighet i utredning samt återkoppling till barnet ska förbättras. Barnets delaktighet ska vara tydlig i dokumentationen. Rutinen kring polisanmälan när barn utsätts för brott ska följas upp. Utveckling ska ske kring möjligheten till uppföljning inom tre månader från en utredning avslutats där det finns fortsatt oro genom att nya arbetssätt ska utvecklas för att fånga in eventuella kvarstående eller nya behov hos barnet, den unge och föräldern. Utvecklingsarbete sker av den interna samverkan för barn och unga med komplexa behov; funktionsnedsättning och/eller psykisk ohälsa där vårdnadshavare har behov av stöd i föräldrarollen. Detta i syfte att stärka barnperspektivet i utredningarna samt att vid behov ge samplanerade insatser i ett tidigare skede. Arbetet utgår från fokusområdet Rätt till individuellt stöd i Program för tillgänglighet och delaktighet 2018-2023.

Användningen av Samordnad individuell plan (SIP) ska fortsätta öka och kvaliteten i samtalen förbättras ytterligare. Arbetet med Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) fortsätter där fokus under året är att förbättra samverkan på individnivå samt samplanerat stöd och insatser. Arbetet fortsätter även med att utveckla arbetssätten utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) och erbjuda insatser till barn och unga vid utskrivning från slutenvård.

Arbetet med att öka de professionellas kunskap om skyldigheten att anmäla oro fortsätter med fokus på förskola. Resultaten av genomlysningen Rätt stöd i rätt tid visade på behov av stärkt samverkan med förskola samt på ökat fokus på yngre barn. Arbetet med att ställa om socialtjänsten till mer förebyggande och tidigt stöd fortsätter genom att socialtjänsten prövar möjligheten att ge stöd i att ansöka om stöd och insatser för barn och unga på den öppna verksamheten Familjens HUB. Utvecklingen ska ske i dialog med föräldrar och föreningar i stadsdelsområdet.

Den interna samverkan ska fortsätta att stärkas främst mellan myndighetsutövning för barn och unga och öppenvårdsinsatsen familjebehandling i syfte att fler barn och unga ska ta del av familjebehandling i stadsdelsförvaltningens regi. Särskild satsning görs på unga i riskzon för kriminalitet. Även unga med särskilda behov är i fokus. Nya arbetssätt prövas bland annat i det fyra åriga projektet Intensifierad utredning i hemmiljö, tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Inom projektet prövas utredning i hemmiljö, i tidigare skede och med kortare utredningstid, för att stärka barnets och vårdnadshavarens delaktighet och öka motivationen. Syftet är att förbättra både socialtjänstens utredningskapacitet samt insatsernas effekt i syfte att färre barn och unga återkommer för utredning.

I den stadsdelsgemensamma undervisningsgruppen arbetar stadsdelsförvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen med stöd och behandling till unga och deras familjer i syfte att hantera svårigheter som uppstår i skolan.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation

I enlighet med det reviderade programmet upptäcks och erbjuds stöd och insatser. Även våld i ungas relationer uppmärksammas och stöd ges genom utveckling av familjebehandling med inriktning på ungdomar. Ungdomar från 18 erbjuds insats via relationsvårdscentrum. I enlighet med Inspektionen för vård och omsorgs (IVO:s) granskning ska barnperspektivet stärkas vid handläggning som rör barn som utsatts för våld. Nämndens handlingsplan innefattar bland annat förbättrad samverkan mellan vuxen- och barnutredning, samsyn kring riskbedömningar samt förbättrad information och återkoppling till barnet under ärendets gång.

Inom öppenvården för barn och unga prioriteras tidiga behandlingsinsatser till våldsutsatta barn med inriktning på våldsproblematik, barns säkerhet och föräldraskap. Via relationsvårdscentrum tar barn som upplevt våld i nära relation del av stöd i form av Trappan- och Här och nu-samtal i de fall även vårdnadshavare har egen samtalskontakt. Samverkan med socialförvaltningens stödcentrum stärks i syfte att fler unga brottsoffer vågar anmäla brott, vågar vittna och får stöd. Insatser till barn och unga, och deras familjer, som behöver skydd på grund av att de utsatts för brott eller hot ska utvecklas.

Barn och unga i riskzon

Samverkan mellan socialtjänst, förskola, utbildningsförvaltningen, fritidsverksamheter samt polismyndigheten har fortsatt fokus på förebyggande och tidiga insatser för att nå fler barn, unga och deras familjer i och i riskzon för att utveckla eller lämna ett destruktivt beteende i kriminalitet och missbruk. Den lokala samverkansöverenskommelsen med polismyndigheten och den lokala handlingsplanen för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet är styrande. Internt har en fokusgrupp bildats för att samla den gemensamma lägesbilden, öka den interna kunskapen om förvaltningens stöd och insatser samt utifrån det utveckla befintliga arbetssätt samt pröva nya. Bland annat ska kunskapen om flickor/kvinnors

roll i kriminaliteten öka genom att samla professionens erfarenheter.

Inom utredning av barn och unga, samt i samverkan med utbildningsförvaltningen och polismyndigheten, används bedömningsinstrumenten Early Assessment Risk List (EARL), Initial riskbedömning för kriminalitet (IRK) samt Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY) för tidigare upptäckt. Inom öppenvården prövas den biståndsbedömda insatsen familjebehandlare med inriktning på ungdomar 12-18 år med ett destruktivt beteende. I insatsen kombineras behandlande och praktiskt stöd för individen med familje- och nätverksarbete.

Insatsen social insatsgrupp (SIG) för unga integreras i Trefas-samverkan som är en samverkan med polismyndighet och kriminalvården kring personer som riskerar att utsättas eller utsätta andra för dödligt våld. Under året ska UngDOK implementeras och användas i utredningsarbete, vid behandlingsplanering och för uppföljning och utvärdering på såväl individnivå, gruppnivå och verksamhetsnivå. Instrumentet har utvecklats av IKM (Institutet för kunskaps- och metodutveckling inom ungdoms- och missbruksvården) för att mäta faktorer som belyser den unges sociala livssituation samt om det föreligger missbruk eller utsatthet för våld. Vidare pågår arbete med att sprida kunskapen om SIG unga till skola genom samverkansnaven Tensta, Hjulsta och Spånga i syfte att fler unga initieras och motiveras till att ta emot insatsen. I samverkan med polismyndigheten och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning fortsätter även arbetet med socialsekreterare i polishuset. Socialsekreterare i polishuset är stationerad i polishuset i Rinkeby och utgör kontaktperson och vägen in till socialtjänstens stöd och insatser som orosamtal, SIG unga med flera. Inom ramen för samverkan bedrivs även utvecklingsarbete för bland annat ökad kunskap hos polisen om skyldigheten att anmäla oro och gemensamma samtal med unga och deras vårdnadshavare. Vidare har stadsdelsförvaltningen tillsammans med Rinkeby-Kista ansökt om Lokala utvecklingsmedel (LUM) för att utveckla uppföljningen av insatsen. Det lokala utvecklingsarbetet i Trefas ska fortsätta att utvecklas.

Insatser utanför hemmet

Nämnden fortsätter arbetet med att utveckla utredning och uppföljning av familjehem och jourhem. Fokus är fortsatt på skola som skyddsfaktor, skolnärvaro och att uppnå slutbetyg i årskurs 9, genom metoderna SAMS-modellen, "Samverkan för obruten skolgång för placerade barn", och SkolFam, ett arbetssätt att stötta familjehem i med deras ansvar för placerade barn och ungas skolprestationer. Inom projektet Den placerade ungdomen och nätverket, som bedrivs med LUM-medel, fortsätter utvecklingen av en arbetsmodell med nätverkets delaktighet före, under och efter placering. Detta för att skapa bättre förutsättningar för bibehålla en placerings positiva förändringar även på längre sikt.

Förväntat resultat

- En sammanhållen socialtjänst med ett helhetsperspektiv på barnets/ den ungas och familjens behov.
- Barn och unga i eller i riskzon för kriminalitet och missbruk samt dess skadeverkningar tar

del av insatser för att lämna ett destruktivt beteende.

- Barn och unga som utsatts för brott får stöd
- Barn och unga som upplevt våld eller hedersrelaterat får tillsammans med vårdnadshavare stöd via relationsvårdscentrum
- Stöd och insatser utgår från barns rättigheter, barn och unga är delaktiga vid utredningar samt får återkoppling

Analys

Nämnden bedömer att målet uppfyllts helt. Bedömningen baseras på att förväntat resultat uppnåtts och att aktiviteter genomförts enligt plan.

Utredning, stöd och insatser

Barn och unga samt deras familjer har under året varit delaktiga vid utredningar och fått återkoppling. Arbetet med *Signs of Safety* ger ett helhetsperspektiv och gör barn och vårdnadshavare delaktiga i utredningsarbete. *Signs of Safety* är en erfarenhetsbaserad riskbedömningsmodell. I *Signs of Safety* arbetar socialsekreteraren tillsammans med familjen för att skapa en riskanalys som syftar till att på ett tydligt sätt konkretisera vad som är oron och därefter utveckla och stärka det som redan fungerar inom familjen. Arbetet med att involvera familjens nätverk är även centralt inom *Signs of Safety*. Tidigare har pappor som är vårdnadshavare inte varit delaktiga i lika stor utsträckning. Genom ett aktivt arbete med *Signs of Safety* och motiverande samtal har en förändring setts. Under året har 295 utredningar granskats, i 266 av dessa ärenden har pappan varit delaktig.

Socialförvaltningens *Kvalitetsgranskning av handläggning av barnärenden 0-12 år* visade att nämnden behövde förbättra sitt arbete gällande att uppmärksamma skolsituationen i barnavårdsutredningar samt förbättringar i arbetet kring polisanmälan vid misstanke om våld mot barn. Nämnden har vidtagit åtgärder utifrån detta som lett till förbättrade resultat under året. Därmed har samtliga åtgärder i stadsdelsnämnden handlingsplan genomförts.

Arbetet med att omhänderta resultatet av genomlysningen *Rätt stöd i rätt tid – en genomlysning av socialtjänstdata för barn och unga i Stockholm stad* har fortsatt. Närliggande arbete rör utvecklad samverkan mellan förskola och socialtjänst. Under året har förvaltningen arbetat vidare internt med samverkan utifrån genomlysningen.

Samverkan med utbildningsnämnden gällande insatsen *Regional särskild undervisningsgrupp (RSU)* har fortsatt under året. Inom RSU arbetar familjebehandlarna med elever som går i en RSU-klass och deras föräldrar i skol- och hemmiljö i syfte att hantera svårigheter med skolgång. Rutiner för inskrivning, uppstart och uppföljning har utarbetats och implementerats. I en utvärdering av arbetet visar det på att både skolpersonal och familjebehandlare upplever samarbetet som utmanande och utifrån detta har justeringar gjorts i arbetsrutiner.

Intensifierad utredning i hemmiljö

För att stärka barn och vårdnadshavares delaktighet och få en större effekt av utredning och insatser genomförs projektet *Intensifierad utredning i hemmiljö (IUH)*. Projektet drivs tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och med medel från sociala investeringsfonden. Genom att kombinera myndighetsutövning och öppenvårdsbehandling

tidigt i utredningen ska kvaliteten öka och utredningstiden halveras till åtta veckor. I snitt har utredningstiden legat på 7,7 veckor och 17 familjer har under året ingått i projektet, vilket är i linje med målen i projektplanen. Erfarenheter hittills är att familjer ofta tackar ja till insats och att barnen får mer barntid jämfört med ordinarie utredning. Det går emellertid inte att dra några större slutsatser då det krävs mer underlag till uppföljningen. Nämnden har genomfört utvärderingar av utredningsmetoden och ser bland annat att de har kunnat utforma arbetssättet mer efter familjernas synpunkter och behov, ökat förtroendet för socialtjänsten samt haft högre transparens gentemot familjen. Vidare ser nämnden att behandlande insats inte behövs efter utredning då stödet har skett genom hela utredningsprocessen. Nämnden upplever att barnens behov och synpunkter blir tydligare i utredningarna och att de kunnat ge stöd till barnen under processen. Dock syns inte barnens röster märkbart i utvärderingarna.

Kriminalitet

För att stötta barn och unga till ett liv fritt från kriminalitet och missbruk har unga tagit del av stöd och insatser under året. För att identifiera barn och unga i riskzon för kriminalitet finns ett nära samarbete med polisen och andra viktiga aktörer i stadsdelsområdet.

Social insatsgrupp unga

Unga som befinner sig i riskzonen för att utveckla en kriminell livsstil eller som vill bryta en kriminell livsstil kan få stöd i form av *social insatsgrupp (SIG)*. Arbetet är ett samarbete mellan nämnden, polismyndigheten och kriminalvården och är integrerat i samverkansforumet *Trefas*. Syftet med insatsen är att stötta den unge och ge stöd till dennes vårdnadshavare för att bryta en negativ livsstil. Arbetssättet för SIG unga har under året setts över och utvecklades, bland annat har ett nytt bedömningsinstrument *Initial riskbedömning för kriminalitet (IRK)* börjat användas av nämndens medarbetare samt av polisen, detta i syfte att göra mer kvalitativa riskbedömningar.

Socialsekreterare i polishuset

För att snabbare fånga upp unga i riskzon för kriminalitet har nämnden, i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd fortsatt haft flera socialsekreterare stationerade i polishuset i Rinkeby. Detta har utvecklats till en viktig länk mellan polis och socialtjänst. Ett fortsatt utvecklingsarbete har skett under året och bland annat har det utvecklats rutiner gemensamt med polisen avseende orossamtal samt proaktiva samtal. Information och utbildning om socialtjänstens arbete har getts till polisens medarbetare inom utredning och lagföring.

Nämnden har beviljats *lokala utvecklingsmedel (LUM)* för att tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och polismyndigheten kartlägga arbetsprocessen för socialsekreterare i polishuset samt utveckla arbetsmetoden. Under året har det genomförts en gemensam föreläsning samt en mätning avseende samverkan för de arbetsgrupper som berörs. Under hösten har ett gemensamt internat genomförts med olika föreläsare dels kring vikten av samverkan men även om risk och skyddsfaktorer för unga i riskzon.

Barn och unga som utsatts för brott får stöd

Unga som utsatts för brott eller bevittnat brott har under året haft möjlighet att få hjälp, råd och stödsamtal. Nämndens fältassistenter har arbetat med att identifiera unga som utsatts för brott eller bevittnat brott och väglett dem vidare till *stödcentrum för unga brottsutsatta*. Nämnden har under året samverkat med *stödcentrum för unga brottsutsatta* i syfte att få fler

unga att ta del och stöd och hjälp.

Stöd via relationsvårdscentrum

Barn ska få stöd och hjälp för våld de bevittnat eller själva utsatts för. Under början av 2021 fattades beslut att Relationsvårdscentrum (RVC) ska erbjudas *Här och nu- samtal* till barn vars förälder har en samtalskontakt via RVC. *Här och nu- samtal* kan ges även om barnet har en kontakt med våldsutövaren. Under 2022 har totalt 19 barnärenden inkommit till RVC, 9 av dessa kom ifrån Spånga-Tensta, 8 från de andra stadsdelsförvaltningarna som ingår i samverkan samt 2 ifrån övriga stadsdelsnämnder. RVC har under året haft informationsmöten för barn och ungdomsenheterna inom samtliga stadsdelsområden som ingår i RVC Väst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Identifiera flickor/kvinnors roll i kriminaliteten genom att sammanställa professionens erfarenheter. Genom att öka kunskapen kan ett jämställdhetsperspektiv utvecklas gällande stöd och insatser för personer i eller i riskzon för kriminalitet och dess skadeverkningar.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utveckla arbetssätt för att förlägga verksamhet som stöd och service på Familjens HUB i syfte att öka antal ansökningar från barn unga och deras vårdnadshavare.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och insatser möter en rättssäker socialtjänst av god kvalitet som präglas av självbestämmande och trygghet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska bidra till att barn, unga och vuxna personer med funktionsnedsättning får individuella, likvärdiga och samordnade insatser av god kvalitet. Personer med funktionsnedsättning ska, oavsett funktionsförmåga och utifrån sina förutsättningar, uppleva delaktighet i socialtjänstens handläggning, insatser och åtgärder och kunna tillgodogöra sig stöd från socialtjänsten. Målet är att personer med funktionsnedsättning ska vara delaktiga i samhället och leva ett självständigt liv.

All information och kommunikation under handläggningen och genomförandet av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt anpassad. Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig samt beakta jämställdhets- och barnrättsperspektivet och anhörigas situation. Handläggningen kvalitetssäkras genom egenkontroller och kollegial granskning för att tillförsäkra hög kvalitet och rättssäkerhet. I syfte att bidra till en ökad kvalitet för brukarna ska verksamheterna fortsätta att utveckla samarbetet med organisationer och föreningar som företrädar barn, unga och vuxna i målgruppen.

Arbetet med egenkontroll och kollegial granskning fortsätter för att säkerställa att samtliga processer håller en hög kvalitet, är rättssäkra samt att utveckling sker i enlighet med resultatet av genomförda kontroller och uppföljningar. Nämnden följer utvecklingen av stadens verktyg

för kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

Barnperspektiv

Nämnden ska fortsätta att utveckla och anpassa arbetsätten för att stärka barns delaktighet i utredningar och ge barn bättre möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem. Arbetet riktar sig särskilt mot barn med funktionsnedsättningar som behöver stöd för att kommunicera. Arbetet med att säkerställa barns delaktighet i handläggningen ska utgå från stadens program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022 samt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar 2018-2023. Barn ska ges möjlighet att delta i upprättandet och genomförandet av samordnad individuell plan. Barnkonsekvensanalyser ska genomföras i samtliga utredningar där barn är berörda av insatser i syfte att säkerställa att barnets bästa synliggörs i handläggningen av ärenden.

Under året kommer ett särskilt fokus att ligga på intern samverkan kring barn med funktionsnedsättningar. Arbetsätten för den interna samverkan ska utvecklas i syfte att fånga upp behov tidigt samt att samplanera insatser för en sammanhållen socialtjänst. Samverkan ska även bidra till att barn med funktionsnedsättning ges tillgång till stöd som både kan inkludera ett stöd i föräldraskapet och att ge stöd till barnet för egen del utifrån funktionsnedsättningen.

Förebyggande arbete inom gruppbostad och daglig verksamhet

Nämnden ska genomföra ett projekt som syftar till att utveckla arbetsätten inom nämndens gruppbostäder och dagliga verksamhet för att identifiera, uppmärksamma och dokumentera beteendeförändringar hos brukare. Arbetet syftar till att förebygga sammanbrott i insatserna. Inom ramen för projektet ska ett kartläggningsverktyg tas fram vilket ska användas i det förebyggande arbetet.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av personal är fortsatt prioriterad för att vara en attraktiv arbetsgivare och för att tillförsäkra brukare likabehandling, rättssäker handläggning och insatser av god kvalitet. Personer med funktionsnedsättning ska ges god- och säker vård- och omsorg för att känna sig trygga och delaktiga i sitt boende. Utbildningen Det pedagogiska ramverket, som medarbetare har genomgått under 2021, ska utgöra en gemensam kunskapsgrund för arbetet. Vidare ska kompetensutvecklingen bidra till en enhetlig yrkestitulatur inom staden genom att nämndens utförarverksamheter deltar i utbildningsinsatser för att validera medarbetare till stödassistenter och stödpedagoger.

Ett fortsatt fokus ska ligga på säkerställande av kunskap kring basala hygienrutiner i verksamheterna.

Arbete och praktik

Nämnden ska fortsätta att arbeta för att fler deltagare inom daglig verksamhet går vidare till anställning och egen försörjning genom att samarbeta med företag och söka möjligheter till nya arbets- och praktiktillfällen för målgruppen. Nämnden ska också undersöka möjligheter till nya arbetstillfällen internt inom förvaltningen för deltagare inom daglig verksamhet.

Inom myndighetsutövningen ska handläggare särskilt uppmärksamma individers behov av samordnad rehabilitering för att förbättra förutsättningar för arbete och sysselsättning och vid behov remittera till samordningsförbundets verksamhet. Kunskapen om vilka insatser som kan ges av andra huvudmän för fler vägar till sysselsättning ska öka.

Digitalisering och välfärdsteknik

Nämndens verksamheter ska fortsätta att hitta och utveckla välfärdsteknik och digitala lösningar som kan användas i arbetet för att öka brukares självständighet och delaktighet. En viktig del i arbetet med att motverka ett digitalt utanförskap för målgruppen är tillgången till mobilt bankID. Nämnden ska ge stöd i införskaffandet av mobilt bankID till de individer som behöver det för att de ska kunna ta del av det digitala utbudet. Brukare uppmuntras att använda stadens e-ansökan.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation

Nämndens verksamheter inom funktionshinderområdet arbetar utifrån stadens reviderade program. Nämnden fortsätter verka för att höja kunskapen om våld i nära relationer hos nämndens medarbetare i syfte att ge tidigt och anpassat stöd och skydd till berörd målgrupp. Medarbetare inom funktionshinderområdet ska ha särskild kunskap om funktionshindrades utsatthet för våld i nära relationer med fokus på målgruppens utsatthet och särskilt kvinnors utsatthet. Information och material som används för att kommunicera med brukare ska vara anpassat för målgruppen.

Motverka välfärdsfusk

Under året ska arbetet med att förebygga och åtgärda assistansbedrägerier fortsätta i samverkan med region västerort och andra relevanta myndigheter. Nämnden ska genomföra systematiska kontroller för att säkerställa att assistansbolag har tillstånd från IVO.

Förväntat resultat

- Behov av insatser hos barn med funktionsnedsättning uppmärksammas tidigt
- Barnkonsekvensanalyser genomförs i samtliga utredningar där barn berörs av insatser
- Barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning får stöd att uttrycka sina åsikter och vara delaktiga i samtal
- Fler arbetstillfällen för deltagare inom daglig verksamhet skapas
- Personer med behov av samordnade arbetsrehabilitering vägleds till samordningsförbundets

insatser

- Beteendeförändringar hos brukare inom daglig verksamhet och gruppbostad LSS uppmärksammas och dokumenteras

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat har uppnåtts och att planerade aktiviteter har genomförts.

Brukares delaktighet i sin genomförandeplan varit i fortsatt fokus under året. Delaktigheten har möjliggjorts genom metoder och verktyg så som bildstöd, samtalsmatta, känslokort och täta individuella uppföljningar vilket skapar ökade möjligheter för brukare att göra självständiga val. Detta har möjliggjort ökad delaktighet vid upprättande av genomförandeplanen. För att främja barns delaktighet i utredningar har alternativ kompletterande kommunikation använts i form av metoden samtalsmatta. Förberedande information har skickats ut inför möten med barn i syfte att tydliggöra och underlätta för barnet under utredningsprocessen.

En informationsinsats har genomförts till förskolepsykologer och Järva autismnätverk om LSS-lagstiftning och insatser via socialtjänsten. Barnperspektivet har beaktats genom barnkonsekvensanalyser i utredningarna. Att barnkonsekvensanalyser görs i samtliga utredningar där barn berörs av insatser kontrolleras i kollegial granskning.

För att samverkan kring barn med funktionsnedsättningar ska stärkas i de fall där barnet är i behov av insatser från flera enheter har en ny samverkansrutin tagits fram. Målet med samverkansrutinen är att barnen och deras familjer ska uppleva stödet från socialtjänsten som tryggt och samordnat samt att barn i behov av stöd fångas upp i ett tidigt skede. Arbetet med att implementera de nya arbetssätten kommer att pågå under 2023.

För att i ett tidigt skede identifiera och ge rätt stöd vid beteendeförändringar hos brukare med intellektuella funktionsnedsättningar påbörjades ett projekt under året. Det har genomförts med medarbetare från daglig verksamhet, gruppbostäder (LSS) samt hälsokoordinator. Då det har funnits behov av att utveckla arbetssätten för att förebygga och hantera utmanande beteende hos brukare i verksamheterna har två nya kartläggningsverktyg tagits fram inom ramen för projektet. Habiliteringen och LSS-hälsan har bidragit till arbetet genom samverkan med projektgruppen. Arbetet kommer att fortgå under 2023 med fokus på att implementera de nya arbetssätten.

Arbetet med att implementera det pedagogiska ramverket i utförarverksamheterna har fortsatt under året genom framtagande av handlingsplaner. Inom ramen för det pedagogiska ramverket har medarbetarna genomgått utbildningar inom social dokumentation och genomförandeplaner.

Fler arbetstillfällen för deltagare inom daglig verksamhet har skapats under året genom samverkan med företagare och förvaltningens egna verksamheter. Några exempel på arbetsuppgifter är återvinning samt lamineringsarbete till förskolans utvecklingscentrum. Flera brukare har fått vägledning till samordningsförbundets insatser och till nämndens egna IPS verksamhet som startat upp under året.

För att motverka fusk och oegentligheter inom insatserna hemtjänst och personlig assistans har biståndshandläggarna under året genomfört en utbildning med fokus på handläggning och uppföljning. En rutin för förstärkt kontroll av utförandet kopplat till beslut av personlig assistans har tagits fram under året. Alla assistansanordnare ska inkomma med giltigt IVO tillstånd.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Införa arbetssätt för att ge information, stöd och insatser till barn med funktionsnedsättningar i ett tidigt skede.	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Motverka välfärdsfusk genom att säkerställa att assistansbolag har tillstånd från IVO	2022-01-01	2022-05-31	
✓	Utveckla arbetssätt och verktyg för att identifiera, uppmärksamma och dokumentera beteendeförändringar hos brukare i gruppbostad och daglig verksamhet	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Vuxna i behov av stöd och insatser möter en rättssäker socialtjänst av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Antal vuxna med stöd och insatser för relationsvåld och missbruk har minskat något under det senaste året. Fler är i behov av stöd för kriminalitet och hemlöshet. Arbeta med att nå fler med information om nämndens stöd och insatser är i fokus under 2022. Genom medel från delegationen för segregation (Delmos) utvecklas informationen och informations spridningen till invånare. Dialogen med föräldrar i stadsdelsområdet och civilsamhället ska utvecklas.

Arbetet med egenkontroll och kollegial granskning fortsätter för att säkerställa att samtliga processer håller en hög kvalitet, är rättssäkra samt att utveckling sker i enlighet med resultatet av genomförda kontroller och uppföljningar. Nämnden följer utvecklingen av stadens verktyg för kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9.

Sammanhållen socialtjänst

Socialtjänsten är sammanhållen och stöd och insatser har ett helhetsperspektiv på den vuxnes behov vilket leder till att fler kvinnor och män får en förbättrad livssituation. Upplevelsen av att stöd och insatser leder till en förbättrad livssituation ska bibehållas. Arbeta ska genomföras i syfte att öka svarsfrekvensen och därmed även kvaliteten på uppföljningen. Samverkan kring vuxna med behov av ett samordnat stöd från hälso- och sjukvård och socialtjänst ska säkerställas genom hög kvalitet i SIP-möten och SIP-planeringar (samordnad individuell plan). Samverkan kring vuxna samt äldre med psykisk sjukdom och missbruk har stärks och ska fortsätta att utvecklas.

Arbetet fortsätter med att utveckla arbetssätten utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) och erbjuda insatser vid utskrivning från slutenvård för

personer i målgruppen. Utskrivningar ska hanteras inom ramen för antalet fristdagar som regleras i LUS. Fokus är att fler ansöker om stöd och insatser vid utskrivning från slutenvård (LUS). Det nya digitala systemet för in- och utskrivningar inom slutenvården väntas bidra till en ökad tydlighet och förbättrad information vid planeringen inför hemgång från slutenvård.

Arbetet med att säkerställa ett barnrättsperspektiv inom alla verksamheter ska fortgå. Barnkonsekvensanalyser görs i vuxenären den och barnets bästa beaktas i beslut som rör barn. Vid vuxen- och barnhandläggning samordnas stöd och insatser. Inom missbruk utvecklas arbetet med att ge föräldrar med missbruk stöd i föräldrarollen och minska risk och stärka skyddsfaktorer.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation

Förvaltningens arbete utgår från stadens reviderade program som utökats till att omfatta även personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt personer utsatta för sexuellt våld oberoende av relationen till våldsutövaren. Medarbetare i nämndens samtliga verksamheter ska fortlöpande ta del av utbildning och verktyg för att upptäcka och ge stöd till personer som utsätts för våld. Informationsspridning kring och det uppsökande och motiverande arbetet gällande våld i nära relation utvecklas för att nå fler våldsutsatta, särskilt män, samt fler våldsutövare med stöd och insatser. Under året kommer fortsatt fokus att vara på att nå och motivera fler våldsutövare till insats. Satsning görs under året på kompetensutveckling kring att motivera våldsutövare samt på att se över arbetet med att upptäcka våldsutövare. Arbetet utgår från stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Informationen till invånare om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt nämndens stöd och insatser ska förbättras.

Relationsvåldscentrum Väst (RVC) erbjuder biståndsbedömda och icke- biståndsbedömda insatser för våldsutsatta och våldsutövare samt ger stöd i rättsprocessen. Nämnden fortsätter arbetet med att följa upp vuxnas upplevelse av erbjudna insatser och dess effekt för att löpande förbättra verksamheten. Fokus ligger på att öka svarsfrekvensen. Även arbetet med digitala samtal undersöks vidare.

Kriminalitet

Arbetet fortsätter med att få fler kvinnor och män att ta del av stöd och insatser som syftar till att bryta ett destruktivt beteende i kriminalitet. Utifrån behov har den övre åldersgränsen på 29 år för sociala insatsgrupper (SIG) för vuxna har tagits bort. SIG vuxna bedrivs i samverkan med polismyndighet, kriminal- och frivård, arbetsmarknadsförvaltningen, beroendevård och psykiatri med flera. Tät samverkan med polismyndigheten och socialförvaltningen sker även kring individer inom Trefas-samverkan där även SIG unga och stadens avhopparverksamhet återfinns. Ett tätare uppsökande arbete ska utvecklas gällande individer som avslutats eller tackat nej till insats.

Det lokala arbetet med vidareutveckla det uppsökande arbetet samt stöd och insatser kring målgruppen fortsätter inom den interna fokusgruppen för att motverka kriminalitet och dess skadeverkningar samt med inspiration från omvärldsbevakning. I arbetet med att upptäcka kriminalitet hos vuxna utvecklas bland annat frågor om kriminalitet till individer i kontakt med socialtjänsten gällande våld i nära relation och missbruk. Inspiration tas från FREDA-kortfrågor. Vidare fortsätter utvecklingsarbetet med att upptäcka eventuell kriminalitetsproblematik hos kvinnor i kontakt med stöd och insatser för våld i nära relation. Även användningen av behandlingsinsatser ses över.

Missbruk

Utredningar och uppföljning av insatser genomförs systematiskt med hjälp av metoden Addiction Severity Index (ASI) där klienten själv skattar sitt missbruksproblem och sitt behov av stöd och hjälp samt med stöd av UBÅT (utvärderingsmanual för individuella insatser). Genom att ta tillvara på resultaten i uppföljningen kan stöd och insatser utvecklas och leda till förbättrad upplevd insats och mer långsiktiga effekter för individen. Öppenvården för vuxna med missbruk har utvecklats till en kvalitativ individ- och gruppbehandling i egen regi där uppföljningen visar att individen upplever en ökad förbättring efter behandling. I behandlingen tillämpas metoder som motiverande samtal (MI), kognitiv beteende terapi (KBT) med många fler.

Inom insatserna försöks- och träningslägenheter fortsätter arbetet med att arbeta mer strukturerat och effektivt med boskola och ekonomiskt rehabilitering. Syftet är att öka de boendes kunskap kring boenderegler, att sköta ett hem, månatlig budget samt motivation att arbeta med skulder och på så sätt öka möjligheterna att ta över eget kontrakt och bli en del av samhället. Även det förebyggande arbetet mot spelmissbruk fortsätter.

Anhörigstöd

Anhörigstödet har utvecklats till att omfatta även anhöriga till kriminella samt till personer involverade i våldsbejakande extremism (VBE) och dödligt våld. Metoden Community Reinforcement And Family Training (CRAFT) används för att lära ut kommunikationsfärdigheter till den anhörige för kunna att uppmuntra till en förändrad livsstil. Anhöriga får vägledning till andra samverkanspartner exempelvis Regionen Stockholm. Anhörigstöd för kriminella och VBE behöver utvecklas tillsammans med socialförvaltningen. Arbetet bedrivs i enlighet med Stockholms stads program för anhöriga 2020-2024.

Hemlöshet

Hemlöshet är ett av de största utmaningarna i stadsdelsområdet och nämndens verksamheter fortsätter arbetet med att verka för att antalet hemlösa ska minska. Arbete ska bedrivas i enlighet med Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2022. Vräkningsförebyggande stöd och insatser, såsom arbete med hyresskulder, ekonomisk rådgivning med mera bidrar till att personer inte blir vräkta. Genom att informera, stödja och

motivera vuxna till att söka bostad på egen hand samt samverka med andra aktörer hittar individen hållbara boendelösningar. Samverkan med hyresvärdar i stadsdelsområdet fortsätter. Barnfamiljer prioriteras fortsatt i det vråkningsförebyggande arbetet för att förhindra vräkning.

Under 2021 har nya arbetssätt för att stödja barnfamiljer i tillfälliga boenden prövats genom delvis finansiering i form av Delmos-medel. Detta innebär veckovis uppföljning tillsammans med individen. Under 2022 kommer arbetets resultat att följas, utvärderas med intentionen om att ansöka om fortsatta medel för en utvidgad målgrupp. Kunskapen om målgruppen barnfamiljer i tillfälliga boenden ska öka och samverkan med SHIS och hyresvärdarna kring målgruppen stärkas. Stödet har framgångsrikt utvecklats till individanpassade boplaneringar utifrån behov, tätare uppföljningar samt praktiskt stöd i bostadssökande. Arbetet sker i samverkan med medborgarkontoret. Samverkan kring tidigare nyanlända som avslutas från SHIS ska stärkas.

Arbetet med hemlösa med komplex problematik fortsätter genom uppsökande arbete för personer boende på härbärgen för att stödja till en mer långvarig boendelösning. Psykiatrin och Region Stockholms beroendevård är viktiga samverkansparter.

Äldre, med eller utan missbruk, som riskerar eller lever i hemlöshet ska uppmärksammas och arbetet utvecklas genom samverkan med social- och äldrenämnden samt internt. Arbetet sker kring att förebygga och hantera hyresskulder för äldre. Långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden ska prioriteras och trösklarna sänkas för att få en fast bostad. Arbetet med genomgångsbostäder för våldsutsatta som tvingas flytta fortsätter tillsammans med SHIS bostäder.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning

Nämnden ska genom tydlig och tillgänglig kommunikation säkerställa att fler invånare har kännedom om möjligheten att få stöd och hjälp inom frågor som rör budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning. Genomlysning av arbetssätt och organisation genomförs för att uppnå bästa möjliga kvalitet i det stöd som ges. Invånare som är i behov av budget- och skuldrådgivning får stöd i tid. Under året ska samverkan mellan medborgarkontoret, sociala insatsgruppen och beroendevården inom budget och skuldarbetet stärkas.

Socialpsykiatri

Verksamheterna ska fortsätta att utvecklas för att främja återhämtning, delaktighet, inkludering och social gemenskap hos personer med behov av insatser från socialpsykiatrin. Arbetet ska utgå från program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar 2018-2023. Ett fortsatt prioriterat område är att ge ett förbättrat stöd till sysselsättning, arbete och studier för unga personer med psykiska funktionsnedsättningar genom fortsättningen av projektet Djärva initiativ. Projektet ska bedrivas i samverkan mellan

förvaltningens enheter samt övriga aktörer som kommer i kontakt med målgruppen.

Under året ska verksamheterna inom socialpsykiatri genomföra ett metodutvecklingsarbete som syftar till att införa återhämtningsinriktade arbetsätt med fokus på arbete och sysselsättning genom den evidensbaserade metoden Individual Placement Support (IPS). Begreppet återhämtning definieras i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofrenilikhande tillstånd som den process som handlar om att återta makten över sitt liv, över sina psykiska symtom, över det stöd eller den behandling som man behöver och över sin egen och omvärldens bild av en som person. Socialtjänsten ska arbeta återhämtningsinriktat vilket kortfattat innebär att stärka individens engagemang och vilja till förändring. Metoden IPS är en av de evidensbaserade metoder som rekommenderas för att ge individanpassat stöd till arbete. Det gäller både dem som inte har men önskar ett arbete och dem som redan har ett arbete men önskar behålla det.

Metoden kollegial observation ska användas i syfte att kontinuerligt följa upp arbetssätten, likvärdigheten och kvaliteten inom utförarverksamheterna. Målsättningen är att den enskilde ska uppleva att insatserna leder till en förbättrad situation. Nämnden ska fortsatt arbeta för att utveckla samarbetet med organisationer och föreningar inom området psykisk ohälsa.

Samverkan kring den enskilde, mellan olika aktörer, ska säkerställas genom användandet av samordnad individuell plan (SIP). Verksamheterna ska uppmärksamma behovet av SIP och efterfråga att de genomförs samt handleda och informera medarbetare i arbetet med SIP.

Handläggare inom socialpsykiatri ska ha kompetens om olika LSS-diagnoser i syfte att säkerställa att personer med psykiska funktionsnedsättningar får rätt insatser och stöd. Behovet av kompetensutveckling ska följas upp kontinuerligt och vid behov ska kompetensutveckling erbjudas.

Under hösten 2022 öppnar nämnden 20 boendeplatser inom bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen med inriktning personer med psykisk ohälsa. Boendena kommer att drivas på entreprenad på nämndens uppdrag från start. Dessa kommer att bedrivas dygnet runt och har hälso- och sjukvårdsinsatser upp till sjuksköterskenivå och ha tillstånd ifrån IVO. Inom ramen för entreprenadavtalet ingår även öppen träffpunkt för personer med psykisk ohälsa samt befintligt stödboende.

Förväntat resultat

- En sammanhållen socialtjänst med ett helhetsperspektiv på den vuxnes behov.
- Fler kvinnor och män får en förbättrad livssituation genom samplanerade stöd och insatser
- Färre vuxna utsätts för eller utsätter andra för våld till följd av stöd och insatser som syftar till att bryta ett destruktivt beteende
- Invånare som utsätts eller utövar våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck informeras och motiveras till att ta del stöd och insatser utifrån sitt behov
- Antalet barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden minskar och inga barnfamiljer vräks
- Barns rättigheter beaktas vid beslut där barn berörs

- Fler anhöriga får stöd och insatser
- Informationen om budget-, skuld- och konsumentrådgivning är tydlig och tillgänglig samt når fler
- Invånare som är i behov av budget- och skuldrådgivning får stöd i tid
- Unga 18-30 år med psykisk funktionsnedsättning får ett förbättrat stöd till sysselsättning, arbete eller studier
- Brukare får insatser i tid vid utskrivning från slutenvård
- Individens behov av återhämtningsfrämjande insatser kartläggs
- Kollegial observation används som metod för kvalitetsutveckling inom socialpsykiatriens utförarverksamheter

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att förväntat resultat uppfyllts och samtliga aktiviteter genomförts.

Samordnat stöd

Arbetet inom nämndens verksamheter har fortsatt under året för att stärka samverkan och för att invånare ska möta en sammanhållen socialtjänst med ett familjeorienterat fokus. Kontinuerliga möten har fortgått och kommer att fortgå under nästa år för att ge individer bästa möjliga stöd samt bedriva en kostnadseffektiv verksamhet.

För att synliggöra barnet och barnets situation har barnkonsekvensanalyser gjorts i beslut rörande ekonomiskt bistånd och i beslut inom myndighetsutövning för personer med missbruk; i de fall personen är förälder till ett barn under 18 år. Den utsedda barnambassadören inom myndighetsutövning för personer med missbruksproblematik har deltagit under året på nätverk inom staden samt uppmärksammat frågan inom verksamheten. En barnrättssamordnare har även utsetts för förvaltningen. Barnrättssamordnaren har under hösten medverkat vid stadens nätverksträffar för barnrättssamordnare och återupptagit arbetet med det lokala barnrättsnätverket bestående av representanter (barnombud) från samtliga av nämndens verksamheter inom Individ och familj samt Beställarenheten på avdelning *Äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa*

Samordnad individuell plan (SIP) har använts under året som verktyg för personer i behov av samordnade insatser från flera verksamheter och huvudmän. Inom nämndens myndighetsutövning för vuxna med missbruk har 51 SIP genomförts under året, vilket kan jämföras med 2021 då resultatet var 48. Arbetet är väl förankrat och under året har ett arbete med att öka kvaliteten på genomförda SIP med fokus på ökat brukarinflytande gjorts. Detta arbete har under året mynnat ut i förtydligade frågeställningar inför SIP samt att i högre utsträckning motivera medverkan av anhöriga.

Social insatsgrupp (SIG) för vuxna för att lämna en kriminell livsstil

För att få fler att lämna en kriminell livsstil har en informationskampanj som inleddes i början av året på häkten och anstalter gjorts i syfte att få fler att söka stöd och hjälp för att förändra sin livssituation. En film om sociala insatsgruppen har färdigställts och spridits och kommer fortsatt att spridas inom stadsdelsområdet. En SIG-mässa med fokus kriminalitet har genomförts i samverkan med Socialförvaltningens avhoppverksamhet. Mässan genomfördes

i syfte att möta invånare och informera om det stöd som finns att få när en person har en kriminell livsstil; både stöd till den enskilde och till dennes anhöriga. Trots dessa insatser har antal individer som sökt stöd under året minskat och detta kan förklaras med att flertalet nätverkskriminella är inkapaciterade. Även antal individer i Trefas-samverkan har minskat. Inför 2023 kommer flertalet nätverkskriminella att frigges från anstalt under 2023, vilket kan påverka inflödet av ärenden. Ett fortsatt fokus kommer utifrån det vara på att besöka anstalter i syfte att fler ska ta del av insatsen för att lämna en kriminell livsstil.

Under hösten har stadsdelsområdet för första gången sedan starten av Trefas haft ett grönt läge i området vilket betyder att risken för att dödligt våld inträffar bedöms som låg.

SIG har haft som mål att öka antalet kvinnor som söker stöd och har under året tagit emot kvinnor i samverkan med bland annat Relationsvåldsteamet. Dock har SIG under året endast haft tre kvinnor som tagit emot stöd, lika många som föregående år. Under året har en utredning gjorts avseende kvinnors roll och funktion i den kriminella miljön och föreslagna åtgärder kommer implementeras nästa år med målet att öka antalet kvinnor som söker stöd. Sociala insatsgruppen har under året även utvecklat en intervjumall/screening instrument med ett antal korta frågor som kan ställas till en bred målgrupp. Syftet är att identifiera fler personer som befinner sig i en kriminell miljö och erbjuda dem stöd och hjälp.

Våld i nära relationer

För att göra fler invånare medvetna om vad våld är samt att få fler att söka stöd och hjälp har nämndens relationsvåldsteam under året utvecklat en film som handlar om våld och olika typer av våldsutövande. Filmen har spridits via bland annat nämndens Medborgarkontor. En samverkan med civilsamhället samt en ökad intern samverkan har genomförts under året. Kommunikationssatsningarna har lett till att fler invånare sökt stöd för våldsutsatthet, antal inkomna ärenden har varit 102 varav 74 är eller har varit aktuella för insatser/stöd. Ytterligare en orsaksförklaring är att det finns ett behov av stöd utifrån att behovet minskade under covid-19 pandemin.

Genom RVC Väst erbjuds invånare i Spånga-Tensta, Bromma, Hässelby-Vällingby och Rinkeby-Kista stadsdelsområden öppenvårdsinsatser avseende våld i nära relation. Antalet invånare i Spånga-Tensta som har tagit del av öppenvårdsinsatser avseende våld i nära relation under 2022 är 20 våldsutsatta (37 personer år 2021) och 2 våldsutövare (6 personer år 2021). Majoriteten av de som söker stöd för våldsutsatthet hos RVC vägleds från myndighetsutövningen medan de flesta som söker stöd för sin våldsutövning gör det på eget initiativ. Spånga-Tensta ligger lägre på inkomna ärenden än övriga stadsdelsförvaltningar, även vid granskning av antalet remitterade ärenden från Relationsvåldsteamet till Relationsvåldscentrum. En förklaring är att målgruppen våldsutsatta har för Relationsvåldscentrum uppfattats som för smal. Samverkan mellan Relationsvåldsteamet och Relationsvåldscentrum behöver intensifieras och påbörjas tidigare för att öka inflödet av klienter med många sociala problem men även för att erbjuda praktiskt stöd till invånarna för att kunna ta del av insatsen hos Relationsvåldscentrum. Vid avslut av insats via Relationsvåldscentrum delas en avslutningsenkät ut. 35 våldsutsatta samt 9 våldsutövare har svarat på enkäten under året. Resultatet i dessa visar på att 94,2 procent av de våldsutsatta anser att de fått bättre strategier för att hantera sin våldsutsatthet efter avslutad insats. 8 av de

9 tillfrågade våldsutövarna anser att de fått bättre strategier för att hantera sitt våldsutövande efter avslutad insats.

Anhörigstöd

När en person är långvarigt sjuk eller på annat sätt har stora behov av omsorg påverkas familj och anhöriga på olika sätt. Anhöriga påverkas även om en person har en kriminell livsstil eller har blivit utsatt för dödligt våld och kan vara i behov av stöd för egen del.

Under året har nämndens erbjudit stöd till personer med en äldre anhörig eller anhörig med funktionsnedsättning. Stödet har gett i form av service, råd och stöd och insatser som vägledande samtal och anhöriggrupper/träffpunkter eller genom avlastning och avlösning. Anhörigkonsulenten för äldre och funktionsnedsattas har under perioden fortsatt sitt arbete.

Anhöriga till personer som har varit utsatta för dödligt våld erbjuds krisstöd, de lotsas även vidare till regionen vid ett mer långvarigt stödbehov. Nämnden erbjuder fortsatt anhörigstöd för anhöriga till personer med en koppling till våldsbejakande extremism, risk- eller missbruk samt kriminell livsstil. Nämnden erbjuder behandlingsprogrammet *CRAFT (Community Reinforcement And Family Training)*. Målet med CRAFT är att hjälpa den anhörige med att uppnå en bättre livskvalitet samt att engagera och motivera sin närstående in i behandling. CRAFT ges både i grupp och enskilt.

Under året har 28 anhöriga (10 anhöriga 2021) fått stöd av nämnden och för att kunna mäta om anhörigstödet leder till förbättrad livskvalitet görs tillfredsskalan på 10 olika livsområden vid tre tillfällen under programmets gång. Deltagarna har uppgett att de upplever en högre nöjdhet efter genomgången program, något som tyder på att stödet som ges har en positiv effekt.

En ny informationsbroschyr och –film om anhörigstöd har tagits fram som exempelvis visades under Järvaveckan. Syftet är att fler ska få kännedom och vid behov ta del av nämndens anhörigstöd. Även en ny rutin för det första telefonsamtalet och en funktionsbrevlåda är framtagen för att underlätta den första kontakten för de anhöriga.

Arbetet för att motverka hemlöshet och förebygga vräkning

Nämnden har under året arbetat för att motverka hemlöshet och förebygga vräkning genom att arbeta vräkningsförebyggande samt genom att ge information om bostadsmarknaden och stöd i att söka bostad till personer boende i tillfälliga boenden.

Nämnden har under året även ändrat sitt arbetssätt vad gäller målgruppen barnfamiljer på tillfälliga boenden. Arbetssättet har förändrats på så sätt att intern samverkan har stärkts i syfte att erbjuda ett mer anpassat och adekvat stöd till familjerna. Nämnden har under året arbetat med individanpassade boendeplaneringar, täta uppföljningar, erbjudit praktiskt stöd samt spridit information om bostadsmarknaden runt om i Sverige. Genom detta arbete har antal hushåll på tillfälliga boenden minskat från 44 hushåll i januari till 16 hushåll i december, varav fyra avser barnfamiljer. Detta är ett tydligt resultat av den effektivisering av verksamhetens arbetssätt som har resulterat i att medborgarna får adekvat stöd som leder till långvariga boendelösningar och därmed en mer stabil vardag som bidrar till att skapa förutsättningar för självförsörjning och ett självständigt liv på ett positivt sätt.

I samverkan med Kronofogdemyndigheten och hyresvärdar i stadsdelsområdet arbetar nämndens verksamheter vråkningsförebyggande genom meddelanden om risk för avhysning från hyresvärdar samt vid beslut från om avhysning från Kronofogdemyndigheten. Under 2022 inkom 292 meddelande från hyresvärdar vilken är en minskning från tidigare år då 333 meddelanden inkom. Vidare har 12 meddelanden om beslut om avhysning inkommit till stadsdelsnämnden. Av dessa har avhysning avvärjts vid 33 procent av inkomna beslut. Åtta avhysningar har verkställts då kontakt inte kunnat upprättas med den enskilde trots upprepade försök samt att det framkommit vid flertalet av avhysningarna att hyresgästen flyttat utomlands och inte bor kvar. Ingen av avhysningarna berörde barn.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning

Antal inkomna ärenden till budget- och skuldrådgivningen är totalt sett färre under året jämfört med 2021. Inför sommaren genomförde verksamheten en omorganisering av arbetet med budget- och skuldrådgivningen för att öka tillgängligheten för ekonomisk rådgivning, där tjänster renodlades. En utvärdering har gjorts av den första perioden sedan organisationsförändringen trädde i kraft där det framgår att det nya upplägget underlättar för tidsbokningar, uppföljningar med klienter, utbildningar och nätverksmöten. Budget- och skuldrådgivningen inom stadsdelsområdet präglas av hög tillgänglighet med både telefontider och drop-in-besökstider varje vecka, där ett aktivt arbete bedrivs för att undvika att kötider uppstår. Nämnden har genomfört informationsinsatser i förebyggande syfte riktade till särskilt prioriterade målgrupper som exempelvis unga vuxna aktuella för arbetsmarknadsinsatser. Den samlade analysen inför 2023 är att nämnden behöver stärka den interna samverkan med socialtjänsten samt genomföra ytterligare informationsinsatser för att nå fler målgrupper i behov av stöd.

Inflödet till konsumentvägledningen har fortsatt att öka under perioden, jämfört med samma period föregående år. I takt med ökat inflöde har ökat krav ställts på samhällsvägledningen om att hantera fler frågor av enklare karaktär. De allra flesta ärenden handlar om rådgivning. Kunskapshöjande insatser har genomförts kring konsumentvägledning för att öka medarbetarnas kompetens inom området. Ärenden av mer komplex karaktär hänvisas till konsumentvägledare. Konsumentvägledningen har under året fortsatt erbjudit drop-in-besök och varit tillgänglig via telefon. Under året har drop-in-tiderna för konsumentfrågor utökats från en till två eftermiddagar i veckan, detta utifrån att efterfrågan på besökstider har ökat i början av året. Ökningen av ärenden under året bedöms sannolikt bero på den ökade tillgängligheten samt att fler invånare har kännedom om verksamheten än tidigare.

Psykisk ohälsa

Ett prioriterat område under året har varit att ge ett förbättrat stöd till sysselsättning, arbete och studier för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Under året har ett nytt IPS-team startat upp inom ramen för nämndens arbetsinriktade dagliga verksamhet. Syftet med att starta upp ett lokalt IPS-team har varit att möjliggöra ett nära och tillgängligt stöd till stadsdelsområdets invånare med psykisk ohälsa. Verksamheten finns på en central adress i Spånga och insatsen har givits utan ett biståndsbeslut. Verksamheten har bedrivits i pilotform och med ett begränsat antal brukare för att testa och utveckla arbetssätten. En utvärdering av piloten visade bland annat att ett ytterligare arbete behöver genomföras avseende att förankra

vad IPS-metoden innebär hos biståndshandläggare som remitterar brukare till teamet. Arbetet har lett till att en person har fått ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Samverkan kring den enskilde, mellan olika aktörer har säkerställts genom användandet av samordnad individuell plan (SIP). Användandet av SIP vid utskrivning från slutenvården är ett etablerat arbetssätt och en särskild SIP-samordnare har gett stöd i genomförandet. Under hösten har ett nytt system, Life Care, implementerats vilket förväntas leda till förbättrad samverkan mellan socialtjänst, öppenvård och slutenvård kring enskilda brukare med behov av samordnade insatser.

Den innovationsupphandling av bostäder med särskild service för personer med psykisk ohälsa som nämnden genomförde under föregående år resulterade i att 20 nya boendeplatser för målgruppen öppnade under hösten. Boendet drivs på entreprenad på nämndens uppdrag från start. Uppföljning av verksamheterna kommer att genomföras under första delen av 2023.

Inom ramen för det förebyggande arbetet har personer med psykisk ohälsa fortsatt erbjudits anhörigstöd, personligt ombud, digital lots och öppen träffpunkt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Införa arbetssätt för att kartlägga individers behov av återhämtningsinriktade insatser inom ramen för IPS	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Nämnden genomför åtgärder för att personer med funktionsnedsättning samt äldre personer ska kunna rösta på jämlika villkor	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utveckla arbetssätt för att förlägga verksamhet som stöd och service på Familjens HUB. Syftet är att utveckla informations- och motivationsarbetet.	2022-01-01	2022-08-31	
✓ Utveckla nämndens arbete med att få ut fler unga med psykisk funktionsnedsättning i sysselsättning, arbete eller studier inom ramen för utvecklingsprojektet Djärva initiativ	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för indikatorerna har uppnåtts eller ligger nära årsmålet samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts och samtliga aktiviteter genomförts.

Nämnden har under året bidragit till att uppfylla utvalda hållbarhetsmål i Agenda 2030; ingen fattigdom, god hälsa och välbefinnande, jämställdhet, minskad ojämlikhet och fredliga och inkluderande samhällen. Hållbarhetsmålen har uppnåtts genom att tillhandhålla en individcentrerad och sammanhållen vård och omsorg, ett förebyggande perspektiv i att bevilja rätt insatser i rätt tid, säkerställa en rättssäker och likställig handläggning, främja socialt umgänge och motverka upplevd ensamhet, motverka hunger genom matdistribution och matlyftet.

Under året har förvaltningens äldreomsorg blivit Silviahems-certifierad. Alla medarbetare och chefer inom äldreomsorgen har genomgått utbildningen. Reflektionsledare är utbildade och reflektionsstid är schemalagd för medarbetarna.

Äldrevänlig stad

Nämnden har under året arbetat för en äldrevänlig stad med funktionshinders-, jämställdhets- och diskrimineringsperspektiv. De äldre i stadsdelen har fått möjlighet att påverka stadsdelens utveckling genom att de har fått ta del av planerade och genomförda förändringar via nämndsammanträden och tillhörande protokoll, pensionärsråd, mejl och samtal.

I det nya förvaltningshuset har allmänna ytor och besöksrum särskilt beaktats vad gäller tillgänglighet. När parker anlagts eller anpassats under året har utemiljön modererats för att på ett bättre sätt lämpa sig för äldre personer. Den information som nämnden har tagit fram har anpassats för målgruppen äldre.

Nämnden har under året samverkat med pensionärsråd och andra berörda aktörer för att utveckla äldreomsorgens olika delar. Den öppna träffpunkten har fortsatt erbjudit ett varierat utbud av preventiva och hälsofrämjande aktiviteter som t ex skrivarkurser, bokcirklar, promenad- och samtalsgrupper, lunchsittningar och besök till kulturevenemang. Förvaltningen kommer under kommande år se över nya lämpliga lokaler för seniorer i

stadsdelsområdet Tensta-Hjulsta för en träffpunkt och mötesplats. Den lokal som eftersöks skall vara lättillgänglig och anpassad för seniorer och personer med funktionsnedsättning.

Under året har medarbetare utbildats och fått handledning av nämndens demens- och hälsokoordinator inom demens, kost och anhörigstöd. Brukarråd har genomförts i dagverksamheten för ökad delaktighet och nära dialog om utvecklingen av verksamheten.

Jämställdhetsanalys

Nämnden har under året analyserat utfallet på könsuppdelat statistik utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att upptäcka omotiverade skillnader. Utifrån Socialstyrelsens nationella brukarundersökning så visar den att kvinnor generellt är mer nöjda med dagverksamheten, hemtjänsten och sitt vård- och omsorgsboende. Störst skillnader mellan könen är upplevelsen om måltiden är en trevlig stund på dagen och känslan av att kunna påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboendet, där kvinnor är mest nöjda. Män däremot är mer trygga och nöjda med möjligheten till utevistelse på vård- och omsorgsboende samt möjligheten att påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten. Nämnden driver inget eget vård- och omsorgsboende men för att förebygga omotiverade ojämlikheter på vård- och omsorgsboende eller i hemtjänst genomför nämnden avtals- och individuppföljningar och beställarenheten arbetar utifrån könsneutrala bedömningar och likvärdig service till kvinnor och män. Nämnden verkar för att välfärden och servicen är likvärdig för stadsdelens innevånare oavsett kön och att arbetet med delaktighet och inflytande genomförs på ett sätt som inkluderar en mångfald av kvinnor och män.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	70 %	62 %	75 %		87 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys</p> <p>70% av omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om anser att måltiden är en trevlig stund på dagen. Resultatet är lägre än årsmålet, men högre än snittet för staden, länet och riket. Det är 13 % fler kvinnor än män som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen.</p> <p>Indikatorn avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Uppföljningen av indikatorn innefattar alla omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om oavsett regiform. Stadsdelen har inget eget vård- och omsorgsboende men för att säkerställa att äldre får insatser efter behov och önskemål kommer nämndens arbete med avtals- och individuppföljningar att fortsätta.</p>							
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	58 %	60 %	58 %		63 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys</p> <p>58% av omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om anser att möjligheten att komma utomhus är bra. Resultatet är lägre än årsmålet och lägre än resultatet för staden och länet, men högre än riket. Det är 2 % fler män än som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra.</p> <p>Indikatorn avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Uppföljningen av indikatorn innefattar alla omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om oavsett regiform. Stadsdelen har inget eget vård- och omsorgsboende men för att säkerställa att äldre får insatser efter behov och önskemål kommer nämndens arbete med avtals- och individuppföljningar att fortsätta.</p>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Förvaltningen följer det stadsövergripande arbetet med de pilotprojekt som pågår inom staden för digital nattillsyn. I nuläget finns inga lösningar att tillgå för hemtjänsten.							
  Andel digitala inköp i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Förvaltningen följer det stadsövergripande arbetet med att prova olika lösningar för digitala inköp. Hemtjänst i egen regi samverkar med beställarenheten för äldre kring digitala inköp. Tjänsten efterfrågas inte.							
    Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	83 %	85 %	83 %		86 %	86 %	2022
Analys 83% av brukarna i hemtjänst upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten. Resultatet är lägre än årsmålet men ligger på samma nivå som för staden, länet och riket. Det är 2 % fler män än kvinnor som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten. Enheten kommer fortsätta förbättra arbetet under året med att personalen tar hänsyn till brukarnas åsikter och önskemål om hur hjälpen skall utföras. Indikatorn avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?							
    Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	67 %	81 %		80 %	78 %	2022
Analys 77% av omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboendet. Resultatet är lägre än årsmålet men högre än resultatet för staden och länet samt lika högt som riket. Det är 14% fler kvinnor än män som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende. Indikatorn avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Uppföljningen av indikatorn innefattar alla omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om oavsett regiform. Stadsdelen har inget eget vård- och omsorgsboende men för att säkerställa att äldre får insatser efter behov och önskemål kommer nämndens arbete med avtals- och individuppföljningar att fortsätta.							
  Andel smarta lås i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Förvaltningen följer det stadsövergripande arbetet med att implementera digitala lås i hemtjänsten. Stadens projektorganisation planerar att påbörja arbetet i stadsdelen första kvartalet 2023.							
    Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	83 %	80 %	84 %		84 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys 83% av brukarna i hemtjänst upplever att de är trygga i hemtjänsten. Resultatet är en procent lägre än årsmålet och lägre än riket, men högre än staden och länet. Det är 4 % fler kvinnor än män som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Enheten kommer fortsätta förbättra arbetet under året med att arbetet att skapa trygghet för brukarna i hemtjänsten. Indikatoren avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?</p>							
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	98 %	100 %	97 %		95 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar	22,89 %				22 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys</p> <p>23% av de arbetade timmarna i hemtjänst utförs av timavlönad personal, resultat från november 2022 (rullande 12). Hemtjänstenheten har lagt om scheman under slutet av året och kommer under kommande år fortsätta med effektiv schemaplanering samt slutföra uppdraget att heltids- och tillsvidareanställa personal.</p>							
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	94 %	88 %	100 %	100 %	93 %	93 %	2022
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	82 %	80 %	83 %		86 %	86 %	2022
<p>Analys</p> <p>82% av brukarna i hemtjänst upplever att de är nöjda med hemtjänsten. Resultatet är lägre än årsmålet och lägre än länet och riket, men på samma nivå som staden. Det är 3% fler kvinnor än män som upplever att de är nöjda med hemtjänsten. Enheten kommer fortsätta arbetet med att öka nöjdheten hos brukarna i hemtjänsten. Indikatoren avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?</p>							
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	80 %	75 %	80 %		86 %	82 %	2022
<p>Analys</p> <p>80% av omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om upplever att de är nöjda med vård- och omsorgsboendet. Resultatet är lägre än årsmålet men högre än resultatet för staden, länet och riket. Det är 5% fler kvinnor än män är nöjda med vård- och omsorgsboendet. Indikatoren avser resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning 2022 - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Uppföljningen av indikatorn innefattar alla omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om oavsett regiform. Stadsdelen har inget eget vård- och omsorgsboende men för att säkerställa att äldre får insatser efter behov och önskemål kommer nämndens arbete med avtals- och individuppföljningar att fortsätta.</p>							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	8,58			8,6	8	Max 10 personer	2022
<p>Analys</p> <p>8,58% är nämndens resultat vilket avser privat och kommunal regi. Vilket är strax över årsmålet. I kommunal regi är utfallet 10,2 vilket är det näst bästa resultatet i staden. Privat regi i stadsdelen hade ett utfall om 7,6 procent. Snittet för staden är totalt 11,5 procent där egen regi står för 12,2 procent och privat regi för 11,1 procent. Indikatoren mäter antal personal en hemtjänsttagare i ordinärt boende med minst två besök om dagen möter under 14-dagarsperiod.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i nära samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad utredning om hur verksamhets- och avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen kan utvecklas i syfte att kvalitetssäkras och bli mer likvärdig över staden	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ta fram rutiner för att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder riktade mot personer över 65 år som inte är i behov av socialpsykiatriskt stöd	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram uppdragsbeskrivningar för specifika funktioner utifrån utredningsuppdraget om regionalisering av funktioner	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Region Stockholm se över vilka system som möjliggör för gemensam journalföring mellan staden och Region Stockholm	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med servicenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre	2022-01-01	2022-08-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar samt se över dessas organisering	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av äldreomsorgspersonalens kompetens kring skyddsåtgärder och samtycke. Detta för att kunna få en överblick av behovet av utbildning till berörda personalgrupper	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga och ge förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område	2022-01-01	2022-08-31	
Analys			
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område.			
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen besluta om upphandling av nytt system för att ersätta Schemos	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och med stöd av kommunstyrelsen ta fram en uppföljningsmodell för HSL, inklusive särskilda HSL-inspektörer/observatörer	2022-01-01	2022-08-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över organisationen för tryggt mottagande och om det finns behov av bemanning även andra tider än dagtid	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram mätmetoder för den enskildes och där lämpligt anhörigas	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
upplevelse av kontakten med beställarenheterna för att kunna säkerställa systematisk kvalitetsutveckling			
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upphandla sociala besök vid vård- och omsorgsboenden och servicehus	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upprätta en stadsgemensam strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt i vardagen kan utvecklas inom stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt under ledning av medicinskt ansvarig person för rehabilitering	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska med stöd av kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna vid behov ta fram ett digitalt stödsystem för att arbeta med avvikelsehantering och klagomål	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska stötta lämplig stadsdelsnämnd i uppstarten av en kommunövergripande verksamhet för äldre personer med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en stadsgemensam utbildningsplan för äldreomsorgen för att säkerställa rätt kompetens i hela staden	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Äldre har en tillvaro som präglas av god kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvalitet, självständighet och rättssäkerhet

Äldreomsorgen ska främja en hög livskvalitet för den äldre, oavsett hälsotillstånd och ålder. Äldre och deras närstående ska vara trygga med kvaliteten i de insatser som tillhandahålls. Den äldres individuella behov och önskemål ska stå i fokus och utmärkas av kontinuitet och självbestämmande från handläggning till utförda insatser.

Nämnden kommer intensifiera biståndsbedömningen med hembesök och uppföljningar så att den äldre i ordinärt boende har rätt insatser utifrån sina behov. Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov, resurser och önskemål. Biståndshandläggarna skriver utredningar enligt stadens kartläggnings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag inför beslut. Handläggningen utgår också ifrån frågor om jämställdhet och våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck. Vid biståndsbedömning till äldreboende ska särskild hänsyn tas till hög ålder, oro och ensamhet. Ramtid används fortsatt i syfte att säkerställa att den äldre ges möjlighet att påverka hur insatser utförs.

Hemtjänst

Hemtjänsten möter brukare med olika behov och förutsättningar vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en ständig kompetensutveckling av medarbetarna. Hemtjänsten har ett demensteam som arbetar för att den äldre ska ha en trygg, säker och personcentrerad omsorg i hemmet. Hemtjänsten fortsätter att utveckla arbetet med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras utifrån ramtid så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till ökad trygghet och nöjdhet hos brukaren. Hemtjänsten skapar en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. Detta görs bland annat genom att den äldre deltar i upprättandet av sin genomförandeplan, att samtliga brukare inom hemtjänsten har en utsedd kontaktperson samt att hemtjänsten genomför ett hembesök av biträdande enhetschef och samordnaren hos alla nya hemtjänsttagare i syfte att skapa en personlig kontakt och ge möjlighet till en gemensam planering av insatsernas utförande.

Arbetet med demensteam inom hemtjänsten har fortsatt prioritet under året. För att nå en god kvalitet i omsorgen av äldre med demens i ordinärt boende så är det fortsatt fokus på hög personalkontinuitet samt handledning av personal av nämndens demenskoordinator.

Kompetensutveckling

Verksamheterna ska fortsatt utveckla arbetet kring demens och Silviacertifiera verksamheterna. Medarbetare ges möjlighet till reflektionstid för det fortsatta lärandet och utvecklingen av arbetet. Silviacertifiering innebär att all personal inom myndighetsutövning och utförarverksamhet blir utbildade i demensvård. Samtliga medarbetare inom verksamhetsområdet äldreomsorg ska genomgå utbildningen Demens ABC i syfte att stärka det personcentrerade synsättet i omsorgen om den äldre med demens. Medarbetare kommer att erbjudas kompetensutveckling utifrån sina behov och utifrån äldreomsorgens prioriterade områden såsom mat och måltider, psykisk ohälsa, demens, geriatrik, palliativ vård, språk och basala hygienrutiner. Under året ska nämnden möjliggöra att undersköterskor vidareutbildas till specialistundersköterskor med inriktning geriatrik och demens.

Nämndens verksamheter kommer ha fortsatt fokus på kunskap om basala hygienrutiner hos samtliga medarbetare och chefer samt att bedriva ett systematiskt smittskyddsarbete. Hygienombudens uppdrag ska fortsätta att säkerställa hög kvalitet och kompetens inom området.

Mat och måltider

Mat och måltidssituationen är viktig för den äldre. Den äldre ska ges stöd i hemmet och möjlighet att äta tillsammans med andra så att den äldres intag av näringsrik kost ska säkerställas över dygnets alla timmar. Via nämndens öppna verksamheter kan den äldre bryta isolering och ofrivillig ensamhet och äta sin måltid med andra för att förebygga undernäring. Den äldre har möjlighet att påverka vad som serveras. Stadens mat- och måltidspolicy ska användas som utgångspunkt för att utveckla arbetet med mat och måltider.

Digitalisering/välfärdsteknik

Nämndens verksamheter ska vara drivande i utvecklingen av digitala hjälpmedel i syfte att tillgodose de äldres behov samt för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig organisation. Äldre i ordinärt boende ska ges stöd till att komma igång och använda digital teknik, bland annat genom den nya funktionen digital lots. Nämnden ska även verka för att digitala lås, digitala inköp och digital nattillsyn ska införas i hemtjänsten i syfte att säkerställa en effektiv organisation som möjliggör för medarbetare att lägga fokus på den nära omsorgen.

Samverkan

Nämnden samverkar inom region västerort för utförandet av vissa insatser inom äldreomsorgen. Nämnden är ansvarig för Tryggt mottagande i hemmet för Rinkeby-Kista samt för förstärkningsteam inom hemtjänsten för Hässelby-Vällingby samt Rinkeby Kista. Sedan december 2021 ansvarar nämnden även för hemtjänstinsatser nattetid i Rinkeby-Kista stadsdelsområde. Tryggt mottagande är ett individanpassat stöd i hemmet vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Insatsen förstärkningsteam beviljas personer inom hemtjänst med misstänkt eller konstaterad covid-19-smitta.

Nationella minoriteter

Nämnden arbetar utifrån stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. För att bidra till nationella minoriteters rätt till information ska nämnden genomföra en årlig kartläggning av medarbetares kompetens i de nationella minoritetsspråken. Aktiviteter ska genomföras inom ramen för de öppna träffpunkterna.

Förväntat resultat

- Äldre är delaktiga i utformandet av sina insatser
- Äldre är trygga inom nämndens verksamheter
- Förhindra smittspridning av covid-19
- Äldre är nöjda med mat- och måltidssituationen
- Äldre ges stöd i användandet av digital teknik
- Äldre har en sammanhållen hälso- och sjukvård

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att förväntat resultat har uppnåtts och att samtliga aktiviteter har genomförts.

Nämnden har Silviahems-certifierat hela äldreomsorgen under året. Alla medarbetare och arbetsledare inom äldreomsorgen har genomgått utbildning. Reflektionsledare är utbildade och reflektionstid är schemalagd för medarbetare.

Socialstyrelsens nationella brukarundersökning visar att 83 procent av brukarna inom

hemtjänsten och 77 procent av omsorgstagarna på vård- och omsorgsboende som anser att de kan påverka hur hjälpen utförs. Förvaltningens resultat är lägre än satta årsmål, men ligger på samma nivå eller över resultaten för staden, länet och riket som helhet. Förvaltningen fortsätter arbetet med ramtid och fast omsorgskontakt inom hemtjänsten för att förbättra möjligheten för brukare att påverka hur insatserna utförs.

De äldre som har hemtjänst eller bor på ett vård- och omsorgsboende känner sig trygga. Nämnden uppnår årsmålet genom att 98 procent av de som bor på ett vård- och omsorgsboende säger sig vara trygga. I hemtjänsten är det 82 procent som känner sig trygga, vilket är en procent lägre än årsmålet och lägre än riket, men högre än staden och länet som helhet. Hemtjänstverksamheten fortsätter tillsvidareanställa personal och minskar andelen timanställda för att skapa ökad kontinuitet och trygghet för brukarna inom hemtjänst.

Nämnden har fortsatt förhindrat smittspridning av covid-19 genom att hygienombud har stöttat och utbildat medarbetare i verksamheterna. Förstärkningsteamet inom hemtjänst har fortsatt att utföra kohort vård- och omsorg hos personer med misstänkt eller konstaterad covid-19.

70 procent av omsorgstagare på vård- och omsorgsboende som stadsdelsnämnden har fattat beslut om anser att måltiden är en trevlig stund på dagen. Resultatet är lägre än årsmålet, men högre än snittet för staden, länet och riket. Inom hemtjänst finns inget resultat att redovisa eftersom det inte finns någon fråga om upplevelse om mat eller matsituationen i brukarundersökningen. Däremot erbjuder nämnden de äldre som är i behov av stöd vid måltider utifrån den äldres behov och önskan. Öppen träffpunkt erbjuder måltidsaktiviteter för de som vill inta måltid tillsammans med andra.

De äldre har fått ökat digitalt stöd under året genom nämndens digitala lots. Den digitala lotsen riktar sig till personer som är 65 år och äldre samt personer med funktionsnedsättningar som behöver stöd och hjälp med en mobiltelefon, hantera en dator, skaffa mobilt BankId, beställa varor på nätet eller hålla kontakt med familj och vänner via sociala medier. Den digitala lotsen kan komma på bokade hembesök eller kan nås via drop-in tider på stadsdelens öppna träffpunkter.

Nämnden har under året fortsatt samverka med Region Stockholm med utgångspunkt i lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården (LUS). Samverkan syftar till att säkerställa en trygg process för den äldre i samband med utskrivning från slutenvården. Statistiken visar att 89 procent av antalet inskrivna blir utskrivna dag 0. Detta kan jämföras med länet som ligger på 82 procent.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra kartläggning av medarbetares kompetens i de nationella minoritetsspråken inom äldreomsorgen	2022-01-01	2022-05-31	
✓ Införa digital fixartjänst	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis. De sex nämndmålen uppfylls helt.

Bidragande till måloppfyllelsen är att nämnden samverkar och har en aktiv dialog med det lokala näringslivet. Arbetet utgår från stadens näringslivspolicy och prioriteras till åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet. Nämnden bevakar det lokala intressena och säkerställer på så sätt att förskolor, bostäder med särskild service och vård- och omsorgsboenden planeras in tidigt i detaljplaneprocessen. Nämnden har fortsatt att samverka med fastighetsägare och fackförvaltningar kring flera pågående projekt i syfte att öka antalet bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning. I nämndens verksamheter prioriteras hållbara transporter som resor med kollektivtrafik, cykel eller med förvaltningens miljöklassade bilar. Barn och unga i stadsdelsområdet erbjuds ett brett fritidsutbud i nämndens parklekar och fritidsgårdar. Nämnden samverkar med och stödjer det rika och aktiva föreningslivet i stadsdelsområdet genom IOP och föreningsbidrag. Nämnden erbjuder kulturevenemang, samlar och tillgängliggör information om kulturaktiviteter och ger stöd till aktörer i civilsamhället för att driva publika evenemang. Nämnden verkar för den goda livsmiljön genom att ge nämndens kärnverksamheter stöd i att implementera stadens miljöprogram och klimathandlingsplan. Arbeta pågår för att öka den biologiska mångfalden, säkra vattenkvaliteten, fasa ut farliga kemikalier och stärka förmågan att hantera extremväder.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att förväntat resultat för underliggande nämndmål är uppfyllt.

Näringslivsfrämjande arbete

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet kan uppfyllas genom att implementera stadsdelsnämndens lokala handlingsplan för näringslivsarbete 2020-2022. Den lokala handlingsplanen är anpassad till stadsdelsområdets förutsättningar och utgår från Stockholms stads näringslivspolicy. Näringslivsarbetet har under året inriktats på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med de fyra fokusområdena i stadens näringslivspolicy. Arbetet har genomförts i samverkan med Stockholm Business Region (SBR) i nära samverkan med företagarföreningarna i stadsdelsområdet. Det lokala arbetet har anpassats efter det tre klustrens (Tensta, Spånga och Lunda) specifika karaktär.

Näringslivet har en central roll för genomförandet av de globala målen inom Agenda 2030. Nämnden har bidragit till att nå hållbarhetsmålen genom att förbättra den kommunala servicen och exempelvis göra information mer lättillgänglig och tydlig för de lokala företagen. En annan viktig aspekt för en hållbar utveckling där fler företag etableras och utvecklas är att skapa trygga och attraktiva offentliga miljöer. Under perioden har nämnden haft ett fortsatt fokus på trygghet och otillåten påverkan. Inom ramen för samverkansöverenskommelsen med polisen pågår ett arbete med att utarbeta en informationsinsats som primärt vänder sig till småföretagare inom Järvaområdet. Vidare har nämnden under året fortsatt arbetet med att systematiskt föra in näringslivet som en naturlig del i förvaltningens arbete med platssamverkan i områdena Hjulsta, Tensta, Risingeplan och Spånga/Bromsten. Bland annat har företagarepresentanter deltagit i trygghetsinventeringar som genomförts under 2022 i Tensta, Hjulsta, Spånga och Bromsten.

Årets företagsdialog genomfördes som ett fysiskt möte i Spånga i oktober och lockade flera företagare från området, företrädesvis från Spånga och Lunda. Mötet fokuserade på de konkreta åtgärder och resultat som platssamverkan och platsaktivering inom stadsdelen lett till under året. Företagarföreningar samt enskilda näringsidkare har under året medverkat i nämndens platsaktiveringsarbete i Spånga, Bromsten och Tensta.

Nämndmål: Det är attraktivt och tryggt för företag att verka och växa i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Beskrivning

I enlighet med stadens näringslivspolicy arbetar nämnden strategiskt och långsiktigt med att stärka och utveckla stadsdelsområdets näringslivsarbete. Nämnden har fastställt en lokal handlingsplan för näringslivsarbetet i Spånga-Tensta för åren 2021-2022. Den lokala handlingsplanen anger mål och prioriterade aktiviteter för det lokala näringslivsarbetet. Arbetet sker i nära samarbete med företagarföreningarna i stadsdelsområdet samt med Stockholm Business Region, SBR. Inom ramen för näringslivsrådet samverkar nämnden med företrädare för det lokala näringslivet. Därutöver är näringslivsfrågorna en naturlig del i Platssamverkan Tensta.

Förvaltningen har kontinuerlig dialog med, och uppföljning av, de näringsidkare som bedriver verksamhet på entreprenad.

Nämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd samt SBR stärka förutsättningarna för arbetsplatser och företagande i Järva

Förväntat resultat

- Företag upplever att stadsdelsområdet är tryggt att verka i
- Fler företag etablerar sig och stannar kvar i stadsdelsområdet
- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som företagsvänligt och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott
- Samverkan sker mellan näringslivet och stadsdelsförvaltningen i lokalt prioriterade frågor

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts samt att aktiviteten har genomförts.

Trygghet- och säkerhetsarbetet är en prioriterad fråga för nämnden när det gäller att skapa goda förutsättningar för företag att etableras och utvecklas inom stadsdelsområdet. Nämnden har under perioden fortsatt att stärka samverkan med det lokala näringslivet med fokus på att öka näringslivets närvaro beträffande förvaltningens arbete med platssamverkan. Exempelvis har företagareföreningar deltagit i trygghetsinventeringar som genomförts under året. Förvaltningen har fortsatt att utveckla arbetet med platssamverkan genom att fördjupa arbetet i de operativa samverkansgrupperna i Hjulsta, Tensta, Risingeplan och Spånga/Bromsten. Arbetet har konkretiserats genom framtagna handlingsplaner i respektive operativ samverkansgrupp, vilket underlättar nämndens uppföljning av identifierade åtgärder i behov av samverkan. En annan viktig aspekt i arbetet är att synliggöra otillåten påverkan genom kunskapshöjande åtgärder. Framtagande av informationsmaterial har genomförts under året, vilket kommer distribueras till det lokala näringslivet under nästkommande år. Nämndens åtgärder för att stärka samverkan med lokala företag har resulterat i att Spånga företagareförening för första gången deltagit i planering och genomförande av *Sommar på torget*. Vidare har Spånga företagareförening arrangerat Spångas första nationaldagsfirande på Spånga torg samt julmarknad, där samtliga genomförda arrangemang under 2022 varit uppskattade av besökarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stockholms stads näringslivspolicy samt lokal handlingsplan för Spånga-Tenstas näringslivsarbete för åren 2020-2022 implementeras.	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att indikatorn uppnås helt samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål är uppfyllt.

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet uppfylls genom att bevaka de lokala intressena och säkerställa att förskolor, grupp- och servicebostäder, vård- och omsorgsboenden, samt friytor och parker planerats in tidigt i detaljplaneprocessen. Nämnden har fortsatt att samverka med fastighetsägare och fackförvaltningar kring flera pågående projekt i syfte att öka antalet bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Under hösten har sju nya servicelägenheter inom LSS färdigställts på Elinsborgsbacken i Tensta. Samtidigt har det tillkommit 20 nya lägenheter gällande bostad med särskild service inom SoL på samma adress. Arbetet bidrar även till ett flertal mål inom Agenda 2030 såsom bland annat minskad ojämlikhet och en mer hållbar stad då fler bostäder tillgängliggörs anpassade för personer med särskilda behov. Vidare har nämnden fortsatt arbetet med uppförandet och planering för tillskapande av nya förskolor i stadsdelsområdet. I samarbete med SISAB har nämnden färdigställt en ny förskola på Bifrostvägen som haft verksamhetsstart höstterminen 2022. Som ett led i nämndens arbete med att stärka barns rättigheter har barn och unga bosatta i stadsdelsområdet varit delaktiga i utformningen av den nya förskolan.

I augusti invigdes den gemensamma lokaliseringen för medborgarkontor och bibliotek i centrala Tensta. Samlokaliseringen har bidragit till bättre anpassade lokaler för verksamheternas behov och en stärkt service för invånare och besökare samt en stärkt närvaro och ökad trygghet i centrala Tensta. I oktober genomfördes flytt av huvudkontoret till det nya förvaltningshuset i Tensta. I samband med flytt till nytt förvaltningshus har effektivisering kring nyttjande av kontorsytor genomförts, där arbetsplatser utformats utifrån förändrade arbetssätt samt för att anpassa till verksamhetens behov av gemensamma möteslokaler.

Arbetet med att vidareutveckla förvaltningens lokalförsörjningsprocess har fortsatt i syfte att säkerställa en effektiv hantering av nämndens lokalbestånd. I samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har en översyn av nuvarande arbetssätt för lokalprocessen påbörjats för att bland annat ta tillvara lärdomar och goda exempel. Det sammantagna resultatet av årets internkontroll gällande lokal- och försörjningsprocessen har visat på behov av att utveckla nämndens arbete kring dokumentation och analys kopplat till genomförda egenkontroller. Implementering av nya egenkontrollsrutiner kommer därmed genomföras under 2023.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	7			0	7	Tas fram av nämnd	2022

Nämndmål: Invånarna har tillgång till god samhällsservice och deras behov uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena, inom de områden förvaltningen har rådighet över, när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet.

Nämnden upprättar årliga boendeplaner för bostäder med särskild service och äldres boende tillsammans med övriga stadsdelsnämnder inom region västerort och konkretiserar övriga behov av lokaler på kort och lång sikt. I arbetet med nyproduktion av bostäder för personer med funktionsnedsättning används stadens funktionsprogram för LSS och SoL bostäder, samt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Verksamheternas behov redovisas i lokalförsörjningsplanen. Nämnden deltar i SAMS-arbetet och samverkan med berörda facknämnder.

Nämnden fortsätter att driva arbetet med samlokalisering av medborgarkontor och Tensta bibliotek i Tensta centrum. De nya lokalerna för medborgarkontor och bibliotek planeras vara färdigställda sommaren 2022. Projektet med att etablera stadsdelsförvaltningen i centrala Tensta kommer att fortsätta under året och inflyttning förväntas ske till hösten 2022.

Nämndens verksamheter arbetar enligt den implementerade lokalförsörjningsprocessen i syfte att säkerställa en effektiv hantering av lokalfrågor. Under året ska ett särskilt fokus ligga på att klargöra gränsdragningar mellan olika funktioner inom förvaltningen samt att utveckla egenkontroller för att säkerställa kostnadseffektiviteten i lokalfrågor.

Förväntat resultat

- Vid nybyggnation inom stadsdelsområdet planeras invånarnas behov av kommunal verksamhet in tidigt i processen
- Analyser av det framtida behovet av förskoleplatser är träffsäkra och leder till att barnomsorgsgarantin kan hållas
- Nämnden medverkar till att fler bostäder med särskild service planeras för att möta målgruppens behov

- Nämnden har god kännedom om stadsutvecklingen på kort och lång sikt och har en god samverkan med berörda facknämnder och bolag
- Nämndens lokaler är anpassade till verksamheternas behov och kostnadseffektiva

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts.

För att säkra nämndens verksamheters behov av lokaler finns ett väl utarbetat arbetssätt för följande av kommande detaljplaner. Samarbete med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och andra nätverk och kontakter är goda. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla och säkerställa processer och rutiner inom fortlöpande hanteringen av befintliga lokaler och har i det arbetet särskilt beaktat sammanhållen ekonomi, samt de olika verksamheternas behov och villkor. Arbetet har bland annat resulterat i en förbättrad rutin för översiktlig lokalbeståndsanalys som ger god grund till prognos och planering.

Medborgarkontoret och biblioteket som har samlokaliseras i centrala Tensta bedöms ha resulterat i bättre tillgång och närhet till samhällsservice för medborgarna. Utredning kring möjligheterna att kunna uppföra en ny förskola vid Gullingeplan fortgår.

För att möjliggöra tidig påverkan av detaljplaner för att tillgängliggöra lokaler för samhällsservice och lokalsamhällets behov har förvaltningen medverkat i samordnande funktioner samt strategiska råd och möten för att säkra god samverkan med facknämnder, bolag och råd. Under perioden har även renoveringar av verksamheter påbörjats som bland annat Skydragets förskola. Även mindre insatser har genomförts som underhåll kring förskolorna såsom underhåll av skjul och parkering. En ny förskola, Bifrostvägen, har färdigställts och verksamhetstart skedde under augusti. Planering pågår för nya förskolor i Bromstensstaden, Bromstensgluggen och Bromsten 9:1 (norr om Solvalla).

Förvaltningens arbete fortskrider att tillskaffa lokaler för LSS- och SoL-boenden i tillkommande kvarteren Tora i Bromstensstaden, Ferdinand 9 och Spånga C Öst vid Bromstensvägen, Hedvig 7 vid Värsta Allé samt Solhem 16:1 vid Sörgårdsvägen. Därtill har fyra nya projekt initierats i Bromstensgluggen och planering startat för LSS och SoL- boenden inom Bromsten 9:1. Anpassning och utveckling av Elinsborgsbacken 7 i Tensta har genomförts och verksamheten har påbörjats under hösten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Driva processen rörande samlokalisering av medborgarkontor och bibliotek i centrala Tensta tillsammans med kulturförvaltningen	2021-01-01	2022-08-31	
✓ Nämnden säkerställer inom ramen för nytt förvaltningshus att tillgängligheten särskilt beaktas i allmänna ytor och besök- och mötesrum	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Planera för och säkerställa att flytt till nytt förvaltningshus innebär att lokalerna nyttjas mer effektivt och uppfyller verksamhetens behov	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baserades på att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts.

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet uppfylls genom att arbeta för att verksamheterna genomfört sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetarna har uppmuntrats att gå, åka kollektivt, låna förvaltningens cyklar eller använda förvaltningens miljöklassade bilar. Nämnden har även bidragit till ett flertal mål inom Agenda 2030 genom att verka för att medarbetare ska kunna genomföra miljövänliga resor. Som en del i nämndens arbete med att fler invånare och medarbetare ska välja hållbara färdmedel har cykelkurser anordnats under året, genom projektet *Frihet på cykel* i samverkan med cykelfrämjandet och bostadsbolagen. Aktiviteten har riktat sig särskilt till kvinnor för att bland annat öka deras möjligheter till att exempelvis upptäcka närområdet. Medarbetare inom äldreomsorgens utförarverksamhet har deltagit i kurserna, vilket inneburit att fler anställda inom den kommunala hemtjänsten kan använda hållbara transportalternativ i tjänsten. Nämnden har genom arbetet med projektet *Frihet på cykel* bidragit till målet inom Agenda 2030 om ökad jämställdhet.

Ett prioriterat utvecklingsområde har varit att körning i tjänst med privata bilar ska minska. Under året har förvaltningen genomfört insatser för att utveckla uppföljningen av utbetald milersättning, som en del i nämndens internkontrollarbete. Resultaten från internkontrollen har visat på en totalt sett minskad utbetalning av milersättning men att det samtidigt har fluktuerat över året. Detta tyder på att det inte enbart finns en trend om minskning utan att det eventuellt också kan bero på skillnader inom verksamheterna sett över året. Det fortsatta arbetet behöver därför konkretiseras och utgå utifrån verksamheternas olika behov av åtgärder för att på sikt lyckas bibehålla målsättningen. Bedömningen av årets kontroller har därför visat på ett fortsatt behov av en mer samlad analys på förvaltningsövergripande nivå över tid. Behov finns av att skapa bättre strukturer för att tjänstebilarna ska kunna nyttjas mer effektivt. Under 2023 kommer förvaltningen därmed utreda möjligheterna att införa en gemensam bilpool för nämndens verksamheter, i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.

Under hösten har förvaltningen flyttat till nytt förvaltningshus. Nämnden har genomfört

arbetet med att komplettera och utöka antalet parkeringsplatser med laddfunktion för förvaltningens fordonsflotta i anslutning till det nya förvaltningshuset. Nämnden har däremot inte rådighet över någon fastighet med parkerings- eller garageplatser och har därför under året inte tagit fram en plan för uppbyggnad av generell laddinfrastruktur.

Nämndmål: Parkvägarna har god framkomlighet och nämndens verksamheter har effektiva och hållbara transporter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsområdets infrastruktur, gång- och cykelvägar, är väl underhållna och tillgängliga för alla. Förvaltningen kommer bistå trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk och bidra till att anpassa stadsmiljön så att konfliktytor mellan gående och cyklister minskar.

Nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett hållbart sätt såsom genom att gå, cykla eller åka kollektivt. Nämnden kommer i samband med upphandlingar att ställa krav på miljövänliga transporter.

Förväntat resultat

- Ökad andel av miljöanpassade transporter i stadsdelsområdet
- Medarbetarna går, cyklar eller reser kollektivt i möjligaste mån när de reser i tjänsten
- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och lätt avhjälpta hinder åtgärdas kontinuerligt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen är baserad på att det förväntade resultatet har uppnåtts samt att beslutade aktiviteter har genomförts.

Nämnden har fortsatt att arbeta för att medarbetarna och verksamheterna genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetarna uppmuntras gå, åka kollektivt, låna förvaltningens cyklar eller använda förvaltningens miljöklassade bilar. Nämnden arbetar för att utsläpp från körning minskas så långt som möjligt genom att bland annat erbjuda information och tips för en sparsam och miljöanpassad körning till medarbetarna som kör i tjänst. Under hösten har medarbetare fått ta del av informationsfilmer som behandlar miljöanpassad körning i tjänsten. Arbetet med att komplettera och utöka antalet parkeringsplatser med laddfunktion för förvaltningens fordonsflotta i anslutning till det nya förvaltningshuset har genomförts.

Framkomligheten har säkrats genom att se över stadsdelsområdets parkstråk. Flera sträckor av parkväg har asfalterats om och förstärkts. Uppföljning av stadsdelsförvaltningens parksträckor pågår inom den ordinarie verksamheten genom kontroll av entreprenör samt uppföljning av inkomna ärenden. En inventering av trappor i stadsdelarna Tensta och Hjulsta har genomförts

i syfte att ta fram en upprustningsplan för trappor som kommer ligga till grund för kommande upprustningar inom linjeverksamheten. Som resultat av årets inventering har utvalda trappor kontrastmarkerats för att öka tillgängligheten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra informationsinsatser om sparsam och miljöanpassad körning för medarbetare som använder förvaltningens bilar i tjänst	2020-01-01	2022-08-31	
✓	Inventera och planera för projektet Frihet på cykel	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Säkerställa att det finns laddplatser till förvaltningens fordon	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Verka för att körning med privata bilar i tjänst minskar	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för en indikator bedöms uppnåtts helt under året, tre delvis samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnåtts.

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet kan uppfyllas under året genom att barn och unga i stadsdelsområdet erbjuds ett brett fritidsutbud i parklekar och fritidsgårdar. Nämnden har under året fortsatt med att ge stöd till och samverkat med det rika och aktiva föreningslivet i stadsdelsområdet. Nämnden erbjuder kulturevenemang, samlar och tillgängliggör information om kulturaktiviteter och ger stöd till civilsamhället bland annat för att driva publika evenemang.

Genom nämndens arbete under året inom områdena kultur, fritid och samverkan med

civilsamhället har nämnden bidragit till relevanta målområden i Agenda 2030. Genom att erbjuda ett brett kulturutbud till stadsdelsområdets invånare värdesätts en kulturell mångfald. Arbetet bidrar även till främjande av fysisk och psykisk hälsa då det erbjuds fysiska aktiviteter för barn, unga och seniorer och då det erbjuds olika former av träffpunkter för att öka känslan av välbefinnande och därigenom ökas den psykiska hälsan hos stadsdelsområdets invånare.

Det har under året varit fortsatt prioriterat att få flickor att ta del av nämndens utbud av fritidsverksamheter för att minska ojämlikheten mellan könen. För att främja flickors deltagande och på så sätt öka flickors egenmakt och deltagande i samhällslivet, anpassas verksamhetens utbud för att flickor ska vilja delta. Fritidsverksamheten för barn och unga har en särskilt stor betydelse för att utjämna ojämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor för barn och unga i familjer som lever i ekonomisk utsatthet och trångboddhet. För att skapa jämlika villkor har funktionsverksamhet anordnats så att fler unga med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till en aktiv fritid. Många unga i stadsdelen har inte ekonomiska förutsättningar till ett aktivt sommarlov eller kan inte ta del av kostsamma fritidsverksamheter. För att ge dessa unga förutsättningar till en aktiv fritid har nämnden anordnat en rad olika aktiviteter inom ramen för Sommar i Spånga-Tensta. Nämnden ser betydelsen av en aktiv och meningsfull fritid för minskat våld och ett mer fredligt samhälle.

Kultur och fritidsverksamhet

Fritidsgårdar

Nämnden bedriver två fritidsgårdar i egen regi och tre fritidsgård drivs på entreprenad av Rädda Barnen Valfärd AB. Under maj 2022 följdes avtalet om entreprenad upp med Rädda Barnen för att säkerställa att de tillhandahåller den verksamhet de åtagits sig. Efter detta förlängdes sedan avtalet i ytterligare två år. Stockholms stads *Strategi för fritids- och ungdomsgårdar* har beslutats och implementeringen har påbörjats bland annat genom att anpassa inriktning och uppföljning för verksamheten.

Stadsdelsområdets fritidsgårdar är välbesökta och erbjuder ett stort utbud av aktiviteter. Ett arbete under året har fortsatt kring att få fler flickor, unga med funktionsnedsättning och unga som identifierar sig som HBTQI+ att besöka fritidsgårdarna. Nämnden har under året har utmaningar med att nå unga HBTQI+ men har informerat om andra riktade verksamheter som erbjuds i staden eller i stadens närområden via affischer och samtal. En digital mötesplats för unga som identifierar sig som HBTQI+ har varit och är fortsatt under utveckling i samverkan med de fritidsgårdar som *Rädda Barnen* driver på entreprenad. Under Stockholm Pride i år arbetade samtliga fritidsgårdar med normkritiska aktiviteter genom bland annat film och samtalsgrupper. Under året har riktade aktiviteter erbjudits flickor och de har själva varit med vid framtagande av aktiviteter. Exempel på lyckade aktiviteter var ett serie tjej-event som lockade till sig cirka 200 flickor. Flickorna har deltagit i hela processen, från planering till genomförande.

Barn och unga vuxna med funktionsnedsättning erbjuds en mer tillgänglig och attraktiv fritid. Arbetet med detta fortsätter genom bland annat deltagande i projektet *Passalen*. Under perioden har ett erfarenhetsutbyte genomförts med kommuner där projektet är igång. Implementeringen sker i början av 2023.

Parklekar

För att få fler barn och unga att ta del av stadsdelsområdets öppna verksamheter har en utredning påbörjats om förutsättningarna för och behoven av ökade öppettider på stadsdelsnämndens parklekar. Utredningen resulterade i att parklekarna ökade sin tillgänglighet under sommaren och under skolloven. Inför 2023 kommer ökade öppettider att ses över igen för att få fler barn att ta del av stadsdelsområdets öppna verksamheter

Ett brett utbud av tillgängliga aktivitetsytor är en förutsättning för utövande av idrott. Parkleken i Spånga-By har under året rustats upp i syfte att vara mer inbjudande för ungdomar och förbättra förutsättningar för spontanidrott samt lek.

Invånares kunskaper om miljö- och kretsloppsmedvetenhet har stärkts under året genom stadsodling på parklekarna. Intresset för stadsodling är fortsatt stort och odlingslådor erbjuds stadsdelsområdets invånare.

För att fler invånare i stadsdelsområdet ska kunna få möjligheten att idrotta och kunna prova nya idrotter och friluftsliv har nämndens beviljats medel för att starta fritidsbank. Arbetet med detta har påbörjats under 2022 och kommer vara färdigt 2023.

Kultur

Kultur ska vara lättillgängligt för stadsdelsområdet invånare. Stockholms stad Medborgarundersökning 2022, genomförd under maj-augusti visar på en ökad nöjdhet med kulturlivet i stadsdelsområdet. Dock ligger stadsdelsområdets resultat fortfarande under stadens snitt. Nämnden ser ett fortsatt behov av att synliggöra och tillgängliggöra nämndens och stadens kulturutbud för stadsdelsområdets invånare. Detta har och kommer ske i nära samverkan med kulturnämnden och aktörer i civilsamhället. Nämndens verksamheter har under året fortsatt arbeta med att erbjuda ett brett kulturutbud. Bland annat har föreställningar och kulturaktiviteter av olika slag getts till förskola, lågstadielever samt på äldreboenden. I samverkan med lokala aktörer under året har invånare i stadsdelsområdet erbjudits evenemang, föreställningar och möten med professionella kulturaktörer. Evenemang som varit välbesökta är nationaldagsfirandet i Spånga och Tensta samt midsommarfirandet vid Spånga kyrka. Dessa anordnades i samverkan med lokala föreningar. Under Stockholm Pride anordnades en rad olika aktiviteter som togs fram i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, kulturförvaltningen och lokala föreningar.

Läsfrämjande insatser

Genom läsning, och inte minst samtal om det lästa, har ungdomars förmåga till kritiskt tänkande ökat. Forskning visar att läsning har betydelse både för barn och ungas språkutveckling och för deras förmåga till fantasi och inlevelse. Under året har Läsfrämjandet haft läsecirklar med ungdomar. Ungdomarna fick läsa, läsa högt, dramatisera och samtala om olika böcker som de själva hade valt. Vid sista träffen genomfördes ett författarbesök av Melody Farshin som samtalande med de deltagande ungdomarna. Kvällen avslutades med fest och författaren delade ut signerade exemplar av sin bok till ungdomarna. I en av parklekarna har Läsfrämjandet hållit i läsecirklar under året där familjer haft möjlighet att bekanta sig med barnlitteratur på ett kreativt sätt.

Sommarkollo

Antal sökande till sommarkollo minskade i Spånga-Tensta under 2022, vilket speglar trenden i staden. Antalet pojkar har minskat medan antalet flickor ökat något. Minskningen är störst i Hjulsta och Tensta. Analys visar att information givits till samtliga vårdnadshavare och att det minskade antalet ansökningar inte förmodas bero på för lite information. Vårdnadshavare har uppgivit att de önskar dagkollo eller familjekollo och skulle föredra att det fanns ledare från den egna kulturen på sommarkollo. Vid årsskiftet 2022–2023 tar Kulturnämnden över ansvaret för utveckling av kolloverksamheten i Stockholms stad. Kulturnämnden har genomfört intervjuer med vårdnadshavare och även där framkom önskemål om dagkollo, familjekollo samt ledare som kan fungera som kulturbärare.

Seniorer

Fritidsaktiviteter har stor betydelse för äldre personers välbefinnande och kan leda till ett mer framgångsrikt åldrande. I samarbete med kulturförvaltningen har stadsdelen under året erbjudit äldreboenden kulturbesök via den så kallade kulturturnén som erbjuder musik- och teaterföreläsningar. Under året har seniorer erbjudits rörelseträning på Blå huset i Tensta under ledning av hälsokoordinator/sjukgymnast från avdelningen för äldreomsorg. En mycket uppskattad aktivitet som inspirerat till fortsatt samarbete under sommaren. Att aktiviteten utgår från Blå huset skapar även möten över generationsgränserna. En särskild inbjudan till aktivitet under Prideveckan med plantering av blommor i regnbågens färger, fika och samtal drog till sig stort gensvar bland seniorer i stadsdelsområdet.

Föreningsliv

Nämndens stöd till och samverkan med föreningslivet har medverkat till att evenemangen Vårmarknad, Smaka på Spånga och julmarknad i Spånga, nationaldagsfirande i både Spånga och Tensta, midsommarfirande i Spånga by och Järva filmfestival har kunnat genomföras. Evenemangen har varit välbesökta, uppskattade och medverkat till att skapa positiv uppmärksamhet för stadsdelsområdet.

Nämnden har gett stöd och vägledning till föreningar i området. En mäsia för föreningslivet på Järva anordnades i oktober tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Mäsutställare var nämnder och organisationer som på olika sätt kan erbjuda resurser för lokala föreningar. Arbetet med nämndens föreningsbidrag har utvecklats under året mot en ökad tydlighet i processen med fler kompetenser knutna till handläggningen med stöd av reviderade lokala riktlinjer. 16 föreningar har efter ansökan beviljats föreningsbidrag för 2022.

Under våren har en satsning på ökad simkunnighet och förbättrad hälsa hos Spånga-Tenstas kvinnor och flickor genomförts tillsammans med idrottsförvaltningen och kvinnoföreningarna i stadsdelsområdet. Behovet av ökad simkunnighet bland kvinnor och flickor är sedan länge stort. Kvinnoföreningarna i stadsdelsområdet har uttryckt önskan om att skapa bättre förutsättningar för att kvinnor, unga kvinnor och flickor ska kunna engagera sig för att erbjuda fler en aktiv fritid med konkreta aktiviteter som förbättrar hälsan. Satsningar på simkunnigheten tillsammans med stadsdelsförvaltningarna är en prioriterad uppgift för idrottsnämnden utifrån uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2022. Satsningen syftar till att öka simkunnigheten med mål om förbättrad hälsa och ökad säkerhet vid bad för kvinnor

och barn men är organiserad så att den även stärker kvinnoföreningarnas kunskap om och förmåga till att nyttja idrottsförvaltningens anläggningar genom lokalbokning och idrottsförvaltningens föreningsstöd. Satsningen har varit lyckad och bedöms medverka till ökad jämställdhet i stadsdelsområdet.

Under hösten 2022 har förvaltningen gått in i ett utvecklingsarbete tillsammans med unga kvinnor engagerade i det lokala föreningslivet. Syftet är att stödja unga kvinnors organisering, utveckla engagemang och demokratisk förmåga. Efter gemensam nulägesanalys har behovet av ett utvecklingsprogram för unga kvinnor 16-19 år på Järva identifierats. Förvaltningen kommer under 2023 fortsätta att ge stöd i utvecklingsarbetet som kommer att innehålla bland annat erbjudande om mentorskap. Samverkan kommer att involvera lokala förebilder, hyresvärdar, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och Gålöstiftelsen.

Idéburet offentligt partnerskap

Stadsdelsnämnden har samverkansöverenskommelser med sex idéburna organisationer; Grannstöd Spånga-Tensta, Kvinnocenter i Tensta-Hjulsta, Spånga Blåbandsförening, Verdandi, Somaliska föräldrar- och modersmålsföreningen och Rädda Barnens Riksförbund. Verksamhetsinnehållet i samtliga överenskommelser syftar till att öka tryggheten i stadsdelsområdet och stärka barn och ungas uppväxtvillkor. Samverkansarbetet pågår i enlighet med överenskommelserna. Förvaltningen följer upp föreningarnas arbete löpande under året och förvaltningen har strävat efter att tätare knyta samman verksamheten inom ramen för IOP med nämndens kärnverksamheter. Partnerskapen med Verdandi och Somaliska föräldrar- och modersmålsföreningen har medverkat till bredd och kvantitet i utbudet av fritids- och lovaktiviteter för barn och unga under tertiälen. Nämndens projekt med unga demokratiambassadörer anställda under sommaren som feriearbetare och föreningen Verdandis unga som under sommaren arbetat för att öka förståelsen för vikten av att rösta i valet fick en gemensam avslutning när lokala politiker bjöds in till en gemensam träff med unga och politikerna.

I september tecknades överenskommelsen om offentligt, idéburet partnerskap med Rädda Barnens Riksförbund. Överenskommelsen syftar till att Tensta Träff återöppnas för civilsamhället och enskilda samt att verksamheten i framtiden kan drivas vidare som en medborgardriven träfflokal. Föreningslivets behov av möteslokaler i stadsdelsområdet är stort och ett återöppnande av träfflokalerna bedöms ha en stor betydelse för möjligheten för befolkningen att vara engagerade och utöva delaktighet.

Sommar i Spånga-Tensta

För att skapa en meningsfull och minnesvärd sommar för barn och unga invånare har nämnden, inom ramen för Sommar i Spånga-Tensta, erbjudit en rad olika aktiviteter i samverkan med andra nämnder och civilsamhället. Sommar i Spånga-Tensta är en del av stadsdelens arbete med platsaktivering. Sommar i Spånga-Tensta har genom samverkan kunnat erbjuda ett brett utbud av fritidsaktiviteter med ett särskilt fokus på hälsofrämjande aktiviteter genom lek och rörelse. Bland annat har feriearbetare och handledare funnits på torg och erbjudit spontanlek och andra aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	82	83 %	82 %	79	75 %	75 %	2022
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	70 %	70 %	70 %	71 %	75 %	75 %	2022
Analys Indikatorn visar att lika många pojkar som flickor är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter. En kvardröjande effekt av pandemin kan vara en av förklaringarna till resultatet. Förvaltningen deltar i stadens arbete med att ta fram en strategi för parklekarnas verksamhet samt påbörjar därefter arbetet med att utveckla den egna verksamheten i linje med strategin i linje med att öka antalet nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter. Nämnden har även tillsammans Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beviljats medel från Svenska ESF-rådet ett treårigt projekt som består av två delprojekt, för att öka antalet barn och unga som regelbundet deltar i strukturerad vuxenledd fritidsaktivitet.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	67 %	65 %	69 %	69 %	76 %	76 %	2022
Analys Årets utfall i indikatorn visar att målet delvis inte har uppnåtts. Resultatet visar en nöjdhet på 67 procent; för pojkar 65 procent och flickor 69 %. En hypotes är att flickor mer aktivt söker upp kulturaktiviteter som erbjuds. En förklaring kan även vara att generellt har ungdomar inte en klar bild av vad som avses med kulturaktiviteter. Nämnden deltar i stadens arbete med att ta fram en gemensam parkleksstrategi och därefter påbörja arbete med att utveckla och implementera strategin i nämndens verksamhet. Parklekarna ska även öka tillgängligheten genom utökade öppettider samt stärka bemanningen i syfte att utveckla det pedagogiska och kulturella innehållet med fokus på kultur, rörelse och hållbarhet. Genom ökat samarbete med kulturförvaltningen, Stadsteatern och det lokala föreningslivet vidareutvecklas nya arbetssätt att nå och erbjuda fler barn och unga kultur och eget skapande.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	56 %	59 %	53 %	58 %	65 %	65 %	2022
Analys Målvärdet för indikatorn uppnås endast delvis. Resultatet visar en nöjdhet på 58 procent jämfört med stadens snitt på 64 procent. I stadsdelsområdet verkar ett stort antal föreningar och under 2022 har 16 föreningar fått stöd av förvaltningen genom föreningsbidrag. Merparten av de aktiviteter som genomförs är riktade till barn och unga. Nämnden har två avtal om offentligt idéburet partnerskap med lokalt förankrade föreningar som syftar till att erbjuda föreningsdrivna aktiviteter för unga. Nämnden har ett långsiktigt utvecklingsarbete gällande samverkan med idrottsnämnden, kulturnämnden samt föreningar och organisationer i civilsamhället med målet att unga ska slussas vidare till strukturerad och vuxenledd fritidsverksamhet i deras regi.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på pop-up idrottsytor i staden	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30	
  Idrottsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en riktad informationskampanj till prioriterade målgrupper om vikten av simkunnighet samt visa på det breda utbudet som finns att tillgå	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Idrottsnämnden ska vid behov bistå stadsdelsnämnderna med att starta fritidsbibliotek i minst två stadsdelar	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningssystem för föreningsbidrag	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur parklekarnas verksamhet kan utvecklas	2022-01-01	2022-06-30	
✓ Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ansvara för stadens deltagande i Wall Street Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	

Nämndmål: Barn och unga har tillgängliga, meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kultur och fritidsverksamheten har en viktig förebyggande uppgift för att barn och unga i stadsdelsområdet ska utvecklas gynnsamt. Ett brett kultur- och fritidsutbud som tillhandahålls av trygga vuxna och professionella kulturaktörer erbjuder barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga, en rolig, trygg och meningsfull fritid. Det samlade kultur- och fritidsutbudet ger nya kunskaper, förmågor och insikter samt bygger och utökar barn och ungas nätverk vilket är gynnsamt för kommande studier och arbetsliv. Verksamheterna är trygga mötesplatser; fria från våld och droger. Medarbetarna uppmärksammar barn och unga som far illa och har handlingsberedskap att anmäla oro till socialtjänsten.

Fritidsgårdarnas besökare är delaktiga i och har inflytande över verksamhetens utformning och innehåll. Detta sker genom gårdsråd och genom att medarbetarna är lyhörda för de ungas intressen. Verksamheterna präglas av ett främjande arbete där positiva förväntningar på unga som aktiva, engagerade och skapande individer finns. Aktiviteterna bidrar till god fysisk och psykisk hälsa och stödjer ungas identitetsutveckling och framtidstro. På fritidsgårdarna finns tillgång till läxhjälp som erbjuds av aktörer i civilsamhället. Läsfremjarinstitutet erbjuder språkutvecklande aktiviteter för ungdomar, vilka syftar till att motivera deltagarna att utveckla sitt språk och språkliga uttryckssätt. Målet är att unga med funktionsnedsättning ska delta i ökad utsträckning i fritidsverksamheten. Nämnden påbörjar under 2022 ett samarbete med Passalen inom ramen för ett projekt med stöd från Vinnova. Syftet med projektet är att tillgängliggöra nämndens fritidsverksamhet för barn, unga och unga vuxna med funktionsnedsättning. Kultur och fritidsverksamheten använder stadens riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och medverkar i förvaltningens arbete med att utveckla en lokal organisation för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Nämnden har sex fritidsgårdar för unga 13-18 år; House of Tensta, Tech Tensta i Blå huset, Grottan, Bromstens fritidsgård, Huset och Folkans fritidsgård. Två verksamheter, Bromstens fritidsgård och Tech Tensta drivs i egen regi. Övriga verksamheter drivs på entreprenad av

Rädda Barnen sedan början av 2021. Förvaltningen har ett nära och aktivt samarbete med Rädda Barnen rörande utveckling av verksamheterna och fritidsgårdarna samarbetar sinsemellan oavsett regiform. Nämnden har en struktur för regelbunden uppföljning av entreprenaden både vad gäller verksamhet och kvalitet och ren avtalsuppföljning. Från 2022 drivs Tech Tensta inom ramen för ordinarie verksamhet utan stöd från projektmedel. Verksamheten bedrivs delvis mobilt och når på så sätt andra besökare.

Ett utvecklingsarbete som rör samverkan mellan fritidsgårdar och fältverksamheten, främst kring det socialt förebyggande arbetet, fördjupas under året. Ett annat långsiktigt utvecklingsarbete gäller samverkan med idrottsnämnden, kulturnämnden samt föreningar och organisationer i civilsamhället med målet att unga ska slussas vidare till strukturerad och vuxenledd fritidsverksamhet i deras regi. Att engagera flickor i fritidsverksamheten är en fortsatt utmaning som kräver fördjupad analys och aktivt utvecklingsarbete.

Nämnden har tre parklekar; Erikslund, Spånga by och sommaröppna Soltunet. Parklekarna är välbesökta av barn och föräldrar, förskolegrupper och barn från intilliggande skolor. Samverkansarbetet mellan socialtjänsten och parklekarna med syfte att kunna erbjuda föräldrar föräldraskapsprogrammet ABC fortgår och vidareutvecklas under året. Parklekarna är i dag endast öppna måndag till fredag. Under 2022 kommer möjlighet till öppethållande även under helger att undersökas i samverkan med föreningslivet.

Enheten för kultur och fritid har under 2021 påbörjat ett samarbete med Hjulsta grundskola som har som mål att under 2022 stärka skolans fritidsklubbsverksamhet för barn i mellanstadiet.

Ett utvecklingsarbete för att undersöka förutsättningarna att starta upp ett Sportotek i Spånga By genomförs i samverkan med Idrottsförvaltningen. Detta kombineras med ansökan om trygghetsinvesteringar för att utveckla ytor för spontanidrott.

Nämnden fortsätter att arbeta och utveckla arbetssätt för att öka att andelen barn från underrepresenterade grupper deltar i stadens kolloverksamhet.

Förväntat resultat

- Ökad andel flickor besöker fritidsgårdarna
- Ökat antal barn och unga deltar i den öppna fritidsverksamheten
- Ökat antal unga HBTQI+ personer deltar i öppen fritidsverksamhet
- Öka det mobila och digitala verksamhetsutbudet inom kultur och fritid
- Tech Tenstas verksamhet tillgängliggörs för fler unga
- Ökat antal barn som deltar i sommarkolloverksamhet
- Barn och unga upplever delaktighet och utöver inflytande

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att förväntat resultat uppfylls och samtliga aktiviteter genomförts.

Under året genomförde nämnden en genomlysning av nämndens verksamhet inom Kultur och fritid i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. I det ingick även att utreda möjligheten att hålla kvälls- och helgöppet på parklekarna där ett fortsatt arbete kommer att ske under 2023. Genomlysningen identifierade ett antal utvecklingsområden och utifrån dessa har en åtgärdsplan upprättats.

Fritidsgårdar

Nämnden har under året tagit del av och fortsatt arbetet med att anpassa inriktning och uppföljning av verksamheten i enlighet med Stockholms stads *Strategi för fritids- och ungdomsgårdar*. Stadsdelsområdets fritidsgårdar är välbesökta och erbjuder ett stort utbud av aktiviteter. Arbetet har under året fortsatt med att få fler flickor, unga med funktionsnedsättning och unga som identifierar sig som HBTQI+ att besöka fritidsgårdarna.

Fler flickor har besökt nämndens fritidsgårdar och för att få fler flickor att ta del av verksamheterna har Hjusets fritidsgård som drivs på entreprenad av Rädda barnen under året haft ett fortsatt uttalat fokus på flickor. Vidare har riktade aktiviteter utifrån flickors intressen, som måleri, temadagar och diskussionskvällar erbjudits. Bland annat uppmärksammades fotbolls EM för damer i samverkan med Global Village och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. På House of Tensta som drivs i Rädda barnens regi var nästan hälften av besökarna flickor.

Genom nämndens deltagande i projektet *Passalen* ska fritidsverksamheten anpassas och på sikt ska barn och unga vuxna med funktionsnedsättning få en mer tillgänglig och attraktiv fritid. *Passalen* är en ideell allmännyttig förening som verkar för att skapa inkludering för barn och unga vuxna med funktionsvariation. Under året har nämnden tagit del av andra kommuners erfarenheter av *Passalen*, deras arbetssätt och rutiner. Implementeringen i nämndens verksamhet sker i början på 2023. Under året har målgruppen funktionsnedsatta ungdomar erbjudits en veckoaktivitet cirkus/show. Parasport har i samverkan med idrottsföreningar erbjudits som prova på aktiviteter under året till målgruppen funktionsnedsatta barn och unga.

För att fler unga som identifierar sig som HBTQI+ ska delta i fritidsgårdarnas verksamhet pågår framtagande av en digital mötesplats för målgruppen. Detta görs i samverkan med de fritidsgårdar som Rädda Barnen driver på entreprenad. Vidare pågår planering för att öka medarbetarnas kompetens kring hur verksamhetsutbud och fysisk miljö kan anpassas för att inkludera unga som identifierar sig som HBTQI+. Detta sker i samarbete med föreningen Unga Örnar. Under Stockholm Pride arbetade samtliga fritidsgårdar med normkritiska aktiviteter genom bland annat teater, film och samtalsgrupper.

Fritidsgårdarna har under året arbetat för att vara attraktiva och locka fler besökare. De unga besökarna har gjorts delaktiga och har haft medbestämmande över verksamhetens innehåll och utformning under gårdsråden. Man har kunnat lämna anonyma förslag och synpunkter i förslagslådor och det har förts en daglig dialog med besökarna. Genom Sommar i Spånga Tensta har fler unga väglets tills stadsdelsområdets fritidsverksamhet. Personalen har under sommaren jobbat uppsökande och även handlett feriearbetande ungdomar, i dessa möten har informations getts om nämndens öppna verksamheter.

Tech Tenstas utbud ska tillgängliggöras för fler unga inom stadsdelsområdet. Under året har Tech Tensta erbjudit en programmeringskurs till unga genom samverkan med skolan. På så sätt har fler unga introducerats till fritidsverksamheten på Tech Tensta och ett ökat antal besökare har setts efter kursen. Under sommaren har Tech Tensta varit en del av Sommar i Spånga-Tensta. Det har erbjudits aktiviteter som drönarflygning, arbete med 3D pennor, fotografering och spel.

Parklekar

Fler av stadsdelsområdets barn och unga behöver få ta del av en strukturerad fritidsverksamhet och delta i stadsdelsområdets öppna fritidsverksamheter. Nämndens verksamheter ska vara tillgängliga för stadsdelsområdets invånare. Nämnden har under året verkat för att utöka parklekarnas öppethållande men detta kommer inte att uppnås under året men kommer att göras under 2023. Parklekarna har under året erbjudit en mängd aktiviteter. Under våren hade verksamheten ett fokus på miljö, biologisk mångfald och odling. Sommaren bjöd på aktiviteter så som kulturföreställningar i samverkan med bland annat Parkteatern, läsfrämjande aktiviteter i samverkan med Läsfrämjandet, odling, familjeaktiviteter med rörelse och hälsa i samverkan med *En frisk generation*.

Sommarkollo

Samverkan

Samverkan med andra aktörer i Spånga – Tensta är en viktig faktor för att lyckas med det främjande-och trygghetsskapande arbete som behövs i området. Fritidsgårdarna har arbetat uppsökande på stadsdelens skolor för att nå nya ungdomar. I samverkan med fältassistentgruppen har årshjul tagit fram för att systematisera det uppsökande arbetet.

Utveckling av enhetens arbete med *Fritid för alla* har pågått och kommer fortsätta nästa år i samarbete med Idrottsförvaltningen och andra Västerort stadsdelsnämnder. Inom nätverket *Fritid för alla* finns kompetens och stöd för stadsdelarna att utveckla sina verksamheter för barn och unga med funktionsnedsättning vilket stärker målgruppens möjlighet till fritidsaktiviteter på lika villkor.

Kultur och evenemang

Kultur ska vara lättillgängligt för stadsdelsområdet invånare. Arbetet med en folder med information om den digitala kultur som finns tillgänglig för barn och ungdom har påbörjats under året. I foldern kommer det att finnas länkar till museer, konsthallar, teatrar, musikinstitutioner och bibliotek som erbjuder olika typer av programverksamheter i digital form. Digitala arenor och nätverk för unga kommer också finnas presenterade.

Under året har invånare i stadsdelsområdet erbjudits evenemang, föreställningar och möten med professionella kulturaktörer.

Under sommaren har flera platser i Spånga- Tensta fyllts med kultur och fritidsaktiviteter. I projektet Sommar i Spånga- Tensta deltog ca 120 ferieungdomar och bidrog till att bemanna och aktivera platser i Spånga och Tensta. Exempel på aktiviteter har varit minigolf, teaterföreställningar, matvagnar och cykelkurser. Projektet har under sommaren nått flera tusental besökare på olika sätt.

Kultur och fritid har inom ramen för kulturprogrammet rörande den samiska, judiska och

Finlands-svenska minoritetsgruppen erbjudit kulturaktiviteter i form av 13 dans- och teaterföreställningar riktade till såväl för- och grundskola som allmänheten.

Stockholm Pride

För att stärka hbtqi+-personers rättigheter, arbeta med ökad kunskap och tolerans så uppmärksammades Stockholm Pride i stadsdelsområdet på flera sätt. Aktiviteter togs fram i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, Kulturförvaltningen och lokala föreningar. Veckan inleddes med digitalt HBTQ-quizz anordnat av Järva Ungdomsmottagning samt pyssel, frågesport och boktips tillsammans med Tensta Bibliotek. Sagostunder anordnades med litteratur som uppmärksammar HBTQI+ och frågor om rättigheten att vara den man är och att det finns olika typer av familjekonstellationer. Medborgarkontoret flyttade under *Tisdag i Tensta* ut på Tenstagången och berättade om sin nya HBTQ certifiering och om hur det kommer märkas i bland annat inkluderande bemötande. Även för seniorer uppmärksammades Stockholm Pride med en mycket uppskattad och välbesökt blomsterplantering i regnbågens färger och sedan följde fika och samtal om mångfald. Besök gjordes under veckan av en känd youtuber och deltagare i funkisfestivalen, Mr Positive, som genomförde konsert i Spånga by. Under veckan visades under två dagar även biofilm på Spånga Folkan, en ungdoms- och en vuxenfilm ett välbesökt event där invånare inom och utom stadsdelsområdet deltog.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämnden deltar tillsammans med andra kommuner, stadsdelsnämnder och Passalen i projektet "Integrerad arena etablering i Stockholmsregionen" under perioden 2022-01-01 – 2023-11-01. Syftet med projektet är att tillgängliggöra nämndens fritidsverksamhet för barn, unga och unga vuxna med funktionsnedsättning.	2022-01-01	2023-11-01	
 Nämnden ska tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, idrottsnämnden och kulturnämnden, utreda förutsättningarna för tätare samverkan inom kultur- och fritidsområdet i Järva.	2022-01-01	2022-12-31	
 Nämnden utvecklar i samverkan med utbildningsnämnden fritidsklubsverksamhet för Hjulsta grundskolas mellanstadieelever. Målsättningen är att genom samverkan med olika aktörer som Tech Tensta, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen erbjuda meningsfulla aktiviteter.	2022-01-01	2022-12-31	
 Nämnden verkar för att utöka parklekarnas öppethållande till helger och undersöker möjligheterna att göra detta i samverkan med lokalt föreningsliv.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Nämnden stödjer och tillvaratar engagemanget hos civilsamhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens stöd till civilsamhället präglas av tydlighet och tillgänglighet och sker i samverkan med relevanta samhällsaktörer och berörda facknämnder. I syfte att tillvarata det engagemang som finns inom stadsdelsområdet samverkar nämnden med, och ger stöd till, civilsamhället vilket bidrar till en stärkt delaktighet hos invånarna.

Publika evenemang

Nämnden fortsätter arbetet att utveckla former för att kunna stödja aktörer från civilsamhället till att driva ett antal publika evenemang såsom Järvaveckan, nationaldagsfirandet och Prideveckan.

Föreningsliv

Stadsdelsnämndens stöd till det lokala ideella föreningslivet syftar till att stärka den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet inom stadsdelsområdet. De bidragsberättigade organisationernas verksamhetsinnehåll ska innebära en förstärkning av, och ett stöd till, nämndens kärnverksamhet. Deras verksamhet ska på så sätt skapa ett mervärde för stadsdelen. Ansökan om föreningsbidrag görs varje år och medel fördelas en gång om året. Fördelningen sker med utgångspunkt från nämndens beslutade budget och prioriteringar.

Stadsdelsnämndens övergripande målsättning med föreningsbidraget är att öka jämställdheten i stadsdelen, att öka utbudet av kulturella och publika evenemang i stadsdelsområdet, att öka tryggheten och främja och utveckla miljö- och klimatarbetet i stadsdelsområdet. Föreningsbidraget stärker att det bedrivs öppen verksamhet för barn och ungdomar som främjar jämlika uppväxtvillkor och där de unga kan få vara mer delaktiga i utvecklingen av sitt närområde och i formandet av mötesplatser. För att öka jämställdheten i stadsdelsområdet ska också verksamhet för, med och av vuxna kvinnor kunna komma ifråga för bidragsgivning.

Nämndens processer kring föreningsbidrag präglas av transparens och tydlighet med stadens och nämndens lokala riktlinjer som grund. Föreningslivet får information om hur ansökningsprocessen går till, och vad som krävs av ansökande föreningar i god tid innan sista ansökningsdatum. Nämndens processer kring kontroll, återredovisning och återkrav säkerställer att föreningsstöd enbart utbetalas till föreningar med väl grundade demokratiska värderingar som bedriver verksamhet som skapar ett mervärde för stadsdelsområdet. Utöver föreningsbidragen erbjuder nämnden ett dedikerat föreningsstöd till stadsdelsområdets föreningsliv via föreningssamordningen. Via föreningssamordningen kan det lokala föreningslivet få stöd och vägledning kring ansökningsprocesser, både inom staden samt andra myndigheter avseende de legala och formella krav som gäller. Därutöver erbjuder föreningssamordningen lokala forum för samverkan och erfarenhetsutbyte.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är ett samarbete mellan kommuner eller landsting och en ideell verksamhet. Idéburna organisationer har ofta en stark förankring och ett stort förtroende bland invånarna och kan därmed öka möjligheten att nå olika grupper med olika behov.

Stadsdelsnämnden har för 2022 samverkansöverenskommelser med fyra idéburna organisationer; Grannstöd Spånga-Tensta, Kvinnocenter i Tensta-Hjulsta, Spånga Blåband förening och Somaliska modersmåls och föräldraföreningen. Under nästa år planerar nämnden att skapa ytterligare några samverkansöverenskommelser med lokala idéburna organisationer.

Trygghet

Civilsamhället är en naturlig samverkanspart inom det trygghetsskapande arbetet där civilsamhällets engagemang är av största betydelse. Nämnden söker aktivt samarbete med föreningar och organisationer i civilsamhället i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Genom att arbeta med konkreta frågor som är aktuella för invånarna och som är påverkbara för nämndens verksamheter skapas förtroende och resultat. Ett exempel på detta är den dialog om som pågår mellan förvaltningen och föreningar aktiva inom det sociala området. Konkreta åtgärder som vidas utifrån detta är organiserat stöd till nattvandrande föreningar, utbildningsinsatser för föreningsaktiva och struktur för samverkan vid kriser.

Förväntat resultat

- Information om föreningsstöd är lättillgänglig
- Föreningsbidragsprocessen är tydlig och transparent med återkommande uppföljning och kvalitetskontroll
- Medborgarnas engagemang och delaktighet i utvecklingen av stadsdelsområdet stärks
- Medborgarnas tillit och förtroende till samhällets institutioner ökar

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts. Bedömningen baseras på att förväntat resultat för nämndmålet har uppfyllts. Nämnden verkar för att tillhandahålla lättillgänglig information om föreningsstöd och genom att ha uppdaterad information på stadens hemsida. Föreningsbidragsprocessen är tydlig och transparent och det sker återkommande kvalitetskontroll. Till stöd för detta har nämndens lokala riktlinjer för föreningsbidrag reviderats, hela handläggningsprocessen har setts över och fler kompetenser har knutits till handläggningen. Nämnden verkar för att medborgarnas engagemang och delaktighet i utvecklingen av stadsdelsområdet stärks genom nämndens samverka med föreningslivet och genom stöd till föreningslivet. Detta har skapat förutsättningarna för genomförande av en lång rad aktiviteter och evenemang i stadsdelsområdet. Både nämndens stöd till föreningslivet, nämndens samverkan med föreningslivet och faktiskt genomförda evenemang och aktiviteter medverkar till att på sikt öka medborgarnas tillit och förtroende för samhällets institutioner.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts delvis under året. Bedömningen baserades på att två indikatorer uppnås helt, två delvis och en uppfylls inte samt utifrån att förväntat resultat för underliggande nämndmål är uppfyllt.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och klimathandlingsplan 2020-2023

Nämnden har bidragit till att målet för verksamhetsområdet uppfyllts genom att följa Stockholms stad miljöprogram och kontinuerligt arbeta med miljö- och klimatåtgärder i verksamheterna. Som en del av detta har nämnden under året arbetat med att främja samverkan, kommunikation och påverkansarbete kring miljö- och klimatfrågorna i förvaltningen genom att fokusera på att utforma och utveckla ett miljönätverk. Nätverkets utformning har utgått ifrån verksamhetens behov av att bedriva ett strategiskt arbete för att kunna uppnå stadens miljö- och klimatmål. Nätverket syftar till att effektivisera framtagandet och uppföljningen av klimat- och miljöaktiviteter samt underlätta implementeringen av stadens miljöprogram i verksamheterna genom att samla berörda avdelningar och funktioner i ett nätverk.

Nämnden bidrar till målen inom Agenda 2030 genom ett flertal pågående lokala insatser som främjar en klimatsmart och hållbar stad. Ett gott exempel är Gribbyparken i Spånga där

upprustning sker i syfte att utöka pollinatörers naturliga habitat samt klimatanpassningsåtgärder för att kunna ta emot ökade vattenmassor vid extremväder. Projektering för upprustningen är genomförd och anläggning påbörjas under nästkommande år. En viktig aspekt i arbetet för att nå en hållbar utveckling och stadens uppsatta miljö- och klimatmål är att skapa goda strukturella förutsättningar och förankra miljömedvetna val gentemot nämndens medarbetare. Förvaltningens arbete med att genomföra olika kunskapshöjande åtgärder har genomförts under året, bland annat gällande främjande av återbruk. I samband med samlokaliseringen av medborgarkontoret och biblioteket har stadens interna återbrukscentrum använts i så stor utsträckning som det varit möjligt. Likaså har samtliga verksamheter under perioden anslutit sig till systemet Chemsoft, där syftet är att uppnå en miljövänlig hantering av kemikalier och avfall och på så sätt minimera dess negativa konsekvenser för människors hälsa och miljö.

Åtgärder för att minska elförbrukningen

Nämnden har arbetat med att energieffektivisera sina verksamheter genom att ta fram en checklista om hur förvaltningens medarbetare och verksamheter kan minska sin energianvändning. Baserat på denna checklista genomfördes en kommunikationsinsats för förvaltningens medarbetare där åtgärdslista har formulerats och följts upp. Under året har en inventering påbörjats för att se över beståndet av lysrör i förvaltningens lokaler. Inventeringen syftar till att påbörja arbetet med att fasa ut otillåtna lysrör och glödlampor. Samarbete har även initierats med de fastighetsägare som förvaltningen har lokaler hos för att samverka kring utfasningen av berörda lysrör och glödlampor. Nämnden har genom arbetet med nya förvaltningshuset och medborgarkontorets lokaler påbörjat arbetet med att energieffektivisera verksamheterna. Åtgärder som genomförts bedöms inte ha någon betydande verksamhetspåverkan.

Kemikaliefria verksamheter

Samtliga verksamheter har anslutit sig till Chemsoft och ett arbete med att uppdatera listan med kemiska produkter som används i verksamheterna pågår. Berörda medarbetare har genomgått utbildning i hur systemet fungerar och de har påbörjat arbetet med att dokumentera kemikalier som används i verksamheterna i syfte att minska användandet av farliga ämnen. Inför nästkommande år ser förvaltningen behov av att utveckla arbetssätt i syfte att stärka systematiken i arbetet med att fasa ut olämpliga kemiska produkter i verksamheten. Inför det fortsatta utvecklingsarbetet inväntar förvaltningen en central guide från miljöförvaltningen som ska förenkla och stödja verksamheterna att identifiera möjliga substitut till produkter med utfasnings- och riskminskningsämnen.

Hållbar plastanvändning

Verksamheterna har fortsatt att arbeta med att minska användningen av plast och engångsartiklar i det löpande inköpsarbetet. Ett gott exempel är nämndens bostäder med särskild service, som arbetar utifrån de basala hygienrutinerna, som främjar återanvändningen av tvättbara material såsom sängskydd och haklappar. Nämndens förskolor har börjat att fasa ut skoskydd som engångsprodukt i verksamheterna. En utmaning som fortfarande förekommer i arbetet med att minska användningen av plast och engångsartiklar är att skapa

enklare och bättre digitala rutiner för hur användare ska kunna hitta och identifiera bra substitut i inköpssystemen.

Ekologiska livsmedel och måltider

Nämnden har fortsatt att arbeta med att öka andelen av inköpta ekologiska livsmedel och måltider. Exempelvis har förskoleenheterna fortsatt sitt arbete med att implementera en gemensam matsedel för förskolorna i stadsdelsområdet, vilket bedöms vara ett sätt att synliggöra frågan angående inköp av ekologiska livsmedel. Utifrån att arbetet är ett prioriterat utvecklingsområde har förvaltningen påbörjat en kartläggning kring verksamheternas förutsättningar att på både kortare och längre sikt nå stadens målsättning. En utmaning som framkommit i arbetet för året är att det finns utförarverksamheter som får mat levererad via entreprenadverksamhet, där ekologisk mat inte är kravställt i avtalet. Nämnden har under hösten tecknat ett nytt avtal som innebär att leverantören kommer att öka andelen ekologiska livsmedel, samt månatligen rapportera statistik på ekologiska inköp vilket underlättar nämndens uppföljning.

Biologisk mångfald, vattenkvalitet och hantering av extremväder

Nämnden har under året ansökt och beviljats medel inom ramen för Grönare Stockholm etapp 4 för att genomföra åtgärder i Gribbyparken samt Hagstråket. Åtgärderna syftar till att främja den biologiska mångfalden med ett särskilt fokus på pollinatörer, klimat vid extremväder samt att skapa möjligheter för omhändertagande av vattenmassor under skyfall. Nämnden utför särskilda insatser för att bevara och förvalta extra värdefulla träd ur en biologisk mångfaldsaspekt. Under året har nämnden inventerat extra värdefulla träd i stadsdelsområdet och identifierat möjliga åtgärder för att förbättra förutsättningarna i livsmiljön för dessa. Åtgärder innebär till exempel slyröjning för att ta bort konkurrens eller underhållsbeskärning av träden. Kopplat till detta har nämnden tagit fram informationsskyltar om de biologiska värdena. Nämnden har även genomfört särskilda insatser för att etablera ängsmiljöer på tidigare bruksgräsmattor. Detta gynnar den biologiska mångfalden och pollinatörer i den urbana stadsmiljön. I Gryningsparken i Spånga Centrum haren ängsytan anlagts utifrån tidigare genomförda testytor i Tensta som mottogs väl av allmänheten. Växtmaterialet i årets blomsterurnor har valts ut specifikt för att vara den biologiska mångfalden och pollinatörer till gagn.

Nämnden har utfört insatser för att förbättra livsmiljön för de fridlysta arterna större och mindre vattensalamander som finns i Solhemsdammen. En ny övervintringsplats nära dammen är uppbyggd och ytterligare en planeras. En brygga med plexiglasfönster har anlagts för att möjliggöra närkontakt utan att störa. Nämnden har fortsatt sitt samarbete med miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall kring Sundbydamarna. Sedimentprovtagning har genomförts och visat på föroreningar. Nämnden arbetar, tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall samt miljöförvaltningen, med att utreda vilka åtgärder som bäst kan förbättra vattenkvaliteten i damarna, Nälsta dike samt i Bällstaån.

Vidare har nämnden fortsatt sitt deltagande i framtagandet av lokala åtgärdsprogram för Bällstaån och Igelbäcken samt stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald i samarbete med miljöförvaltningen och andra berörda aktörer. Dessa projekt syftar till att öka

den biologiska mångfalden och förbättra vattenkvaliteten i vattendragen. En utmaning finns i de oklara ansvarsfördelningarna för drift och skötsel av vattendragen men ett samarbete med Stockholm vatten och avfall har nått klarhet för Sundbydammarna, ett arbete som behöver utökas för att även gälla övriga vattendrag.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %	100 %	100 %	2022
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	78 %			82 %	90 %	90 %	2022
Analys Nämnden når inte det uppsatta årsmålet för 2022 och är något lägre vid jämförelse med föregående år. Förvaltningen har under året genomfört förberedelser och beställningar, utifrån ansvarsfördelningen i staden, för att öka andelen hämtställen med matavfallsinsamling. Enligt uppgifter från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har många fastighetsägare i slutet av året inkommit med anmälningar om behov av matavfallsinsamling, vilket därmed inte genomförts innan årets slut. SVOA bedömer att arbetet kommer vara genomfört till mars, vilket gör att resultatet för 2023 bör förbättras. I samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd kommer nämnden under det kommande året att samverka med berörda fastighetsägare och SVOA för att säkerställa att verksamheter har infrastruktur för matavfallsinsamling för att nå årsmålet för 2023 på 100 procent.							
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	43,74 %				65 %	65 %	2022
Analys Nämnden når inte årsmålet på 65 procent för 2022. En orsak till att socialtjänstens utförarenheter inte bedöms uppnå nämndens uppsatta mål är att upphandlade kostentreprenader har lägre andel ekologiska livsmedel i sina leveranser. För att öka andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel ser nämnden behov av att genomföra riktade insatser och tätare uppföljning.							
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,5 kg CO2			1,5 kg CO2	1,4 kg CO2	1,70 kg CO2 per kg livsmedel	2022
Analys Utfallet för året är 1,5 kg CO2 per kg livsmedel vilket är samma utfall som för 2021, men något lägre än 2020 års resultat. 2022 års utfall bedöms som fortsatt goda resultat, men nämnden fortsätter att bedriva ett aktivt arbete för att minska klimatpåverkan.							
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1,32 GWh			1,47 GWh	1,61 GWh	1945 GWh	2022
Analys Med anledning av läget på elmarknaden och stadens uppdrag om att minska elanvändningen har nämnden under året intensifierat arbetet med att energieffektivisera verksamheten. En av de viktigaste åtgärderna som vidtagits för att minska elanvändningen är framtagande av checklista som samtliga verksamheter implementerat under hösten. Förvaltningen har följt upp och säkerställt att möjliga åtgärder, som inte innebär betydande verksamhetspåverkan, genomförts. I samband med arbetet har informationsinsatser genomförts. Påverkansarbetet och kommunikation som verktyg har bedömts ge de största effekterna, utifrån nämndens ansvarsområde, i arbetet med att minska elanvändningen. Verksamheterna fortsätter arbeta							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
utifrån framtagen checklista under 2023 där vidare kommunikationsinsatser ska genomföras under året.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnder och i samråd med fastighetsnämnden och de fastighetsägande bolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) för skyfall inom utpekade riskområden	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur en indikator som mäter hur stor del av stadens växter som är pollinatörsvänliga ska utformas	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stockholm Vatten och Avfall AB ska samarbeta med stadsdelsnämnderna för att genomföra en informationskampanj med syfte att öka återvinning och avfallssortering	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter är hållbara med låg miljö- och klimatpåverkan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Klimat- och miljöhandlingsplan

Nämndens bidrag till en hållbar livsmiljö sker inom flera områden. Energiförbrukningen i förvaltningens lokaler ska minska. Mängden avfall från verksamheterna blir lägre genom att

verksamheterna ökar insamlingen av förpackningar och fler verksamheter sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling. Vid flytt till nya lokaler är ambitionen att öka källsorteringen och matavfallsinsamlingen inom nämndens verksamheter. Mängden engångsartiklar av plast minskar i verksamheterna. Vid beställning av livsmedel och färdiga måltider väljs i möjligaste mån ekologiska och vegetariska alternativ.

Nämndens verksamheter följer Stockholms stads kemikalieplan och förskolorna genomför som planerat åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola. Nämndens samtliga verksamheter som hanterar kemikalier arbetar i Chemsoft.

Nämnden har konkretiserat stadens miljöprogram 2020-2023 och handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040 i den antagna lokala klimat- och miljöhandlingsplanen. Tillämpning av den lokala handlingsplanen i berörda verksamheter kommer ske kontinuerligt under planperioden. Klimat- och miljöhandlingsplanen har reviderats i samband med verksamhetsplanen för 2022. Justeringar har genomförts på aktivitetslistorna inom samtliga målområden.

Hantering av extremväder

Nämnden genomför riktade åtgärder i den fysiska miljön för att motverka effekter av extremväder såsom skyfall och värmeböljor.

Biologisk mångfald

Nämnden samverkar med berörda bolag och nämnder för att anpassa verksamhetslokaler och parkmark till nya klimatförutsättningar samt deltar i miljöförvaltningens särskilda åtgärdsprogram (SÅP) för biologisk mångfald under planperioden. I utvecklingen av parker och grönområden tas hänsyn till parkernas kulturhistoriska och ekologiska värden samtidigt som det ökade besökstrycket ställer krav på att nämnden arbetar med utformning samtidigt som material som är miljömässigt hållbara ska prioriteras. Insatser för att gynna den biologiska mångfalden ska genomföras. Exempel är anläggandet av ängar med en mångfald av växter, friställande av träd och liknande biotopgynnande insatser. Utökade ängs- och slåtterytor gynnar vilda pollinatörer. En del av dessa insatser bekostas med hjälp av beviljade medel sökta från Länsstyrelsen och genom klimatmedel.

När anläggning och investering sker i parkmark ska utvecklingen av ytor prioritera förmågan att fylla många funktioner. Nämnden deltar i ett projekt där ny teknik och innovation undersöks för att exempelvis bättre förutse effekter av extrema väder eller minimera behovet av driftinsatser och därmed negativ klimatpåverkan.

Vattenkvalitet

Nämnden arbetar vidare med att förbättra vattenkvaliteten och miljötillståndet i Bällstaån och Igelbäcken. Arbetet sker dels genom projekten Tenstadalens dagvattenpark och projekt Tenstadalen inom den särskilda satsningen Ett grönare Stockholm. Nämnden deltar även i

Bällstaågruppens lokala åtgärdsprogram, som leds av miljöförvaltningen tillsammans med berörda förvaltningar och kommuner med anknytning till Bällstaån. Vidare deltar nämnden i framtagandet av det lokala åtgärdsprogrammet för Igelbäcken, som också leds av miljöförvaltningen tillsammans med berörda förvaltningar.

Byggvarubedömning (BVB)

Vid nämndens egna initierade ny- och ombyggnationer ska byggvarubedömning (BVB) användas. BVB kommer även tillämpas i berörda upphandlingar och avtal under planperioden. Därutöver ska en särskild granskning säkerställa att nämndens upphandlade entreprenörer uppfyller avtalade miljökrav. Vid om- och nybyggnationer undersöks möjligheten till kostnadseffektiva lösningar för produktion av solenergi, för att bidra till stadens klimatmål och minska stadens totala kostnad för energi.

Genom att granska och dokumentera samtliga val av produkter kan användandet av miljöfarliga ämnen minskas i den fysiska miljön. En ökad transparens om vilka ämnen som byggs in är en förutsättning för att skapa ett långsiktigt och hållbart byggande i stadsdelsområdet.

Återbruk

Inom ramen för projektet för det nya förvaltningshuset ska återbruk främjas genom bland annat att använda stadens interna återbrukscentrum Stocket.

Förväntat resultat

- Effektivare energianvändning i nämndens lokaler
- Minskad förekomst av farliga kemikalier och plast i nämndens verksamheter
- Ökad källsortering och matavfallssortering i nämndens verksamheter
- Inom förvaltningens stadsdelsområden stärks förmågan att hantera extremväder
- Bättre förutsättningar för pollinatörer och en ökad biologisk mångfald
- Långsiktig positiv påverkan på vattenkvalitet

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts.

Nämnden har i det nya förvaltningshuset minskat på antalet enskilda papperskorgar vilket ska gagna en ökad källsortering inom förvaltningshuset. Utökade sorteringsmöjligheter har även placerats i de nya lokalerna. Förvaltningen har påbörjat arbetet med en inventering över vilka lokaler som har lysrör och belysningskällor innehållande kvicksilver och är av de modeller som enligt Ekodesign-förordningen och RoHS-direktivet blivit förbjudna att producera under 2023. Utifrån inventeringen förväntas förvaltningen kunna genomföra en utfasningsplan över berörda lysrör och lokaler under 2023. Initialt kommer arbetet att fokusera på förskolelokaler och därefter utvidgas. Arbetet med Chemsoft och kemikaliesmart förskola har fortlöpt och

samtlig berörd förskolepersonal har genomgått utbildning inom området. Samtliga av nämndens verksamheter har även anslutit sig till Chemsoft och arbetet med att i möjligaste mån fasa ut olämpliga kemikalier fortgår. Arbetet fortsätter även med att verksamheterna ska minska användningen av plast och engångsartiklar ska fasas ut så långt som möjligt. Nämndens förskoleenheter har påbörjat arbetet med att fasa ut skoskydd på berörda förskolor genom att byta ut till flergångsalternativ eller annat lämpligt alternativ.

Nämnden har färdigställt projekteringen för översvämningssytter vid upprustningen av Gribbyparken vars syfte är att minska effekterna av extremväder vid skyfall. Nya trädplanteringar kommer att genomföras i Tenstadalen som en del i arbetet att bemöta framtida värmeböljor. Flertalet ängsmarksstråk runt om i stadsdelsområdet har etablerats. Dels i syfte att öka tillgången på ytor för pollinatörer dels att tillgodose fler rekreativa ytor. I Solhemsdammen har ett habitat för liten och stor vattensalamander anlagts. Även i Gribbyparken har biologisk mångfald och habitat för pollinatörer beaktats i genomförd projektering. Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att frilägga extra värdefulla träd. Förvaltningen deltar i samarbeten med berörda fackförvaltningar och bolag gällande de lokala åtgärdsprogrammen för Bällstaån och Igelbäcken. Syftet med samarbetena är att identifiera och genomföra gemensamma åtgärder samt åtgärder med synergieffekter för att förbättra den lokala vattenkvaliteten i vattendragen. Nämnden samverkar även med Stockholm Vatten och Avfall i arbetet med utvecklingen av Tenstadalens dagvattenpark. Den nya dagvattenparken ska bidra till stadsdelens vattennära miljöer för rekreationssyfte samtidigt som den tar hand om dagvatten från närliggande områden i renings- och översvämningssyfte.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Ansöka om och genomföra klimatinvesteringar	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Förskolepersonal genomgår utbildning för kemikaliesmart förskola	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Nämndens verksamheter arbetar för att användningen av plast minskar och engångsartiklar fasas ut så långt som möjligt	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Nämndens verksamheter som hanterar kemikalier ska ansluta sig till Chemsoft	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Säkerställa att återbruk främjas vid inköp av inredning	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Tillhandahålla utrustning och grundläggande kringutrustning för digital kommunikation	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål innebär att en god ekonomisk hushållning av resurser kombineras med verksamheter av god kvalitet och med en hög innovationskapacitet.

Nämnden redovisar ett resultat efter resultatöverföringar om 0,9 mnkr vilket innebär att målet om en budget i balans uppnås. Prognossäkerheten har för nämnden som helhet varit god och målet uppnås.

Förvaltningen har följt upp och analyserat ekonomi och verksamhet ur ett helhetsperspektiv med fokus på effektivitet och kvalitet. Analyserna har legat till grund för beslut under året. Vid befarade underskott har åtgärder tagits fram och följts upp.

Attraktiv arbetsgivare och god arbetsmiljö

Bidragande till måluppfyllelsen är att nämnden genom tydligt systematiskt arbetsmiljöarbete bland annat kan redovisa ett ökat AMI (aktivt medskapandeindex) på årets medarbetarenkät på 84, vilket är en ökning jämfört med året innan (82). Indexet Bra arbetsgivaren visade ett ökat resultat för året på 84 (82 år 2021). Under året har ca 154 medarbetare och chefer genomgått utbildningen Otillåten påverkan. Sjukfrånvaron ligger för under målvärdet och nämnden har en gynnsam personalomsättning. Nämnden har arbetat med trygga anställningar genom att erbjudit utökad arbetstid till medarbetare med ofrivillig arbetstid. Nämnden har under året erbjudit utbildningar till chefer gällande systematiskt arbetsmiljöarbete, fördjupning i riskbedömning, kompetensbaserad rekrytering och i stadens rekryteringssystem Jobba i stan. Genom ökad kompetens hos chefer säkerställer nämnden en icke diskriminerande rekryteringsprocess. Nämnden har framarbetat rutiner för att öka kvaliteten i återkoppling till kandidater. Detta arbete är även kopplat till nämndens kompetensförsörjning och stärker nämnden som attraktiv arbetsgivare. Nämnden har arbetat med kompetensförsörjningsplan för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång och kort sikt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har löpande analyserat verksamheternas kostnader och måluppfyllelse. Prognoser har gjorts och åtgärder tagits fram vid befarade avvikelser från en budget i balans och måluppfyllelse. Sammantaget uppnås en budget i balans i och med ett resultat om 0,9 mnkr efter resultatöverföring. Underskott finns dock främst inom äldreomsorg. Åtgärder som vidtagits kommer att fortsätta att följas upp, se vidare under rubriken uppföljning av ekonomi. Prognossäkerheten har varit god.

Målbedömning

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen baseras på att samtliga tre av kommunfullmäktiges indikatorer och det underliggande nämndmålet uppnås helt. Utmaningar med att få en budget i balans inom främst äldreomsorg kvarstår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	99,9 %			100 %	100 %	100 %	VB 2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,9 %			100 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2022

Nämndmål: Nämndens resurser används effektivt och med ett långsiktigt perspektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheternas kostnader och intäkter har noga analyserats i relation till uppsatta mål och uppdrag för att säkerställa förutsättningar för en budget i balans vid årets slut. Cheferna ges stöd för att under året göra rättvisande prognoser och vid befarade underskott vidtas snabbt åtgärder. Genom att digitalisera och standardisera processer ges utrymme för effektivare styrning och uppföljning samt möjligheter till benchmark. Lokaler är anpassade till verksamheternas behov och är kostnadseffektiva. Under året fortsätter det utökade samarbetet med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd med målet om en ökad och mer likvärdig kvalitet och effektivitet i insatserna för medborgarna i området

Under 2021 har Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd med hjälp av konsult genomlyst respektive nämnds organisation avseende fastighets och lokalfrågor samt lokalförsörjning. Genomlysningen visar på att det finns betydande synergieffekter och effektivitetsvinster i en förstärkt samverkan mellan stadsdelarna.

Förväntat resultat

- Tydliga och effektiva administrativa processer
- God prognossäkerhet och budgetföljsamhet
- Åtgärder vidtas snabbt vid befarade underskott

Analys

Nämnden har uppfyllt målet om en budget i balans och de prognoser som lämnats under året har varit rättvisande. I månatliga ekonomiska avstämningar på enhets- och avdelningsnivå har den ekonomiska utvecklingen följts. Eventuella avvikelser i förhållande till budget har analyserats och varje enhet och avdelning har haft handlingsplaner för hur underskott ska åtgärdas.

Under året har ett analysarbete bedrivits med fokus på effektivitet, kvalitet och måluppfyllelse. Arbetet har involverat samtliga avdelningar och legat till grund för planeringen av verksamhetsplan och budget år 2023 och har också inneburit åtgärder under innevarande år.

Målbedömning

Förväntat resultat har uppnåtts och aktiviteter genomförts. Nämnden bedömer därför att målet är uppfyllt. Utmaningar med höga kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorgen samt högre kostnader än budgeterat inom äldreomsorgen och kvarstår. Även arbete med att uppnå en effektiv lokalförsörjningsprocess är en fortsatt utmaning.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Effektivisera och utveckla arbetet med budgetuppföljning och prognos	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Fortsätta utveckla processerna för lokalförsörjning	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Nämnden ska tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd utreda förutsättningar för ökat samarbete utifrån mål om kvalitet och effektivitet.	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Rinkeby-Kista ska tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning stärka samverkan mellan stadsdelarnas lokalorganisationer med syfte att säkerställa att likriktade arbetssätt och metoder upprätthålls.	2022-01-01	2022-05-31	
✓	Utveckla analysarbetet för att säkerställa ökad måluppfyllelse	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Utveckla arbetet med verksamhetsuppföljning och intern kontroll	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen baseras på att målvärdet för samtliga indikatorer har uppnåtts samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål uppnås.

Kompetensförsörjning och systematiskt arbetsmiljöarbete

Årets medarbetarenkät visar på ett AMI (aktivt medskapande index) på 84, vilket är en ökning jämfört med året innan (82). Resultaten i medarbetarenkäten har ökat i samtliga delindex (motivation, ledarskap och styrning) och samtliga huvudområden jämfört med året innan och ligger högre än staden i stort. AMI för både kvinnor och män har ökat i jämförelse med året innan (85 för kvinnor och 82 för män). För kvinnor har även samtliga delindex ökat medan för män har motivation och styrning ökat men ledarskap sjunkit något. AMI har i år även ökat i samtliga åldersgrupper förutom åldersgruppen 18-24 år där AMI sjunkit något. Högst AMI har åldersgruppen 55 år och äldre. För chefer ligger AMI på samma nivå som förra året (85) där delindex ledarskap har sjunkit något och styrning och motivation ökat något. Indexet Bra arbetsgivaren visade ett ökat resultat för året på 84 (82 år 2021). Indexet baseras på tre delindex där attraktiv arbetsgivare och rekommenderad arbetsplats har ökat jämfört med föregående år. Delindexet jämställdhet ligger lika som året innan.

Genom välkända rutiner för kränkande särbehandling, trakasserier, mobbing och diskriminering har nämndens medarbetare kunskap om var de ska vända sig om de upplever sig utsatta. Fjolårets revidering av rutinerna samt tillhörande implementering visar resultat i

medarbetarenkätens fråga ”jag känner till vart jag ska vända mig om jag upplever mig utsatt för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier” som ökat till 90 i årets medarbetarenkät i relation till året innan (88).

Sjukfrånvaron ligger under målvärdet. Den korta sjukfrånvaron ligger något över målvärdet. Sjukfrånvaron redovisas över rullande 12 månader, vilket gör att de senaste 12 månadernas resultat speglar nuvarande nivåer. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både den totala och korttidssjukfrånvaron. Detta kan bero på att andelen anställda kvinnor är högre än andelen anställda män, vilket påverkar resultatet.

Nämnden arbetar i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden och polisen kring otillåten påverkan. Syftet är att kartlägga händelser, ta fram stödmaterial och utbilda medarbetare och chefer för att minska risken för otillåten påverkan. Under året har ca 154 medarbetare och chefer genomgått utbildningen Otillåten påverkan. En upphandling pågår gällande webbutbildning som ska säkerställa fortsatt kompetensutveckling för medarbetare och chefer. Stödmaterial för enheterna att revidera rutiner för hot, våld och övrig otillåten påverkan är framtagen.

Efter inflytten till nytt förvaltningshus har enheterna arbetat med att följa upp de risk- och konsekvensanalyser som gjordes inför flytten samt skyddsronder. Handlingsplaner görs för de framkomna åtgärderna.

Nämnden har arbetat med trygga anställningar genom att erbjudit utökad arbetstid till medarbetare med ofrivillig deltid. Heltid är norm vid nyanställning och vid nya vakanser har medarbetare med ofrivillig delstidsarbete erbjudits möjlighet att utöka sin sysselsättningsgrad. Andelen medarbetare med deltidsarbete har under året minskat från 9% i maj 2022 till 8 % i augusti 2022. Arbetet fortgår med att säkerställa att rätt anställningsform används i syfte att minska andel timanställda. På så sätt kan andelen tillsvidareanställd personal stärkas.

Genom att under året säkerställa både kompetensen och stöd till chefer i de olika momenten vid rekrytering kring diskrimineringsfri rekrytering och återkoppling till kandidater stärks rekryteringsprocessen och säkerställer en icke diskriminerande process. Nämnden har framarbetat rutiner för att öka kvaliteten i återkoppling till kandidater. Detta arbete är även kopplat till nämndens kompetensförsörjning och stärker nämnden som attraktiv arbetsgivare.

Enheterna har under hösten tagit fram en kompetensförsörjningsplan för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång och kort sikt. Utvärdering av årets kompetensförsörjningsprocess har skett på avdelningarnas kompetensworkshop inför 2023. Utvärderingen visar att förvaltningen har arbetat med ett flertal aktiviteter både på förvaltningsnivå och enhetsnivå. Några av aktiviteterna som förvaltningen har arbetat med är kopplingen mellan medarbetarplanen och den individuella kompetensutvecklingsplanen, arbetet med att tydliggöra roller och uppdrag, tydliggörande av löneprocessen samt strategisk chefsförsörjning.

Ledarskapet

Nämnden har under året fortsatt erbjuda utbildningar till chefer gällande systematiskt arbetsmiljöarbete, fördjupning i riskbedömning, kompetensbaserad rekrytering samt stadens

rekryteringssystem Jobba i stan.

Implementering av chefsprofilen har fortsatt under året. Målet med implementering av chefsprofilen är att hitta styrkor, utvecklingsområden samt tydliggöra rollens uppdrag och genom det även stärka det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att ta fram en strategisk plan för chefsförsörjning. Förvaltningen har för andra året i rad, en medarbetare som deltar i stadens chefsförsörjningsprogram Framtida chef.

Internationalisering och internationella relationer

I anslutning till stadens internationella strategi bedriver nämnden adekvat omvärldsbevakning som dels syftar till att erhålla inspiration och kunskap om goda metoder och arbetssätt som är relevanta för nämndens kärnverksamheter dels utifrån behovet att öka förståelsen för hur skeenden och strömningar i andra länder påverkar i ett stadsdelsområde där många människor har sina rötter utomlands. Verksamhetsavdelningarna har ansvar för att med stöd av berörda facknämnder bedriva omvärldsbevakningen.

Nämndens verksamheter medverkar vid förfrågan från staden i att ta emot internationella studiebesök. Syftet är att visa upp verksamhet av god kvalitet som medverkar till att sprida en positiv bild av Stockholm och att få tillfälle till dialog med de internationella besökarna.

Nämnden ser värdet i att möjliggöra utvecklingsarbete och innovation genom att bevaka möjligheterna som ges vid utlysning av projektmedel från Europeiska socialfonden och finna samverkanspartners att driva utveckling och innovation tillsammans med. Hösten 2022 ansökte nämnden om medel för projektet Järva fritid resurs tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Ansökan beviljades till projektet som syftar till att öka barn och ungas deltagande i strukturerade, vuxenledda fritidsverksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	84	84	86	82	83	83	2022
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2 %			1 %	1 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys							
Avvikelsen beror på tillfälligt behov av konsulter inom socialtjänstens verksamheter, under tiden för rekrytering.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	93 %	2022
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			100 %	100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2022
  Index Bra arbetsgivare	84			82	84	84	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro	7 %	4,2 %	7,5 %	7,3 %	7,3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,9 %	2,5 %	2,9 %	2,6 %	2,6 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Den korta sjukfrånvaron har under året minskat men ligger något över målvärdet för 2022. Den korta sjukfrånvaron för kvinnor har minskat och för männen ligger nivån kvar som i början av perioden.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetsätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Förvaltningen har en hållbar arbetsmiljö med ett öppet arbetsklimat som främjar delaktighet och inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hållbar arbetsmiljö

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är aktivt på alla nivåer och följs upp löpande i nära samverkan med de fackliga organisationerna. En god social och organisatorisk arbetsmiljö skapar delaktighet, engagemang och trivsel vilket främjar hälsan på arbetet. Arbetsmiljön i nämndens verksamheter är hållbar med en stabiliserad sjukfrånvaro och en rimlig personalomsättning. Nämnden arbetar för trygga anställningar bland annat genom en låg andel ofrivillig deltidsanställda medarbetare. Verksamheterna agerar förebyggande för att undvika att medarbetare utsätts för hot, våld och otillåten påverkan. Chefer och medarbetare har god kunskap om innebörden av otillåten påverkan. Det råder en nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier och chefer och medarbetare har god kunskap om det förebyggande arbete och förvaltningens rutiner

Inför kommande flytt till nytt förvaltningshus har berörda chefer och en referensgrupp av medarbetare aktivt arbetat med att se över nya arbetssätt. Med framtaget processtöd inför flytten till nytt förvaltningshus, skapas delaktighet och engagemang hos medarbetarna, vilket underlättar och effektiviserar flytten.

Ledarskap

Cheferna har en hållbar arbetsmiljö, goda förutsättningar för sitt uppdrag och möjligheten att utveckla ledarskapet. Ledarskapet präglas av tillgänglighet, god kommunikation och tillit där stort förtroende visas till medarbetarnas förmåga att agera självständigt i sin yrkesutövning. Varje chef skapar förutsättningar för medarbetare till inflytande och delaktighet, ger utrymme och stöd till medarbetare att ta ansvar och lyfta ideer och lösningar som är utvecklande och leder till måluppfyllelse.

Förväntat resultat

- Stabiliserad sjukfrånvaro
- Personalomsättningen är gynnsam för verksamhetens utveckling
- Verksamheterna har en hållbar arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier
- Hot, våld och otillåten påverkan förebyggs tidigt och medarbetare som drabbas får stöd
- Andelen ofrivilligt deltidsanställda är låg

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat har uppnåtts och planerade aktiviteter har genomförts.

Hållbar arbetsmiljö

Nämndens systematiska arbetsmiljöarbete följs upp årligen för att säkerställa att verksamheterna arbetar med arbetsmiljöfrågor systematiskt. Arbetet sker i nära samverkan med de fackliga organisationerna utifrån nämndens rutiner för lokal samverkan. Ett gott arbetsmiljöarbete främjar delaktighet och engagemang hos medarbetare.

Årets medarbetarenkät visar på ett AMI (aktivt medskapande index) på 84, vilket är en ökning jämfört med året innan (82). Resultaten i medarbetarenkäten har ökat i samtliga delindex (motivation, ledarskap och styrning) och huvudområden i jämfört med året innan och ligger högre än staden i stort. AMI för både kvinnor och män har ökat i jämförelse med året innan (85 för kvinnor och 82 för män). För kvinnor har även samtliga delindex ökat medan för män har motivation och styrning ökat men ledarskap sjunkit något. AMI har i år även ökat i samtliga åldersgrupper förutom åldersgruppen 18-24 år där AMI sjunkit något. Högst AMI har åldersgruppen 55 år och äldre. För chefer ligger AMI på samma nivå som förra året (85) där delindex ledarskap har sjunkit något och styrning och motivation ökat något. För medarbetare har AMI totalt ökat, liksom i samtliga delindex. Indexet Bra arbetsgivaren visade ett ökat resultat för året på 84 (82 år 2021). Indexet baseras på tre delindex där attraktiv arbetsgivare och rekommenderad arbetsplats har ökat jämfört med föregående år. Delindexet

jämställdhet ligger lika som året innan.

Sjukfrånvaron ligger under målvärdet. Den korta sjukfrånvaron ligger något över målvärdet. Sjukfrånvaron redovisas över rullande 12 månader, vilket gör att de senaste 12 månadernas resultat speglar nuvarande nivåer. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både den totala och korttidssjukfrånvaron. Detta kan bero på att nämnden har övervägande kvinnliga medarbetare och kvinnors sjuktal är generellt högre.

Nämndens personalomsättning har ökat något under året men ligger fortfarande på en gynnsam nivå 5,13 % (4,36%) (beräknad på det lägsta av avgångar och rekryteringar externt i staden och utanför staden oktober 2022).

Genom välkända rutiner för kränkande särbehandling, trakasserier, mobbing och diskriminering har nämndens medarbetare kunskap om var de ska vända sig om de upplever sig utsatta. Fjolårets revidering av rutinerna samt tillhörande implementering visar resultat i medarbetarenkätens fråga ”jag känner till vart jag ska vända mig om jag upplever mig utsatt för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier” som ökat till 90 i årets medarbetarenkät i relation till året innan (88).

Nämnden arbetar i samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden och polisen kring otillåten påverkan. Under året har ca 154 medarbetare, chefer och skyddsombud genomgått utbildningen Otillåten påverkan. En upphandling pågår gällande webutbildning som ska säkerställa fortsatt kompetensutveckling för medarbetare och chefer. Material är framtaget som stöd till enheterna vid revidering av enheternas rutiner för hot, våld och annan otillåten påverkan. En stödmodell är framtagen som tydliggör nämndens förebyggande aktiviteter och stöd till medarbetare och chefer kortsiktigt och långsiktigt.

Heltid är norm vid nyanställning och vid nya vakanser har medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete erbjudits möjlighet att utöka sin sysselsättningsgrad. Andelen medarbetare med deltid har minskat från 9% i maj 2022 till 8 (7,61) % i november 2022. Förvaltningen har under året arbetat med att minska antal ofrivilligt deltidsanställda, framförallt inom hemtjänsten, genom att bland annat se över nuvarande schemaläggning. Detta har lett till att all personal inom hemtjänsten som har uppgett intresse har utifrån önskemål erbjudits utökad arbetstid alternativt heltid. Nämnden har arbetat med att säkerställa att rätt anställningsform används i syfte att minska andel timavlönade.

Ledarskap

Efter flytten till det nya förvaltningshuset har enheterna arbetat med att följa upp genomförda risk- och konsekvensanalyser, reviderat kontorsguider samt genomfört skyddsronder. Åtgärder som kunnat genomföras omgående har gjorts och en handlingsplan finns för kommande planerade åtgärder. Processtödet har varit till stöd för att skapa delaktighet och engagemang hos medarbetarna. De underlag för medarbetarsamtalen (medarbetarsamtal, uppföljningssamtal, resultatsamtal) samt för medarbetarplan reviderades och gjordes tydligare hösten 2021 och har under året funnits tillgängligt som stödmaterial i samtal mellan chef och medarbetare. En utbildning med fokus på dessa samtal och underlag har erbjudits nämndens chefer. Tillsammans skapar det en ökad möjlighet för cheferna att utöva ett närvarande ledarskap och tydliggöra medarbetarens uppdrag och mål under året.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra utbildning till medarbetare, chefer och skyddsombud i otillåten påverkan	2021-01-01	2022-06-30	
✓	Ta fram stödmaterial för chefer och medarbetare i dialog kring nära ledarskap	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Utveckla och implementera stödmodell för medarbetare som riskerar att eller har utsatts för hot, våld eller annan otillåten påverkan	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Utveckla processtöd som stöd inför flytt till nytt förvaltningshus	2022-01-01	2022-05-31	
✓	Utveckla uppföljningen av incidentrapportering otillåten påverkan	2022-01-01	2022-06-30	

Nämndmål: Medarbetare och chefer har rätt kompetens för uppdraget och cheferna utövar ett nära ledarskap präglat av tillit

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är hållbar och alla enheter har en långsiktig planering för att utveckla, behålla samt attrahera medarbetare med rätt kompetens för både nutida och framtida behov. Nämndens chefer har god kunskap i och genomför kompetensbaserade rekryteringar som möjliggör mångfald.

Ledarskap

Det nära ledarskapet i nämndens verksamheter präglas av tillgänglighet, tillit och kommunikation och stort förtroende visas till medarbetarens förmåga att agera självständigt i sin yrkesroll. Cheferna ges verktyg att utveckla det nära ledarskapet och möjlighet att utveckla kompetenserna i stadens chefsprofil. Cheferna är stärkta i att leda i förändring för att utveckla verksamheterna utifrån förändrade behov. Förvaltningen arbetar strategiskt med chefsförsörjning. Chefer ges förbättrade möjligheter att gå in i rollen som talesperson för sin verksamhet och utvecklar sin kommunikationsförmåga genom mediaträning.

Medarbetarskap

Förvaltningen arbetar med att utveckla medarbetarskapet och skapa förutsättningar för medarbetare att utöva ett aktivt medarbetarskap.

Informationssäkerhet

Nämnden ska genom ett ökat fokus på informationssäkerhet under året verka för en effektiv och ändamålsenlig hantering. Ett led i det arbetet är att säkerställa att nämndens chefer och medarbetare genomgår utbildningar i informationssäkerhet och GDPR. En

organisationsöversyn genomförs för att stärka förutsättningarna för förvaltningens chefer att hantera frågor inom informationssäkerhet och GDPR.

Effektiv resursanvändning

Förvaltningen samarbetar aktivt och utbyter erfarenheter med närliggande stadsdelsförvaltningar för en effektiv resursanvändning och ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor.

Förväntat resultat

- Individuella medarbetarplaner och tydliga lönekriterier ger förutsättningar för kompetenta och aktiva medarbetare
- Alla enheter har kompetensförsörjningsplaner som är kopplade till verksamhetsplan och budget
- Medarbetarna utövar ett aktivt medarbetarskap
- Chefernas kunskap i kompetensbaserad rekrytering säkerställer en icke diskriminerande rekryteringsprocess
- Staden chefsprofil är implementerad och känd i förvaltningen
- Förvaltningen har en strategisk chefsförsörjning
- Medarbetare och chefer har goda kunskaper i informationssäkerhet och GDPR

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat har uppnåtts och planerade aktiviteter har genomförts.

Kompetensförsörjning

Nämnden har under året erbjudit utbildningar till chefer gällande systematiskt arbetsmiljöarbete och fördjupning i riskbedömning. Vidare har nämnden erbjudit utbildning i kompetensbaserad rekrytering, stadens rekryteringsverktyg Jobba i stan samt fördomsfri rekrytering, vilket säkerställer en icke diskriminerande rekryteringsprocess.

Ett arbete för att stärka rekryteringsprocessen har gjorts under året och pågår, för att säkerställa både stöd till och kompetens hos chefer i de olika momenten vid rekrytering kring diskrimineringsfri rekrytering, återkoppling till kandidat och urvalsförfarande. Nämndens utbildning till chefer i kompetensbaserad rekrytering säkerställer en kompetensbaserad rekryteringsprocess och ökad kompetens i stadens rekryteringsverktyg Jobba i stan stödjer cheferna i arbetet. Arbetet med att stärka hela rekryteringsprocessen är även kopplat till nämndens kompetensförsörjning och stärker nämnden som attraktiv arbetsgivare.

Enheter har under hösten tagit fram kompetensförsörjningsplaner för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång och kort sikt. Utvärdering av årets kompetensförsörjningsprocess har skett på avdelningarnas kompetensworkshop inför 2023. Utvärderingen visar att förvaltningen har arbetat med ett flertal aktiviteter både på förvaltningsnivå och enhetsnivå. Några av aktiviteterna som förvaltningen har arbetat med är kopplingen mellan medarbetarplanen och den individuella kompetensutvecklingsplanen,

arbetet med att tydliggöra roller och uppdrag, tydliggörande av löneprocessen samt strategisk chefsförsörjning.

Ett utvecklat arbete gällande kartläggning inför kommande löneöversyn har gjorts. Detta för att skapa möjlighet att minimera risker för osakliga löneskillnader och tydliga motiveringar kring löneanalysen.

Ledarskap

Arbetet med chefsprofilen har fortsatt under året för att hitta styrkor, utvecklingsområden samt tydliggöra rollens uppdrag och genom det även stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att ta fram en strategisk plan för chefsförsörjning. För andra året i rad har nämnden med en kandidat i stadens chefsförsörjningsprogram Framtida chef. Nämnden deltar i stadens nätverk för chefsförsörjning.

Medarbetarskap

För att stödja medarbetare och chef i medarbetar- och resultatsamtalen inför årets löneöversyn, har de nyligen framtagna och reviderade mallar för medarbetarsamtal, medarbetarplan och lönekriterier använts. Dessa har gett stöd för att fokusera på och tydliggöra uppdrag och prestation kopplat till verksamhetens mål. Detta skapar större förståelse för medarbetaren, tydliggör uppdraget och främjar därmed möjligheterna till ett aktivt medarbetarskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra kompetenshöjande insatser för chefer gällande Agenda 2030 för att utveckla hållbarhetsarbetet	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Implementering av chefsprofilen	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kartlägga och utveckla chefsstöd för att stärka de organisatoriska förutsättningarna för ledarskapet	2021-01-01	2022-12-31	
✓ Kvalitetsgranskning av annonser, utifrån diskrimineringsperspektivet, sker innan publicering	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Nämnden stärker de organisatoriska förutsättningarna för att hantera frågor kring informationssäkerhet och GDPR	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Ta fram en strategisk chefsförsörjningsplan	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utveckla förvaltningens process för löneanalys	2021-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter är innovativa och tar tillvara digitaliseringens möjligheter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska kontinuerligt se över processer och organisation för att sträva efter att uppnå högsta möjliga kvalitet till lägsta möjliga kostnad. Ett led i att öka effektiviteten är att utveckla ledarskapet och i högre grad nyttja digitaliseringens möjligheter och innovation där det finns ett mervärde för detta.

För att säkra möjligheten för chefer att utveckla sitt ledarskap erbjuder förvaltningen utökad möjlighet till digitala utbildningar. Ökad användning av digitala kommunikationskanaler möjliggör för förvaltningen att ha en dialog med invånare i stadsdelsområdet på ett effektivare sätt.

Inom äldreomsorgen kommer nämnden verka för att särskilda satsningar på digitalisering genomförs under året. Satsningarna syftar till att säkerställa en effektiv organisation som möjliggör för medarbetare att lägga fokus på den nära omsorgen. Fortsatt samarbete sker med Södertörns högskola kring utveckling av digitala verktyg för avvikelshantering inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa och hur användningen av digitala lösningar kan användas för digital inkludering. Digital lots arbetar för att motverka digitalt utanförskap för målgrupperna.

Därutöver ska verksamheterna ge stöd till enskilda i användningen i digital teknik. Tjänstedesign fortsätter att implementeras som en innovativ metod för att utveckla verksamheterna utifrån invånarnas behov.

Nämndens inköp ska främja kostnadseffektivitet, miljö- och klimatomfattig samt social hållbarhet. Nämnden kommer att utveckla dialogen med leverantörer under året. Insatser för att öka användningen av de digitala verktygen för inköp kommer att genomföras.

Förväntat resultat

- Ökad innovationskapacitet
- Högre grad av digital användning inom nämndens verksamheter
- Resurser används effektivt

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts. Bedömningen baseras på att förväntat resultat uppfylls och samtliga aktiviteter har genomförts.

I stadens reviderade kvalitetsprogram är innovation en integrerad del och förvaltningen har påbörjat framtagandet av en plan för implementering för att uppnå målen i programmet. Chefer och medarbetare kommer att göras delaktiga i förverkligandet av målen.

För att stärka ledarskapet har nämndens chefer erbjudits digitala utbildningar inom bland annat systematiskt arbetsmiljöarbete, riskbedömning och rehabilitering.

Stadens HR-system är till stöd för nämndens arbete med statistik och analyser. Beslutstöds centrala rapporter används bland annat vid framtagande av statistik gällande sjukfrånvaro och personalomsättning. Nämndens utbildning i rekryteringssystemet *Jobba i stan* ger nämndens chefer kunskap att nyttja hela systemet som stöd i den kompetensbaserade rekryteringen vilket stärker processen och kandidatupplevelsen.

Förvaltningen har uppmärksammat att en hög andel barn och unga 6-17 år i de särskilt utsatta områdena Husby, Rinkeby och Tensta, har ett lågt deltagande i strukturerade, vuxenledda

fritidsaktiviteter. Därför har förvaltningen tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning ansökt om och beviljats medel från Svenska ESF-rådet för ett treårigt utvecklingsprojekt. Projektets målsättning är genom att pröva nya metoder öka antalet barn och unga som regelbundet deltar i strukturerad vuxenledd fritidsaktivitet.

Sedan årsskiftet kan föräldrar registrera faderskap och föräldraskap digitalt hos Skatteverket. Antalet sådana ärenden har minskat i förvaltningens verksamhet med 72 procent vilket visar på att förvaltningen och andra aktörer har varit framgångsrika med att nå fram till befolkningen med information om den smidiga digitala servicen.

Den digitala lotsen har under året erbjudit tjänster till äldre och personer med funktionsnedsättning. Syftet är att förhindra ett digitalt utanförskap och bidra till inkludering av målgrupperna kring välfärdsteknik och digitalisering. Två dagar i veckan har medborgare erbjudits drop in till digital lots. Brukare har fått möjlighet att testa VR-glasögon och interaktiva spel. Två studiecirkel har genomförts på temat "Alla kan surfa".

I syfte att öka tillgängligheten för brukare med funktionsnedsättning har digitala möten genomförts med de brukare som har efterfrågat det. Brukare har fortsatt uppmanats att ansöka om stöd via digital ansökan vilket har lett till att fler e-ansökningar än tidigare har inkommit.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Fortsätta arbetet med att implementera tjänstedesign som en metod för verksamhetsutveckling	2022-01-01	2022-12-31	
✓	I samverkan med stadens trygghetsjour möjliggöra användandet av digital natttillsyn samt digitala läs	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Medarbetare och chefer ges förutsättningar och kompetensutveckling för att i ökad grad hantera digitala verktyg	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Se över möjligheterna att implementera en digital avvikelshantering inom äldre, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Utveckla digitala arbetssätt som främjar det systematiska kvalitetsarbetet	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Verksamheter ser över möjligheter till digitalisering och användning av välfärdsteknik.	2022-01-01	2022-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämnden redovisar ett sammanlagt överskott om 0,9 mnkr efter resultatöverföring. Resultatet innebär att målet om budgetföljsamhet är uppfyllt.

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Bokslut 2021	Avvikelse 2021
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 207,1	1 205,9	1,2	1 182,1	0,2
Kostnader (+)	1 343,6	1 393,0	-49,4	1 398,4	-51,8

Intäkter (-)	-136,5	-187,1	50,6	-216,4	52,1
Avvikelse före resultatdispositioner			1,2		0,2
Resultatenheterna överskott från 2021 (+)			32,9		32,9
Resultatenheterna överskott till 2023 (-)			-33,2		-32,9
Avvikelse efter resultatdispositioner			0,9		0,2

Analys av resultaträkning

Nämndens resultaträkning har netto ökat med 23,8 mnkr jämfört med bokslut 2021.

Intäkter har minskat med 29,3 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen av intäkterna beror dels på att generalschablon för 2019-2020 resultatfördes i 2021 (+32,2 mnkr) och dels på att 2022 har inget bidrag för mer kostnader för Covid-19 erhållits jämfört med 2021.

På kostnadssidan har verksamhetens netto minskat med 5,2 mnkr (-0,4 %) där köp av huvudverksamhet har ökat med 6,2 mnkr (1,4 %).

Personalkostnaderna har jämfört med 2021 minskat med 6,5 mnkr (-1,5 %). Antalet anställda december 2021 var totalt 975 anställda varav 891 tillsvidareanställningar. För december 2022 var antalet anställda 953 varav 882 tillsvidareanställningar.

Kostnaderna för lokalhyror är lägre jämfört med 2021, -4,2 mnkr (-5,8 %). Minskningen beror dels på att Fristads servicehus lokalhyror upphörde 202104 och dels på att det nya förvaltningshuset har utrympts på boenden samt att hyreskostnad har inte faktureras under pågående renovering.

Kostnadslaget avseende fastigheter har minskat med 6,2 mnkr år 2022 jämfört med föregående år. Anledningen till minskningen är att under 2021 utfördes omfattande underhåll och renovering vilket hade resulterat i ökade kostnader, detta genomfördes inte under 2022.

Gräns för periodisering av kostnader och intäkter har liksom i föregående års bokslut fastställts till 50 tkr.

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2022 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	68,0	0,0	68,0	60,8	60,8	7,2	-14,3
Individ- och familjeomsorg	246,2	-36,4	209,8	202,0	202,1	7,7	33,5
varav barn och ungdom	150,7	-19,1	131,6	134,1	134,1	-2,5	-8,7
varav vuxen	39,2	-1,3	37,9	37,6	37,6	0,3	1,0

varav socialpsykiatri	32,4	-4,0	28,4	26,2	26,2	2,2	-0,3
varav nyanlända	12,0	-12,0	0,0	-3,4	-3,4	3,4	37,7
Stadsmiljö- verksamhet	13,4	0,0	13,4	15,4	15,4	-2,0	0,9
avskrivningar	7,5	0,0	7,5	6,9	6,9	0,6	0,0
internräntor	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,0	-0,1
Förskole- verksamhet	287,2	-27,7	259,5	259,3	259,4	0,1	-1,9
Äldreomsorg	276,8	-26,3	250,5	259,3	259,3	-8,8	-7,9
Stöd och service till personer med funktions- nedsättning	263,1	-33,7	229,4	231,7	231,9	-2,5	0,1
Barn, kultur och fritid	36,0	0,0	36,0	37,9	37,9	-1,9	-4,9
Arbetsmarknad s-åtgärder	26,0	-9,1	16,9	16,0	16,0	0,9	1,1
Ekonomiskt bistånd	119,1	-3,3	115,8	116,2	116,2	-0,4	-6,3
varav handläggare	33,9	0,0	33,9	31,7	31,7	2,2	0,2
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	1 343,6	-136,5	1 207,1	1 205,9	1 206,2	0,9	0,2

Nämndens slutliga driftbudget för år 2022 uppgår till 1 207,1 mnkr. Utfallet före resultatöverföringar uppgår till 1 205,9 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot budget om 1,2 mnkr. Efter överföring till resultatfond om 0,3 mnkr uppgår resultatet till 0,9 mnkr. Avvikelser per verksamhetsområde beskrivs närmare nedan.

Nämnd och administration

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultat- överföring	Bokslut 2022 efter resultat- överföring	Avvikelse 2022 efter resultat- överföring	Avvikelse 2021 efter resultat- överföring
Totalt	68,0	0,0	68,0	60,8	60,8	7,2	-14,3

Budget för 2022 är 68,0 mnkr. Under nämnd och administration finns inom nettokostnadsramen en buffert om 10,0 mnkr budgeterat. Dessa medel har delvis ianspråktagits på grund av underskott inom främst äldreomsorgen. Detta innebär en positiv budgetavvikelse om 7,2 mnkr.

Individ och familjeomsorg

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt loF	246,200	-36,400	209,8	202,0	202,1	7,7	33,5

Verksamhetsområdet redovisar en positiv avvikelse jämfört med budget om 7,7 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet består av högre intäkter än budgeterat inom ledning samt statsbidrag för nyanlända om 3,4 mnkr.

Barn och ungdom

För området redovisas en negativ avvikelse om 2,5 mnkr och beror främst på att antalet SiS placeringar har varit högt under året. Det har i snitt varit 6 placeringar på SiS per månad, vilket är samma snitt som för 2021. Öppenvårdsinsatserna har ökat något, detta avser både köpt och intern öppenvård. Inriktningen har varit att arbeta med ungdomarna i hemmiljö för att erbjuda bättre stöttning på hemmaplan, vilket är en bidragande faktor till den ökade kostnaden.

Missbruk/vuxna

För missbruk/vuxna redovisas en positiv avvikelse om 0,3 mnkr. Ett aktivt arbete har skett för att öppenvården ska vara ett första alternativ vid passande ärenden. En tät uppföljning av alla placeringar har gjorts och kraven på köpt behandling har skärpts. Ett systematiskt arbetssätt, med bland annat ärendedragningar enskilt och i grupp, har skapat samsyn kring placeringsprocessen.

Resultatenhet, Bromstengården

Bromstengården är helt intäktsfinansierad och är verksamhetsområdets enda resultatenhet. Bromstengården hade en ingående resultatfond om 1,4 mnkr och utgående fond uppgår till 1,5 mnkr.

Socialpsykiatri

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	32,4	-4	28,4	26,2	26,2	2,2	-0,3

Verksamheten redovisar ett överskott mot budget om 2,2 mnkr, vilket är en förbättring mot bokslutet 2021 och prognoserna under året. Den förbättrade avvikelsen mot tidigare prognoser beror på lägre kostnader för beställaren och ledningen.

Verksamhetsledning

Ledningen redovisar ett överskott om 1,1 mnkr vilket beror på lägre kostnader än budgeterat.

Beställarenheten

Beställaren redovisar 1,7 mnkr i positiv avvikelse mot budget vilket är en förbättring jämfört med tidigare prognoser. Beställaren har haft lägre kostnader för framför allt bostäder med särskild service SoL, stödboende och HVB-hem.

Utförarenheter

Stödboendet i egen regi redovisar en negativ avvikelse med 0,1 mnkr jämfört med budget. Träffpunkten redovisar en negativ avvikelse om 0,4mnkr, vilket överensstämmer med årets prognoser. Under hösten flyttade både Stödboendet och Träffpunkten till nya lokaler och drivs numera på entreprenad som ett resultat av genomförd innovationsupphandling.

Verksamheten daglig sysselsättning och Boendestödet redovisar en budget i balans vilket överensstämmer med årets prognoser.

Stadsmiljöverksamhet

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	13,4	0,0	13,4	15,4	15,4	-2,0	0,9

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott mot budget om 2,0 mnkr. Avvikelsen beror på ökade kostnader för entreprenadverksamheten där bl.a. råvarupriser följt världsläget ekonomiska utveckling. Verksamheten har i avstämningsärendet beviljats 1,2 mnkr i utökad budget för driftprojekt.

Budgeten för stadsmiljö har under året huvudsakligen använts till reparationer, underhåll och skötsel av stadsdelsområdets lekparkar, parkmark, parkvägar, plaskdammar i enlighet med entreprenadavtalet. Nämndens stadsmiljöverksamhet har även uppdraget att hantera investeringar. Se vidare under rubrik Investeringar.

Förskoleverksamhet

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	287,2	-27,7	259,5	259,3	259,4	0,1	-1,9

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 0,1 mnkr efter överföring till fond, vilket är högre än resultatet föregående år. Förskolan har haft sex resultatenheter under 2022 som från 2021 förde med sig 22,2 mnkr i fonden. Det sammanlagda resultatet för resultatenheterna uppgår 2022 till 0,17 mnkr, men på grund av regler kring resultatenheternas tak och avrundningar förblir den totala resultatfonden oförändrad.

De senaste åren har antalet inskrivna barn minskat vilket medfört att enheterna behövt anpassa kostnaderna och effektivisera verksamheten utifrån givna ramar. Antalet inskrivna barn 2022 var i genomsnitt 1678, vilket innebär en minskning med 15 jämfört med 2021. Det minskade antalet inskrivna barn går i linje med den prognostiserade demografin där antalet barn i åldern 1-5 år boende i stadsdelsområdet har en nedåtgående trend. Under våren 2022 var barnantalet dock högre än samma period föregående år, men andelen barn som började skolan var fler,

och färre barn började under hösten. De stora barnen minskade med i genomsnitt 24 medan de små ökade med 7.

Resultatenheter

Enheterna har under året arbetat för att anpassa bemanningen utifrån det minskade barnantalet. Antalet visstid- och tillsvidareanställda sammantaget i heltidstjänster har minskat under året från 408 till 400. Lönekostnaderna inom verksamhetsområdet har minskat med 2,3 procent. Kostnaderna för timanställda har minskat med 29,9 procent framför allt under hösten, vilket även beror på förändrade regler kring LAS.

Verksamheten erhöll statsbidrag för kvalitetsutvecklande åtgärder för både vår- och höstterminen om totalt 5,7 mnkr. Enheterna har därmed haft möjlighet att behålla viss personal och organisera barnen i mindre grupper. Andel förskollärare har ökat från 37,7 procent till 38,7 procent och uppnår därmed kommunfullmäktiges årsmål.

Att öka inskrivningsgraden i förskolan är ett fortsatt prioriterat område. Under 2022 erhöll nämnden medel om 1,1 mnkr av kommunstyrelsen för introduktionsförskolans verksamhet. På introduktionsförskolan introduceras vårdnadshavare och barn till förskolans verksamhet och erbjuds även språkutvecklande aktiviteter.

Kort- och långtidssjukfrånvaro sammantaget, under de tolv senaste månaderna (202112-202211) var 8,87 procent, vilket är högre än förvaltningen (6,99 procent).

Äldreomsorg

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	276,8	-26,3	250,5	259,3	259,3	-8,8	-7,9

Utfallet för verksamhetsområdet visar en negativ budgetavvikelse om 8,8 mnkr vilket är en försämring med 1,0 mnkr i jämförelse med tertialrapport 2. I jämförelse med 2021 är det en försämring om 0,9 mnkr. Underskottet finns hos både beställare och utförare.

Verksamhetsledning

Verksamhetsledningen redovisar en positiv budgetavvikelse om 0,6 mnkr, vilket är 0,7 mnkr lägre jämfört med tertialrapport 2. Överskottet beror på att verksamheten har erhållit bidrag där kostnader understigit intäkter.

Beställarenheten

Beställarenheten redovisar en negativ budgetavvikelse om 6,5 mnkr vilket går i linje med tertialrapport 2. Enhetens administration visar en positiv budgetavvikelse om 1,2 mnkr. Köp av hemtjänst i ordinärt boende redovisar ett underskott om 6,0 mnkr och hemtjänst i servicehus redovisar ett underskott om 2,0 mnkr, vilket beror på att beslutade timmar per brukare inte har minskat i den takt som beräknats. Vård- och omsorgsboende redovisar en negativ budgetavvikelse om 2,5 mnkr vilket beror på ökat behov av antalet platser. Insatserna boendestöd och stödboende redovisar ett underskott om 0,2 mnkr vilket beror på ökat antal

brukare. Insatsen dagverksamhet inklusive turbundna resor redovisar ett överskott om 1,9 mnkr på grund av minskat antal brukare. Övriga insatser visar en positiv budgetavvikelse om 1,1.

Utförarenheter

Enheten Spånga-Tensta Hemtjänst redovisar en negativ budgetavvikelse om 2,7 mnkr vilket är en försämring om 0,1 mnkr jämfört med tertialrapport 2, men en förbättring med 0,3 mnkr i jämförelse med 2021. Underskottet beror på att verksamheten har en lägre utförandegrad och högre personalkostnader sedan årsskiftet. Brist på vikarier har medfört fyllnadstid och overtid för ordinarie personal. Förbättrad schemaplanering och analys av nyckeltal har genomförts löpande under året för att öka effektiviteten.

Enheten Innovation och Prevention redovisar en budget i balans vilket går i linje det prognostiserade i tertialrapport 2. Enheten består av träffpunkter för äldre, uppsökande verksamhet, anhörigkonsulent, dagverksamhet inom demens, färdtjänsthandläggning samt demenskoordinator.

Dagverksamheten Minnesträffen Spånga-Tensta redovisar en negativ budgetavvikelse om 0,2 mnkr vilket är en försämring i jämförelse med tertialrapport 2 där en budget i balans prognostiserades. Dagverksamheten har under pandemin bedrivits i två lokaler men under året återgått till att bedrivas i en lokal vilket medfört ökade personalkostnader under avvecklingsperioden.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	263,1	-33,7	229,4	231,7	231,9	-2,5	0,1

Verksamhetsområdet redovisar en negativ avvikelse mot budget om 2,5 mnkr efter 0,2 mnkr i resultatöverföring till fonden. Resultatet är en försämring jämfört med bokslut 2021.

Verksamhetsledning

Ledningen redovisar ett överskott om 3,5 mnkr. Detta på grund av lägre kostnader än budgeterat.

Beställarenheten

Beställaren redovisar ett underskott om 7,1 mnkr, vilket inkluderar kompensation för ökade kostnader i form av särskild redovisning och migrationsintäkter. Beställaren har haft högre kostnader än budgeterat för personlig assistans, daglig verksamhet, bostäder med särskild service för barn och korttidsfamilj barn.

Den mest kostsamma insatsen för beställaren är bostäder med särskild service för vuxna inom LSS. Antalet individer med bostäder med särskild service för vuxna har minskat jämfört med 2021, men nivåerna har i genomsnitt varit högre vilket tyder på en högre andel med komplexa diagnoser. Kostnaden för bostäder med särskild service för barn/ungdom inom LSS har

minskat på grund av färre med insatsen, men på grund av dyra externa boenden utanför LOV täcks dock inte kostnaderna av schablonersättningarna. I stadsdelsområdet planeras för att två nya gruppboendestäder enligt LSS ska vara färdigställda under 2024.

Den näst mest kostsamma insatsen för beställaren är daglig verksamhet. Antalet individer med insatsen har blivit fler jämfört med 2021 och även andelen med mer komplexa diagnoser har ökat. Kostnaden för turbundna resor till daglig verksamhet har varit högre jämfört med föregående år på grund av fler brukare, men också på grund av ensamåkning, bomkörningar och sena avbokningar.

Antalet individer med beviljad assistansersättning från Försäkringskassan (sk. LASS) har varit i stort sett oförändrat sedan mätningen hösten 2021.

Resultatenheter

Resultatenheterna Bostäder med särskild service respektive Fridagruppens dagliga verksamhet har tillsammans en ingående resultatfond om 9,3 mnkr. Bostäder med särskild service redovisar ett överskott om 0,9 mnkr men kan på grund av maxgränsen 10% av budget ej fylla på fonden. Överskottet beror till stor del på en effektiv schemaläggning.

Fridagruppens dagliga verksamhet redovisar ett överskott om 0,2 mnkr och för därmed över detta till fonden. Verksamheten har en tydlig arbetsinriktning genom ett praktikcentrum och ett nära samarbete med sysselsättningen inom socialpsykiatri.

Utförarenheter (ej resultatenheter)

Enheten med verksamhet inom avlösarservice, ledsagning och personlig assistans redovisar en budget i balans, vilket stämmer med årets prognoser.

Barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	36,0	0,0	36,0	37,9	37,9	-1,9	-4,9

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 1,9 mnkr, vilket är högre än prognostiserat under året, och beror främst på utökning av IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap).

Den största delen av verksamhetsområdet utgörs av enheten Kultur och fritid som ansvarar för parklek, fritidsgårdar och kultur med fokus på barn och unga. Verksamhetsområdet innefattar även budget för arrangemang och event i stadsdelsområdet, föreningsbidrag och idéburna offentliga partnerskap. Sommarkollo inryms även inom verksamhetsområdets ramar.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	26,0	-9,1	16,9	16,0	16,0	0,9	1,1

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 0,9 mnkr. Överskottet beror på att nyanställningstakten inte har varit lika hög som förväntat för verksamheten Stockholmsjobb. Utöver Stockholmsjobben jobbar enheten också med uppdraget att erbjuda feriejobb till ungdomar inom stadsdelsområdet, samt med OSA-anställningar.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto) 2022	Bokslut 2022 före resultatöverföring	Bokslut 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2022 efter resultatöverföring	Avvikelse 2021 efter resultatöverföring
Totalt	119,1	-3,3	115,8	116,2	116,2	-0,4	-6,3

Verksamheten redovisar ett underskott om 0,4 mnkr. Till följd av pandemiåren har utvecklingen av ekonomiskt bistånd varit extra osäker. Efter en nedåtgående trend ökade under 2020 antalet hushåll som beviljades försörjningsstöd, och var fortsatt högt under hela 2021. I början av året ökade andelen vuxna i befolkningen i behov av ekonomiskt bistånd för att sedan minska, men i slutet av året öka igen. I siffror innebär det att antalet hushåll har minskat från 746 till preliminärt i december månad 649 hushåll. Nämnden bedömer att minskningen beror på att fler bidragstagare har fått stöd och uppnått egen försörjning.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2022	Resultatöverföring från 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Resultatöverföring till 2023 Överskott (+) Underskott (-)
Bromstengården (loF)	14 900,0	-1 418,1	-1 673,1	1 490,0
Bostad med särskild service	48 181,0	-4 817,7	-936,7	4 818,0
Daglig verksamhet inkl sysselsättning	48 348,0	-4 484,2	-192,5	4 677,0
Pusslet	46 195,0	-4 718,3	98,8	4 619,0
Centrala Tensta	33 369,0	-3 419,1	118,5	3 302,0
Spånga Sundby	23 391,0	-2 317,8	-21,3	2 339,0
Östra Tensta	59 888,0	-5 878,5	-218,0	5 988,0
Växthusen	30 761,0	-3 092,5	0,0	3 076,0
Solhem	28 917,0	-2 745,5	-146,2	2 891,0
Summa resultatenheter	333 950	-32 891,7	-2 970,6	33 200,0

Resultatenheterna har en ingående fond om 32,9 mnkr och en utgående fond om 33,2 mnkr.

Resultatenheten inom individ- och familjeomsorg för över 0,1 mnkr till fonden.

Resultatenheterna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning för över 0,2 mnkr till fonden.

Det sammanlagda överskottet för förskolorna uppgår till 0,17 mnkr, men på grund av regler kring resultatenheter och avrundningar förblir resultatfonden oförändrad. 2023 bildar de sex resultatenheter fyra nya enheter:

- Centrala Spånga-Tensta får 52 procent (189st) av barnen från Pusslet, 100 procent (245st) av barnen från Centrala Tensta och 35 procent (79st) av barnen från Växthusen. Detta innebär en ingående fond till 2023 om 6,78 mnkr.
- Solhem-Flysta får 100 procent (227st) av barnen från Solhem och 48 procent (171st) av barnen från Pusslet. Detta innebär en ingående fond till 2023 om 5,10 mnkr.
- Sundby-Bromsten får 35 procent (151st) av barnen från Växthusen och 100 procent (177st) av barnen från Spånga-Sundby. Detta innebär en ingående fond till 2023 om 4,34 mnkr.
- Ingen förändring sker med Östra Tensta som därmed behåller hela sin fond om 5,99 mnkr.

Se förändringen av förskolornas resultatfond nedan.

Tkr	Centrala Spånga Tensta	Solhem-Flysta	Sundby-Bromsten	Östra Tensta	Totalt
Pusslet	2 401,9	2 217,1			4 619,0
Centrala Tensta	3 302,0				3 302,0
Spånga Sundby			2 339,0		2 339,0
Östra Tensta				5 988,0	5 988,0
Växthusen	1 076,6		1 999,4		3 076,0
Solhem		2 891,0			2 891,0
Summa förskolornas resultatenheter	6 780,5	5 108,1	4 338,4	5 988,0	22 215,0

Investeringar

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2022
Parkinvesteringar	6,0	5,1	0,9	0,9
Parkreinvesteringar	0,5	0,0	0,5	0,5
Nycklade medel Stadsmiljö	6,1	0,4	5,7	5,7
Klimatinvesteringar	1,4	0,0	1,4	1,4
Trygghetsinvesteringar	9,6	4,6	5,0	4,2
Övriga investeringsmedel	0,9	0,6	0,3	0,3
Maskiner & inventarier	13,3	8,0	5,3	5,3

Totalt investeringar	37,8	18,8	19,0	18,2
-----------------------------	------	------	------	------

Investeringsbudget för 2022 uppgår till totalt 37,8 mnkr. Av dessa avser 11,5 mnkr ursprunglig budget för stadsmiljö och 1,3 mnkr ursprunglig budget för maskiner och inventarier.

Nämnden har beviljats ombudgeteringar om 3,2 mnkr i samband med begäran i samband med verksamhetsberättelse 2021 samt beviljats budgetjusteringar om 11,9 mnkr som ansökts om i samband med verksamhetsplan för 2022. I samband med tertialrapport 1 ansöktes och beviljades 6,0 mnkr för maskiner och inventarier och 3,9 mnkr för trygghetsinvesteringar.

Investeringarna medför kapitalkostnader och internräntor, nämnden har budgeterat 7,8 mnkr för året.

För investeringar redovisas totalt en avvikelse om 19,0 mnkr vilket till stor del beror på förseningar i projekt men också lägre utgifter än beräknat. Prognosen i tertialrapport 2 visade på ett lägre överskott utifrån den information som då fanns kring projekten. Det har under hösten visat sig att förseningar uppstått vilket också medför att nämnden föreslås ombudgetera ett större belopp avseende investeringar.

Parkinvesteringar, reinvesteringar och investeringar med egna nycklade medel

I verksamhetsplanen var 11,5 mnkr avsatt för parkinvesteringar och nämndens nycklade medel. Därutöver har ombudgetering om 1,1 mnkr beviljats för projekt Palmérsparken.

Nämndens större stadsmiljöprojekt under 2022 är Gryningsparkens mötes- och lekplats om 5,4 mnkr och Palmérsparken om 1,1 mnkr. Nycklade medel uppgår till 6,1 mnkr.

Avvikelsen om 7,1 mnkr avser främst de större stadsmiljöprojekten.

Klimatinvesteringar

Nämnden har beviljats 1,4 mnkr för klimatinvesteringar som ansöktes om i samband med verksamhetsplanen. Klimatinvesteringarna avser del 3 i projekt Smarta papperskorgar i Spånga- och Tenstadalen. Projektet beräknas är ej slutfört och medel begärs ombudgeteras.

Trygghetsinvesteringar

Nämnden har beviljats ombudgetering om 2,1 mnkr av medel som beviljats ur trygghetsfonden under 2021 men ej slutförts under förgående år. Det gäller projekt Ellen Key-skogen belysning, 0,8 mnkr, Säsongsbelysning torgytor, 1,0 mnkr, Svandammen belysning, 0,1 mnkr samt Hundrastgård Glömminge belysning, 0,2 mnkr. Projekt Ellen Key-skogen har en avvikelse om 0,8 mnkr som beror på att medel felaktigt budgeterats för två år. Flera projekt begärs ombudgeteras, se under rubrik ombudgetering.

Övriga investeringsmedel

Biologisk mångfald, Solhemsdammen, 0,9 mnkr. Nämnden har i avstämningsärendet beviljats 0,9 mnkr för projekt Solhemsdammen. Projektet har ett utfall om 0,8 mnkr.

Vattenförbättrade åtgärder, Tenstadalens dagvattenpark. Nämnden har ett godkänt genomförandebeslut på ett flerårigt projekt tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB i Tenstadalens dagvattenpark om totalt 22,0 mnkr. Nämnden föreslås ansöka om 1,4 mnkr för i detta ärende.

Maskiner och inventarier

Ordinarie budget för nämndens investeringar i maskiner och inventarier är för år 2022 1,3 mnkr. I avstämningsärendet beviljades nämnden ytterligare 6,0 mnkr och i samband med tertialrapport 1 ytterligare 6,0 mnkr avseende projekt flytt till nytt förvaltningshus i Tensta samt flytt av Medborgarkontor mm. Inflytt i nytt förvaltningshus och Medborgarkontor skedde under hösten. Utgifter för nya lokaler har blivit lägre än först beräknat och en positiv avvikelse om 5,3 mnkr redovisas.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Nämnden föreslås hos kommunstyrelsen begära ombudgetering om sammanlagt 5,1 mnkr avseende pågående investeringsprojekt som avses att fortlöpa under 2023. Beskrivning av innehåll och status för respektive klimat- och trygghetsprojekt finns i bilagor till detta ärende.

Klimatinvestering

- Smarta papperskorgar, 1,4 mnkr

Trygghetsinvesteringar

- Gryningsparken, 1,6 mnkr
- Spånga by hundrastgård, 0,7 mnkr
- Lättingeparken, 0,4 mnkr
- Platsaktivering Spånga by, 0,1 mnkr

Stadsmiljöinvestering

- Palmérsparken, 0,6 mnkr.
Projektet fördröjt med anledning av brist på entreprenör
- Rhododendronparken 0,3 mnkr.
Belysning ej färdigställd.

Begäran av budgetjustering

Nämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 1,4 mnkr avseende projekt för vattenförbättrande åtgärder i Bällstaån.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Årsbokslut för verksamhetsår 2022 har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Matchningsprincipen, försiktighetsprincipen och

väsentlighetsprincipen har följts. Gränsen för väsentligt belopp är satt till 50 tkr för stadsdelsnämnden.

Balansräkning, mnkr	2021-12-31	2022-12-31	Avvikelse
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>	102,7	112,4	9,7
<i>Mark, byggnader, tekniska anläggningar</i>	95,8	106,4	10,5
<i>Maskiner och inventarier</i>	6,9	6,1	-0,8
<i>Omsättningstillgångar</i>	50,3	45,4	-4,9
<i>Kundfordringar</i>	13,8	13	-0,8
<i>Diverse kortfristiga fordringar</i>	12,2	3,1	-9,1
<i>Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter</i>	23,9	29,1	5,2
<i>Kassa och bank</i>	0,4	0,2	-0,2
Summa	153,1	157,9	4,8
Skulder och eget kapital			
<i>Eget kapital</i>	-43,9	-40,8	3
<i>Långfristiga skulder</i>	-1,1	-1,8	-0,6
<i>Kortfristiga skulder</i>	-108	-115,3	-7,2
<i>Kortfristiga skulder till kreditinstitut & kunder</i>	-0,2	-0,3	-0,1
<i>Leverantörsskulder</i>	-68,8	-82,4	-13,5
<i>Övriga kortfristiga skulder</i>	-10,5	-5,1	5,4
<i>Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter</i>	-28,4	-27,5	1
Summa	-153,1	-157,9	-4,8

Nämndens balansomslutning i bokslutet 2022 har en förändring om 4,8 mnkr jämfört med bokslut 2021.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna är 9,7 mnkr högre jämfört med föregående år och avser aktiverade anläggningar av färdigställda investeringsprojekt inom stadsmiljö.

Omsättningstillgångarna är 4,9 mnkr lägre jämfört med föregående år.

- Externa kundfordringar har minskat med 1,5 mnkr och det beror främst på att flera kundfakturer på ett belopp mellan 100 tkr och 400 tkr hade skickats i slutet på år 2021 men inbetalningen hade kommit in under 2022.
- Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 9,1 mnkr. Förändringen avser minskade fordringar mot Migrationsverket avseende ersättning för ensamkommande barn och unga.
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter är 5,2 mnkr högre jämfört med

föregående år. Förändringen avser, utöver de maskinella fordringarna, främst upplupna intäkter mot Kulturförvaltningen avseende samfinansiering av nya lokaler Medborgarkontoret & Tensta bibliotek och upplupna intäkter mot Socialförvaltningen angående Sociala investeringsprojekt Barn och Ungdom samt Samverkan för ökad skolnärvaro.

- För kassa och bank är det en mindre förändring om 0,2 mnkr jämfört med föregående år.

Skulder och eget kapital

Förändringen av eget kapital är 3 mnkr.

Långfristiga skulder är 0,6 mnkr högre jämfört med föregående år.

Kortfristiga skulder är 7,2 mnkr högre jämfört med föregående år.

- Leverantörsskulder är 13,5 mnkr högre jämfört med föregående år.
- Skulder till externa leverantörer har ökat med 13,3 mnkr vilket beror till en viss del på ett större antal fakturor från Statens Institutionsstyrelse SiS avseende ungdomsvård under 2022.
- Leverantörsskulder till stadens bolag har ökat med 5,9 mnkr och förändringen avser till största del skulder till Micasa Fastigheter i Stockholm AB på 5,6 mnkr.
- Skulder till stadens förvaltningar har minskat med 5,6 mnkr vilket främst beror på minskad fakturering från Trafikkontoret med 1 mnkr, Bromma stadsdelsförvaltning med 1,7 mnkr, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning med 1,4 mnkr, Kungsholmen stadsdelsförvaltning med 0,8 mnkr och från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning med 0,6 mnkr.
- Övriga kortfristiga skulder: Skulder till staten är 5,4 mnkr lägre jämfört med föregående år och det beror främst på minskade LASS-kostnader, statsbidrag Delmos förutbetalda intäkt under 2021 och återbetalning av Sociala insatser uppbokad under 2021.
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter: Upplupna löner och upplupna sociala avgifter har totalt minskat med 2,2 mnkr och det beror främst på nya LAS regler (lagen om anställningsskydd) som bland annat reglerar timanställningar. De nya reglerna började gälla den 1 oktober 2022 och har medfört att kostnaderna för timanställningar minskat under 2022.
- Förutbetalda intäkter har ökat med 1,7 mnkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på medel från Länsstyrelsen för språkstödjare, varav hälften avser 2023 samt för samhällslots som endast avser 2023 och 2024.

Övrigt

Nedskrivning av fordringar

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning, kapitel 3 paragraf 2 ska en obetald fordran skrivas ned i bokföringen efter det att alla inkassoåtgärder vidtagits eller senast ett år efter förfalldatum. Detta innebär enbart en bokföringsteknisk åtgärd. En gäldenär är fortfarande

betalningsskyldig även om fordran avskrivits i bokföringen och avförts i räkenskaperna. Förvaltningen bedömer utifrån försiktighetsprincipen om gäldenärer inte har möjlighet att betala av sina skulder.

Nämnden har utifrån försiktighetsprincipen skrivit ned fordringar om totalt 702 909,06 kronor under året.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

För att synliggöra hållbarhetsmålen i Agenda 2030 identifierade nämnden aktuella hållbarhetsmål i Agenda 2030 och kopplade dem till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena i verksamhetsplanen för 2022. Nämndens rapportering i verksamhetsberättelsen under verksamhetsområdesmålen innehåller redovisning om hur nämnden har utvecklat verksamheterna och utvecklat samverkan för att medverka till att Agenda 2030 kan förverkligas. Varje enhet inom förvaltningen har tagit fram en verksamhetsplan för den egna enheten och har i detta arbete haft i uppdrag att identifiera de hållbarhetsmål och delmål som är relevanta för respektive enhets verksamhet. Detta har lett till en ökad kunskap och fördjupad förståelse för hur agendans mål och delmål kopplar till stadens målstruktur och de särskilda utmaningar som finns i stadsdelsområdet.

Hållbarhetsmålen om jämställdhet, minska ojämlikhet och fredliga och inkluderande samhällen har en påtaglig betydelse i Spånga-Tensta stadsdelsområde. Tillgänglig statistik visar på att kvinnor med utländsk bakgrund i stadsdelsområdet har sämre hälsa och lägre inkomster och därmed har begränsad egenmakt. Barn och unga i socioekonomiskt svaga familjer tar i lägre utsträckning del av fritidsaktiviteter och många är trångbodda. Kriminalitet och det dödliga skjutvapenvåldet skapar oro och otrygghet i stadsdelsområdet. För att möta dessa behov bedriver nämnden ett omfattande, strategiskt utvecklingsarbete i samverkan med andra aktörer både inom det trygghetsskapande arbetet och i vad gäller främjande, tidiga och förebyggande insatser.

Nämnden har för äldre och funktionsnedsatta under året bidragit till att uppfylla hållbarhetsmålen; ingen fattigdom, god hälsa och välbefinnande, jämställdhet, minskad ojämlikhet och fredliga och inkluderande samhällen genom att tillhandhålla en individcentrerad och sammanhållen vård och omsorg, ett förebyggande perspektiv i att bevilja rätt insatser i rätt tid, säkerställa en rättssäker och likställig handläggning, främja socialt umgänge och motverka upplevd ensamhet, motverkar hunger genom matdistribution och matlyftet.

Nämnden som arbetsgivare arbetar för att uppfylla målen i Agenda 2030:s globala hållbarhetsmål om jämställdhet, anständiga arbetsvillkor, minskad ojämlikhet och god hälsa genom fortsatta arbete med att skapa fler trygga anställningar, en god och säker arbetsmiljö fri från diskriminering, trakasserier och hot och våld för förvaltningens medarbetare. Genom att förebygga och motverka att otillåten påverkan förekommer bidrar nämnden till målet om fredliga och inkluderande samhällen. Innovationer uppmuntras för att skapa effektiva och

hållbara verksamheter.

Jämställdhet

Det finns tydliga jämställdhetsutmaningar i stadsdelsområdet där tillgänglig statistik visar på ojämställdhet vad gäller socioekonomiska faktorer mellan kvinnor och män, pojkar och flickor. Nämndens arbete för ökad jämställdhet i den egna verksamheten, verksamhetsresultaten och i befolkningen har fortgått under 2022. Inom verksamheterna finns goda exempel på konkret jämställdhetsarbete som kommer olika målgrupper till del.

Nämndens förskolor har uppmärksammat forskning som tyder på att det alltså kan förekomma skillnader i bemötande av flickor och pojkar i förskolan. Flertalet arbetslag inom nämndens förskolor har under året använt metoden att filma olika situationer under dagen för att synliggöra rådande normer och därefter gemensamt analyserat materialet för att komma djupare i arbetet med jämställdhet och motverka traditionella könsroller. Uppföljning visar att metoden är en framgångsfaktor och har bidragit till att fördjupa arbetet med jämställdhet. Ett medvetet val av material och litteratur som presenteras för barnen i förskolans lärmiljöer bidrar till att vidga perspektiv och möjliggör för barnen att välja aktiviteter utifrån vad som är intressant oavsett kön.

I arbetet med att motverka kriminalitet hos barn, unga och unga vuxna har flickor och unga kvinnors roll i de kriminella gängerna uppmärksammas och lett till metodutveckling. I arbetet med att motverka kriminalitet hos barn, unga och unga vuxna har flickor och unga kvinnors roll i de kriminella gängerna uppmärksammas och lett till metodutveckling.

Det finns exempel på att verksamheter inom socialtjänstens myndighetsutövning som tar stöd i arbetet av SKR:s "*Handledning i jämställdhetsanalys*" och "*Att arbeta med perspektiven jämställdhet och HBTQ samtidigt*" när man tar fram eget stöd i arbetet.

Enligt tidigare års resultat från medborgarundersökningen är upplevelsen av trygghet i den egna stadsdelen låg, särskilt bland kvinnor. Som motvikt arbetar nämnden aktivt med att utveckla alla aspekter av trygghetsarbetet.

Kvinnors hälsa och egenmakt är i fokus i satsning på simkunnighet i samverkan med lokala kvinnoföreningar och idrottsnämnden och *Frihet på cykel* som genomförts tillsammans med *Cykelfrämjandet*. Under hösten 2022 har förvaltningen gått in i ett utvecklingsarbete tillsammans med unga kvinnor engagerade i det lokala föreningslivet. Syftet är att stödja unga kvinnors organisering, utveckla engagemang och demokratisk förmåga. Efter gemensam nulägesanalys har behovet av ett utvecklingsprogram för unga kvinnor 16-19 år på Järva identifierats. Förvaltningen kommer under 2023 fortsätta att ge stöd i utvecklingsarbetet som kommer att innehålla bland annat erbjudande om mentorskap. Samverkan kommer att involvera lokala förebilder, hyresvärdar, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen och Gålostiftelsen.

På de områden där det finns könsuppdelade resultat och statistik analyseras denna för att upptäcka omotiverade könsskillnader som sedan uppmärksammas i prioriteringen av resurser. Det gäller bland annat placerade barns skolresultat och barn och ungas delaktighet och återkoppling efter genomförd utredning inom socialtjänsten.

Andelen kvinnor i befolkningen som uppbär försörjningsstöd är större än andelen män och kvinnor utgör på samma sätt en större andel av de vuxna som har behov av försörjningsstöd under lång tid. Detta motverkas genom att kvinnor prioriteras till insatser som ska leda till egen försörjning, däribland Stockholms jobb som i stor utsträckning erbjuds kvinnor.

Tidigare utfall på indikatorer visar på skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller deltagande i föreningsliv och deltagande i idrottsaktiviteter. Flickors behov av en meningsfull fritid uppmärksammas i fritidsverksamheten och i de IOP som rör fritids- och lovaktiviteter för barn och unga.

Barns rättigheter

Många av nämndens kärnverksamheter medverkar till att förbättra levnadsvillkoren för barn och unga i stadsdelsområdet. Det gäller nämndens förskolor som tillhandahåller utbildning av god kvalitet med fokus på språkutvecklande arbetssätt och barns likvärdiga möjligheter att delta i utbildning och undervisning. Fritidsverksamhet som ger barn och unga möjlighet till en meningsfull fritid med lek och rekreation men som också kan verka som skyddsfaktor mot socialt ogynnsam utveckling.

Nämnden har uppmärksammat barn och föräldrar som har behov av rådgivning, vägledning, stöd och skydd för en trygg uppväxt fri från våld. Barnkonsekvensanalyser har genomförts i utredningar där barn är berörda av insatser. Samverkan med polisen, skolan och andra fackförvaltningar sker strategiskt och systematiskt för en ökad trygghet i stadsdelsområdet och för att minska risken att barn och unga dras in i kriminalitet. Barnrättsperspektivet är framträdande inom det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete, då barn och ungas bästa har uppmärksamats och övervägts i de beslut som tas inom de olika samverkansgrupperna.

Barnfamiljer är prioriterade när det gäller insatser för egen försörjning. Under 2022 har nämnden erbjudit 1 767 ungdomar feriejobb. Av dessa har 1 088 ungdomar också tackat ja till platsen. Fördelningen mellan pojkar och flickor är förhållandevis jämn – 52 procent flickor och 48 procent pojkar erbjöds feriejobb. Under året har gymnasiestuderande i hushåll med ekonomiskt bistånd uppmärksamats och erbjudits studie- och yrkesvägledning. Lärdomarna från 2022 har lett till vidareutveckling av befintliga arbetssätt.

I socialtjänstens myndighetsutövning strävar man efter att i så stor omfattning det går göra barn delaktiga i utredningar och insatser och återkoppla utredningarnas resultat. Ett exempel på hur barnets rättigheter säkerställts är via metoden Signs of Safety, där barn och vårdnadshavare görs delaktiga i utredning, planering och uppföljning. Flera verksamheter ser behov av att öka kompetensen att hålla samtal med barn.

Socialnämndens socialtjänstinspektörer har i 2021 års kvalitetsgranskning avseende barnhandläggning 0-12 år lyft frågan om barns möjlighet till delaktighet och inflytande inom socialtjänsten. Utifrån granskningsresultatet har nämnden vidtagit åtgärder som stärker barn och ungas inflytande och delaktighet i socialtjänstens utredningar.

Nämndens öppna fritidsverksamheter uppmuntrar och möjliggör för ungdomar att komma med egna idéer och förslag om vad som ska göra i verksamheterna. Regelbundna gårdsråd

anordnas där ungdomar, med stöd av personal, görs delaktiga i beslut som rör innehåll av verksamhet samt lokalens utformning. Ungdomarnas deltagande i gårdsråden har ökat sedan förra året. På fritidsgårdarna finns även fysiska och digitala förslagslådor där alla besökare kan lämna anonyma förslag. Erfarenheter visar att det inte nyttjas av målgruppen i någon större utsträckning. Därför pågår ett utvecklingsarbete i syfte att utveckla formen för delaktighet och inflytande.

Under året har nämndens kultur- och fritidsverksamheter haft ett ökat antal flickor som besökt fritidsgårdarna. Nämnden har erbjudit aktiviteter som flickorna varit involverade i att planera och genomföra, exempelvis en serie tjej-event som besöktes av ca 200 flickor och tjejkväll på gården.

Nämnden har inlett ett samarbete med föreningen Passalen som arbetar med fritid för barn och unga med funktionsnedsättningar. Syftet är att nämnden ska få verktyg och stöd i arbetet med målgruppen. Under slutet av året påbörjade Passalen en kartläggning av utbud och målgruppens behov. Kartläggningen beräknas vara färdig februari 2023.

Nämnden har under året haft utmaningar med att nå målgruppen unga hbtqi-personer. Personalen har informerat om andra riktade verksamheter som erbjuds i staden eller i stadens närområden via affischer och samtal.

För att stärka barnrätten har nämnden under sommaren samverkat med Hemsö AB för ett dialogtillfälle om utvecklingen av Tensta träff och gamla Tensta gymnasium. Feriejobbande ungdomar med lokal förankring fick följa med på en rundvandring med arkitekter och beskriva platsens tillgångar samt komma med förslag på hur platsen kan utvecklas.

När parker och lekplatser ska anläggas eller rustas upp ges barn möjlighet att lämna sina åsikter. I samarbete med SISAB har nämnden färdigställt en ny förskola under året där barn och unga bosatta i stadsdelsområdet varit delaktiga i utformningen av den nya förskolan.

Funktionen barnrättssamordnare har inrättats. Nämnden har uppmärksammat barnrättsveckan genom att sprida information om barns rättigheter genom medborgarkontoret. Barnrättssamordnaren har under hösten medverkat vid stadens nätverksträffar för barnrättssamordnare och återupptagit arbetet med det lokala barnrättsnätverket bestående av barnombud från samtliga enheter inom socialtjänsten. Under nästkommande år planeras en nulägesanalys av barnrättsarbetet som utgöra underlag inför framtagandet av en handlingsplan. Vidare har nämnden utvecklat dess interna samverkansformer i syfte att barn och deras föräldrar/vårdnadshavare ska uppleva att de möter en sammanhållen socialtjänst, där vuxen- och barnhandläggningen samordnas inom förvaltningen. Under nästkommande år ska arbetssättet implementeras.

Nationella minoriteters rättigheter

Nämndens verksamheter har arbetat utifrån stadens riktlinjer för arbete med nationella minoriteters rättigheter samt stadens strategi för romsk inkludering 2018 - 2022. Under 2022 har förvaltningen tagit fram en intern organisation för arbetet med nationella minoriteter som tydliggör uppdrag, ansvarsområden och ansvar. Representanter från förvaltningen deltar i stadens samarbetskluster tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning.

De nationella minoritetsgruppernas respektive nationaldagar har högtidlighållits i samverkan med Tensta Bibliotek. Fokus har legat på minoritetslitteratur, högläsning och samtal.

Förskolebarn, grundskoleelever och allmänheten har tagit del av dans- och teaterföreställningar som synliggjort och informerat om den judiska, den samiska och den sverige-finska minoritetsgruppen genom sagor, sägner, kulturhistoria och historia.

Vårdnadshavare informeras om rätten till undervisning på stadens förvaltningsområdesspråk; finska, meänkieli och samiska samt stöd i att utveckla övriga minoritetsspråk; romani chib och jiddish vid inskrivning i förskolekän samt vid introduktionssamtal. Nämndens förskolor bevakar de nationella minoriteternas rättigheter och romsk inkludering genom att genomföra språkinventeringar i barngrupperna. Vidare främjar nämndens förskolor barns utveckling av kulturell identitet och användning av det egna språket med fokus på de minoritetsspråk där Stockholms stad är förvaltningsområde. Med stöd av biblioteken ges förskolan tillgång till ett utbildningsmaterial gällande nationella minoriteter för att använda i förskolans undervisning.

En inventering av minoritetsspråk är genomförd inom äldreomsorgen och boende med särskild service samt inom avdelningen för individ och familj vilken visar att det finns personal som talar finska men ingen av de andra minoritetsspråken finns representerade bland personalen. Dock finns tolkar på samtliga minoritetsspråk att tillgå via upphandlade tolkförmedlingar. Inom ramen för den öppna träffpunkten för äldre kan besökare fira nationella minoriteters högtider, äta nationalrätter och planering av aktiviteter sker utifrån besökarnas önskemål. Öppen träffpunkt med svensk-finsk programverksamhet för seniorer har erbjudits varje vecka. Deltagarna har varit delaktiga i utformningen och innehållet av verksamheten som innehållit exempelvis forum för samtal, musik, matlagning, externa gästers medverkan och fika.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2022 varit tillräcklig. Totalt har åtta processer kontrollerats under året. Av dessa bedöms det finnas mindre avvikelser gällande 3 av processerna som gäller förebygga fusk och oegentligheter i välfärden, löneutbetalningsprocessen och systematiskt brandskyddsarbete. I dessa fall har förvaltningen vidtagit åtgärder som bedöms som tillräckliga. En process rörande systematiskt informationssäkerhetsarbete har vid kontrollaktivitet visat på en större avvikelse vad gäller egenkontroll av dokumentationen av att chefer och medarbetare deltagit i informationssäkerhetsutbildning. Bedömningen grundar sig i att majoriteten av nämndens verksamheter inte genomfört egenkontroller som säkerställer att medarbetare har grundläggande kompetens. Även här har åtgärder vidtagits.

Vidare grundar sig bedömning om att nämndens interna kontroll för året varit tillräcklig i att system för intern kontroll finns upprättat där ansvar och befogenheter inom organisationen är tydliga, att avvikelser har dokumenterats och hanterats löpande i tillräcklig utsträckning samt

att analys och uppföljning av åtgärder i väsentlighet- och riskanalys och internkontrollplan har genomförts.

Systematiskt kvalitetsarbete

Implementering av Kvalitetsprogrammet

Nämnden har arbetat med att implementera stadens Kvalitetsprogram. Implementeringen föregicks av en analys av förvaltningens styrkor och svagheter beträffande de fokusområden som förtydligas inom programmet. Förvaltningen har formulerat en avsiktsförklaring och tydliggjort verksamheternas ansvar för kvalitetsutvecklingen. Målet är att lyfta arbetet med kvalitetsutveckling i alla verksamheter och ge stöd till utvecklingen på de områden som särskilt behöver uppmärksammas.

Inom individ och familjeomsorgen har kvalitetsprogrammet och förvaltningens avsiktsförklaring presenterats och diskuterats av ledningsgruppen. Det har även tydliggjorts vilket ansvar som åligger de tre olika nivåerna (förvaltning, avdelning och enhet) för att implementera programmet och säkerställa en verksamhet av god kvalitet.

Inom verksamheterna för äldre, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa har kvalitetsprogrammet under året börjat tillämpas. Helhetssyn som är ett av Kvalitetsprogrammets fokusområde har varit centralt under året med många samarbeten inom och utanför förvaltningen. Samarbeten som syftar till att tänka nytt och utveckla lösningar som skapar värde för de olika målgrupperna. Helhetssynen har också haft inriktningen att säkerställa likställighet och att ha en sammanhållen syn på effektivisering och kvalitet. Helhetssynen har hjälpt medarbetarna att se betydelsen av sitt eget arbete och att både förstå och prioritera utifrån deras samhällsuppdrag.

Inom förskoleverksamheten har implementering av Kvalitetsprogrammet har påbörjats under året. Alla medarbetare har fått kännedom om programmets innehåll via APT, arbetsplatsträffar, och förskoleenheterna har identifierat prioriterade utvecklingsområden inför kommande år. Under 2023 implementeras avdelning förskolas dokument *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete för Spånga-Tensta stadsdelsnämnds förskolor* som ett led i att konkretisera intentionerna i Kvalitetsprogrammet.

För kansliavdelningen har fokus främst varit på genomförandet av nulägesanalys utifrån verksamheternas olika ansvarsområden inom avdelningen. Nulägesanalysen har utgått ifrån kvalitetsprogrammets grundläggande förhållningssätt och fokusområden samt verksamheternas uppdrag, resultat och måluppfyllelse för året. Avdelningen har identifierat prioriterade utvecklingsområden utifrån respektive verksamhet inför kommande året. Kvalitetsprogrammet och övriga relevanta styrdokument har använts som ett stöd i prioriteringarna inför 2023 samt i det fortsatta långsiktiga kvalitetsutvecklingsarbetet. Prioriterade aktiviteter finns med i nämndens verksamhetsplan för 2023. Varje enhet har sedan utifrån avdelningens nulägesanalys och utvecklingsområden kompletterat med egna aktiviteter som ska bidra till avdelningens fortsatta kvalitetsutvecklingsarbete och mål.

Utveckling av uppföljning, analys och internkontroll

Kansliavdelningen har under året utvecklat internkontrollarbetet där gemensamma

egenkontrollsmallar införts för en ökad likställd uppföljning och kontroll av nämndens processer. Vidare har avdelningen utvecklat analysarbetet i samband med genomförda egenkontroller och stärkt medarbetare och chefers analysförmåga. Arbetet har inneburit att förvaltningen i högre utsträckning identifierat relevanta åtgärder som både effektiviserar nämndens resurser och samtidigt minimerar att oönskade händelser inträffar.

Individ och familjeomsorgen har under året arbetat med kollegial granskning inom verksamheterna i syfte att medarbetarna skall lära av varandra men även att säkerställa dokumentationen. Även resultat för olika enkäter och genomlysningar har analyserats och lett till utveckling av arbetssätt genom bland annat upprättade åtgärdsplaner. Inom verksamhetsområdet har även tertialrapporterna varit till hjälp för att identifiera utvecklingsområden inom de olika verksamheterna. Arbetet bedöms ha lett till att effektivera verksamheterna.

I egenregiverksamheter inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa har verksamhetsuppföljningar varit ett centralt arbete under året för att följa upp och säkerställa att verksamheternas rutiner och arbetssätt uppfyller uppdragsbeskrivningarna. Ett årshjul är framtaget för arbetet med verksamhetsuppföljningar. De åtgärder och förbättringsområden som synliggörs följs upp på nämnd- och på verksamhetsnivå.

Verksamhetsuppföljningen av hemtjänsten visade att det finns områden att utveckla. De förbättringsområden som identifierades var att flertalet rutiner saknas helt eller delvis och som behöver åtgärdas till exempel riskanalys, samverkan samt olika processer och förankring. Vidare behöver verksamheten fortsätta arbetet med att säkerställa processen mellan brukarnas genomförandeplaner och social dokumentation för att ytterligare säkra verksamhetens kvalitetsarbete. De åtgärder som uppföljningen har resulterat i kommer att följas upp vid kommande verksamhetsuppföljning 2023. I övrigt visade verksamhetsuppföljningen att hemtjänsten bedöms ha goda förutsättningar att bedriva en trygg och säker vård och omsorg med brukarna i fokus.

I verksamhetsuppföljningen för grupp- och servicebostäderna bedöms det finnas goda förutsättningar att bedriva en trygg och säker verksamhet med brukarna i fokus. De förbättringsområden som har identifierats genom uppföljningarna avser mindre justeringar eller tillägg till de befintliga rutinerna. Några grupp- och servicebostäder hade större förbättringsområden avseende genomförandeplanering och social dokumentation. Särskilda åtgärdsplaner initierades och uppföljningen visade på att de gett avsedd effekt. De åtgärder som uppföljningarna har resulterat i kommer att följas upp vid kommande verksamhetsuppföljning 2023.

Gemensamt för verksamhetsuppföljningarna inom verksamhetsområdena äldreomsorg och funktionsnedsättning under året har visat att verksamheterna behöver säkerställa ett strukturerat och digitalt ledningssystem för det systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 för att kunna säkra verksamhetens kvalitet.

Utveckling av kultur och ledarskap som främjar kvalitetsutveckling, innovation och digitalisering

Inom individ och familj har det under året har det funnits en kontinuerlig handledning för

enhetscheferna, en tydlig mötesstruktur och en tydlig struktur för uppföljningen av verksamheten som har medverkat till att utveckla kultur och ledarskap. Enhetscheferna utbildar sig kontinuerligt och stöttar varandra.

Genom en sammanhållen mötesstruktur från enhets- till avdelningsnivå inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa har ett nära och tillitsbaserat ledarskap främjats. I mötena har utvecklingen av kvalitén varit central vid planering, genomförande och uppföljning av verksamheterna. Under året har projekt initierats för att prova nya arbetsmetoder.

Inom föreskoleverksamheterna används årshjul för systematiskt kvalitetsarbete på olika nivåer; nämndnivå, enhetsnivå och förskolenivå. En tydlig mötesstruktur har främjat det systematiska kvalitetsarbetet och bidragit till arbetsklimatet. Positiva erfarenheter har spridits och idéer har delats i kollegialt lärande mellan arbetslag och förskolor.

Invånarnas/brukarnas behov och delaktighet i utvecklingen

Inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområden finns många medborgare som inte känner till sina rättigheter. Det innebär att nämnden ständigt arbetar med att ge mycket information och länka till andra samhällsinsatser. I den mån det är möjligt har den sökande alltid möjlighet att vara delaktig i sin egen planering.

Inom avdelning äldre, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa genomförs varje dag individuella möten mellan medarbetare och brukare för att främja delaktighet och tillmötesgå brukarnas behov. Genom öppna verksamheter och brukarråd ges medborgarna möjlighet till att komma med förslag på aktiviteter. Om den enskilde får beslut om insats så skapas en genomförandeplan för delaktighet. Genom brukarundersökningar kan brukarna framföra förbättringsområden. I år var brukarna nöjda med bemötande och kände förtroende för medarbetarna. För att främja dessa delar har verksamheterna fortsatt under året att arbeta med att öka tillgängligheten och kommunikationen för våra målgrupper.

Vårdnadshavarna i de kommunala förskolorna har fortsatt att erbjudas utvecklingssamtal via digitala verktyg, vilket infördes under pandemin, eftersom det visat sig vara ett framgångsrikt arbetssätt då fler vårdnadshavare kunnat delta i samtalen. Samverkan mellan förskola och hem gynnas av att fler deltar i dessa samtal. Olika former för samverkan mellan vårdnadshavare och förskola med syfte att ha en god dialog och ge vårdnadshavare möjlighet till delaktighet har återupptagits efter att restriktioner under pandemin släppts.

Synpunkter och klagomål

Individ och familjeomsorg

Merparten av klagomålen inom individ- och familjeomsorgen har handlat om synpunkter på handläggning och bemötande samt att man vill byta handläggare. I ett av klagomålen fanns bristande dokumentation varpå handläggare har fått extra stöd. Att hantera klagomål handlar om att lyssna och förstå klientens situation för att öka förtroendet för socialtjänsten. Inkomna klagomål hanteras och återkopplas till klient.

	Beröm	Klagomål	Synpunkt
Organisation			

	Beröm	Klagomål	Synpunkt
Handläggning		9	
Beslut		1	
Bemötande		5	
Total		15	

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen har det inkommit två synpunkter och 13 klagomål. Synpunkterna har handlat om önskan från medborgare att förvaltningen ska ha verksamhet och aktiviteter för äldre i Tensta samt att få svara på frågor via en enkät istället för att svara på frågor över telefon. Förvaltningen har i uppdrag att under kommande år planerar för lokal med aktiviteter för äldre i Tensta-Hjulsta.

Klagomålen handlar till största del om hur handläggningen av ärenden går till. Framförda klagomål tar upp brister i utredning och planering samt vid utförarbyten. Sedan har klagomål framförts i utförande av insatser i hemtjänsten. Brister i bemötande och utebliven insats samt brist i att få kontakt har framförts. Verksamheterna har utrett och vidtagit åtgärder för att förhindra liknande händelser ska uppstå igen.

	Beröm	Synpunkter	Klagomål
Organisation		1	
Uppdrag			5
Handläggning		1	6
Bemötande			2
Total		2	13

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Inom funktionsnedsättning och psykisk ohälsa har det inkommit tolv klagomål. De flesta klagomål rör handläggningen av ärenden vilket kan handla om brist i bemötande, planering, uppföljning, flertalet handläggare i samma ärende samt svårt att få kontakt. Sedan har klagomål framförts i utförande av insatser. Det kan handla om bemötande, utföra insatsen fel samt att ändrad tid för kort in på planerad insats. Verksamheterna har utrett och vidtagit åtgärder för att förhindra liknande händelser ska uppstå igen.

	Beröm	Synpunkter	Klagomål
Organisation			
Uppdrag			3
Handläggning			8
Bemötande			1
Total			12

Förskola

Där det inkommit få synpunkter och klagomål under året visar analyser att det kan bero flera

olika orsaker. Det kan bero på att tidigare års aktiva arbete med att snarast följa upp och åtgärda klagomål givit resultat. Det skulle också kunna bero på att vissa klagomål åtgärdas direkt mellan vårdnadshavare och medarbetare och därmed inte kommer till ledningens kännedom för dokumentering. Där det varit fler klagomål under året har orsaken varit specifika händelser och åtgärder har genomförts.

	Beröm	Synpunkter	Klagomål
Organisation	4		32
Uppdrag	10		2
Barnsäkerhet	1	2	8
Bemötande	2		4
Totalt	17	2	46

Kansli

Inför nästkommande år finns behov av att utveckla arbetssätt och stärka den avdelningsövergripande strukturen för arbetet med synpunkter, klagomål och medborgarförslag. Under året har fokus varit på att vidareutveckla uppföljningen av resultaten inför tertialrapporteringarna. Arbetet har resulterat i mer välgrundade analyser där inkomna synpunkter, klagomål och förslag i högre utsträckning beaktats i kvalitetsutvecklingsarbetet.

Medborgarkontoret

För 2022 har det skett en ökning av inkomna synpunkter och klagomål jämfört med 2021 men fortfarande är det relativt få och ett fortsatt utvecklingsområde för verksamheten under nästkommande år. Beröm som har inkommit har handlat om beröm för väl utfört arbete kopplat till individuellt stöd och beröm för hög kompetens i arbetsgruppen. De synpunkter och klagomål som inkommit har främst handlat om lång väntetid i samhällsvägledningen, svårt att nå konsumentvägledare och höga ljudnivåer i kundmottagningen samt behov av isolering mellan bibliotek och medborgarkontor. Utifrån inkomna synpunkter och klagomål har bedömning gjorts att behov finns av åtgärder kring ljudnivån i lokalen samt ökad tillgänglighet gällande konsumentvägledningen. Angående höga ljudnivåer så finns det efter flytt till nya lokaler och samlokaliseringen med biblioteket behov av att utföra ljudisolerande åtgärder, vilket kommer genomföras i början av 2023. Vad gäller klagomål kopplat till att det är svårt att nå konsumentvägledare så kommer ett nytt arbetssätt och en svarsgrupp att införas i syfte att öka kontinuiteten och tillgängligheten för besökare under bestämda tider. Efterfrågan på konsumentvägledningen har ökat markant under året vilket i sig inneburit ändrade arbetssätt under 2022 för en ökad tillgänglighet.

	Beröm	Klagomål	Synpunkt
Organisation			
Uppdrag			1
Övrigt		5	1
Bemötande	2		1
Total	2	5	3

Stadsmiljö

Antalet inkomna synpunkter och klagomål har ökat markant jämfört med föregående år. Den positiva utvecklingen bedöms delvis beror på att Tyck-till-appen i större utsträckning använts i egna kvalitetskontroller och delvis utifrån att förvaltningen genomfört informationssatsningarna, bland annat under trygghetsinventeringar, för att få invånare att nyttja möjligheten att uttrycka sina synpunkter i appen Tyck-till. Flest synpunkter som inkommit under året har handlat om buskage, gräsklippning, lekredskap samt träd inom stadsdelsområdet. Ställningstagande har gjorts kring samtliga inkomna synpunkter och klagomål där invånarnas åsikter resulterat i flertal genomförda åtgärder som bidragit till en mer välskött, tillgänglig och trygg stadsmiljö.

Kategori	Antal
Klagomål	111
Fråga	184
Beröm	23
Felanmälan	843
Idé	37
Totalt	1198

Resultaten av verksamhetsuppföljningen av externa utförare

Det har genomförts tre verksamhetsuppföljningar med extern utförare för fritidsgårdarna. Nämnden har gjort bedömningen att verksamhet är relevant och leder mot måluppfyllelse enligt avtal. Nämnden gör vidare bedömningen att kraven i avtalet är uppfyllda och under året har identifierade avvikelser och utvecklingsområden genomförts enligt överenskommelse.

Nämnden kommer i början på nästa år följa upp den externa utförare som i slutet av året övertog Elinsborgsbackens gruppboäder, Elinsborgsbackens stödboende och Träffpunkt för personer med psykisk ohälsa genom en innovationsupphandling.

Lex Sarah

Individ och familjeomsorg

Totalt har det inrapporterats nio lex Sarah under 2022 varav tre stycken inte rörde ett missförhållande eller påtaglig risk för ett missförhållande. En avseende en personuppgiftsincident där en vårdnadshavare utan personnummer blev registrerad med flera fiktiva personnummer. Den omedelbara åtgärden har varit att revidera rutinen för registrering av nya ärenden med ett förtydligande vad som gäller vid fiktiva personnummer. En avsåg brister i handläggning och ledde till ny rutin för jourhantering för att säkerställa att ansökningar avseende nöd handläggs skyndsamt och den tredje föranledde en ny enhetsövergripande rutin för förtydligande av vidarebefordrade handlingar. Den fjärde lex Sarah-rapporten gäller brister i rättssäkerhet vid handläggning och bemötande av medarbetare. Utredning pågår i detta ärende. Den femte rapporten avsåg brister i rättssäkerhet då anmälan om oro för barn inte handlagts skyndsamt och ledde till revidering av rutiner för att säkerställa att inkomna anmälningar handläggs skyndsamt. Den sjätte rapporten uppmärksammade ett missförhållande som berör flera socialtjänstverksamheter och resulterade i en bedömning att

det rapporterade utgjorde ett allvarligt missförhållande främst beträffande åsidosättande av den enskildes rättssäkerhet. Ärendet är anmält till IVO och åtgärder har tagits fram.

Äldreomsorg

Totalt har det inrapporterats 15 lex Sarah inom äldreomsorgen under 2022. Elva av dem avser beställarenheten och fyra hemtjänst, var av en privat utförare av hemtjänst. Omedelbara åtgärder har vidtagits vid alla händelser och åtgärder för att förhindra liknande händelser har genomförts samt uppföljning om åtgärderna har gett avsedd effekt kommer fortsätter under kommande år. Ett ärende har anmälts till Inspektionen för vård- och omsorg.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Det har inrapporterats två lex Sarah inom området funktionsnedsättning och psykisk ohälsa under 2022. Omedelbara åtgärder har vidtagits vid alla händelser och åtgärder för att förhindra liknande händelser har genomförts samt uppföljning om åtgärderna har gett avsedd effekt kommer fortsätter under kommande år. Ett ärende har anmälts till Inspektionen för vård- och omsorg, ärendet är avslutat och myndigheten kommer inte vidta ytterligare åtgärder.

Kvalitetsutmärkelsen

Barn och ungdomsenheten deltog i stadens kvalitetsutmärkelse 2022 och mottog utmärkelsen i klassen Socialtjänst samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Enheten har bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete under flera år. Genom att delta i utmärkelsen har enheten velat synliggöra det kvalitetsarbete som bedrivits och stärka personalen i det viktiga arbete som utförs. Enheten har ett utvecklingsråd bestående av medarbetare som tillsammans med chefer har arbetat fram bidraget under våren 2022. Medarbetarna har fått komma med sin syn på verksamheten och vad som har varit viktigt att lyfta i bidraget. Synergieffekterna har blivit att medarbetare blivit mer involverade i det systematiska kvalitetsarbetet som i slutändan syftar till att invånarna får ett kvalitativt stöd av socialtjänstens verksamheter. Utmärkelsen som mottogs har även lett till att medarbetarna nu ännu mer än tidigare känner en stolthet och är motiverade i att arbeta för fortsatt utveckling av verksamheten.

Övrigt